

2762

ΤΕΥΧΟΣ Β.
ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ ΕΚΤΗΝ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΝ ΤΑΞΙΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΤΗ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ,
ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΔΙΑΛΑΣΚΑΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΝΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΟΙ ΠΟΝΗΣΑΝΤΕΣ

Γ. ΔΟΓΟΘΕΤΗΣ, Ε. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, Μ. ΡΟΚΟΣ, Γ. ΣΑΜΑΡΑΣ
Μεταφρασμένεις δὲ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἵνα Γ. Αογοθέτου ἐγέσ τῶν φύλων καὶ τέως
διευθυντοῦ τοῦ ἑπταπέζιου δημοτικοῦ τμήματος τῆς ἐν Σμύρνῃ
Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΩΤΑΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΖΗΚΑΚΗ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
1928

Εὐαγγελία Σιγμονίδου
Τάξις υπό την Δημοτικήν

Typotopia

9762

ΤΕΥΧΟΣ Β'

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ ΕΚΤΗΝ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΝ ΤΑΞΙΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΟΙ ΠΟΝΗΣΑΝΤΕΣ

Γ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ, Ε. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, Μ. ΡΟΚΟΣ, Γ. ΣΑΜΑΡΑΣ

Μεταρρυθμισθείσα δὲ ἐπὶ τὸ δέλτιον ὃν πό Γ. Λογοθέτου ἐνὸς τῶν 4ων καὶ τέως
διευθυντοῦ τοῦ ἐπτατελέου δημοτικοῦ τμήματος τῆς ἐν Σμύρνῃ
Εὐαγγελικῆς Σχολῆς

94 σειρά 77

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΩΤΑΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧ. ΖΗΚΑΚΗ

ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1928

E. Τυπωσίαι.

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Τὸ ἀνὰ χεῖοας τεῦχος συνταχθὲν ἐπὶ τῇ θάσει μακρᾶς ὑπερτεσσαρακονταετοῦς διδασκαλ. πείρας δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ζ'. τάξιν τῶν δημ. σχολείων, ὅπου τοιαῦτα ὑπάρχουν.

Εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις δηλ. ε'. καὶ στ' δέον νὰ παραλείπωνται τὰ δι' ἀστερίσκου σεσημασμένα.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐμπέδωσις τῶν γραμμ. κανόνων γίνεται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπὶ πολλῶν ἀσκήσεων ἢ γυμνασμάτων, ἐφροντίσαμεν καὶ ἐπλουτίσαμεν τὸ βιβλίον δι' ἀφθόνων τοιούτων.

Ο γράψας

Γ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Διὰ νὰ ἐκφράζωμεν τὰς σκέψεις μας μεταχειρίζόμεθα λέξεις, διὰ νὰ γράψωμεν δέ τὰς λέξεις μεταχειρίζόμεθα τὰ γράμματα.

2. Τὰ γράμματα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης είναι τὰ ἑξῆς 24 : α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ. λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ (ς), τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

3. Ἐπὸ τὰ 24 ταῦτα γράμματα τὰ μὲν

α, ε, η, ι, ο, υ, ω

λέγονται φωνήεντα, διότι καὶ μόνα των κάμνουν φωνήν.

Τὰ δὲ

β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π ρ, σ. τ, φ. χ, ψ.

λέγονται σύμφωνα, διότι μαζὶ μὲ τὰ φωνήεντα δύνανται νὰ κάμνουν φωνήν.

4. Ἐπὸ τὰ ἑπτὰ φωνήεντα

τὰ μὲν	ε	καὶ	ο	λέγονται	βραχέα
τὰ δὲ	η	καὶ	ω	»	μακρά
τὰ δὲ	α, ι,	καὶ	υ	»	δίχρονα

Σημ. Τὸ μακρὸν σημειοῦται διὰ τοῦ σημείου — τὸ δὲ θραχὺ διὰ τοῦ σημείου — π. χ. πī-λος, μoū-σα.

5. Ἐπὸ τὰ δέκα ἑπτὰ σύμφωνα

τὰ μὲν ἔνγεα π, β, φ, κ, γ, χ, τ, δ, θ λέγονται ἄφωνα, τὰ δὲ λοιπὰ δκτὶ λ, μ, ν, ρ, σ, ζ, ξ, ψ ήμίφωνα.

6. Τὰ ἄφωνα ὡς πρὸς τὸ κυριώτερον φωνητικὸν ὅργανον μὲ τὸ δποῖον προφέρονται διαιροῦνται εἰς

οὐρανισκόφωνα	η, γ, χ,
χειλεόφωνα,	π, β, φ,
δδαντόφωνα,	τ, δ, θ.

Ός πρὸς τὴν λεπτὴν δὲ ἡ τραχεῖαν προφορὰν μὲ τὴν ὅποιαν τὰ προφέρομεν διαιροῦνται εἰς

ψιλὰ	η, π, τ,
μέσα	β, γ, δ
δασέα	θ, χ, φ.

Σημ. "Οσα προφέρονται μὲ τὸ ίδιον φωνητικὸν δργανον λέγονται δμόφωνα, ώς τὸ κ είναι ἐμόφωνον μὲ τὸ γ καὶ χ.

7. Ἀπὸ τὰ ἡμίφωνα

τὰ μὲν λ, μ, ν, ρ λέγονται ὑγρὰ
τὰ δὲ ζ, ξ, ψ, λέγονται διπλά

ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ

8. Δύο φωνήεντα λέγονται δίφθογγος, δταν προφέρωνται μὲ μίαν φωνήν.

Αἱ δίφθογγοι εἶναι αἱ ἔξης·

αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου, α, η, ω

9. "Ολαι αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραὶ πλὴν τῆς αι καὶ οι, αἱ ὅποιαι είναι βραχεῖαι, δταν εὑρίσκωνται εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, ώς οἱ κῆποι, αἱ κῶραι.

Σημ. Πολλάκις δύο φωνήεντα, ἐνῷ δύνανται νά ἀποτελέσωσι δίφθογγον, προφέρονται χωριστά. Τότε τίθενται ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος δύο στιγμαὶ .. αἱ ὅποιαι λέγονται διαλυτικὰ σημεῖα π. χ. κκταπραύνω.

ΣΥΛΛΑΒΑΙ

10. "Οταν προφέρωμεν μίαν λέξιν, ἀκούομεν μίαν ἡ περισσοτέρας φωνάς, ώς πῦρ, ξύ-λον, σί-δηρος.

Τὰ γράμματα, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσι μίαν φωνήν, λέγονται συλλαβή.

11. Πᾶσα λέξις, ἡ ὅποια γίνεται ἀπὸ μίαν συλλαβήν, λέγεται μονοσύλλαβος, ἀπὸ δύο δισύλλαβος, ἀπὸ τρεῖς τρισύλλαβος, καὶ ἀπὸ περισσοτέρας πολυσύλλαβος· π. χ. φῶς, φύλον, σίδηρος, φιλάνθρωπος.

12. Ἡ τελευταία σλλαβή ἑκάστης λέξεως λέγεται λήγουσσα, ἡ πρὸ τῆς ληγούσσης παραλήγουσσα καὶ ἡ πρὸ τῆς παραληγούσσης προπαραλήγουσσα.

ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ

ξύ-λον	ἄρ-τος
μέ-τρον	ἶπ-πος
ἄ-στρον	δέν-δρον

13. Συλλαβισμὸς λέγεται ὁ χωρισμὸς τῶν λέξεων εἰς συλλαβάζες.

14. Ὁ συλλαβισμὸς γίγεται κατὰ τοὺς ἔξης κυριωτέρους κανόνας.

α'.) Σύμφωνον εὑρισκόμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται μὲ τὸ ἀκόλουθον φωνῆεν· ὡς ξύ-λον.

β'.) Δύο ἢ τρία σύμφωνα εὑρισκόμενα μεταξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζονται μὲ τὸ ἀκόλουθον φωνῆεν, ἐὰν εὑρίσκωνται ἐν ἀρχῇ λέξεως· ὡς μέ-τρον, ἄ-στρον· χωρίζονται δέ, ἐὰν δὲν εὑρίσκωνται ἐν ἀρχῇ λέξεως· ὡς ἵπ-πος, ἄρ-τος, ἄγ-θρω-πος.

Σημ. α'. Τὰ σύμφωνα χμ., θμ., τν., φν., γμ., δὲν χωρίζονται κατὰ τὸν συλλαβισμὸν, ἀν καὶ δὲν εὑρίσκωνται ἐν ἀρχῇ λέξεως· ὡς δρα-χμή, στα-θμός, φά-τνη, αἰ-φνής, πρᾶ-γμα.

Σημ. β'. Τρία σύμφωνα συλλαβίζονται μὲ τὸ ἀκόλουθον φωνῆεν καὶ δταν μόνον τὰ δύο πρῶτα εὑρίσκωνται ἐν ἀρχῇ λέξεως ὡς αἰ-σχρός (σχῆμα).

Γύμν. 1. Ἀντίγραφον τὰς ἔξης λέξεις χωρίζων αὐτὰς εἰς συλλαβάζες.

Δῶρον, πλέκω, ἔπλεξα, δένδρον, ἄγγελος, ἀμμος, ἄγριος, ἀδρός, ἐκαλύθηγ, ἀστραπή, ἀρτιος, ἀνδρεῖος. ἔχθρος, Ἀδηγρα, Ἄλειών, δεσπότης, θάρρος, τιμή, γῆσυχος, ἄξιος, ἑτοιμάζω, λάκκος, στέλλω, ἄσπρος, ἀφρός, χονδρός, ἐργάτης, ἀκμή, πλέγμα, πορθμός, σταθμός, ίσθμός, ἀτμός, λαμπρός, αἰφνιδίως, χείμαρρος, γλῶσσα. δόρες, πένης, ἄλας, ἐκάλυψφα, καλύθηη, κόπος, πονηρός, ἄχυρον, γλῶσσα, φυλάττω, πλεκτός, ἀκριβής, Ἡρακλῆς, ἀπλυτος, ἀθροίζω, διρήζω, ἀχρείος, ὑπνος, κόπρος, κοντός, τύπτω, ἐλύθηη, στρέφω, ἀνθραξ, στιλπνός, δρκος.

ΜΑΚΡΑΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΣΥΛΛΑΒΑΙ

15. Ἡ συλλαβὴ λέγεται βραχεῖα, δταν ἔχῃ βραχὺ φωνῆεν· ὡς νέ-ος, δρέ-φος.

16. Ἡ συλλαβὴ λέγεται μακρά, δταν ἔχῃ μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον, ὡς ἥ-ρως, παι-δεύ-ω, ὥ-ρα.

Γύμν. 2. Ἀντίγραφον ὅρθως τὰς ἐπομένας λέξεις καὶ σημείωσον τὰς δραχεῖας—καὶ μακράς—συλλαβάζες.

Οίκας, στρέφω, αὐτός, αὐτοί, αὐταί, πετεινός, φωτεινός, εὔχη

πάτερ ήμων ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, αἱ μοῦσαι, υἱός, μυῖαι, λέγω, εἰκών, εἰκόνες, χαίρω, ἑορτή, ὡμός, κώδων, πτηγόν, γέρων, γέροντες, ἥ γῆ, ἥ μοῦσα, ἥ ὥρα, ἥ γλῶσσα.

ΠΝΕΥΜΑΤΑ

17. "Οσαι λέξεις ἀρχίζουν ἀπὸ φωνῆς λαμβάνουσιν ἐπ' αὐτοῦ ἥ ψ.λὴν (') ἥ δασεῖαν ('). Τὰ δύο ταῦτα σημεῖα λέγονται πνεύματα.

18. Αἱ περισσότεραι λέξεις, αἱ δποῖαι ἀρχίζουν ἀπὸ φωνῆς, λαμβάνουν ψιλήν.

19. Δασεῖαν λαμβάνουν, δσαι ἀρχίζουν ἀπὸ ν ἥ ως ὅπνος. Μδωρ, ὁήτωρ. ρεῦμα.

Γ ύ μ ν. 3. Ἀντιγραψον δρθῶς τὰς ἔξης δασυνομένας λέξεις :

Ἄθρος, ἄγιος, ἀγνός, ἄδης, αἴμα, ἄλας, ἀλμυρός, ἄλυσις, ἀλώγιον, ἀμα, ἀμαξα, ἀρμόζω, ἀρπάζω.

"Ἐδρα, είρκτη, εἴλως, ἔκαστος, ἔτερος. ἐκουσίως" Ἐλένη, ἐλκύω, "Ἐλλην, ἔλκος, ἔγεκα, εἰς, ἔν, ἔξ, ἔπτά, ἔκατόν, ἔθδομάς, ἔξης, ἔξις, ἔορτή, ἔρμηνεύω, ἔρπετόν, ἔσπέρα, ἔτοιμος, εύρισκω, ἔως.

"Ὑγειών, ἥδονή, ἥδύς, ἥλικια, ἥλιος, ἥμέρα, ἥμερος, ἥμισυς, ἥπαρ, Ἡρα, ἥρως, ἥσυχος, ἥττα.

"Ἴδρυω, ἴδρως, ἵερός, ἴκανός, ἴκέτης, ἴλαρός, ἴμάς, ἴνα, ἴππος, ἴστός, ἴστορία.

"Οδός, ὅλος, ὁμαλός, δμηρος, δμιλος, δμοιος, ὁμοῦ, δμως, δπλον, δρκος, δρμή, δριον, δσιος, δτι.

"Ωρα, ώς, ώρατος.

TONOI

20. Εἰς ἑκάστην λέξιν μίαν ἀπὸ τὰς συλλαβᾶς προφέρομεν μὲν δυνατωτέραν φωνήν, παρὰ τὰς ἄλλας. Ἡ συλλαβὴ αὐτη, ἥ δποία προφέρεται μὲν δυνατωτέραν φωνήν, λέγεται τονιζομένη συλλαβὴ.

21. Ἐπὶ τῆς τονιζομένης συλλαβῆς τίθενται σημεῖά τινα, τὰ δποῖα λέγονται τόνοι. Εἰνε δὲ οἱ τόγοι τρεῖς, ἥ δξεῖα ('), ἥ βαρεῖα ('), καὶ ἥ περισπωμένη (').

22. Οἱ τόγοι τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήντος τῆς τονιζομένης συλλαβῆς. Εἰς τὰς διφθόγγους οἱ τόγοι καὶ τὰ πνεύματα τίθενται ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήντος.

Χ γ μ. Ἡ δαρεῖα σήμερον κατήντησεν ὄχρηστος ἀδιαφόρως τίθεται δξεῖα ἥ δαρεῖα.

23. Οι τόνοι τίθενται ή ἐπὶ τῆς ληγούσης ή ἐπὶ τῆς παραληγούσης ή ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης.

24. Ως πρὸς τὸν τονισμὸν ἡ λέξις λέγεται:

α.) *Προπαροξύτονος*, δταν ἔχῃ δξεῖαν εἰς τὴν προπαραλήγουσαν. ώς ἀνθρώπως.

β.) *Παροξύτονος*, δταν ἔχῃ δξεῖαν εἰς τὴν παραλήγουσαν ώς μῆτηρ, λόφος.

γ.) *Οξύτονος*, δταν ἔχῃ δξεῖαν εἰς τὴν λήγουσαν. ώς καλός πατήρ.

δ.) *Προπερισπωμένη*, δταν ἔχῃ περισπωμένην εἰς τὴν παραλήγουσαν. ώς ὁραῖος, αῆπος.

ε.) *Περισπωμένη*, δταν ἔχῃ περισπωμένην εἰς τὴν λήγουσαν. ώς δμιλῶ.

25. Γενικοὶ κανόνες περὶ τονισμοῦ εἰνε οἱ ἔξῆς:

α.) Ἡ προπαραλήγουσα τονιζομένη δέχεται πάντοτε δξεῖαν. ώς ϕρειμός.

β.) Ἡ βραχεῖα συλλαβὴ τονιζομένη δξεῖαν δέχεται. ώς λόγος, τρέχε.

γ.) Ἡ μακρὰ λήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης τονιζομένη δξεῖαν δέχεται. ώς ἥσως, μῆτηρ.

δ.) Ἡ μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης τονιζομένη περισπωμένην δέχεται. ώς μῆτερ, ὁραῖος.

ε.) Ὁταν ἡ λήγουσα εἰνε μακρὰ η προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται. ώς τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀγίου.

ζ.) Πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς εὐ η οὐ καὶ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης δέχεται περισπωμένην, πλὴν τοῦ ἐπιφρ. ίδού, ώς πανταχοῦ βασιλεῦ.

Γόμν. 4. Ἀντίγραφον τούς ἄνω κανόνας, γράφων εἰς τὸ τέλος ἑκάστου δέκα παραδειγμάτων.

26. Αἱ ἔξῆς δέκα λέξεις

δ, η, οι, αι, εν, εις, εκ (εξ), ώς, ει, ου

δὲν δέχονται τόνον καὶ λέγονται ἀτονοι.

Γόμν. 5. Νὰ τονισθῶσι τὰ ἔξῆς καὶ νὰ δοθῇ ὁ λόγος τοῦ τονισμοῦ προφορικῶς.

Κυριε καὶ Θεε βασιλευ του ούρανου. Κυριε υε μονογενες Ἰησου Χριστε καὶ ἀγιον Πνευμα. Το δωρ εἰνε προτιμοτερον του οίνου. Φευγε θήος πονηρον καὶ κερδος αἰσχρον. Πονηρου κυριου οι δουλοι δεν γι-

γούται καλοί. Κηπος ὡραιος πληρης δενδρων καρποφορων. Πανταχου και παντοτε ἡ σιωπη είναι στολισμος εἰς τον νεον. Οὐδαμου του κοσμου τιμωνται αἱ προδοται. Ὁ δνος είνε ζψων ὥφελιμον. Αἱ ὡραιαι και πλατειαι ἰδοι. Αἱ μεν ἤδοναι είναι θηηται, αἱ δε ἀρεται ἀθαναται. Δειλοι στρατιωται νικωνται εύκολως. Βραδειαι καμηλοι. Χοιροι ρυπαροι. Το ρόδον είνε ὡραιον και εύωδες ἀνθος.

ΕΚΘΛΙΨΙΣ

Κατ ° ἔτος (κατὰ ἔτος)	καθ ° ἐκάστηγ (κατὰ ἐκάστηγ)
ὑπ ° αὐτοῦ (ὑπὸ αὐτοῦ)	ὑφ ° ἡμῶν (ὑπὸ ἡμῶν)
μετέρχομαι (μετὰ ἔρχομαι)	μεθέριον (μετὰ ὅριον).
.Ως βλέπομεν πολλάκις τὸ τελικὸν δραχὺ φωνήγεν τῆς προηγουμένης λέξεως ἀποβάλλεται, ὅταν ἡ ἐπομένη ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆγεν.	
27) Ἡ ἀποβολή τοῦ τελικοῦ δραχέος φωνήγεντος τῆς προηγουμένης λέξεως πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς ἐπομένης λέγεται ἐκθλιψις. Σημεῖον δὲ τῆς ἐκθλίψεως είγαι ἡ ἀπόστροφος (')	

Σ η μ. Ἡ ἀπόστροφος τίθεται ἀνωθεν τοῦ ἀποβληθέντος φωνήγεντος, ὅταν αἱ δύο λέξεις γράφωνται χωριστά, ὅταν ὅμως γράφωνται ἡγιωμέναι (ἐν συνθέσει) δὲν τίθεται.

28 Ὄταν πρὸ τοῦ ἀποβληθέντος φωνήγεντος ὑπάρχῃ ψιλὸν (κ. π. τ.) ἢ δὲ ἐπομένη λέξις δασύνεται, τότε τὸ ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ διμέρων του δασὺ (φ. χ. θ.)

Σ η μ. Αἱ προθέσεις πάντοτε μὲ τὰ ρήματα καὶ μὲ τὴν δινομαστικὴν γράφονται ἡγιωμέναι (ἐν συνθέσει) μετὰ τὴν ἐκθλίψιν.

Γύμν. 6. Νὰ γείνῃ ἡ ἐκθλιψις εἰς τὰ ἑπόμενα

Ἄντι ἐκείνου, μετὰ ἐμοῦ, κατὰ ἑαυτόν, ἀλλὰ ἐγώ, κατὰ ἐκάστηγ, ἀπὸ οὗ, ἐπὶ ἡμῶν, κατὰ ὑπονο, κατὰ Ὅμηρον, κατὰ ὄλου, κατὰ ὅτι, κατὰ ὅσον, κατὰ ἔξαμηνίαν, μάλιστα ἐγώ, τοῦτο ὅπερ. δὲν μὲ ἀγαπᾶ, ἀλλὰ ἡμεῖς, παρὰ αὐτοῦ, κατὰ ὄνομα, ἀντὶ ὅσων, παρὰ ἔχω, ἀντὶ ἔγραψα, διὰ ἡλθον, ἐπὶ εὑρίσκω, κατὰ ὁρίζω, ἀπὸ ὁρίζω, ἐπὶ εὔρεσις, ἀπὸ δηλισμός, ἀπὸ αἴρω, διὰ αἴρω, κατὰ ἔδρα, ἀπὸ ἕερω, κατὰ ἔξῆς, ἀπὸ ὀρμή, ἀπὸ αἴρεσις, ἀντὶ-ἐπὶ-ἐκ ἔρχομαι, ἐὰν ὁ Θεὸς μετὰ ἡμῶν, οὐδεὶς κατὰ ἡμῶν.

ΣΥΝΑΙΡΕΣΙΣ

Συκῆ (συκέα)	διπλοῦς (διπλός)
πόλεις (πόλεες)	γαλαῖ (γαλέαι)
νικῶ (νικάω)	τιμῶμεν (τιμάομεν)

29. Ἡ συγχώνευσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων η̄ φινγήεντος καὶ διφθόγγου τῆς ιδίας λέξεως εἰς ἔν μακρὸν φωνήεν η̄ εἰς μίαν διφθογγον λέγεται συναίρεσις.

30. Ἡ ἐκ τῆς συναιρέσεως προερχομένη συλλαβὴ τονίζεται, ἐὰν πρὸ τῆς συναιρέσεως ἐτονίζετο ἔν ἐκ τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων ὡς συκῆ (συκέα), τιμῷμεν (τιμόζομεν) ἀλλὰ πόλεις (πόλεες),

31. Ἡ συνηρημένη λήγουσα τονίζομένη περισπᾶται ὡς γῇ (γέα), σιδηρᾶ (σιδηρέα), ἐρωτῶ (ἐρωτάω).

Σημ. Ἡ συνηρημένη λήγουσα ὁξύνεται μόνον, ὅταν τὸ ἀσυναιρετον τονίζηται εἰς τὴν λήγουσαν ὡς δάς (δατεῖ), ἐνεστώς (ἐνεσταώ?).

ΚΡΑΣΙΣ

Τὸ ἑλάχιστον=τοῦλάχιστον καὶ ἐγὼ—κἀγώ.

32. Ἐνίστε τὸ τελικὸν φωνῆεν η̄ ή δίφθογγος· τῶν ἀσθρῶν, τῆς προθέσεως πρόσ, τοῦ συνδέσμου καὶ καὶ τινῶν ἀλλων λέξεων συγχωνεύεται μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος τῆς ἐπομένης εἰς ἔν μακρὸν η̄ εἰς μίαν διφθόγγον. Ἡ συγχώνευσις αὕτη λέγεται κράσις. Σημεῖον τῆς κράσεως είνε η̄ κορωνίς (°), η̄ δποία τίθεται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος, τὸ δποῖον προέρχεται ἐκ τῆς κράσεως.

Γρμν. 7. Νὰ γίνῃ η̄ κράσις εἰς τὰ ἑξῆς.

Τὸ ἐναντίον, τὸ ἀνάπαλιν, τὰ ἀγαθά, καλός καὶ ἀγαθός, τὰ ἄλλα τοῦ οὐραγοῦ, τὰ αὐτά, τὸ δύομα. καὶ ἔκει, καὶ ἔκεινος.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΥΠΙΚΟΝ

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

33. Τὰ διάφορα εἰδη τῶν λέξεων, τὰ δποῖα ἀποτελοῦσι τὸ λόγον λέγονται μέρη τοῦ λόγου. Εἶνε δὲ ταῦτα τὰ ἔξης δέκα.

- 1) ἄρθρον . . . δ, ἡ, τό, τοῦ, τῆς.
- 2) δνομα οὐσιαστικὸν πατήρ, λέων, σῖτος, καλύβη,
- 3) δνομα ἐπίθετον . καλός, ισχυρός, ὥριμος.
- 4) ἀντωνυμία . . . ἔγώ, αὐτός, τίς, ποῖος.
- 4) ἁπά . . . γράφω, τρέχω, κοιμῶμαι.
- 6) μετοχή . . . δ γράφων, δ τρέχων. δ κοιμώμενος.
- 7) πρόθεσις . . . εἰς, ὑπό, παρά.
- 8) ἐπίρρημα . . . καλῶς, χθές, ἐνταῦθα, πολλάκις.
- 9) σύνδεσμος . . . καί, μέν, δέ, ἀλλά.
- 10) ἐπιφάνημα . . . ὡς, ἀλλοίμονος.

ΚΛΙΤΑ ΚΑΙ ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

34. Ἀπὸ τὰ δέκα ταῦτα μέρη ἀλλα μὲν μεταβάλλονται, δηλ. λαμβάνονται διεκφόρους τύπους καὶ λέγονται *ακλιτά*, ἀλλα δὲ δὲν μεταβάλλονται, δηλ. ἔχουσι πάντοτε τὸν ἴδιον τύπον καὶ λέγονται *άκλιτα*. ὡς παῖς, παῖδος, παῖδες, κ. λ. π.—χθές, σωρηδόν, λίαν, πρός, καὶ κ. λ. π.

Κλιτά μὲν εἶνε τὰ ἔξης : ἄρθρον, οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ἁπῆμα καὶ μετοχή.

Άκλιτα δὲ τὰ ἔξης πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφάνημα.

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α'. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

35. Αἱ ἔξης δέκα δικτῶ λέξεις :

Ἐγ, εἰς, ἐκ καὶ ἐξ, σύν, πρός, πρό, ἀνά, κατὰ, διά, μετὰ καὶ μέ, παρά, ἀπὸ, ἀντί, ἐπί, περί, ἀμφί, ὑπό, ὑπέρ.

Λέγονται προθέσεις, διότι τίθενται πρὸ τῶν ἄλλων λέξεων.

36. Εἰς τὰς προθέσεις ἀνήκουσι καὶ αἱ ἔξης λέξεις : ἀνευ, χωρὶς ἔγεικα καὶ ἔνεκεν, ἄχρι, μέχρι, χάριν, πλήν, μά, αἱ δποῖαι λέγονται καταχρηστικαὶ προθέσεις.

37. Αἱ προθέσεις ἡ εὐρίσκονται ἡγωμέναι μετὰ τῆς ἐπομένης λέξεως (συντίθενται) ἡ κεχωρισμέναι (συντάσσονται). ὡς προθάλλω, ἀναβαίνω, πρὸς τὸν πατέρα, ὑπὸ τοῦ πατρὸς κλπ.

Σημ. α'. Αἱ προθέσεις οὐδέποτε γράφονται χωριστὰ & πὸ τὸ ρῆμα καὶ ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴν δηλ. πάντοτε συντίθενται.

Σημ. β'. Κατὰ τὴν ἔκθλιψιν τὸ τελικὸν φωνῆν τῶν προθέσεων ἀποβάλλεται πλὴν τῆς πρὸ καὶ περὶ.

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΤΟΥ Ν ΕΝ ΣΥΝΘΕΣΕΙ

συγ-πολίτης=συμπολίτης	ἐγ-βαίνω=ἔμβαίνω
συγ-κρίνω=συγκρίνω	ἐγ-καταλείπω=ἔγκαταλείπω
συγ-λαμβάνω=συλλαμβάνω	ἐγ-λόγιμος=ἔλλογιμος
συγ-μαθητής=συμμαθητής	ἐγ-μένω=ἔμμένω
συγ-ξέω=συγξέω	ἐγ-ψυχώνω=ἔμψυχώνω
συγ-ψάλλω=συμψάλλω	ἐγ-ξέω=ἔγξέω
συγ-ροή=συρροή	

38. Τὸ ν πρὸ τῶν χειλεοφώνων (π. β. φ.) καὶ πρὸ τοῦ ψ τρέπεται εἰς μ.

Πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων (χ. γ. χ.) καὶ πρὸ τοῦ ξ τρέπεται εἰς γ.

Πρὸ τῶν ὑγρῶν (λ. μ. ρ.) ἀφομοιοῦται.

Σημ. α') Τὸν ν τῆς ἐν πρὸ τοῦ ρ μένει ἀμετάβλητον. ὡς ἐν-ριπτω.

Σημ. β'. Τὸν τῆς συντρέπεται εἰς σ., διατάγη ἐπομένη λέξις ἀρχίζει ἀπό σ καὶ ἀκολουθῇ εὐθὺς φωνῆσθαι· ὡς συν-οὐρεύω—συσσωρεύω. Ἀποδάλλεται δὲ διατάγη ἐπομένη λέξις ἀρχίζει ἀπό σ καὶ ἀκολουθῇ εὐθὺς ἄλλο σύμφωνον· ὡς συν-στέλλω—συστέλλω. Ἐπισης ἀποδάλλεται καὶ πρὸ τοῦ ζ., ὡς συν-ζῶ—συζῶ

Γυμν. 8. Νὰ συντεθῆ ἔκαστη πρόθεσις μετὰ τῆς ἐπομένης αὐτῇ λέξεως.

Παρὰ-χωρῶ, ἐν-βαπτίζω, ἐν-μένω, ἐκ-θέτω, ἐξ-ορίζω, σύν-τρέχω σύν-
πλοκή, σύν-διογθός, σύν-καλύπτω, σύν-μαθητής, σύν-στρατεύω, συν-λαμ-
βάνω, σύν-χωρῶ, σύν-κρίνω, σύν-μεριζομαι, πρὸς-διὰ-όριζω, ἀνὰ-ΐστα-
μαι, κατὰ-διώκω, μετὰ-κινῶ, παρὰ δέξυνω, ἀντὶ-στρατεύομαι, ἀγτὶ-ΐσταμαι,
κατὰ-ΐσταμαι, ὑπὲρ-ῆλιος, ὑπὲρ-έχω, κατὰ-όριζω, ἀπὸ-έρμη, σὺν ζυγός,
σύν-σκέπτομαι, σύν-λόγος, ἐν-παῖςω, σύν-ράπτω, σύν-γραφεύς, ἀντὶ-ἐπὶ-
έκ ἔρχομαι, σύν-ζητῶ.

Γυμν. 9. Νὰ γραφῶσι χωριστὰ αἱ δύο λέξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἔγιναν αἱ ἑπόμεναι.

Ἐμπορος, συλλυποῦμαι, συμμετέχω, συγκρατῶ, ἔλλειψις, συγκολλῶ,
συγχαίρω, συζήτησις, συρρέω, ἐγκλείω, ἔγγονος, ἐμπαίζω, ἐμφωλεύω,
ἐμφοδίος, ἐμπορεύομαι, ἐμμισθίος, συσπουδαστής, σύστασις, σύνσωμος,
συστίτιον, ἐμβάπτω, παρέχω, ἀπάνθρωπος, διέρχομαι, ἀναπνέω, συγ-
γραμμικός, συμφωνῶ, διατρέχω, ἀναφορά, μετέχω, προσδιορίζω, ἀπεύχο-
μαι, καταρροή,

В', ЕПІРРНМАТА

Ο Θεὸς ὑπάρχει πανταχοῦ.

·Ο Θεὸς κρίνει δικαὶως.

Ο καλός πατέρας λέγει τήν αλήθειαν πάγυ τοτε.

³ Επανέλαβον τὸ μάθημα πολλά κις.

39. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις, αἱ ὁποῖαι προσδιορίζουσι τὸ ρῆμα κατὰ τόπου, τρόπου, χρόνου καὶ ποσὸν λέγονται ἐπιφερόμενα· εἶνε δὲ τοπικά, τρο-
πικά, χρονικά καὶ ποσοτητος σημαντικά.

α'.) Τοπικά λέγονται δσα σημαίνουσι τόπου και τίθενται ώς απόχρισις εἰς τὸ ἐρώτημα ποῦ ; πόθεν ; (ἀπὸ ποῦ;) και εἰς ποῖον μέρος (ποτὶ :)

ποῦ;

πόθεν

εἰς ποῖον μέρος; (ποῖ;) .

πανταχοῦ

πανταχόθεν

ΠΑΥΤΑΓΡΑΦΕ -

ἀλλαχοῦ	ἀλλαχόθεν	ἀλλαχόσε
οὐδαμοῦ	οὐδαμόθεν	οὐδαμόσε
οἶκοι	οἶκοθεν	οἶκασε
ἔκεῖ	ἔκεῖθεν	ἔκεῖσε

δ') *Τροπικὰ λέγονται οἱ σημαίνουσι τρόπον καὶ τίθενται ὡς ἀπόχρισις εἰς τὸ ἐρώτημα πῶς;*

‘Ως πῶς; καλῶς, οὕτως, οὕτω(ς), ἐλληνιστὶ, ἐναλλάξ, σωρηδόν, εὐγενῶς, ἀναμίξ, λάθρα, δῆθεν κ.λ.π.

γ'.) *Χρονικὰ λέγονται οἱ σημαίνουσι χρόνον καὶ τίθενται ὡς ἀπόχρισις εἰς τὸ ἐρώτημα πότε;*

Τότε, ποτέ, σήμερον, αὔριον, χθές, νῦν, πέρυσι, πρίν, εὐθύς, ἀεί, ἔπειτα κ.λ.π.

δ'.) *Ποσότητος σημαντικὰ λέγονται οἱ σημαίνουσι ποσόν καὶ τίθενται ὡς ἀπόχρισις εἰς τὸ ἐρώτημα πόσον ἢ ποσάκις;*

‘Ως δλίγον, λίαν, ἀγαν, σφέδρα, πάνυ, ἀπαξ, δίς, τρίς, πολλάκις τοσάκις.

Σημ. Τά ποσότητος σημαντικά ἐπιρρήματα προσδιορίζουσιν ἐνίστε καὶ ἐπίθετα ἢ ἀλλα ἐπιρρήματα· ὡς λίαν ταχύς, λίαν ταχέως, πάνυ δρθῶς.

Γύμν. 10. ‘Αντίγραψον τὰ ἔξης ἐπιρρήματα γράψων καὶ τὸ ἀντίθετον ἑκάστῳ καὶ σημειώνων τὸ εἰδος αὐτῶν’ ὡς

καλῶς ἀντίθετον	κακῶς· τροπικόν.
πάντοτε »	οὐδέποτε· χρονικόν.

Καλῶς, εὐγενῶς, δπισθεν, εύτυχῶς, πολύ, ἐντός, ἀνω, ωφελίμως, οὐδαμοῦ, θερμῶς, ναί, ταχέως, μακράν, εύκόλως, λισχυρῶς, πρότερον, ἀγωθεν, ἐγκαίρως, ἑκουσίως, ἐπιμελῶς, εύσεβῶς, ἀληθῶς, ἐνδόξως, εύπειθῶς, ἔσωθεν, δεξιόθεν, ἀμέσως, ἀδίκως.

Γ'. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σμύρνη εἰνε πόλεις.

Τὸ μὲν καλὸν ἀγαπῶσι πάντες, τὸν δὲ κακὸν ἀποστρέφουσι.

40. Αἱ λέξεις, αἱ δποῖαι συγδέουσι λέξιν μὲ ἀλλην λέξιν ἢ, φράσιν μὲ ἀλλην φράσιν, λέγονται σύνδεσμοι. Ἐκ τῶν συγδέσμων τὰ κυριώτερα εἰδη εἰνε τὰ ἔξης:

α' *Συμπλεκτικός*: καί, τὲ-καί οὔτε-ούτε, μήτε-μήτε, οὐδέ, μηδέ.

δ'. Διαξευκτικοί: ή, εἴτε-εἴτε, ἐάντε-ἐάντε.

γ'. Ἀντιθετικοί: μέν, δέ, ἀλλά, δμως, δική, καίτοι- καὶ περ καὶ μήν, οὐδὲ μὴν-ἀλλά.

δ'. Συλλογιστικοί η συμπερασματικοί: λοιπόν, ὥστε, δθεν, ἔρα οὖν, τοίγυν, οὐκοῦν.

ε'. Αἰσιολογικοί: διέτι, ἐπειδή-γάρ, ώς, δτι, ἐπεί.

ζ'. Ὑποθετικοί: ἐάν, ἀν-εί, ηγ.

ζ'. Χρονικοί: δτε, δτχν, δπτχν, πρίν, ἔως, ἀφ' οῦ, ἐν φ., ἔμα, μέχρις δτου, μέχρις, οῦ. ἀφ' δτου,-ηγίκα, ἐπεί, ἐπειδή.

η'. Τελικοί: ἦνα. ὅπως, νά, διά, νά,-ώς.

θ'. Ελδικοί: δτι, ώς.

Δ'. ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ

41. Ἐπιφωνήματα λέγονται λέξεις η φωναί, διὰ τῶν ὅποιων ἐκφράζομεν θαυμασμόν, χαράν, λύπην, ἔκπληξιν κ.λ.π. Είνε δὲ τὰ κυριώτερα τὰ ἔξηγες.

α'. Θαυμαστικόν: ω !

β'. Γελαστικά: α, ζ, ζ.

γ'. Σχετλιαστικά: ἀλλοίμονον, οὔμοι, φεῦ, οὐαί.

δ'. Κλητικόν: ω.

ΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

"Ονομα ούσιαστικὸν καὶ ἐπιθετον

"Ο μικρὸς Γεώργιος είνε φρόνιμος

"Ο λέων είνε ισχυρός.

"Ο μαῦρος πίγαξ έθραύσθη.

"Η κλοπὴ είνε πρᾶξις αἰσχρά.

"Η φιλοπογία είνε θησαυρός.

"Η ἀσθέγεια είνε δυσάρεστος.

42. Αἱ λέξεις μὲ τὰς δποίας δνομάζομεν πρόσωπα, ζῷα καὶ πράγματα η ἰδιότητα, κατάστασιν η πρᾶξιν λέγονται δνόματα ούσιαστικά.

43. Αἱ λέξεις, αἱ δποίαι σημαίγουσι τὴν ποιότητα η ἰδιότητα τῶν ούσιαστικῶν, λέγονται ἐπιθετα.

44. Ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν δσα φανερώνουσι πρόσωπα, ζῷα ἢ πράγματα λέγονται συγκεκριμένα· ώς ἀνήρ, λέων, πόλις· δσα δὲ φανερώνουσι πρᾶξι, κατάστασιν ἢ ἴδιότητα λέγονται ἀφηηημένα· ώς κλοπή, εύτυχία φιλοποιία.

45. Τὰ οὐσιαστικὰ εἶνε κύρια ἢ προσηγορικά.

α'.) **Κύρια** λέγονται τὰ οὐσιαστικά, μὲ τὰ ὅποια ὀνομάζομεν ἐν ὥρισμένον πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πρᾶγμα· ώς Γεώργιος, Βουκέφαλος, Σμύρνη.

β'.) **Προσηγορικά** λέγονται τὰ οὐσιαστικά, μὲ τὰ ὅποια ὀνομάζομεν δόλοκληρον τάξιν δμοειδῶν πρόσωπων, ζῷων ἢ πραγμάτων· ώς ἀνήρ, λέων, ὅρος.

Γ ύ μ ν . 11. Ἀντίγραφον τὰ ἑπόμενα γράφων εἰς ίδιαιτέραν στήλην τὰ συγχεκριμένα καὶ εἰς ἄλλην τὰ ἀφηηημένα.

Ἄνθρωπος, ἔδρα, παιδίον, κάμινος, ἐλευθερία, θρανίον, ἐρίφιον, δειλία, σοφία, εύτυχία, ἀσθένεια, ποταμός, ἵχθυς, εὔεργεσία, ταξίδιον, φόνος, ἔλαφος, στρατιώτης, δικαιοσύνη, ὅρνις, πέπων, ἐλεημοσύνη, ἄροτρον, κοχλίας, πῖλος, μάχαιρα, Ἄριστείδης, Πλάτων, Ἡρακλῆς, σίδηρος, λευκότης, μέλισσα, ψιττακός, φιλαργυρία, εὔσέβεια, Σμύρνη, Ἀθηναῖ, Δούναβις, ὁόδον, ιαν, βροχή, χιτών, καθαριότης, δυσαρέσκεια.

Γ ύ μ ν . 12. Ἀντίγραφον τὰ ἑξῆς ἀφηηημένα σημειώνων καὶ τὸ ἀντίθετον ἕκαστη φῶς

Ἐπιμέλεια—ἀμέλεια.

Εύτυχία, εὐσέβεια, εὐγγωμοσύνη, ἀγάπη, ἀρετή, θάρρος, ἐλευθερία, πλοῦτος, δικαιοσύνη, εὐκισθησία, εἰρήνη, θάνατος, ϕεῦδος, πίστις, νίκη, ώραιότης, φιλία, εὐγένεια, ἡσυχία, εὐπείθεια, εὐχή, φιλοποιία, εὐφημία, χαρά, τιμή, εύταξία, ἐλπίς, ληξίς, φιλανθρωπία, μεγαλοψυχία, καθαριότης, θεριμάτης, οἰκονομία.

Γ ύ μ ν . 13. Ἐν τοῖς ἑξῆς νὰ διακριθῶσι τὰ οὐσιαστικὰ τῶν ἐπιθέτων.

Ἡ καλὴ ἐργασία ἔχει ἀνάγκη μεγάλης προσαρκῆς καὶ ὑπομονῆς. Οἱ δειλοὶ στρατιῶται εἶνε προδόται τῆς πατρίδος. Πολλὰ ἔντομα εἶνε ἐπιθλαδῆ εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ δραδεῖα χειλώνη ἐνίκησε τὸν ταχύποδα λαγών. Οἱ δκνηροὶ ἄνθρωποι εἶνε δυστυχεῖς. Ἡ ὑπερβολικὴ χαρὰ ἢ λύπη προξενεῖ πολλάκις θάνατον. Ὁ ποιμενικὸς κύων φυλάττει τὸ ποί-

μνιον ἀπὸ τοὺς αίμοβόρους λύκους. Ὅδωρ καθαρὸν καὶ δροσερὸν ρέει ἐκ τῆς πηγῆς.

Γ ύ μ ν . 14. Ἀντίγραφον τὰ ἔξης ἐπίθετα γράφων καὶ τὸ ἀντίθετον ἔκάστη φῶς εὑσεβής—ἀσεβής.

Ωφέλιμος, πτωχός, εὐφυής, ϕευδής, ἄγνωστος, κενός, δλίγος, μικρός, βραδύς, ξτακτος, καθαρός, γεγναῖος, φωτεινός, εὐρύς, φυγόπονος, δίκαιος, θηνητός, υψηλός, γλυκύς, ἀλμυρός, λιχυρός, ἐπιμελής, ἐλαφρός, ἀνώμαλος, θερμός, μέλαχς, άγρός, ἔνδοξος, ὥριμος, χρήσιμος, ἀσωτες.

Γ ύ μ ν . 15. Ἀντίγραφον τὰ ἔξης οὐσιαστικὰ γράφων πληοίον ἔκάστου καὶ κατάλληλον ἐπίθετον φῶς

πόλις—ώραία.

Ποταμός, στρατιώτης, λίθος, πλοιάρχος, ἔδαφος, ὁδός, πεδιάς, βδωρ, θέλκασσα, αἴθουσα, ἀλώπηξ, τέχνον, μαθητής, πατήρ, μήτηρ, καρπός, δρός, ἵππος, κύων, μέλισσα, ἐργάτης, δένδρον, ἄνθος, γαλῆ, χιών, ἀνήρ, διβλίον, τροφή, ἴματιον, χελώνη, λέων, δφις, χάρτης, ἄνθρωπος, γυνή, γέρων, φρέαρ, θασιλεύς.

ΓΕΝΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

48. Τὸ γένος τῶν ὀνομάτων εἰνε ἡ ἀρσενικὸν ἢ θηλυκὸν ἢ οὐδέτερον φῶς ἀνήρ, γυνή, δένδρον.

49. Πρὸ τῶν ἀρτενικῶν τίθεται ἡ λέξις ὁ, πρὸ τῶν θηλυκῶν ἡ λέξις ἡ, καὶ πρὸ τῶν ὡδετέρων ἡ λέξις τό.

50. Αἱ λέξεις ὁ, ἡ, τό, αἱ δποῖαι τίθενται πρὸ τῶν ὀνομάτων λέγονται ἀρθρα.

Σ η μ . Μερικὰ οὐσιαστικὰ ἔχουσαι δύο γένη φῶς ὁ παῖς, ἡ παῖς, ὁ διδάσκαλος ἡ διδάσκαλος.

51. Τὰ ἐπίθετα ἔκτὸς δλίγων ἔχουσι τρία γένη· ὁ καλός, ἡ καλή, τὸ καλόν· ὁ ἀληθῆς, ἡ ἀληθῆς, τὸ ἀληθές.

ΑΡΙΘΜΟΣ, ΠΤΩΣΙΣ, ΘΕΜΑ, ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ, ΧΑΡΑΚΤΗΡ

Ἐνικός
ἄνθρωπος,
περιστερά
δένδρον

πληθυντικός
ἄνθρωποι
περιστεραί
δένδρα

52. Ὄταν τὸ δνομα φανερώνη ἐν μόγον πρόσωπον ἡ ζῷον ἢ πρᾶγμα εἰναι ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, ὅταν δὲ φανερώνη πολλά, εἰνε ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ. Οἱ ἀριθμοὶ εἰνε δύο: δ ἐνικὸς καὶ δ πληθυντικός.

53. Εἰς ἔκαστον ἀριθμὸν τὰ δνόματα λαμβάνονται διαφόρους μορφὰς. ἢ τύπους. Οἱ τύποι οὗτοι δνομάζονται πτῶσαις καὶ εἰνε αἱ ἔξης πέντε:

Όνομαστική, Γένική, Δοτική, Αλιταρική καὶ Κλητική.

54. Ἐκ τῶν πτῶσεων ἡ μὲν δνομαστική καὶ κλητικὴ λέγονται δρθαῖ, αἱ δὲ ἄλλαι πλάγιαι.

55. Κατὰ τὴν κλίσιν των τὰ δνόματα μεταβαλλούσι μόγον τὰ τελευταῖα γράμματα. Τὸ μεταβαλλόμενον μέρος τῆς λέξεως κατὰ τὴν κλίσιν λέγεται κατάληξις, τὸ δὲ ἀμετάβλητον λέγεται θέμα, τὸ δὲ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος λέγεται χαρακτήρ, ὡς ὁ κῆπος, θέμα κῆπ, κατάληξις ος. χαρακτήρ π.)

Σημ. Τὸ πρὸ τοῦ χαρακτήρος φωνῆν λέγεται θεματικὸν φωνῆν, ὡς κῆπος κῆπ. Θέμα. η θεματικὸν φωνῆν. Ὄταν δὲ ὁ χαρακτήρ εἶνε φωνῆν, τότε αὐτὸς εἶνε καὶ θεματικὸν φωνῆν· ὡς κακία θέμα κακι, χαρακτήρ καὶ θεματικὸν φωνῆν.

Γυμν. 16 Νὰ γραφθοῖ τὰ κατωτέρω δνόματα ιδιαιτέρως τὰ ἀρσενικά, ιδιαιτέρως τὰ θηλυκὰ καὶ ιδιαιτέρως τὰ οἰδέτερα.

Ἡ ἐλαία, ὁ σῖτος, τὸ ρόδον, ἡ σταφυλή, ὁ λέων, ἡ τίγρις, τὸ ἀνθος, ἡ κάμηλος, ὁ ἐλέφας, ὁ κύων, ἡ γαλῆ, τὸ ἔλαιον, ἡ κυπάρισσος, ὁ έλαμπαξ, ὁ εὔσεβης, ὁ δίκαιος, ἡ ἐνάρετος, ἡ ἐσία. ὁ μῦς, ἡ μέταξι, τὸ ἐντομον, ἡ βαλος. τὸ δέρμα. ὁ γαιάνθραξ, ὁ σάπων. τὸ γένος, τὸ πλῆθος, τὸ ζῷον, τὸ ζον.

Γυμν. 17 Νὰ ἀντιγραφθοῖ τὰ ἐπόμενα γραφόμενα ἐν ιδιαιτέρᾳ στήλῃ τὰ ἔνικά καὶ ἐν ιδιαιτέρᾳ τὰ πληθυντικά.

Ἡ γαλῆ, οἱ κύνεις, ἡ ἔλαφος, τὰ ἀνθη, ἡ χλόη, τὰ δένδρα, οἱ θάμνοι, ὁ σίδηρος, ὁ ἀργυρος, τὰ μέταλλα, ὁ καρπός, ἡ μηλέα, τὰ μῆλα, τὰ μικλία, αἱ γυναικει, οἱ ἄγδρες, τὸ πρόσωπον, τὰ ἐνδύματα, ἡ ἄμπελος, τὰ δρυκτά, ἡ ἀράχνη, οἱ ιχθύεις, τὰ ὄφασματα, ὁ χρηστοήθης, ἡ γλῶσσα, ἡ ταινία.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

Αρσενικὸν Θηλυκὸν Οὐδέτερον

Όν.	ὅ	ἥ	τὸ
Γεγ.	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτ.	τὴν	τὴν	τὸν
Κλ.	ῶ	ῶ	ῶ

Πληθυντικὸς ἀριθμός

Όγ.	οἱ	αἱ	τὰ
Γεγ.	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	τὰ
Κλ.	ῶ	ῶ	ῶ

Σημ. Τὸ ἄρθρον κλητικὴν δὲν ἔχει· ἀντ' αὐτοῦ δὲ τίθεται· τὸ κλητικὸν ἐπιφύνημα ὡς.

Γόμν. 18. Ἀντίγραφον τὰ ἑξῆς θέτων ἀντὶ τῆς—κατάλληλον ἄρθρον.—πέντε αἰσθήσεις φέρουσιν γῆμας εἰς σχέσιν πρὸς—ἔξιτερικὸν κόσμον. Οὕτω διὰ—διφθαλμοῦ, δστις εἶνε—ὅργανον—δράσεως διακρίνομεν—χρῶμα καὶ—σχῆμα—διαφρόων διτικειμένων διὰ—ώτδες δπερ εἶνε—ὅργανον—ἀκοῆς, ἀκούομεν—ῆχους· διὰ—ρινὸς δργάνου—δισφρήσεως αἰσθανόμεθα—βραχίονος—διὰ—γλώσσης δργάνου—γεύσεως—γεῦσιν—τροφῶν· τέλος διὰ —χειρὸς δργάνου—ἀφῆς διακρίνομεν—λεπτότητα ἥ—σκληρότητα—σωμάτων.

ΚΛΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Όλα τὰ δύοματα μεταβάλλουσι τὴν λήγουσαν αὐτῶν κατὰ τρεῖς διαφόρους τρόπους, οἱ δποῖαι λέγονται κλίσεις.

56. Αἱ κλίσεις τῶν δυομάτων εἶγαι τρεῖς; **Πρώτη, Δευτέρα, καὶ Τρίτη.**

ΠΡΩΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

'Ονόματα ἀρσενικά

'Ενικός ἀριθμός

Όγ.	ο	ταμί-ας	Ἄτρειδ-ης	χριτής	χρεοπώλης
Γεν.	τοῦ	ταμί-ου	Ἄτρειδ-ου	χριτοῦ	χρεοπώλου
Δοτ.	τῷ	ταμί-ᾳ	Ἄτρειδ-ῃ	χριτῇ	χρεοπώλῃ
Αἰτ.	τὸν	ταμί-αν	Ἄτρειδ-ην	χριτὴν	χρεοπώλην
Κλ.	ῷ	ταμί-α	Ἄτρειδ-η	χριτά	χρεοπώλα

Πληθυντικός ἀριθμός

Όγ.	οἱ	ταμί-αι	Ἄτρειδ-αι	χριταὶ	χρεοπώλαι
Γεν.	τῶν	ταμί-ῶν	Ἄτρειδ-ῶν	χριτῶν	χρεοπωλῶν
Δοτ.	τοῖς	ταμί-αις	Ἄτρειδ-αις	χριταῖς	χρεοπώλαις
Αἰτ.	τοὺς	ταμί-ας	Ἄτρειδ-ας	χριτὰς	χρεοπώλας
Κλ.	ῷ	ταμί-αι	Ἄτρειδ-αι	χριτὰ	χρεοπώλα

'Ονόματα θηλυκά

'Ενικός ἀριθμός

Όγ.	ἡ	χαρ-ἀ	θάλασσ-α	μοῦσα	δξεῖα
Γεν.	τῆς	χαρ-ᾶς	θαλάσσ-ης	μούσης	δξείας
Δοτ.	τῇ	χαρ-ᾳ	θαλάσσ-ῃ	μούσῃ	δξείᾳ
Αἰτ.	τὴν	χαρ-ἀν	θάλασσ-αν	μούσαν	δξεῖαν
Κλητ.	ῷ	χαρ-ἀ	θάλασσ-α	μοῦσα	δξεῖα

Πληθυντικός ἀριθμός

Όγ.	αι	χαρ-αι	θάλασσ-αι	μοῦσαι	δξεῖαι
Γεν.	τῶν	χαρ-ῶν	θαλάσσ-ῶν	μουσῶν	δξείων
Δοτ.	τοῖς	χαρ-αις	θαλάσσ-αις	μούσαις	δξείαις
Αἰτ.	τοὺς	χαρ-ὰς	θαλάσσ-ας	μούσας	δξείας
Κλητ.	ῷ	χαρ-αι	θάλασσ-αι	μοῦσαι	δξεῖαι

Ἐνικὸς ἀριθμός

Όγ.	ή	γραμμ-ή	νίκη	συγήθεια	σπουδαία
Γεν.	τῆς	γραμμ-ῆς	νίκης	συγήθειάς	σπουδαίας
Δοτ.	τῇ	γραμμ-ῆ	νίκῃ	συγήθειά	σπουδαίᾳ
Αἰτ.	τὴν	γραμμ-ῆν	νίκην	συγήθειαν	σπουδαίαν
Κλητ.	ῷ	γραμμῇ	νίκῃ	συγήθεια	σπουδαίᾳ

Πληθυντικὸς ἀριθμός

Όγ.	αὶ	γραμμ-αὶ	νίκαι	συγήθειαι	σπουδαῖαι
Γεν.	τῶν	γραμμ-ῶν	νίκῶν	συγήθειῶν	σπουδαῖῶν
Δοτ.	ταῖς	γραμμ-αῖς	νίκαις	συγήθειαις	σπουδαῖαις
Αἰτ.	τὰς	γραμμ-ὰς	νίκας	συγήθειας	σπουδαῖας
Κλητ.	ῷ	γραμμ-αὶ	νίκαι	συγήθειαι	σπουδαῖαι

Συνηρημένα πρωτόκλιτα

57. Μερικὰ δύναματα τῆς πρώτης κλίσεως ἔχοντα χαρακτήρα α, ε, ο συναίροσιν αὐτὸν εἰς δλας τὰς πτώσεις μὲ τὸ φωνῆγεν τῶν καταλήξεων. Τὰ τοιαῦτα καλούνται συνηρημένα πρωτόκλιτα.

Παραδείγματα:

(ή γαλέ-α)	(ή σιδηρέ-α)	(ή διπλό-η)	(Ἐρμέ-ας)
Όγ.	ή	γαλῆ	σιδηρᾶ
Γεν.	τῆς	γαλῆς	σιδηρᾶς
Δοτ.	τῇ	γαλῆ	σιδηρᾶ
Αἰτ.	τὴν	γαλῆν	σιδηρᾶν
Κλητ.	ῷ	γαλῆ	σιδηρᾶ

Πληθυντικὸς ἀριθμός

Όγ.	αὶ	γαλαι	σιδηραῖ	διπλαῖ οἱ Ἐρμαῖ
Γεν.	τῶν	γαλῶν	σιδηρῶν	διπλῶν Ἐρμῶν
Δοτ.	ταῖς	γαλαῖς	σιδηραῖς	διπλαῖς τοῖς Ἐρμαῖς
Αἰτ.	τὰς	γαλᾶς	σιδηρᾶς	διπλᾶς τοὺς Ἐρμᾶς
Κλητ.	ῷ	γαλαι	σιδηραῖ	διπλαῖ οἱ Ἐρμαῖ

~~Κανόνες τῶν πρωτοκλίτων~~

58. Ἡ πρώτη κλίσις περιέχει δύομάτα ἀρσενικά οὐσιαστικά, τὰ δύοποτα λήγουσιν ἐν τῇ ἑνικῇ δυνομαστικῇ εἰς ας καὶ εἰς ης καὶ θηλυκά, τὰ δύοποτα λήγουσιν ἐν τῇ ἑνικῇ δυνομαστικῇ εἰς α καὶ εἰς η.

Καταλήξεις

Ἄρσενικῶν

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Θηλυκῶν

Όν.	ας	ης	α	η
Γεν.	ον	ον	ας ἢ ης	ης
Δοτ.	α	η	α ἢ η	η
Αἰτ.	αν	ην	αν	ην
Κλ.	α	η (α)	α	η

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όν.	αι
Γεν.	ων
Δοτ.	αις
Αἰτ.	ας
Κλ.	αι

59. Ὅσα δύομάτα τῆς α', κλίσεως λήγουσιν εἰς της, ἀρχης, μέτρης, πώλης, τριβῆς, ώρης, καὶ τὰ ἔθνικά εἰς ης σχηματίζουσι τὴν ἑνικὴν κλητικὴν εἰς α· ως ὁ πολῖτα, ὁ γυμνοσιάρχα, ὁ γεωμέτρα, ὁ χρεοπῶλα, ὁ παιδοτρίβα, ὁ τελῶνα, ὁ Πέρσα.

Γ ύ μ ν . 19 Νὰ σχηματισθῇ ἡ γεν. δοτ. αἰτ. καὶ κλητ., τοῦ ἑνικοῦ τῶν ἔξιτον δυνομάτων.

Ο ταρίας, δ Πηλείδης, δ φοιτητής, δ στρατιώτης, δ κοχλίας, δ τεχνίτης, δ ἀμαξηλάτης, δ τραπεζίτης, δ παιριάρχης, δ δεσπότης (κλ. ω δέσποτα) δ ἐρημίτης, δ πρεσβύτης, δ ἀνθοπώλης, δ Σκύθης, δ Μικρασιάτης.

Γ ύ μ ν . 20 Νὰ σχηματισθῆτων ἀνωτέρω δυνομάτων ἡ ὄνομ. γεν. καὶ δοτ. τοῦ πληθυντικοῦ.

60. Ἀπὸ τὰ λήγοντα εἰς α θηλυκά, δσα ἔχουν πρὸ τοῦ α σύμφωνον πλὴν τοῦ φ τρέπουσιν αὐτὸς εἰς η εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἑνικοῦ· ως ἡ γλώσσα, τῆς γλώσσης, τῇ γλώσσῃ.

Γ ύ μ ν 21. Νὰ γραψῃ ἡ γέν καὶ δοτ. τοῦ ἑνικοῦ τῶν ἔξιτον.

Ἡ τράπεζα, ἡ σοφία, ἡ πλευρά, ἡ ωρα, ἡ ἥττα, ἡ φαιδρά, ἡ μᾶζα, ἡ μέριμνα, ἡ ἀθώα, ἡ βίτα, ἡ θαρεῖα, ἡ ἀρχαία.

α

ώραια
ώρα
δουλεία
σημαία

α

γλυκεῖα
σφαῖρα
γλῶσσα
γραῖα

61. Τὸ α τῆς ὄνομαστικῆς τῶν πρωτοκλίτων ἄλλα μὲν τὸ ἔχουν μακρόν, ἄλλα δὲ δραχύ.

62. Ἐχουν τὰ α δραχὺ τὰ ἑξῆς:

ἀ.) "Οσα θηλυκὰ ἐπίθετα καὶ μετοχαὶ ἔχουν τὸ ἀρσενικὸν τριτό-
κλιτον· ως ή γλυκεῖα (ἀρσ. γλυκύς).

β') "Οσα τρέπουν τὸ α εἰς η εἰς τὴν γενικήν καὶ δοτικήν· ως ή
γλῶσσα, τῆς γλώσσης, τῇ γλώσσῃ.

γ'.) Πάντα τὰ προπαροξύτονα· ως ἀλήθεια.

δ'.) Καὶ τὰ ἑξῆς: μοῖρα, πεῖρα, σφαῖρα, πρῷρα, στεῖρα, γραῖα, γαῖα,
μαῖα, μυῖα, σφῦρα σπεῖρα.

"Ολα δὲ τὰ ἄλλα ἔχουσι τὸ α μακρόν.

Γ ύ μ ν. 22. Νὰ τονισθῶσιν ὁρθῶς τὰ ἑξῆς,

Ἡ γλωσσα ή κολακεια, ή θηρα, ή συνηθεια, ή ήττα, ή νεολαια, ή
πρωφρα, ή πηρα, πειρα, ή δξεια. ή λαυρα, ή σαυρα, ή ἐλαια, ή βεβαια
ή πετωσα μυια, ή ευρεια χωρα, ή κολυμβῶσα νησσα, ή γενναια γραια,
ή ἀγαγκαια μαια, ή βαρεια σφυρα, ή πεινωσα χηρα, ή ἀναπηδωσα
σφαιρα, ή δρισθεισα ώρα, ή θεια προνοια.

63. Ἡ κατάληξις ας τῆς πρώτης κλίσεως είνει μακρά· ως ὁ Αἰνείας,
τὰς χώρας, τοὺς ναύτας.

64. Ἡ αιτιατική καὶ ή κλητική τοῦ ἑνικοῦ ἔχουν τὸν τένον τῆς ἑνι-
κῆς ὄνομαστικῆς· ως ή ὥρα, τῇ ώραν, ὡ ώρα· ή πεῖνα, τὴν πεῖναν, ὡ πεῖνα·
ή τιμή, τὴν τιμήν, ὡ τιμή.

65. "Οσα πρωτόκλιτα τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ δὲν εἶναι
συνηρημένα εἰς μὲν τὴν διομ. αἴτ, καὶ κλητ. δξύνονται, εἰς δὲ τὴν γεν.
καὶ δοτ. περισπῶνται· ως ή τιμή, τῆς τιμῆς, τῇ τιμῇ, τὴν τιμήν, ω τιμή
τὰς τιμάς.

66. Τὰ πρωτόκλιτα εἰς τὴν γενικήν πληθυντικήν περισπῶνται· ως
γέφυρα, γεφυρῶν, χώρα, χωρῶν, τεχνίτης, τεχνιτῶν.

67. Τὰ θηλυκὰ ἐπίθετα, τῶν ὅποιων τὸ ἀρσενικὸν είνει δευτερό-
κλιτον, εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν τονίζονται δπως καὶ τὸ ἀρσενικόν.

ώς αἱ δίκαιαι, τῶν δικαίων, οἱ δίκαιοι, τῶν δικαίων, καὶ τὸ οὐσιαστικὸν οἱ ἐτησίαι τῶν ἐτησίων.

Γύμν. 23. Νὰ γραφῇ ἡ γεν. τοῦ ἐνικοῦ καὶ ἡ αἰτ. τοῦ πληθ. τῶν ἔξης :

‘Η ἀλήθεια, ἡ ἀρχαία, ἡ ἐλαφρά, ἡ νίκη, ἡ ζυμη, ἡ μέριμνα, ἡ εὐγένεια, ἡ ἀθύα ψυχή, ἡ ημίσεια.

Γύμν. 24. Νὰ γραφῇ ἡ αἰτ., καὶ κλητ. τοῦ ἐνικ. καὶ ἡ αἰτ. τοῦ πληθυντ. τῶν ἔξης.

‘Η ὀργυιά, ἡ δορά, ἡ ψυχή, ἡ χώρα, ἡ ὁξεῖα ἀσθένεια, ὁ Αἰγείας, ὁ κοχλίας, ἡ παιδεία, ὁ διπλοπώλης, ἡ σφαῖρα, ὁ κριτής.

Γύμν. 25. Νὰ γραφῇ ἡ γεν. δοτ. καὶ αἰτ. τοῦ ἐνικοῦ καὶ ἡ γεν. δοτ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθυντικοῦ τῶν ἔξης :

‘Η φορά, ἡ φαιδρά, ἡ ροή, ἡ ἀλλαγή, ἡ κλοπή, ὁ κριτής, ὁ ποιητής, ὁ ἰδρυτής, ὁ νικητής, ἡ σπουδή. .

Γύμν. 26. Νὰ γραφῇ ἡ ὄν. καὶ γεν. πληθυντικὴ τῶν ἔξης :

‘Ο κοχλίας, ἡ παιδεία, ἡ βεβαία, ἡ ἀγία, ἡ ἀξία (ἐπίθετον), ἡ ἀξία (οὐσιαστικόν), ἡ εὐθεῖα γραμμή, ἡ σημαία, ἡ ἀναγκαία, ἡ ἐλαία, ἡ χήρα, ἡ δσία, ἡ σοφία,

Γύμν. 27. Νὰ κλιθθοῦν καὶ εἰς τοὺς δύο ἀριθμούς τὰ ἔξης :

‘Η συκῆ, ἡ χρυσῆ ἡ ἀπλῆ, ἡ ἀργυρᾶ, ὁ Ἀπελλῆς.

Γύμν. 28. Νὰ τονισθῶνται καταλλήλως τὰ ἔξης :

Τῷ δικαστῇ ἀρμοζει δικαιοσυνῇ. — Οἱ ἀρχαιοὶ ἐλατρευον την Ἀθηναὶ οἵ θεαν τῆς σοφιας. — Προτιμωμεν τας σιδηράς κλινας τῶν ξυλινων. Μετα την ἀστραπην καὶ την δροντην πιπτει συνηθως ραγδαια δροχη. — Φευγε, ω γαυτα, των δορραν. — Αἱ σιδηροδρομικαι γραμμαι είνε διπλαι. — ‘Η γη είνε στρογγυλη. — Αἱ κυαναι ταινιαι. — ‘Η σφαιρα ηνοιξε βαθειαν πληγη.

Γύμν. 29. Ἀντιγραφον τὰ ἔξης καὶ τόνισον ὄρθως :

‘Η ἐλαια, ὡ στρατιωτα, τῷ κριτῃ, την ὥραιαν, την σφαιραν, ἡ ὀπωρα ὁ μητραλοιας, την ταχειαν ἀστραπην, της δικαιας φωνης, την ὁξειαν ρομφαιαν. τη γλυκεια γλωσση, ἡ χρυση πρωρα, οἱ πολιται, των νεανιων, τας μοιρας, αἱ νικαι, αἱ ευθυναι, οἱ εἰρηνοδικαι, οἱ πρεσβυται, τας ταυρας, τας πηρας, αἱ δμοιαι, αἱ βεβαιαι, τας γλυκειας ἐλαιαις, τας ώραιας δπωρας, αἱ σεβασμιαι γραιαι, αἱ ξυλιγαι κωπαι, τας σιδηραις σφυραις, των ευθειων προκυμαιων, των ταλαιγων χηρων, αἱ ἀπλαι γραμμαι, τας ἐλληνικας σημαιας, των ώραιων αιθουσων.

Γύμν. 30. Γράφον τὰς λέξεις τοῦ 29 γυμνάσματος εἰς τὴν ἀντίστοιχον πτῶσιν τοῦ ἄλλου ἀριθμοῦ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΙΣΙΣ

Όνδματα ἀρσενικά

Έμικδς ἀριθμὸς

Ὄγ.	δ	ἄγθρωπ-ος	οίγος	ἰσχυρὸς
Γεν.	τοῦ	ἄγθρώπ-ου	οῖγου	ἰσχυροῦ
Δοτ.	τῷ	ἄγθρώπ-ῳ	οῖγῳ	ἰσχυρῷ
Αἰτ.	τὸν	ἄγθρωπ-ον	οῖγον	ἰσχυρὸν
Κλ.	ῷ	ἄγθρωπ-ε	οῖγε	ἰσχυρὲ

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὄγ.	οί	ἄγθρωπ-οι	οῖγοι	ἰσχυροί
Γεν.	τῶν	ἄγθρώπ-ων	οῖγων	ἰσχυρῶν
Δοτ.	τοῖς	ἄγθρώπ-οις	οῖγοις	ἰσχυροῖς
Αἰτ.	τοὺς	ἄγθρώπ-οντας	οῖγους	ἰσχυρούς
Κλ.	ῷ	ἄγθρωπ-οι	οῖγοι	ἰσχυροὶ

Όνδματα θηλυκά

Έμικδς ἀριθμὸς

Ὄγ.	ἡ	ἄμπελ-ος	νῆσος	κιβωτός
Γεν.	τῆς	ἄμπελ-ου	νήσου	κιβωτοῦ
Δοτ.	τῇ	ἄμπελ-ῳ	νήσῳ	κιβωτῷ
Αἰτ.	τὴν	ἄμπελον	νήσον	κιβωτὸν
Κλ.	ῷ	ἄμπελ-ε	νῆσε	κιβωτὲ

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὄγ.	αι	ἄμπελ-οι	νῆσοι	κιβωτοί
Γεν.	τῶν	ἄμπελ-ων	νήσων	κιβωτῶν
Δοτ.	ταῖς	ἄμπελ-οις	νήσοις	κιβωτοῖς
Αἰτ.	τὰς	ἄμπελ-οντας	νήσους	κιβωτούς
Κλ.	ῷ	ἄμπελ-οι	νῆσοι	κιβωτοὶ

*Όνδματα ούδετερα.**Ένικός ἀριθμός*

Ογ.	τὸ	πρόσωπον	σῦκον	φόνη
Γεγ.	τοῦ	προσώπου	σύκου	φοῦ
Δοτ.	τῷ	προσώπῳ	σύκῳ	φῷ
Ἄλτ.	τὸ	πρόσωπον	σῦκον	φόνη
Κλ.	ῷ	πρόσωπον	σῦκον	φόνη

Πληθυντικός ἀριθμός

Ογ.	τὰ	πρόσωπα	σῦκα	φὰ
Γεγ.	τῶν	προσώπων	σύκων	φῶν
Δοτ.	τοῖς	προσώποις	σύκοις	φοῖς
Ἄλτ.	τὰ	πρόσωπα	σῦκα	φὰ
Κλ.	ῷ	πρόσωπα	σῦκα	φὰ

Κανόνες τῶν δευτεροκλίτων

68. Η δευτέρα αλίσις περιέχει δόνδματα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς τὴν ἐνικήγ δογμαστικήν εἰς ος καὶ οὐδέτερα εἰς ον.

Καταλήξεις

Άρσενικῶν καὶ θηλυκῶν - Οὐδετέρων

Ένικός ἀριθμός

Ογ.	ος	ον
Γεγ.	ον	ον
Δοτ.	ῳ	ῳ
Ἄλτ.	ον	ον
Κλ.	οι	ον

Πληθυντικός ἀριθμός

Ογ.	οι	α
Γεγ.	ων	ων
Δοτ.	οις	οις
Ἄλτ.	ονς	α
Κλ.	οι	α

69. "Οσα δευτερόκλιτα τογίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης εἰς τὴν ὀγομαστικήν, αἰτιατικήν καὶ κλητικήν δέχονται, ἀν δὲν προέρχωνται ἐκ συγαιρέσεως, εἰς δὲ τὴν γενικήν καὶ δοτικήν περισπῶνται· ὡς ὁ ἀδελφός, (ἴδε τύπον)

70. Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τὴν ὀγομαστικήν, αἰτιατικήν καὶ κλητικήν διοίας.

71. Τὸ α εἰς τὸ τέλος τῶν οὐδετέρων εἶνε δραχύ, ἐὰν δὲν προέρχεται ἐκ συγαιρέσεως.

Γ ύ μ ν . 31. Νὰ κλιθθοῖς τὰ ἔξης:

"Ο ευσπλαγχνος, ὁ κῆπος, ὁ σωρός, ἡ ἥπειρος, ἡ ψῆφος, ἡ ὁδός, τὸ μέταλλον, τὸ φόνος ὁ ἀψίκορος μαθητής, ἡ εὐάγωγος ὑπηρέτρια.

Γ ύ μ ν . 32. Νὰ γραψῃς ἡ αἰτ. τοῦ ἑνικοῦ καὶ γεν. τοῦ πληθυντ. τῶν ἔξης.

"Ο πῖλος, ὁ καλός, ὁ θεῖος, ὁ καρπός, ἡ βάτος, ὁ γεωργός, ὁ πτωχός, ὁ γενναῖος, ὁ ἀνδρεῖος, ὁ ὑψηλός, ὁ ἵππος, ὁ ἀγαθός, ὁ σῖτος, ὁ εὐάγωγος μαθητής, ἡ εὔφορος χώρα, ἡ εὐρεῖα ὁδός, ὁ μῦθος, ὁ στῦλος, ὁ γῦρος.

Δευτερόκλιτα συνηρημένα

72. "Ονόματά τιγα δευτερόκλιτα ἔχοντα χαρακτήρα ε ἡ ο συγαιροῦσιν αὗτὸν μετὰ τῶν καταλήξεων εἰς δλας τὰς πτώσεις.

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

	(χρύσεος)	(εὔνοος)	(ὅστεον)	(εὔχροον)
Ὀγ.	ὁ χρυσοῦς	εὔνους	τὸ δστοῦν	εὔχρουν
Γεν.	τοῦ χρυσοῦ	εὔνου	τοῦ δστοῦ	εὔχρου
Δοτ.	τῷ χρυσῷ	εὔνῳ	τῷ δστῷ	εὔχρῳ
Αἰτ.	τὸν χρυσοῦν	εὔγουν	τὸ δστοῦν	εὔχρουν

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὀγ.	οἱ χρυσοῖ	εὔγοι	τὰ δστᾶ	εὔχροα
Γεν.	τῶν χρυσῶν	εὔγων	τῶν δστῶν	εὔχρων
Δοτ.	τοῖς χρυσοῖς	εὔνοις	τοῖς δστοῖς	εὔχροις
Αἰτ.	τοὺς χρυσοὺς	εὔγους	τὰ δστᾶ	εὔχροα

73. Ἀπὸ τὰ συνηγορημένα τῆς β^η. κλίσεως τὰ μὲν ἀπλᾶ περισπῶνται ως ὁ χρυσοῦς, ὁ ἀργυροῦς, τὸ διτοῦν κ.λ.π. Τὰ δὲ σύγθετα παροξύ-γονται· ως ὁ εὔνους (εὔ-γους, εὔνψ κ.λ.π.

74. Τὰ παροξύτονα οὐδέτερα δὲν συναιροῦνται εἰς τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. του πληθυντικοῦ· ως τὰ εὔ/οα, τὰ εὔχροα, ἀλλὰ τὰ δστᾶ.

75. Ἡ κατάληξις οἱ τῶν παροξυτόνων εἰς τὴν πληθ. ὄνομ. λαμβάνεται ως βραχεῖα, ἀν καὶ προέρχεται ἐκ συναιρέσεως· ως οἱ εὔνοι. (εὔγοοι).

Γ υ μ ν. 33. Νὰ κλιθώσι τὰ ἔξης.

Ἡ καλλίρρους πηγή, τὸ ταχύπλουν πλοῖον, ἡ εὔπλους, θάλασσα ὁ κυανοῦς οὐρανός, ὁ εὔρους ποταμός, τὸ ἀργυροῦν κύπελλον, ὁ πορφυροῦς ἐπεγδύτης.

* 'Αττικὴ β' κλίσις

76. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει καὶ μερικὰ ὄνόματα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ τὰ δποῖα λήγουσιν εἰς τὴν ἑνικ. ὄνομ. εἰς ως καὶ οὐδέτερα εἰς ων. Ταῦτα λέγονται ἀττικά.

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Όν.	δ	λαγώς	ἡ	ἀπόκρεως	τὸ	ἀνώγεων
Γεν.	τοῦ	λαγὼ	τῆς	ἀπόκρεω	τοῦ	ἀνώγεω
Δοτ.	τῷ	λαγῷ	τῇ	ἀπόκρεψ	τῷ	ἀνώγεψ
Αἰτ.	τὸν	λαγών	τὴν	ἀπόκρεων	τὸ	ἀνώγεων
Κλ.	ῷ	λαγώς	ῷ	ἀπόκρεως	ῷ	ἀνώγεων

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όν.	οἱ	λαγῷ	αἱ	ἀπόκρεψ	τὰ	ἀνώγεω
Γεν.	τῶν	λαγών	τῶν	ἀπόκρεων	τῶν	ἀνώγεων
Δοτ.	τοῖς	λαγῷς	ταῖς	ἀπόκρεψ	τοῖς	ἀνώγεψ
Αἰτ.	τοὺς	λαγώς	τὰς	ἀπόκρεως	τὰ	ἀνώγεω
Κλ.	ῷ	λαγῷ	ῷ	ἀπόκρεψ	ῷ	ἀνώγεω

77. Ὅσα ἀπὸ τὰ ἀττικὰ τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης εἰς θλας τὰς πτώσεις δξύγονται· ως ὁ λαγώς, τοῦ λαγὼ κ.λ.π. Περισπῶνται

μόνον εἰς δλας τὰς πτώσεις τὴν ἔξης: ὁ ταῶς, ὁ ὀρφῶς, η̄ Κῶς.

Σημ. Εἰς τὰ ἀττικὰ η̄ μακρὰ λήγουσα δὲν ἐμποδίζει τὸν τονισμὸν τῆς προπαραληγούσης· ώς η̄ ἀπόκρεως,

Γρμν. 34. Νὰ κλιθῶσι τάς ἔξης.

‘Ο ἀξιόχρεως, η̄ ἀγήρως τιμῆ, ὁ νεώς, ὁ φινόκερως, ὁ Ἰλεως, τὸ κατώγεων.

ΤΡΙΤΗ ΚΛΙΣΙΣ

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Όν.	ό	πράκτωρ	ἡρω-ς	η̄	δρνις	χρῶμα
Γεν.	τοῦ	πράκτορ-ος	ἡρω-ος	τῆς	δρνιθος	χρώματ-ος
Δοτ.	τῷ	πράκτορ-ι	ἡρω-ι	τῇ	δρνιθι	χρώματ-ι
Αἰτ.	τὸν	πράκτορ-α	ἡρω-α	τὴν	δρνιθα	χρῶμα
Κλ.	ῷ	πράκτορ	ἡρω-ς	ῷ	δρνις	χρῶμα

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όν.	οἱ	πράκτορ-ες	ἡρω-ες	αἱ	δργιθες	τὰ χρώματ-α
Γεν.	τῶν	πρακτόρ-ων	ἡρώ-ων	τῶν	δργίθων	τῶν χρωμάτ-ων
Δοτ.	τοῖς	πράκτορ-σι	ἡρω-σι (ν)	ταῖς δρνησι(ν)	τοῖς χρώμα-σι(ν)	
Αἰτ.	τοὺς	πράκτορ-ας	ἡρω-ας	τὰς δργιθας	τὰ χρώματ-α	
Κλ.	ῷ	πράκτορ-ες	ἡρω ες	ῷ	δρνιθες	ῷ χρώματ-α

78. Ή τρίτη κλίσις περιέχει δινόματα καὶ τῶν τριῶν γενῶν, τὰ δόποια ἔχουσι συγήθως εἰς δλας τὰς πτώσεις μίαν συλλαβήν περισσοτέραν τῆς ἑνικῆς διγομαστικῆς καὶ κλητικῆς καὶ διὰ τοῦτο λέγονται περιττοσύλλαβα.

79. Τὸ θέμα τῶν τρικλίτων συγήθως εὑρίσκομεν, ἐὰν ἀπὸ τὴν γενικὴν ἀφαιρέσωμεν τὴν κατάληξιν ος· ώς

κληρῆρ-ος (θέμ. κλητηρ), ηρω-ος (θέμ. ηρω).

80. Ο χαρακτήρ τῶν τριτοκλίτων εἰνε η̄ σύμφωνον η̄ φωνῆν διὰ ττοσοῦ καὶ τὰ τριτόκλιτα διαιροῦνται εἰς συμφωνόληητα καὶ φωνην-τόληητα.

Καταλήξεις

Ένικός ἀριθμός

Ἄρσ. καὶ θηλ.,

Οὐδετέρων

Ὄγ.

σ ἢ ἔκτασιςος

Γεν.

οςι

Δοτ.

ιι

Ἄλτ.

α ἢ ν—

Κλ.

——

Πληθυντικός ἀριθμός

Ὄγ.

εςα

Γεν.

ωνων

Δοτ.

σι (ν)σι

Άλτ.

αςα

Κλ.

εςα

Σ η μ. Ἐκτασις λέγεται ἡ τροπή δραχέος φωνήσεως εἰς μακρόν.

81. Τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ πρὸς σχηματισμὸν τῆς ἑνικῆς ὀνομαστικῆς ἀλλα μὲν λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν σ, ἀλλα δὲ ἐκτείνουσι τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνήσεως ὡς ἵχθυς (θέμ. ἵχθυ), δῆτωρ (θέμ. δῆταρ), ποιμὴν (θέμ. ποιμεν).

82. Η ἑνικὴ ὀνομαστικὴ τῶν οὐδετέρων σχηματίζεται ἀνεύ καταλήξεως ἀπὸ αὐτὸν θέμα χωρὶς νὰ μεταβληθῇ συγήθωσε· ὡς τὸ ἀληθὲς (θέμ. ἀληθές).

Σ η μ. α'. Ἐάν δὲ χαρακτήρ είνε τὸ ἀποθάλλεται, ἐπειδὴ δὲν είνε τελικὸν σόμφωνον· ὡς πρᾶγμα (θέμ. πραγματ).

Σ η μ. β'. Τὰ τελικὰ σόμφωνα είνε ν, ρ, καὶ σ καὶ τὸ κ εἰς τὴν πρόθεσεν καὶ ἐπιρρ. οὐκ καὶ τὸ χ εἰς τὸ οὐχ.

83. Αἱ καταλήξεις ι, ας, α καὶ σι τῆς τρίτης κλίσεως είνε δραχεῖαι, δταγ δὲν προέρχωνται ἐκ συγκιρέσεως.

84. Η δοτικὴ πληθυντικὴ τῶν τριτοκλίτων λαμβάνει ν, δταγ εὑρίσκεται πρὸ φωνήσεως, τὸ δποτον λέγεται εὐφωνιόν· ὡς

τὰ τέκνα ὑπακοὴν τοῖς γονεῦσιν δφείλουσι·
ὑπακοὴν τοῖς γονεῦσι τὰ τέκνα δφείλουσι.

Α'. ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

Οὐρανισκοφωνόληκτα, δδοντοφωνόληκτα καὶ χειλεοφωνόληκτα

Ένικὸς ἀριθμὸς

(θεμ. (χόλακ.))	θ. μύωπ.)	(θ. ἐλπίδ.)	(θ. πτώματ.)
Οὐ.	δ κόλαξ	μύωψ	ἡ ἐλπίς τὸ πτῶμα
Γεγ.	τοῦ κόλακος	μύωπος	τῆς ἐλπίδος τοῦ πτώματος
Δον	τῷ κόλακι(γ)	μύωπι	τῇ ἐλπίδι τῷ πτώματι
Αἴτ.	τὸν κόλακα	μύωπα	τὴν ἐλπίδα τὸ πτώμα
Κλ.	ῷ κόλαξ	μύωψ	ἐλπίς ὥ πτῶμα

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Οὐ.	οἱ κόλακες μύωπες αἱ	ἐλπίδες τὰ πτώματα
Γεγ.	τῶν κολάκων μυώπων τῶν	ἐλπίδων τῶν πτωμάτων
Δοτ.	τοῖς κόλαξι μύωψι (γ) ταῖς	ἐλπίσι(γ) τοῖς πτώμασι (γ)
Αἴτ.	τοὺς κόλακας μύωπας τὰς	ἐλπίδας τὰ πτώματα
Κλ.	ῷ κόλακες μύωπες ὥ	ἐλπίδες ὥ πτῶματα

85. Οὐρανισκόφωνον μὲ τὸ συγχωνεύεται εἰς ἔ· ώς κόρακες=κόραξ, κόρακοι=κόραξι.

Χειλεόφωνον μὲ τὸ συγχωνεύεται εἰς ψ· ώς κώνωπες=κώνωψ, κώνωποι=κώνωψι.

Οδοντόφωνον πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται ώς πατρίδες=πατρίς, πατρίδοις=πατρίσι.

86. Τὰ εἰς οὐρανότονα δδοντοφωνόληκτα καθώς καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ποιὸς σχηματίζουσι τὴν ἑγ. αἴτ. καὶ εἰς α καὶ εἰς ν' ώς ή ὅρνις αἴτ. τὴν ὅργιθα καὶ ὅρνιγ, δ πολύπους, τὸν πολύποδα καὶ πολύπουν.

Σημ. Βαρύτονος λέγεται πᾶσα λέξις, ἡ ὅποια δὲν ἔχει τόνον εἰς τὴν λήγουσαν.

Γύμν. 35. Νὰ κλιθῶσι τὰ ἔξηρα.

Ο μύρμηξ, δ κήρυξ, ἡ λαῖλαψ, δ κώνωψ, ἡ θλαρότης, ἡ κηλῖς, δ εὔελπις, δ ωκύπους, ἡ ἔβδομάς, τὸ κῦμα, δ ἴδρως.

Γύμν. 36. Εἰς τὰς ἔξηρα φράσεις νὰ τραπῶσι τὰ εἰς ένικὸν εἰς πληθυντικόν καὶ τὰ εἰς πληθ. εἰς ένικόν.

Αἱ πτέρυγες τῶν κοράκων εἰναι μέλαιναι. Η ἀλώπηξ (θ. ἀλώπεκ)

είναι πανομοργον ζῷων, δὲ μύρμηξ ἔντεμον φιλόπονον. — Αἱ χάριτες τίκτουσι χάριτας, αἱ δὲ ἕριδες ἕριδας. — Οἱ θήσις σάλπιγγος δηγετ τὸν στρατιώτην ἐν τῷ πολέμῳ. — Αἱ περικεφαλαῖαι, οἱ θώρακες, αἱ ἀσπίδες καὶ αἱ περικυημῖδες ήταν ἀμυντικὰ τῶν ἀρχαίων ὅπλα. — Οἱ ιδρώς είναι ύγρὸν σχηματιζόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος, — Η ἐπιδερμὶς τοῦ αἰθίοπος είναι μέλαινα. — Οἱ δκυηρὸς τέττιξ ήλθε πρὸς τὸν φιλόπονον μύρμηκα καὶ ἐζήτει τροφὴν. — Οἱ ἔλικες τῶν ἀτμοπλοίων είναι σιδηροί. — Οἱ φοινιξ είναι δένδρον τοῦ θερμοῦ κλίματος. Οἱ δυνᾶς τοῦ ίέρακος είναι γαμψός. — Οἱ γαιάνθρακες είναι χρησιμώτατα δρυκτά. Οἱ Εἴλωτες ήσαν δοῦλοι τῶν Σπαρτιατῶν. — Οἱ κυνηγοὶ κυνηγοῦσι τοὺς δασύποδας λαγωούς.

Tὰ ἔχοντα θέματα λῆγον εἰς ντ

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Ὄγ.	δ	λέων	ἀνδριάς	λύων	λυθεὶς
Γεν.	τοῦ	λέοντος	ἀνδριάντος	λύοντος	λυθέντος
Δοτ.	τῷ	λέοντι	ἀνδριάντι	λύοντι	λυθέντι
Ἄιτ.	τὸν	λέοντα	ἀνδριάντα	λύοντα	λυθέντα
Κλ.	ῷ	λέον	ἀνδριάς	λύων	λυθεὶς

Πληροῦντικός ἀριθμός

Ὄγ.	οἱ	λέοντες	ἀνδριάντες	λύοντες	λυθέντες
Γεν.	τῶν	λεόντων	ἀνδριάντων	λυόντων	λυθέντων
Δοτ.	τοῖς	λέουσι (ν)	ἀνδριάσι (ν)	λύουσι (ν)	λυθεῖσι
Ἄιτ.	τοὺς	λέοντας	ἀνδριάντας	λύοντας	λυθέντας
Κλ.	ῷ	λέοντες	ἀνδριάντες	λύοντες	λυθέντες

87. Ἐκ τῶν ἔχοντων χαρακτῆρα ντ ἀλλα μὲν σχηματίζουσι τὴν διογμαστικὴν δι' ἐκτάσεως τοῦ θεματικοῦ φωνῆντος καὶ ἀποβολῆς τοῦ τῷ δὲ λέγων (λέγοντ), ἀλλὰ δὲ διὰ τῆς προσθήκης τῆς καταλήξεως σ' ὃς δὲ ἴμαρ' οἱ (ίμαντες).

88. Τὸ ντ πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ φωνῆν ἐκτείνεται τὸ α εἰς ἄ, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ο εἰς ου· ὡς τοῖς λέουσι (λέοντοι), τοῖς ἴμαρ' οι (ίμαντοι), λυθεὶς (λυθέντες).

89. Ἐκ τῶν ἔχοντων χαρακτῆρα ντ τὰ μὲν δξύτονα καὶ αἱ μετοχαὶ ἔχουσι κλητικὴν δμοῖαν μὲ τὴν διογμαστικὴν, τὰ δὲ διαρύτονα δμοῖαν μὲ

Ἐλληνικὴ Γραμματικὴ

τὸ θέμα· ώς ὁ γέρων,—ῶ γέρον·—δ λέγων, ὡ λέγων.—ὁ. ἴμάξ, ὡ ἴμάξ.

Γυμ ν. 37. Νὰ κλιθῶσαι τὰ ἔξης.

‘Ο γέρων, ὁ γίγας, ὁ ἴμάξ, ὁ ποιήσας, ὁ δρίζων, ὁ ἐλθών, ὁ γεν
νηθείς, ὁ δδούς, τὸ πρέπον, τὸ λεχθέν, ὁ χαρίεις, τὸ χάριεν, (διοτ. πληθ
τοῖς χαρίεσι) διμοίως καὶ ὁ φωνήεις τὸ φωνῆν.

Γυμ ν. 38 Εἰς τὰς ἔξης φράσεις τὰ μὲν ἐνικὰ νὰ τραπῶσιν εἰς πληθυντικὰ τὰ
δὲ πληθυντ. εἰς ἐνικά.

Οἱ δυνυχες τῶν λεόγτων εἶνε ισχυροί. Οἱ σώζοντες τοὺς κινδυνεύοντας
εἶγαι εὐεργέται αὐτῶν.—Αἱ ἐπιδερμίδες τῶν Αἰθιόπων εἰναι μέλαιναι,
οἱ δὲ δδόντες λευκοί.—Ο Σπαρτιά της τῷ γέροντι ἀπέδιδε τιμήν.—
Δυῶρυξ εἰναι τεχνητος πορθμός—Προτιμότερος εἰναι ὁ κάραξ τοῦ κόλα-
κος.—Ο γνωρίζων καὶ κρύπτων τὴν ἀλήθειαν εἰναι δειλός. “Οπλα τῶν
ἐλεφάντων εἰναι οἱ χαυλιόδοντες.—Ο λέων τῷ δυνυχι συλλαμβάνει τὸ
θήραμα, τῷ δὲ δδόντι κατασπαράζει αὐτό.—Ο ἀδάμας εἰναι τὸ σκλη-
ρότατον σῶμα.

Υγρόληητα

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Όγ.	δ	γιπτήρ	σωλήγν	κώδων	δ	δελφίς
Γεν.	τοῦ	γιπτήρος	σωλήνος	κώδωνος	τοῦ	δελφῖνος
Δοτ.	τῷ	γιπτήρι	σωλήνι	κώδωνι	τῷ	δελφῖγι
Αἰτ.	τὸν	γιπτήρα	σωλήνα	κώδωνα	τὸν	δελφῖνα
Κλ.	ῶ	γιπτήρ	σωλήγν	κώδων	ῶ	δελφίς

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όγ.	οἱ	γιπτήρες	σωλήνες	κώδωνες	οἱ	δελφῖνες
Γεν.	τῶν	γιπτήρων	σωλήγων	κώδωνων	τῶν	δελφίνων
Δοτ.	τοῖς	γιπτήροις(γ)	σωλήσι(γ)	κώδωσι	τοῖς	δελφῖσι
Αἰτ.	τοὺς	γιπτήρας	σωλήγας	κώδωνας	τοὺς	δελφῖνας
Κλ.	ῶ	γιπτήρες	σωλήνες	κώδωνες	ῶ	δελφῖγες

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

(θ. ρητορ)	(θ. εἰκον)	(θ. δραχιον)	(θ. ποιμεν)
Όν. δόρήτωρ	ἡ εἰκών	δόραχίων	λιμὴν
Γεν. τοῦ δρήτορος	τῆς εἰκόνος	τοῦ δραχίονος	λιμένος
Δοτ. τῷ δρήτορι	τῇ εἰκόνι	τῷ δραχίονι	λιμένι
Αἰτ. τὸν δρήτορα	τὴν εἰκόνα	τὸν δραχίονα	λιμένα
Κλ. ὁ δρήτορ	ὁ εἰκών	ὁ δραχίον	λιμὴν

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όν.	οἱ δρήτορες	αἱ εἰκόνες	οἱ δραχίονες	λιμένες
Γεν.	τῶν δρητόρων	τῶν εἰκόνων	τῶν δραχίονων	λιμένων
Δοτ.	τοῖς δρήτορσι	ταῖς εἰκόσι	τοῖς δραχίοσι	λιμέσι
Αἰτ.	τοὺς δρήτορας	τὰς εἰκάς γας	τοὺς δραχίονας	λιμένας
Κλ.	ῷ δρήτορες	ῷ εἰκόνες	ῷ δραχίονες	λιμένες

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

	(θ. εὐγνωμον)		(θ. εὐγνωμον)	
Όν.	δόρητωρ	εὐγνώμων	τὸ δε	εὐγνωμον
Γεν.	τοῦ δρήτορος	εὐγνώμονος	τοῦ	εὐγνώμονος
Δοτ.	τῷ δρήτορι	εὐγνώμονι	τῷ	εὐγνώμονι
Αἰτ.	τὸν δρήτορα	εὐγνώμονα	τὸ	εὐγνωμον
Κλ.	ῷ δρήτορες	εὐγνώμον	ῷ	εὐγνωμον

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όν.	οἱ εὐγνώμονες	τὰ εὐγνώμονα
Γεν.	τῶν εὐγνωμόνων	τῶν εὐγνωμόνων
Δοτ.	τοῖς εὐγνώμοσι	τοῖς εὐγνώμοσι
Αἰτ.	τοὺς εὐγνώμονας	τὰ εὐγνώμονα
Κλ.	ῷ εὐγνώμονες	ῷ εὐγνώμονα

90. Τὰ διγράληκτα σχηματίζουσι τὴν διορμαστικὴν δι^τ ἔκτάσεως τοῦ θεματ. φωνήντος, ἐάν εἴναι δραχύ· ώς δόλιμὴν (θ. λιμεν), δόρήτωρ (θ. ρητορ), δόκλητήρ (θ. κλητηρ).

91. Ἐκ τῶν διγροκλήτων τὰ μὲν δξύτονα ἔχουσι: κλητικὴν ὁμοίαν

μὲ τὴν ὁνομ. τὰ δὲ οὐρύτονα ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα· ως ἡ χιών, ὡς χιών, ὥστε σημαίνειν τὴν κατάληξιν σ μόνον τὰ λήγοντα εἰς ις, ινος· ως ἀκτίς (θ. ἀκτίν) καὶ τὰ ἐπίθετα μέλας (θ. μελαν) καὶ τάλας (θ. ταλαν).

Σημ. α'. Ἐκ τῶν ὑγρολήκτων προσλαμβάνουσι τὴν κατάληξιν σ μόνον τὰ λήγοντα εἰς ις, ινος· ως ἀκτίς (θ. ἀκτίν) καὶ τὰ ἐπίθετα μέλας (θ. μελαν) καὶ τάλας (θ. ταλαν).

Σημ. β'. Τὸν πρὸ τοῦ σ ἀποθάλλεται· ών λιμέσι (λιμένει).

Σημ. γ'. Τὰ λήγοντα εἰς ις, ινος καὶ αν, ανος ἔχουσι τὸ θεματικὸν φωνῆγεν μακρόν.

Σημ. δ'. Τὰ εἰς ων σύνθετα ἐπίθετα εἰς τὴν ἐνικήν κλητικήν καὶ εἰς τὸ οὐδέτερον ἀναβιθάζουσι τὸν τόνον· ως ὁ εὐδαιμόν, τὸ εὐδαιμόν. Ἐξαιροῦνται τὰ λήγοντα εἰς φρων καὶ τὰ ἐπιλήσμων καὶ ἐπιστήμων· ως εὐθύφρον, ὁ ἐπιστήμων, ως ἐπιλήσμων.

Γύμν. 39. Νὰ κλιθῶσι τὰ ἔξηγες.

Ο νιπτήρ, δ σωτήρ (κλ. σωτερ), δ ἀστήρ (δοτ. ἀστράσι), δ μάρτυς (μάρτυρος, μάρτυται), δ κοσμήτωρ, δ πυρήν, δ ποιμήν, ἡ εἰκών, δ παῖς· αν-ωνος· δ πώγων, δ χειμών, δ χιτών· αν-ονος· δ γείτων, ἡ χιών, δ εύδαιμων.

Γύμν. 40. Νὰ τραπῶσι τὰ εἰς ἐνικόν εἰς πληθ. καὶ τὰ εἰς πληθυντικόν εἰς ἐνικόν.

Εἰς τὸν κοιτῶνα πρέπει γὰ εἰσέρχεται ἡλιακὴ ἀκτίς.—Ο ἄξων τῆς ἀμβέλης κατεσκευάζεται ὅπδ τοῦ σιδηρουργοῦ.—Ἐν τῇ πεδιάδι εὑρίσκεται ἐλαιών καὶ ἀμπελών.—Ἡ εἰκών κατεσκευάσθη κατὰ τὸν παρελθόντα αἰώνα.—Κατὰ τοὺς χειμῶνας ἔπεσαν πολλαὶ χιόνες.—Οἱ ὁρφανοὶ ὅπηρεξαν εὐγνώμονες πρὸς τοὺς κηδεμόνας.—Ο ἡχος τοῦ κώδωνος μὲ ἔξηγειρεν ἐκ τῆς κλίνης.—Ἡ πτέρυξ τοῦ δελφίνος εἶναι δραχεῖα.—Οἱ δεισιδαίμονες δὲν εἰναι σώφρονες. Σιμὸς λέγεται δ ἔχων τὴν φίνα πεπισμένην. Εἰς τοὺς δλυμπιακοὺς ἀγῶνας οἱ γυνηταὶ ἐλάμβανον στεφάνους ἔξι ἀγρίων ἐλαιῶν.—Ω ἵσχυρογνώμονες, ω ἐπιλήσμονες τῶν καθηκόντων.—Ω ἐλεήμονες καὶ φιλάγθρωποι Ἑλληνες.

Σιγμόληντα

Ἐνικός ἀριθμός

	(θ. γενες)	(θ. ἐπιμελες)	(θ. ἐπιμελες)
Ὄγ.	τὸς γένος	ὅς ἡ καὶ ἐπιμελής	τὸς ἐπιμελές
Γετ.	τοῦ γένους(εος)	ἐπιμελοῦς(έος)	τοῦ ἐπιμελοῦς
Δοτ.	τῷ γένει(εϊ)	ἐπιμελεῖ(έϊ)	τῷ ἐπιμελεῖ
Αἴτ.	τὸς γένος	ἐπιμελῆ(έα)	τὸς ἐπιμελές
Αλ.	ὦ γένος	ἐπιμελές	ὦ ἐπιμελές

Πληθυντικός ἀριθμός

Όν.	τὰ γένη (εα)	οἱ καὶ αἱ ἐπιμελεῖς (έες)	τὰ	ἐπιμελῆ (έα)
Γεν.	τῶν γεγάν (έων)	ἐπιμελῶν (έων)	τῶν	ἐπιμελῶν
Δοτ.	τοῖς γένεσι	ἐπιμελέσι		ἐπιμελέσι
Αἰτ.	τὰ γένη (εα)	ἐπιμελεῖς (έας)	τὰ	ἐπιμελῆ
Κλ.	ῷ γένη (εα)	ἐπιμελεῖς (έες)	ῷ	ἐπιμελῆ

Ένικός ἀριθμός

Όν.	δ Δημοσθένης	δ Περικλῆς (έ-ης)
Γεν.	τοῦ Δημοσθένους (εος)	τοῦ Περικλέους (έε ος)
Δοτ.	τῷ Δημοσθένει (εϊ)	τῷ Περικλεῖ (έ-εϊ)
Αἰτ.	τὸν Δημοσθένη (εα) καὶ Δημοσθένη τὸν	Περικλέα (έ-εα)
Κλ.	ῷ Δημόσθενες	ῷ Περίκλεις (ε-ες)

Ένικός ἀριθμός

Όν.	δ καὶ ή χρηστοήθης	τὸ χρηστόηθες
Γεν.	χρηστοήθους (ε-ος)	τοῦ χρηστοήθους
Δοτ.	χρηστοήθει (ε-ι)	τῷ χρηστοήθει
Αἰτ.	χρηστοήθη (ε-α)	τὸ χρηστόηθες
Κλ.	χρηστόηθες	ῷ χρηστόηθες

Πληθυντικός ἀριθμός

Όν.	οἱ καὶ αἱ χρηστοήθεις	τὰ χρηστοήθη
Γεν.	χρηστοήθων (έ-ων)	τῶν χρηστοήθων
Δοτ.	χρηστοήθεσι	τοῖς χρηστοήθεσι
Αἰτ.	χρηστοήθεις (εας)	τὰ χρηστοήθη
Κλ.	χρηστοήθεις (ε-ες)	ῷ χρηστοήθη

Ένικός

Πληθυντικός

Όν.	οἱ καὶ ή αἵματώδης	οἱ καὶ αἱ αἵματώδεις (ε-ες)
Γεν.	αἵματώδους (ε-ος)	αἵματωδῶν (έ-ων)
Δοτ.	αἵματώδει (ει)	αἵματώδεσι
Αἰτ.	αἵματώδη	αἵματώδεις (ε-ας)
Κλ.	αἵματώδες	αἵματώδεις (εες)

✓ 92. Τὰ σιγμόληκτα ἔχουσι θέμα, τὸ δποῖον λίγει εἰς ες. Καὶ τὰ μὲν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν ἐνικήγυ δύομαστικήν διὸ ἔκτάσεως τοῦ ε εἰς η, τὰ δὲ οὐδέτερα, ἐὰν μὲν εἶνε ἐπίθετα, ἐκ τοῦ θέματος ἀμετοβλήτου, ἀν δὲ εἶνε οὐσιαστικὰ διὰ τροπῆς τοῦ ε εἰς ο· ώς δ καὶ ἡ ἀληθής (θ. ἀληθεῖς), τὸ ἀληθές· τὸ πληθος (θ. πληθεῖς).

✓ 93. Σιγμόληκτα είγαι α'.) τὰ εἰς ος οὐδέτερα οὐσιαστικά· ώς τὸ πληθος· δ').) τὰ εἰς ης δικατόληκτα ἐπίθετα· ώς δ καὶ ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθεῖς καὶ γ'.) τὰ εἰς ης σύγθετα κύρια δύοματα τὰ λήγοντα εἰς γένης, μήδης, σθένης, κράτης, φάνης, τέλης, μένης, λάμπης, νίκης, κάρης καὶ ιλῆς.

Σημ. α'. Τὰ σιγμόληκτα ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα σ εἰς δλας τὰς πτώσεις πλὴν τῆς ἑνικῆς ὁνομαστικῆς καὶ κλητικῆς καὶ τὰ συμπίπτοντα φωνήντα συναρροῦνται. Διὰ τοῦτο φαίνονται ώς φωνηντόληκτα.

Σημ. β'. Τὸ εα συναιρεῖται εἰς α, ὅταν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ ε εἰς θὲ τὰ ἐπίθετα ὑγιῆς καὶ ἔνδεης συναιρεῖται εἰς α καὶ εἰς η, ώς τὸν ὑγιᾶ καὶ ὑγιῆ, τὸν ἔνδεη, καὶ ἔνδεη.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς ης κύρια δύοματα πλὴν τῶν εἰς κλῆς σχηματίζουσι τὴν ἑνικήν αἰτιατικήν καὶ κατὰ τὴν τρίτην καὶ κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν τὸν δὲ πληθυντικὸν πάντοτε κατὰ τὴν πρώτην· ώς τὸν Δημοσθένη καὶ Δημοσθένην, οἱ Δημοσθέναι κ.λ.π.

✓ 94. Τὰ εἰς ης σύγθετα παροξύτονα ἐπίθετα εἰς τὴν ἑνικήν κλητικήν καὶ εἰς τὸ οὐδέτερον προπαροξύνονται, δπως καὶ τὰ εἰς ης κύρια δύοματα· ώς δ αὐτάρκης, ὡς αὐταρκεις, τὸ αὐταρκεις, ὁ Διογένης, ὁ Διόγενες. Ἐξαιρούνται τὰ λήγοντα εἰς ὄδης, ὄλης καὶ ὄρης· ώς δ εὐώδεις, δ πανώλεις, ως ξιφῆρες.

✓ 95. Τὰ εἰς ης σύγθετα παροξύτονα ἐπίθετα εἰς τὴν γενικήν πληθυντικήν παροξύνονται ώς καὶ τὸ ἀπλοῦν πλήρης· ώς τῶν συγήθων (έων), τῶν πλήρων (έων).

Γύμν. 41. Νὰ κλιθώσει τὰ ἑξῆς.

α'. Τὸ πληθος, τὸ ήθος, τὸ δρός, τὸ χεῖλος, τὸ ἀνθος (γεν. πλ. δρέων, χειλέων, ἀνθέων δ').) δ συγγενής, δ εὐγενής, δ εὐκλεής, τὸ συγγενές, τὸ εὐγενές, τὸ εὐκλεές· γ'.) δ Ἀριστομένης, δ Χαραλάμπης, δ Σωκράτης, δ Ἡρακλῆς, δ Θεμιστοκλῆς δ').) δ χρηστοήθης, τὸ χρηστόηθεις, δ εὐήθης, τὸ εὔηθεις, η τριήρης, δ δασώδης, δ ἀμφώδης.

Γύμν. 42. Νὰ γραψθῇ η ἑνική κλητ. καὶ η γεν. πληθυν. τῶν ἑξῆς:

‘Ο αὐτάρκης, δ εὐήθης, η αὐθάδης, δ ποδήρης, δ ἔξωλης, δ εὐώδης, η δασώδης κώρα, τὸ εὐκλεές ἔθνος, η φιλαλήθης μαθήτρια, δ αφελής, η πανώλης, δ ἀναιδής, τὸ φρικώδες ἔγκλημα.

Γύμν. 43. Νὰ γραφῶσι τὰ ἑντός παρενθέσεως εἰς τὴν κατάλληλον πτῶσιν
 Τοὺς (φιλαλήθης καὶ εὔσεδῆς) πάγτες τιμῶσι. — Τὸν (ἀγενῆς καὶ
 αὐθάδης) περιφρονοῦσιν δλοι. — Τὰ (εὔπειθης καὶ φιλομοθῆς) τέκνα προ-
 οδεύουσιν. — Ὅπου ὑπάρχουσι μέρη (έλωδες), ἔκει καὶ νόσοι. — Τὸν
 (ἀναιδῆς καὶ αὐθάδης) ἀποφεύγετε πάγτοτε. — Ἐπὶ τῶν (ὑψηλὸν δρος)
 πίπτει χιών. — Τὸ γάλα εἶναι ἡ μάγη τροφὴ τῶν (βρέφος). — Ἐκ τῶν
 (δάκρυς) λαμβάνομεν ξυλείαν. — Οἱ ἄγριοι μάχονται διὰ τῶν (βέλος). —
 Προτίμα ζημίαν ἀπὸ τὰ ἀδικα (κέρδος). — Οἱ κῆποις εἶναι πλήροις ἐκ τῶν
 (εὐδᾶδες ἀνθος).

B'. Φωνηεντόληητα

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Ὄν.	ἡ	λέξις	δ	πῆχυς
Γεν.	τῆς	λέξεως	τοῦ	πήχεως
Δοτ.	τῇ	λέξει (ε-ι)	τῷ	πήχει (ε-ι)
Αἰτ.	τὴν	λέξιν	τὸν	πήχυν
Κλ.	ῷ	λέξις	ῷ	πήχυς

Πληθυντικὸς ἀριθμός

Ὄν.	αῖ	λέξεις (ε-ες)	οῖ	πήχεις (ε-ες)
Γεν.	τῶν	λέξεων	τῶν	πήχεων
Δοτ.	ταῖς	λέξεσι	τοῖς	πήχεσι
Αἰτ.	τὰς	λέξεις (ε-ες)	τοὺς	πήχεις (ε-ας)
Κλ.	ῷ	λέξεις (ε-ες)	ῷ	πήχεις (ε-ες)

Ἐνικός ἀριθμός

Ὄν.	δ	ἱερεὺς	τὸ	ἄστυ
Γεν.	τοῦ	ἱερέως	τοῦ	ἄστεως
Δοτ.	τῷ	ἱερεῖ (έ-ι)	τῷ	ἄστει (έ-ι)
Αἰτ.	τὸν	ἱερέα	τὸ	ἄστυ
Κλ.	ῷ	ἱερεῦ	ῷ	ἄστυ

Πληθυντικός ἀριθμός

Ὄν.	οῖ	ἱερεῖς (έ-ες)	τὰ	ἄστη(ες)
Γεν.	τῶν	ἱερέων	τῶν	ἄστεων
Δοτ.	τοῖς	ἱερεῦσι	τοῖς	ἄστεσι
Αἰτ.	τοὺς	ἱερεῖς	τὰ	ἄστη (ε-α)
Κλ.	ῷ	ἱερεῖς (έ-ες)	ῷ	ἄστη (ε-α)

96. Τὰ εἰς εἰς-εως, τὰ εἰς ευς καὶ τὰ πῆχυς, πέλεκυς, πρέσβυς καὶ ἀστενεῖς τὴν γενικήν του ἑνίκου λαχμάνουσι τὴν κατάληξιν ως. Τὰ δύναματα ταῦτα πλὴν τῶν εἰς ευς εἰς τὴν γενικήν του ἑνίκου καὶ πληθυντικού προπαροξύγονται παρὰ τὸν κανόγα.

Σημ. Τὰ ἔχοντα πρὸ του ευς φωνῆνες συναιροῦν συνήθως καὶ τὴν γενικήν καὶ αὐτ. καὶ τῶν δύο ἀριθμῶν ὡς ὁ Εὑδοεύς, τοῦ Εὑδοῶς, τῷ Εὑδοεῖ, τὸν Εὑδοᾶ, ὁ Εὑδοεὺς· οἱ Εὑδοεῖς, τῶν Εὑδοῶν, τοῖς Εὑδοεῦσι, τοὺς Εὑδοῶς, ὁ Εὑδοεὺς. Οὗτοι καὶ Πειραιεύς.

Γύμν. 44. Νὰ κλιθῶσι τὰ ἔξης.

Ἡ ἔξις. δ μάντις, δ πρύτανις, ἡ ὑπόσχεσις, ὁ δηλητηριώδης δφις, δ ἵερεύς, δ γραμματεύς, δ πέλεκυς, δ πρέσβυς.

Γύμν. 45. Νὰ τεθῶσι τὰ ἐν παρενθέσει εἰς τὴν κατάλληλον πτῶσιν.

Τὸ ἔν δγδοον τοῦ (πῆχυς) λέγεται ρούπιον. — Οἱ ξυλοκόποι μὲ τοὺς (πέλεκυς) κέπτουσι τὰ δένδρα. — Τὸ δένδρον ἔκόπη μὲ τὸν (πέλεκυς). — Ἡ λέμβος τοῦ (ἀλιεὺς) εἶναι μικρά. — Οἱ δδόντες τοῦ (δφις) εἶναι δξεῖς. — Ἔγεκά τῆς πολλῆς (χόνις) δὲν ἔξηλθον. — Τὰ ἀποτελέσματα πάσης (κακὴ πρᾶξις) εἶναι δυσάρεστα. — Πρέπει γὰ ἔκτελῶμεν τὰς (ὑπόσχεσις) ἥμων. — Πρέπει γὰ ἀποφεύγωμεν τὴν αἰφνιδίαν (ψυξίς). — Ὁφείλομεν νὰ σεδώμεθα τοὺς (γονεύς, διδάσκαλος, κηδεμῶν καὶ ἵερεύς) — Ὁφείλομεν νὰ διορθώγωμεν τὰς (ἔλλειψις) ἥμων καὶ νὰ ἀποβάλλωμεν τὰς (κακὴ ἔξις).

Ἐνικός ἀριθμός

Ὄγ.	δ	ἰχθύς	γλυκὺς	τὸ	γλυκὺ	ἡ	πειθώ (θ. πειθο)
Γεν.	τοῦ	ἰχθύος	γλυκέος	τοῦ	γλυκέος	τῆς	πειθοῦς (θ-ος)
Δοτ.	τῷ	ἰχθύῃ	γλυκεῖ(έ-ι)	τῷ	γλυκεῖ	τῇ	πειθοῖ(θ-ι)
Ἄλτ.	τὸν	ἰχθύν	γλυκὺν	τὸ	γλυκὺ	τὴν	πειθώ (θ-α)
Κλ.	ῷ	ἰχθύ	γλυκὺ	ῷ	γλυκὺ	ῷ	πειθοῖ

Πληθυντικὸς ἀριθμός

Ὄγ.	οἱ	ἰχθύες	γλυκεῖς(έ-ες)	τὰ	γλυκέα	αἱ	πειθοὶ
Γεν.	τῶν	ἰχθύων	γλυκέων	τῶν	γλυκέων	τῶν	πειθῶν
Δοτ.	τοῖς	ἰχθύσι	γλυκέσι	τοῖς	γλυκέσι	ταῖς	πειθοῖς
Ἄλτ.	τοὺς	ἰχθύς	γλυκεῖς(έ-ας)	τὰ	γλυκέα	τὰς	πειθοὺς
Κλ.	ῷ	ἰχθύες	γλυκεῖς(έ-ες)	ῷ	γλυκέα	ῷ	πειθοὶ

97. "Οσα ἀπὸ τὰ εἰς υσ εἶγαι οὐσιαστικὰ φυλάττουσι τὸ υ εἰς δλας τὰς πτώσεις, δσα δὲ εἶναι ἐπίθετα, τὸ φυλάττουσι μόνον εἰς τὴν δνομ. αἰτ. καὶ κλητ., τοῦ ἔνικοῦ, εἰς δὲ τὰς ἄλλας πτώσεις ἔχουσι χαρακτῆρα ε.

98. Ἡ πληγθ. αἰτιατικὴ τῶν εἰς υσ δξιτόγων οὐσιαστικῶν περισπάται ως τοὺς λχθῖς.

Σ η μ. α'. Ἡ ἔνικη αἰτιατικὴ τῶν εἰς ω δνομάτων ὁρένεται παρὰ τὸν κανόνα (§ 33) ως τὴν παιθῶ (πειθόα)

Σ η μ. δ'. Τὰ εἰς ω δνόματα εἰς τὸν πληθυντικὸν σχηματίζονται κατὰ τὴν δ' κλίσιν.

Γ υ μ ν. 46 Νὰ κλιθῶσι τὰ ἑξῆς.

Ο στάχυς. ἡ κλιτύς.—Ο δαρύς δηδύς. τὸ δηδύ, δηδύσις, ἡ λιχύς, ἡ δηδύσια, τὸ δηδύσι. τὰ δηδύσεα, καὶ δηδύσῃ.—Τὸ εύρυ στάδιον.—Ἡ λεχίδη δηδύ, ἡ Καλυψώ.

Γ υ μ. 47 Γράφον τὰ ἑξῆς εἰς τὴν γεν. καὶ αἰτ. τοῦ ἔνικοῦ.

Ο παχύς ριγόκερως, δ πελώριος ἐλέφας, ἡ δλιγαρκής κάμηλος, δ ἀτρόμητος καὶ θρασύς λέων, ἡ εὐκίνητος ἀρκτος, δ δυσώδης λύκος δ λιχυρογνώμων καὶ ἔγκρατής σονος, ἡ πανούργος ἀλώπηξ, ἡ ταχύπους καὶ φραία δλαφος, ἡ γαμψώνυξ γαλῆ, δ δασύπους λαγώδης, δ ἀσπάλαξ καὶ δ κάστωρ, ἡ ἐπιμήκης, καμηλοπάρδαλις.

Γ υ μ. 48. Γράψον τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν δγομ. καὶ γεν. τοῦ πληγθ.

Γ' Μονοσύλλαβα.

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Όν.	ἡ	γδξ	ἡ	αἰξ	δ	μδς
Γεν.	τῆς	γνκτδς	τῆς	αἰγδς	τοῦ	μδδς
Δοτ.	τῇ	γνκτὶ	τῇ	αἰγὶ	τῷ	μδτ
Αἰτ.	τὴν	γνκτα	τὴν	αἰγα	τὸν	μδν
Κλ.	ῶ	γδξ	ῶ	αἰξ	ῶ	μδ

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Όν.	αὶ	γύκτες	αὶ	αἰγες	αὶ	μύες
Γεν.	τῶν	γνκτῶν	τῶν	αἰγῶν	τῶν	μυῶν
Δοτ.	ταῖς	γνκτὶ	ταῖς	αἰγὶ	ταῖς	μυσὶ
Αἰτ.	τὰς	γνκτας	τὰς	αἰγας	τοῦ	μδς
Κλ.	ῶ	γύκτες	ῶ	αἰγες	ῶ	μύες

99. Τὰ μονοσύλλαβα τῆς γ'. κλίσεως εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τογέζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης. Ἐξαιρούνται:

α.) Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαῖ· ώς ὁ ὄν τοῦ ὄντος. τῷ ὅντι, τῶν δυτῶν, τοῖς οὖσι κ.λ.π.

β.) Ἡ γενικὴ πληθ. τῶν ἔξης: παῖς (παῖδων), φῶς (φώτων), οὖς (δῶτων), δάκις (δάκδων), θώς (θώων), Τρώς (Τρώων), καὶ πᾶς, πᾶν (πάντων) πᾶσι).

100. Τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικὰ τῆς τρίτης κλίσεως δέξονται εἰς τὴν ἑνικὴν δημομαστικήν, ἀν ἔχουν τὴν ἑνικὴν αἰτιαστικὴν εἰς α· ώς ὁ μὴν (τὸν μῆνα), περισπῶνται δὲ εἰς τὴν ἑνικ. δημομαστ. αἰτ. καὶ κλητ. ἀν ἔχουν τὴν αἰτ. εἰς ν· ώς ἡ δρῦς, τὴν δρῦν, ὁ δρῦ.

Σημ. Περισπῶνται: εἰς τὴν ἑνικ. δημομ., καὶ τὰ ἔξης ἡ γλαῦξ, ὁ πᾶς, ὁ εἶς, ἡ παῖς. ὁ Θρᾷξ, τὸ φᾶς, τό οὖς, τό πῦρ, τὸ πᾶν.

Γυμν. 49 Νὰ τονισθῶσ τὰ ἔξης μονοσύλλαβα.

Ἡ αἰξ, ὁ φθειρ, ἡ βλαξ, ἡ ρις, ἡ κτεις, (κτενός), ὁ συς, ὁ πους, ὁ Κρης, (Κρητός), ὁ μυς, ἡ προιξ, ἡ νυξ, ἡ κεντωσα σφηξ.

Γυμν. 50 νὰ Γραφῇ ἡ ἑνική, γεν, δοτ. καὶ αἰτ. τῶν ἔξης.

Ἡ οὐραγομήκης φλόξ, ἡ καίσουσα δάκις, ἡ γλαῦξ, ὁ παῖς, ὁ Θρᾷξ ὁ πᾶς, τὸ πᾶν, ὁ Τρώς.

Γύμν. 51. Νὰ γραφῇ ἡ πληθυντικὴ δημομ., γεν, δοτ. καὶ αἰτ. τῶν δημόματων τοῦ 49 καὶ 50 γυμνάσιματος.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

101. Ἀνώματα δημάτα λέγονται δσα δὲν κλίνονται σύμφωνα μὲ τοὺς προηγουμένους κανόγας. Τὰ κυριώτερα δὲ ἔξ αυτῶν είναι τὰ ἔξης:

1) Ὁ πατήρ, τοῦ πατέρος, τῷ πατρί, τὸν πατέρα, ὁ πατέρ. Οἱ πατέρες, τῶν πατέρων, τοῖς πατράσι, τοὺς πατέρας ὁ πατέρει.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ: ἡ μήτηρ, ἡ θυγάτηρ, ὁ ἀνήρ (ἀνδρός) ἡ γαστήρ (κλητ. ὁ γαστήρ), Δημήτηρ, Δήμητρος, Δήμητρι, Δήμητρα, Δήμητερ.

2) Τὸ γόνυ, τοῦ γόνατος.

3) Τὸ δύρυ, τοῦ δόρατος.

4) Τὸ φρέαρ. τοῦ φρέατος.

5) Τὸ Ὀδωρ, τοῦ Ὀδατος,

6) Τὸ ἡπαρ, τοῦ ἡπατος.

7) Τὸ φῶς, τοῦ φωτός.

8) Τὸ οὖς, τοῦ ὀτδεις κλπ. τὰ ὥτα τῶν θτῶν, τοῖς ωσ!

9) Τὸ πῦρ, τοῦ πυρός, τὸ πυρί, τὸ πῦρ, ὁ πῦρ.—Τὰ πυρά, τῶν πυρῶν, τοῖς πυροῖς, τὰ πυρά, ὡ πυρά.

10) Ὁ διόδι, τοῦ διόδι, τῷ διόδῳ, τὸν διόδυ, ὁ διόδι.—Οἱ διόδει, τῶν διόδων, τοῖς διούσι, τοὺς διόδους, ὡ βόρεις.

11) Ἡ γραῦς, τῆς γραῖς, τῇ γραῖ, τὴν γραῦν, ὁ γραῦ.—Αἱ γρᾶες, τῶν γραῶν, ταῖς γρασί, τὰς γραῦς, ὡ γρᾶες.

12) Ἡ ναῦς, τῆς νεώς, τῇ νηῇ, τὴν ναῦν, ὁ ναῦ.—Αἱ νῆες, τῶν νεῶν, ταῖς νασί, τὰς ναῦς, ὡ νῆες.

13) Ἡ αἰδὼς, τῆς αἰδοῦς, τῇ αἰδοῖ, τὴν αἰδῶν, ὁ αἰδοῖ. Κατὰ τοῦτο κλίνεται ἡ ἡώς. Ἀμφότερα δὲν ἔχουν πληθυντικόν.

14) Τὸ σέλας, τοῦ σέλαος κ.λ.π.

15) Ἡ χείρ, τῆς χειρός, τῇ χειρὶ, τὴν χεῖρα, ὁ χείρ.—Αἱ χεῖρες τῶν χειρῶν, ταῖς χερσί, τὰς χειρας, ὡ χεῖρες.

16) Ἡ γυνή, τῆς γυναικός, τῇ γυναικὶ, τὴν γυναικα, ὁ γύγαν.—Αἱ γυναικες, τῶν γυναικῶν, ταῖς γυναικί, τὰς γυναικας, ὡ γυναικες.

17) Ὁ κύων, τοῦ κυνός, τῷ κυνὶ, τὸν κύνα, ὁ κύων.—Οἱ κύνες, τῶν κυνῶν, τοῖς κυσί, τοὺς κύνας, ὡ κύνες.

18) Ἡ ἐγχελος, τῆς ἐγχέλους, τῇ ἐγχέλῳ, τὴν ἐγχελυν. ὁ ἐγχελο. —Αἱ ἐγχέλεις, τῶν ἐγχέλεων, ταῖς ἐγχέλει, τὰς ἐγχέλεις, ὡ ἐγχέλεις

19) Ὁ πρεσβευτής, τοῦ πρεσβευτοῦ, κ.λ.π. Πλ. οἱ πρέσβεις, τῶν πρέσβεων, ταῖς πρέσβεσι, τοὺς πρέσβεις, ὡ πρέσβεις.

*20) Ὁ ἀρνός, κατὰ τὴν β' κλίσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρνός, τῷ ἀργί, τὸν ἀργα.—Οἱ ἀργες, τῶν ἀργῶν, τοῖς ἀρνάσι, τοὺς ἀργας, ὡ ἀργες,

21) Ἡ τύγρις, τύγρεως, τύγριος, καὶ τύγριδος, κ.λ.π. Πλ. αἱ τίγρεις, κ.λ.π.

22) Ὁ νήστις, τοῦ νήστιος, καὶ νήστιδος κ.λ.π.

23) Ἡ ἀμπτωτις, τῆς ἀμπτώτιδος, καὶ ἀμπώτιος, κ.λ.π.,

24) Ὁ Ἀρης, τοῦ Ἀρεως, τῷ Ἀρει, τὸν Ἀρη(ν), ὁ Ἀρες.

25) Ὁ Ζεύς, τοῦ Διός, τῷ Διῖ, τὸν Δία, ὁ Ζεῦ.

26) Ὁ Ἀπόλλων τοῦ Ἀπόλλωνος, τῷ Ἀπόλλωγι, τὸν Ἀπόλλωγα καὶ Ἀπόλλω, ὁ Ἀπολλον.

27) Ὁ Ποσειδῶν, τοῦ Ποσειδῶνος, τῷ Ποσειδῶνι, τὸν Ποσειδῶνα καὶ Ποσειδῶ, ὁ Πόσειδον.

*28) Ὁ δορρᾶς, τοῦ δορρᾶ, καὶ δ δορέας, του δορέου.

Τὸ δὲ κύριον κλίνεται πάντοτε ἀσυναρέτως.

*29) Ὁ μίδος κατὰ τὴν β'. κλίσιν ἀλλὰ καὶ δ μίδος, τοῦ μίέος, τῷ μίεῃ. τὸν μίόγ, ὡ μίέ.—Οἱ μίεις τῶν μίέων, τοῖς μίέσι, τοὺς μίεις, ὡ μίεις.

30) Ό δνειρος κατά τήν δ'. κλίσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ δνείρατος, τῷ δνείρατι—Τὰ δνείρατα, τῶν δνειράτων, τοῖς δνείρασι, τὰ δνείρατα.

31) Δάχρυον δένδρον, κρίνον, (δοτ. πληθ. καὶ τοῖς δάχρυσι, δευδρεσι, κρίνεσι.)

32) Ό Οἰδίπους, τοῦ Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου, τῷ Οἰδίποδι, τὸν Οἰδίποδα καὶ Οἰδίπουν, ὥ Οἰδίπου.

33) Ό σῖτος Πληθ. ἀριθ. οἱ σῖτοι καὶ τὰ σῖτα
 δ σταθμὸς » » οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ σταθμὰ
 δ δεσμός » » οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμὰ
 τὸ στάδιον » » οἱ στάδιοι καὶ τὰ στάδια

34) Ό πολύς, τοῦ πολλοῦ, τῷ πολλῷ, τὸ πολύν, ὥ πολύ. Πλ. οἱ πολλοί, τῶν πολλῶν, τοῖς πολλοῖς, τοὺς πολλούς.

Τὸ πολλὴ δμαλῶς κατὰ τὴν α'. κλίσιν,

Τὸ πολύ, τοῦ πολλοῦ, τῷ πολλῷ, τὸ πολύ, ὥ πολύ. Πλ. τὰ πολλά, τῶν πολλῶν, τοῖς πολλοῖς, τὰ πολλά,

35) Ό μέγας, τοῦ μεγάλου, τῷ μεγάλῳ, τὸν μέγαν, ὥ μεγάλες καὶ μέγα.—Οἱ μεγάλοι, τῶν μεγάλων, τοῖς μεγάλοις, τοὺς μεγάλους.

Τὸ μεγάλη δμαλῶς κατὰ τὴν α'. κλίσιν.

Τὸ μέγα, τοῦ μεγάλου, τῷ μεγάλῳ, τὸ μέγα. Τὰ μεγάλα, τῶν μεγάλων, τοῖς μεγάλοις, τὰ μεγάλα.

36) Ό πρᾶος, τοῦ πράου, τῷ πράῳ, τὸ πρᾶον, ὥ πρᾶε.—Οἱ πρᾶοι (μεταγ. πραεῖς, τῶν πραέων, τοῖς πραέσι), ὥ πρᾶοι.

Τὸ πραεῖα δμαλῶς κατὰ τὴν α'. κλίσιν

Τὸ πρᾶον, τοῦ πράου, τῷ πράῳ, τὸ πρᾶον, ὥ πρᾶον.—Τὰ πραέα. τῶν πραέων, τοῖς πραέσι, τὰ πραέα,

37) Ό σῶς καὶ σῶς, τοῦ σώου, τῷ σώῳ, τὸν σῶον καὶ σῶν, ὥ σῶε, —Οἱ σῶοι καὶ σῷ, τῶν σώων, τοῖς σώοις, τοὺς σώους καὶ σῶς, ὥ σῶοι.

Τὸ σῶα καὶ σῶς, τῆς σώας, τῇ σώῃ, τὴν σώαν καὶ σῶν, ὥ σώα,—Αἱ σῶαις καὶ σῷ, τῶν σώων, τοῖς σώαις, τὰς σώας, καὶ σῶς, ὥ σώαις.

Τὸ σῶον καὶ σῶν, τοῦ σώου, τὸ σῶον καὶ σῶν.—Τὰ σῶα καὶ σῶ, τῶν σώων, τοῖς σώοις, τὰ σῶα καὶ σῶ.

Παρατήρησις. Όσα ἐκ τῶν προηγουμένων καὶ ἐπομένων δὲν κρίνονται ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος κατάλληλα διὰ τὴν ἐ. τάξιν ὅπου δὲν διέδασκονται οἱ τύποι τῆς ἀρχαίας παραλειπονται εὐλόγως.

ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ

102. Τὰ δύσματα ὁ ἀήρ, ὁ αἰθήρ, ἡ γῆ, τὰ ἔγκατα, αἱ δυσμαί, οἱ ἐτησίαι (τῶν ἐτησίων) κλίνονται μόνον εἰς τὸν ἀριθμὸν ποὺ εὑρίσκονται καὶ λέγονται ἔλλειπτικά.

Τοιαῦτα είγαι τὰ δνόματα τῶν ἑωρτῶν· ώς τὰ Ὀλύμπια, τὰ Θεοφάνεια, κ.λ.π. καὶ τὰ κύρια δνόματα, ώς αἱ Ἀθῆναι, δὲ Θεμιστοκλῆς.

Σημ. Τὰ ἔνικὰ κύρια δνόματα κλίνονται ἐνίστε καὶ εἰς τὸν πληθ. δοάκις θέλωμεν νὰ δηλώσωμεν πολλὰ δητα, τὰ δποτα φέρουσι τὸ ἵδιον δνομα, η εἰναι δημια μὲ τὸ κύριον· ώς οἱ Μιλτιάδαι, οἱ Ἀλέξανδροι, οἱ Ἀριστεῖδαι.

ΙΔΙΟΚΛΙΤΑ

103. Ὄγόματά τιγα ἔχουσι ἰδιαιτέραν κλίσιν καὶ λέγονται *ἰδιόκλιτα*· ώς

Όν.	δ	Ἰησοῦς	δ	Διγενῆς	δ	φαγᾶς
Γεγ.	τοῦ	Ἰησοῦ	τοῦ	Διγενῆ	τοῦ	φαγᾶ
Δοτ.	τῷ	Ἰησοῦ	τῷ	Διγενῆ	τῷ	φαγᾶ
Αἰτ.	τὸν	Ἰησοῦν	τὸν	Διγενῆν	τὸν	φαγᾶν
Κλ.	ῷ	Ἰησοῦ	ῷ	Διγενῆ	ῷ	φαγᾶ

* Γράμμ. 51. Θές τὸν κατάληλον τόνον ἐν τοῖς ἔξησι:

Τὴν μουσαν, τῶν μουσῶν, δὲ μῆν, δὲ ποὺς, δὲ θους, δὲ μυς, η δαξ, τῆς δαδος, τῶν δάδων, ταὶς δασι, τὴν ηω, τὴν ἡχω, τὴν δραδεικν χελωνην, τῶν δεδικιων πράξεων, τῶν ἀκμακιων ἐλαιων, αἱ ἀξιαι γυναικεις, τῶν ἀξιων γυναικιων, αἱ ἀξιαι τῶν ἐμπορευματων, η δικαια, φωνη, η χρυση πρωρα, η ἐλκτικη σφιρα, η ἀθφι περιστερά, τα ἀθφι προβατα, τὰ κυανα ἀνθη, αἱ εὐπλοι θαλκασσαι, οἱ χρυσοι κιονεις, ω λιχυρογνωμον ζωον, ω εύγνωμον καὶ χρηστόθεες παιδιον, τας δασειας ὄφρυς, η ήμισεικ μερις, τῶν ήμισειων φιαλων, τῶν ήμισεων κερδων, ω αυταρκεις γύναι, ω ταχεια τριηρει, ω ρητορ Δημισθενεις, τῶν χρηστοηθων παιδων, τας χηρας γυναικας, τας παχειας χειρας, τῶν ταλαιπων γυναικων, τῶν εύθειων γραμμων, τας λαμπουσας ἀκτινας, πολλων τριηρων πλεουσων, αἱ ἴνες ἀποτελουσι τους μυς, η Δημητηρ ἐλατρευετο ἐν Ἑλευσινι, δ παιις ἐκρατει δαδα, οἱ Θρακεις ἀλωπεκην ἐπι τη κεραλη ἐφερον, του λαγω το κρεας ειναι ηδυ, κατα τας ἀποκρεως διατκεδαζουσι, τοις ἀριστευουσιν ἀνδρασιν ἐν τοις ἀγωσι δραδεια η πολις διδει καὶ ἀνδριασι τιμα.

* Γράμμ. 52. Τρέψον τὰ ἔξησι εἰς ἔνικόν.

Αἱ θέεις παρέχουσι πολλάς ωφελείας πᾶσι καὶ τοις γάλαξι καὶ τοις δέρμασι.—Τὰ ἀληθη είναι πικρὰ καὶ ἀηδη τοις ἀνοήτοις, τὰ δὲ ψευδη ηδέα καὶ προσφιλη.—Πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ ωφέλιμα είναι καὶ χρηστὰ καὶ συμφέροντα καὶ λυσιτελη καὶ σπουδαῖα.—Τὰ δρη μακρόθεν μὲν

φαίνονται ἀεροειδῆ καὶ λεῖα, ἐκ τοῦ πλησίου δὲ τραχέα, ἀνώμαλα καὶ δασώδη.—Κέρασι καὶ σάλπιγξιν οἱ σάλπιγκταὶ σημαίνουσιν.—Οἱ μὲν κυνηγοὶ θηρεύουσι κυσὶ τοὺς λαγώς, οἱ δὲ κόλακες ἐπαίνοις τοὺς ἀνοήτους.—Αἱ γλαυκες θηρεύουσι μῦς καὶ σαύρας.—Οἱ κύνες τοῖς ἀνθρώποις ωφελείας παρέχουσι.—Αἱ τῶν μαρτύρων μαρτυρίαι πολλάκις ἀπιστοι.—Τὰ πρόβατα καὶ αἱ αἰγες δόσκονται ὑπὸ τῶν ποιμένων.—Οἱ Ἑλληνες εἶχον ὅπλα τὰς περικεφαλαίας, τοὺς θώρακας, τὰς περικυνημίδας, τὰ τόξα, τὰ βέλη, τὰ ἔιρη, τὰ δόρατα καὶ δξείας μάχαιρας.—Οἱ εὐφυεῖς καὶ φιλαλήθεις παῖδες γίγονται ἀγαπητοί.—Οἱ Αἴθιοπες τὰς τρίχας καὶ τὰς ἐπιδερμίδας μελαίνας ἔχουσι.—Τοῖς κτεσὶ τὰς κόμας κτενίζομεν.—Οἱ θῶες εἶναι ὅμοιοι τοῖς κυσὶ καὶ εἶναι ζῷα αἵμοχαρη.

* Γύμν. 53. Τρέφον τὰ ἔξης εἰς πληθ.

“Οἱ δλιγαρκής εἶναι καὶ πλούσιοι.—Ἡ ἔγχελυς εἶναι ἵχθυς παχύς.—Τὸ οὖς τοῦ χοίρου εἶναι βραχύ.—Οἱ πατήρ ἐνδύει τὸν παιδαὶ ἱμάτιον ποικιλόχρουν.—Γέρων ὄνος δδηγεῖ εὐμεγέθη καὶ βραδεῖαν κάμηλον.—Οἱ δπλίτης ἔφερε χαλκῆν ἀσπίδα, σιδηροῦν θώρακα, δξεῖαν μάχαιραν καὶ ἐπίμηκες δόρυ.—Οἱ φιλόπατρις πείθεται τῷ γέμῳ καὶ ὑπακούει τῷ ἀρχοντι.—Διὰ τοῦ ὡτὸς ἀκούω.—Διὰ τῆς ρίνδος δισφραίνομαι.—Οἱ ποιῆσας καὶ διδάξας θὰ ὁγομασθῇ μέγας.—Ἡ Ἑλληνικὴ σημαία εἶναι κυαγόχρους καὶ λευκόχρους.—Ἡ αἴξ ἔχει οὐρὰν βραχεῖαν.—Ἡ ἐργάτις μέλισσα φογεύει τὸν κηφήνα.—Οἱ πούς τοῦ μυδᾶς εἶναι βραχύς.

Γύμν. 54. Τρέφον τὰ ἔξης εἰς ἔνικόν.

Οἱ κύνες σώματα ἰσχνά, κεφαλὰς μικρὰς καὶ ἐπιμήκεις, δφθαλμοὺς ζωηρούς, ὧτα μικρὰ καὶ δξέα, ῥίνας προτεταμένας, κοπτῆρας δξεῖς, λαιμοὺς βραχεῖς καὶ παχεῖς, στήθη προέχοντα, οὐρὰς εύκινήτους, πόδας μετρίους καὶ ἰσχυρούς, σγυγχας ἀμβλεῖς καὶ δδόντας δξεῖς. Τὰ πτηνὰτ ρώγουσι κοχλίας, σκώληκας, ἀκρίδας, τέττιγας, μιάς, κώνωπας, μελίσσας καὶ ὀπώρας.—Τὰ κρίνα εἶναι ἀνθη λευκά, πορφυρᾶ ἢ κυανᾶ, ἔχουν στελέχη στερεὰ καὶ φύλλα ἐπιμήκη καὶ λογχοειδῆ.—Αἱ γαλατεῖαι ἀπιστοι, δόλιαι, πανοῦργοι καὶ φιλέριδες, ἀλλὰ καὶ χρήσιμα σίκιακα ζῷα.—Οἱ ιέρακες εἶναι ἔχθροι τῶν γλαυκῶν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

104. Τὰ ἐπίθετα φανερώνουσι τὴν ποιότητα ἢ ιδιότητα τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἔχουν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τρία γένη: ἀρσενικόν, θηλυκὸν καὶ οὐδέτερον· ὡς δ ὠραῖος, ἡ ὠραία, τὸ ὠραῖον δ ἀληθής, ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές.

Εύτακτος, πλούσιος, ήσυχος, λευκός, ώραίος, φωτεινός, αγνώμων, εύτυχής, ἔμφρων, ἐπιμελής, ἀληθής, ἐλαφρός, δύψηλός, ἀξιος, ίκανός, ἔγοπλος εὐκίνητος, παχύς, σκληρός, ἄγριος, δυριής, εύθυμος, δίκαιος, γενναῖος, δέξις, ἀγώμαλος, εὐσεβής, ἐλεύθερος, εὐαίσθητος, ἐχθρός, εὐγενής, φιλόποιος, ταχύπους, γλυκύς, κενός, ψυχρός, ἀθῷος, εὔκολος, χρήσιμος, εὐάρεστος, εὐώδης, εὐρύς, θλάξ, ἔνδακρυς.

Τρικατάληκτα ἐπίθετα.

105, "Οσα ἐπίθετα ἔχουν λδιαίτερον τύπου δ' ἑκαστον γένος λέγονται τριματάληντα.

106 Τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα λήγουσιν εἰς

ἀρσ.	θηλ.	οὐδ.	Παραδείγματα
ος	η	ον	σοφός, σοφή, σοφόν.
ος	α	ον	καθηρός καθηρά, καθηρόν.
οῦς	ῆ	οῦν	χρυσοῦς χρυσῆ χρυσοῦν
οῦς	ᾶ	οῦν	ἀργυροῦς ἀργυρᾶ, ἀργυροῦν
υς	εια	υ	βαρύς, βαρεῖα, βαρύ.

Γύμν. 56. Γράψον 20 ἐπίθετα ἀντιστοιχούντα ἀνὰ τέσσαρα εἰς ἔκαστον τῶν ἄγων παραδειγμάτων.

Σημ. Τὰ ἐπίθετα μέλισ καὶ τάλαις ἔχουν θηγυλυκὸν μέλαινα καὶ τάλαινα οὐδέτερον μέλαν. καὶ τάλαιν· τὸ δὲ πᾶς ἔχει θηγυλυκὸν πᾶσα καὶ οὐδ. πᾶν· τὸ δὲ χαρίεις καὶ φωνήεις θηλ. χαρίεσσα φωνήεσσα, οὐδ. χαρίειν, φωνῆν καὶ τινα ἄλλα.

106. Ἐκ τῶν εἰς ος καὶ οὓς τρικαταλήκτων ἐπιθέτων δσα ἔχουν πρὸ τοῦ ος καὶ οὓς σύμφωνον πλὴν τοῦ ο σχηματίζουν τὸ θηλυκὸν εἰς η τὰ δὲ ἄλλα εἰς α' ώς

καλός,	καλή	—	ξέιος,	ξέια,
σοφός	σοφή	—	καθαρός,	καθαρά,
διπλοῦς	διπλή	—	ἀργυροῦς	ἀργυρά.

Σημ. Τὸ ἐπίθ. ὄγδοος σχηματίζει θηλυκὸν ὄγδοη.

Γύμν. 57. Νὰ γραφῇ τὸ θηλυκὸν τῶν ἔντεις παρὰ τὸ ἀρσενικόν ὡς ῥραῖος — φυσία.

Κακός, σφοδρός, πυκνός, θσιος, στενός, ἄγιος, ισχυρός, πονηρός, ρωμαλέος, πορφυροῦς, σιδηροῦς, χαλκοῦς, κυκνοῦς, ποικίλος, ψυχρός, ἀπλοῦς, λαμπρός, ισχνός, μέτριος, ἀθλιος, φοβερός, σιωπηλός, θερμός, τρανός.

Δικατάληκτα ἐπίθετα.

107. "Οσα ἐπίθετα ἔχουν μόνον δύο τύπους, δηλ. ἐνα διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν καὶ ἄλλον διὰ τὸ οὐδέτερον λέγονται **δικατάληκτα**.

108. Τὰ δικατάληκτα ἐπίθετα λήγουσιν εἰς

ἀρσ.. θηλ. καὶ οὐδ.

Παραδείγματα

ος	ον	δ	ή	πάνσοφος	τὸ	πάνσοφον
ης	ες	δ	ή	ἀληθῆς	τὸ	ἀληθὲς
ων	ον	δ	ή	σώφρων	τὸ	σῶφρον
ους	ουν	δ	ή	εὔγους	τὸ	εὔγουγ
ις	ι	δ	ή	φιλόπατρις	τὸ	φιλόπατρι
υς	υ	δ	ή	ἔγδακρυς	τὸ	ἔγδακρυ

109. Ἐκ τῶν εἰς ος ους καὶ υς ἐπιθέτων τρικατάληκτα μὲν εἶναι τὰ ἀπλᾶ, δικατάληκτα δὲ τὰ σύνθετα· ως σεφές, ἡ, δυ, δή πάνσοφος. τὸ πάνσοφον κ.τ.λ.

Σ.η μ. α'. Ἐκ τῶν εἰς ος ους δικατάληκτα είναι τὰ ἔξης συνηθέστερα: βάρος, βάναυσος, βάσκανος, ἔωλος, ἥμερος, ἥθεμος, ἥσυχος, κιβδηλος, λάβρος τὰ πλειστα τῶν ληγόντων εἰς ιμος· ως ωφέλιμος, φρόνιμος καὶ τινα τῶν ληγόντων εἰς ιος καὶ ειος· ως ἀτσιος, αιφνίδιος, ἀκούσιος. γενέθλιος, έδρειος.

Σ.η μ. β'. Δικατάληκτα είναι καὶ τὰ ἐπίθετα τῆς ἀττ. δ'. κλίσεως· ως η ἀξιόχρεως, τὸ ἀξιόχρεων.

Γ.υ μ. γ. 58. Γράψον 15 ἐπίθετα ἀντιστοιχοῦντα ἀνὰ τρία εἰς ἔκαστον τῶν παραδειγμάτων τῆς § 108 πλήν τῶν εἰς υς.

Γ.υ μ. γ. 59. Νὰ γραφθοιν εἰς ιδιαιτέραν στήλην τὰ τρικατάληκτα καὶ εἰς ἀλλην τὰ δικατάληκτα τῶν ἔξης ἐπιθέτων.

Ραγδαῖος, μάχιμος, φαιδρός, στενός, ἔξαπλος, εὔχρους, λιγοῦς, θαθύς, πάγκαλος ισοδύναμος, κακοδαίμων, χρηστοήθης, αὐτάρκης. πτερόεις, εύώδης, νοήμων, ἐλεήμων, τυχαῖος, ἀγνός, ταχύς, ἄχαρις, ἀπατρις τερπνός.

~~Λ~~
Μονοκατάληκτα

110. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα λέγονται οσα ἔχουν ἕνα μόνον τύπον καὶ δύο γένη, ἀρσ. καὶ θηλυκὸν.

111. Τὰ συνηθέστατα τῶν μονοκαταλήκτων είνε τὰ ἑξῆς:

‘Ο ἡ ἄπαιξ, ὁ ἡ ἀρπαξ, ὁ ἡ βλάξ, ὁ ἡ μάκαρ, ὁ ἡ μιγάς, ὁ ἡ νῆστις, ὁ ἡ πένης, ὁ ἡ μύωφ καὶ ὁ ἡ νέγλιυς

Γυμν. 63. Γράφον καὶ τὰ τρία γένη τῶν ἐπιθέτων τοῦ 57 γυμν. καὶ τῶν ἀν. τιθέτων αὐτοῖς.

112. Τὰ ἐπίθετα κλίνονται κατὰ τὰς τρεῖς κλίσεις ὡς καὶ τὰ οὐσιαστικά· συμφωνοῦ δὲ πρὸς αὐτὰ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν.

Γυμν. 64. Νὰ κλιθῶσι τὰ ἑξῆς:

‘Ο γενναῖος στρατιώτης, ἡ γενναῖα μερίς, τὸ χρυσοῦν δῶρον, ὁ δυστυχὴς ἀνήρ, ἡ σώφρων γυνὴ, ὁ πολὺς ὄχλος, τὸ δαθὺ φρέαρ, ἡ ποικιλόχροος ἐσθῆτας, ἡ μέλαινα θρῆξ, ἡ εὐδαιμῶν χώρα, ἡ σπουδαῖα πρᾶξις.

Γύμν. 65. Ἀντίγραφον τὰ ἑξῆς θέτων τὸ ἐν παρενθέσει ἐπίθετον συμφώνως πρὸς τὸ οὐσιαστικόν.

‘Η (καλὸς) πρᾶξις.—‘Η (πονηρὸς) ἀλώπηξ.—Τὴν (δαθὺς) θάλασσαν.
—Τῆς (δραχὺς) ζωῆς.—Τὸ (πολυτελὲς) ἔνδυμα.—Τὸ (παχὺς) κρέας.—
Τῷ (δψηλὸς) ὅρει.—Τῇ (μέλαις) κόμη.—‘Η (διαφανῆς) βαλος.—Τὴν εὐθὺς γραμμήν.—Τῷ (καθαρὸς) τετραδίῳ.—‘Η (σιδηροῦς) κλίνη.—Τοῦ (φιλόπονος) ἐργάτου.—‘Ω (δυστυχὴς) τέκνον.—Τὴν (δψηλὸς) κάμηλον.
—Τὸ (εὐώδης) ρόδον.—Τὸν (παχὺς) ἰχθύν.—Τοῦ (ἐπιψελῆς) μαθητοῦ.
—Τῇ (εὐδαιμῶν) πόλει.—Τοῦ (ἀειθαλῆς) δέγδρου.—‘Η (εὔτακτος) μαθήτρια.—Τὸν (εἰλικρινῆς) δικαστήν.

Γύμν. 66. Γράφον τὰ ἄνω εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν.

~~Λ~~
Βαθμοὶ ἐπιθέτων.

‘Ο λίθος εἶναι σκληρός.

‘Ο σίδηρος εἶναι σκληρότερος τοῦ λίθου.

‘Ο ἀδάμας εἶναι τὸ σκληρότατον πάντων τῶν σωμάτων.

‘Ο ἀνήρ οὗτος εἶναι πλούσιώτατος.

113. Τὰ ἐπίθετα ἔχουν τρεῖς δαθμούς, τὸν θετικόν, τὸν συγκριτικὸν καὶ τὸν ὅπερθετικόν.

α'). ‘Ο θετικὸς θαθμὸς φανερώνει, διὶς ἕνα οὐσιαστικὸν ἔχει ἀπλῶς μίαν ίδιότητα, ὡς δὲ λίθος εἶναι σκληρός.

·Ελληνικὴ γένουματικὴ Ε'. ΣΤ'.

6'.) Ὁ συγκριτικὸς βαθμὸς φανερώγει, ὅτι ἀπὸ δύο οὐσιαστικῶν ὁποῖα ἔχουν μίαν ίδιότητα κοινήν, τὸ ἔνα ἀπὸ αὐτὰ ἔχει τὴν ίδιότητην εἰς ἀνώτερον βαθμὸν παρὰ τὸ ἄλλο· ὡς δὲ σίδηρος εἶναι σφράγιστος τοῦ λίθου.

γ'.) Ὁ ύπερθετικὸς βαθμὸς φανερώγει, ὅτι ἀπὸ πολλὰ οὐσιαστικῶν ἀπὸ οὐσιαστικῶν μίαν ίδιότητα εἰς πολὺ μεγάλον βαθμὸν ἀνευ συγκρίσεως· ὡς δὲ ἀνηρ οὗτος πλουσιώτατος.

Σημ. α'. Οἱ ὑπερθετικῶν βαθμῶν φανερώγει ἀκόμη ὅτι ἔνα οὐσιαστικόν

μίαν ίδιότητα εἰς πολὺ μεγάλον βαθμὸν ἀνευ συγκρίσεως· ὡς δὲ ἀνηρ οὗτος πλουσιώτατος.

Σημ. β'. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ύπερθετικὰ λέγονται μὲν μίαν λέξιν **σπαραδί**

114. Αἱ συγήθεις καταλήξεις τῶν παραθετικῶν εἰγαι:

τερός,	τέρα,	τερόν	διὰ τὸ συγκριτικὸν
τατός,	τάτη,	τατόν	διὰ τὸ ύπερθετικόν.

Παραθετικὰ τῶν εἰς ος ἐπιθέτων

Θετικὸς	Συγκριτικὸς	Ὑπερθετικὸς
σκληρός	σκληρότερος	σκληρότατος
ἀθῷος	ἀθῷότερος	ἀθῷότατος
εὔτεκνος	εὔτεκνότερος	εὔτεκνότατος
ἔνδοξος	ἔνδοξότερος	ἔνδοξότατος
ἴερδς	ἴερώτερος	ἴερώτατος
σοφός	σοφώτερος	σοφώτατος

115. Τὰ εἰς ὁ(ώ)τερος συγκριτικὰ καὶ ὁ(ώ)τατος ύπερθετικὰ φονται διὰ τοῦ ο μέν, δταν ἡ πρὸ τοῦ ὁτερος συλλαβὴ εἰγαι φύσει κρὰ ἡ θέσει μακρά, διὰ τοῦ ω δέ, δταν ἡ πρὸ τοῦ ὁτερος συλλαβηναι δραχεῖα.

Σημ. α'. Θέσει μακρὰ λέγεται ἡ συλλαβὴ, δταν ἔχῃ δραχεῖον φωνῆιν καὶ ται δύο ἡ πλειότερα σύμφωνα ἡ διπλοῦν· ὡς λε—πτός, ζν—δο—ξος.

Σημ. β'. Τὰ παραθετικὰ σχηματίζονται καὶ περιφραστικῶς, τὸ μὲν συγκριτικόν μὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ θετικόν, τὸ δὲ ύπερθετικόν μὲ τὸ μάλιστα καὶ τὸ θετικόν μὲ τὸ μᾶλλον φίλος—μᾶλλον φίλος—μάλιστα φίλος

Σημ. γ'. Τὰ ἐπίθετα, τὰ δποῖα σημαίνουν τελείαν ἔννοιαν ἡ Ζληγη ἡ δέν ἔχουν βαθμόν· ὡς θυητός χρυσοῦς, χθεσινός.

116. Τὰ πλειστα τῶν εἰς οἱ ἐπιθέτων ἔχουν τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης θραχύ· ώς ὡφέλιμος, πρακτικός. δισιος.

117. Ἀπὸ ἑκείνα, τὰ δποῖα ἔχουν τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης μακρόν, συγηθέστερα είναι τὰ ἑξῆς: *Ισχυρός, ἀνιάρδος, τρανός, λιτός, φλύαρος καὶ τὰ λήγοντα εἰς -θυμός, -χένδυνος, -λυπός (λύπη), -νίκος (νίκη), -τιμός (τιμὴ), -ψυχός (ψυχή), -χυμός (χυμός), -κυρός (κύρος).*

Παραθετικὰ τῶν εἰς υἱούς, ηγούς, καὶ ων ἐπιθέτων

Θετικός	Συγχριτικός	Υπερθετικός
γλυκὺς	γλυκύτερος	γλυκύτατος
βαθὺς	βαθύτερος	βαθύτατος
ձληθής	ձληθέστερος	ձլηθέστατος
նցւիչ	նցւետոր	նցւետատօս
օսկրան	օսկրոնέστερος	օսկրոնέσταտօս
բնձաւման	բնձաւմոնέστεրօս	բնձաւմոնցէտառօս

Παραθετικὰ τῶν εἰς οὐς ἐπιθέτων

Θετικός	Συγχριτικός	Υπερθετικός
εնπνούς	εնπνοώτερος	εնπνοώτατος
εնχρούς	εնχροώτερος	εնχροώτατος
εնγούς	εնγούστερος	εնγούστατος
ձպլօսց	ձպլօնսτερօս	ձպլօնստատօս

Σημ. α'. Ἀπὸ τὰ εἰς οὓς σχηματίζουν τὰ παραθετικὰ εἰς ούστερος ούστατος τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ τοῦ οὐσίας καὶ τὸ ἀπλοῦς.

Σημ. β'. Τὰ ἐπίθετα ίδιοις, γεραιός, εῦδιος, δψιος σχηματίζουν τὰ παραθετικὰ εἰς αἵτερος αἵτατος· ώς γεραιτερος γεραιτατος, τὸ δὲ παλαιός παλαιότερος καὶ παλαιτερος καὶ τὸ φίλος, φίλτερος, φίλτατος.

Σημ. γ'. Τὰ ἐπίθετα χαριεις, ἄκρατος, ἀσμανος, ἀρρωμένος καὶ πένης σχηματίζουν τὰ παραθετικὰ εἰς ἐστερος, ἐστατος· ώς χαριέστερος, πενέστερος κ.λ.π

Σημ. δ'. Τὰ παραθετικὰ τοῦ ἀχαρις είναι ἀχαριστερος, ἀχαριστατος. Κατὰ τοῦτο σχηματίζονται καὶ τὰ παραθετικὰ τῶν ἑξῆς: ἀρσαξ, βλάξ, λάλος, κλέπτης, πλεονέμτης· ώς ἀρπαγίστερος, βλακίστερος, λαλίστερος, κλεπτίστερος, πλισο-

κτίστερος. Τοῦ δὲ ὑβριστής, εἶναι ὑβριστότερος, ὑβριστάτατος. Τοῦ μέλας μελάντερος, μελάντατος. Τοῦ εὔχαρις καὶ ἐπέχαρις εὐχαριτώτερος ἐπιχαριτώτατος.

Γύμν. 67. Γράφων τὰ παραθετικὰ τῶν ἔξης ἐπιθέτων ὡς ἔξης:

Θετικός	Συγκριτικός	Ὑπερθετικός
σκληρός	σκληρότερος	σκληρότατος

Δίκαιος, ἀξιος, ἐλαφρός, πυκνός, κενός, καινός, ἐρυθρός, ἔντυμος, δύνσιος, εὔχρους, πολύτιμος, εὔτεκνος, τρανός, τίμιος, ὀχυρός, ἴσχυρός, ἥσυχος, ἀγιος, πρόθυμος, εὔπλους, μεγαλόψυχος, ἔγκυρος, στερεός, ἀνιαρός, λιτός, συνήθης, χαρίεις, χρήτιμος, ἀφρων, ὄραδύς, ἄφθονος, μεγαλοπράγμων, δυσώδης, πορφυροῦς, ἔγδοξος, εύφυης, εὐγενής, λάλος, βλάξ, πένης, ἀργυροῦς, ἀθάνατος, ξύλινος, ἐαρινές.

Γύμν. 68. Νὰ γραφῶσι τὰ παραθετικὰ τῶν ἔξης ἐπιθέτων εἰς τὴν ίδιαν πτώσιν ποσὶ εὑρίσκεται τὸ θετικόν.

Οἱ ἀπιστος, τὴν ἥμερον, τοῦ κακόγου, τῇ ἀσαφεῖ, τῶν δειγῶν, τῷ τακτικῷ, τοῖς εὐρώστοις, τῶν πλήρων, τῶν νοημάργων, τοὺς διαισους, τὴν ταχεῖαν, τὰς θερμάς, τὰ φυχρά, τὸν εὐγνώμονα, τὰς τερπναῖς, τὰς αἰσίας, τὸν διαρύτιμον, τῇ γενναῖᾳ, τὰ γλυκέα, τὸν παγούργον, τοὺς πλεονέκτας, τὰς εὐδαίμονας, τὰς δυσώδεις. τὸν εὐσεβῆ.

Γύμν. 69. Νὰ γραφῶσι τὸ συγκριτικὸν τῶν ἐν παρεγθέσει ἐπιθέτων συμφώνων πρὸς τὸ οὐσ.

Ἡ κυπάρισσος εἶναι (ὑψηλὸς) τῆς συκῆς.—Οἱ μαθηταὶ οὗτοι εἶναι (ἐπιμελῆς) ἔκεινων.—Τὸ ἔαρ εἶναι (τερπνὸς) τοῦ φθινοπώρου.—Οὐδὲν τῆς πατρίδος (φίλος).—Οἱ νύφηλοι τέποι εἶναι (νυγεινός) τῶν χαμηλῶν, οἱ δὲ μεσόγειοι (ψυχρός) τῶν παραθαλασσῶν.—Οἱ Σπαρτιάται ήσαν (μάχιμος) τῶν Ἀθηναίων.—Ἡ χειώνη εἶναι (ὄραδύς) τῆς καμήλου.—Τὸ γάλα τεῦ προσβάτου εἶναι (παχὺς) τοῦ γάλακτος τῆς αἰγάς.

Γύμν. 70. Ἀντιγραφὸν τὰς ἔξης φράσεις θέτων ἀντὶ τῆς — τὸ ἐλλείπον.

Οἱ Ἀριστείδης ήτο δικαιο—τατος, δὲ Θεμιστοκλῆς στρατηγικ—τατος.—Ἡ δόδος πρὸς τὴν ἀρετὴν εἶναι στεγ—τάτη καὶ ἀποκρημν—τάτη, ή δὲ πρὸς τὴν κακίαν εἶναι εὐρε—τάτη, συντομ—τάτη καὶ δμαλ—τάτη.—Οἱ μέγας Ἀλέξανδρος ητορεγαλοδωρ—τατος.—Ἡ παιδεία εἶναι κτήμα πολυτιμ—τατον.—Οἱ Ξενοφῶν ήτο γέος κοσμο—τατος, δὲ Ἀλ—κιθιάδης ὠραι—τατος.

Ανώμαλα παραθετικά ἐν τῇ νέᾳ.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός.
καλός	καλύτερος	κάλλιστος.
κακός	χειρότερος	κάκιστος καὶ χείριστος
μέγας	μεγαλύτερος	μέγιστος
πολύς	πλειότερος καὶ περισσότερος	πλεῖστος.
δλίγος	δλιγώτερος	δλίγιστος.
δψηλός	δψηλότερος	δψηλότατος καὶ δψιστος

Ανώμαλα παραθετικά ἐν τῇ ἀρχαίᾳ

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
ἀγαθός	δὴ ἀμείγων τὸ ἀμεινον	ἀριστος.
»	» βελτίων » βέλτιον	βέλτιστος.
»	» κρείττον » κρείττον	κράτιστος.
καλός	» καλλίων » κάλλιον	κάλλιστος.
κακός	» κακίων » κάκιον	κάκιστος
»	» χείρων » χεῖρον	χείριστος.
μέγας	» μείζων » μεῖζον	μέγιστος
μικρός	» μείων » μεῖον	—
»	» ἐλάσσων » ἔλασσον	ἐλάχιστος
πολύς	» πλείων » πλέον	πλεῖστος.
δλίγος	» ήττων » ήττον	δλίγιστος
ταχὺς	» θάττων » θάττον	τάχιστος
ράδιος	» ράξων » ράξον	ράστος
ήδυς	» ήδίων » ήδιον	ήδιστος.
ἔχθρος	» ἔχθιων » ἔχθιον	ἔχθιστος
αἰσχρός	» αἰσχίων » αἰσχίον	αἰσχιστος.
μακρός	» μακρότερος	μακρότατος καὶ μήκιστος.

Σημ. α'. τὰ μικρός, αἰσχρός καὶ ἔχθρός σχηματίζουσι τὰ παραθετικά των καὶ δμαλώς.

Σημ. β'. Τὰ ἔδης παραθετικά δὲν ἔχουσι θαθμόν θετικόν.

(πρὸ)	πρότερος	πρῶτος
(ὑπὲρ)	ὑπέρτερος	ὑπέρτατος καὶ ὑπατος
—	δυτερος	δυτατος
—	—	ἔσχατος

* 118. Τὰ εἰς ων συγκριτικὰ εἶναι δικατάληκτα ἐπίθετα καὶ εἰς τὴν κλητικὴν καὶ εἰς τὸ οὐδέτερον ἀγαθιθάζουσι τὸν τόνον· ὡς δὲ θελτίων, ὡς βέλτιον, τὸ βέλτιον.

Κλίνονται δὲ ὡς ἔξης.

Οἱ θελτίων, τοῦ θελτίονος, τῷ θελτίονι, τὸν θελτίονα, καὶ θελτίω, ὡς θέλτιον[¶]—Οἱ θελτίονες, καὶ θελτίους, τῶν θελτίονων, τοῖς θελτίοσι, τοὺς θελτίονας, καὶ θελτίους, ὡς θελτίονες καὶ θελτίους.

Τὸ βέλτιον, τοῦ θελτίονος, τῷ θελτίονι, τὸ βέλτιον, ὡς βέλτιον.—Τὰ θελτίονα καὶ θελτίω, τῶν θελτίονων, τοῖς θελτίοσι, τὰ θελτίονα καὶ θελτίω, ὡς θελτίονα καὶ θελτίω.

Γύμν. 71. Κατὰ τὸ ἄνω παράδειγμα νὰ κλιθθοῦν προφορικῶς μὲν δλα, γραπτῶς δὲ τὰ ἔξης:

δ	καλλίων	τὸ	κάλλιον.
δ	χείρων	τὸ	χείρον
ἡ	κρείτων	τὸ	κρείττον
ἡ	μείζων	τὸ	μείζων.
ἡ	γῆτων	τὸ	γῆτον

Γύμν. 72. Γράφον τὰ παραθετικὰ τῶν ἔξης ἐπιθέτων ἐπαναλαμβάνων καὶ τὸ οὐσιαστικόν.

Ο σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς ἀνεμος.—Ἡ ἔνδοξος καὶ κρίσιμος μάχη.—Τὸ ισχυρὸν καὶ πολύτιμον δπλον.—Τὸ πολυτελές καὶ ὑφαῖον ἔνδυμα.—Τοῦ γλυκέος καὶ διαυγοῦς ὕδατος.—Ο μέγας καὶ παχὺς ἐλέφας.—Τὸν εἰλικρινῆ, ἀγαθόν, καὶ σεβάσμιον λερέα,—Ἡ στερεὰ καὶ ὀξεῖα μάχαιρα.—Ο καλὸς καὶ εὔχυμος καρπός.—Ἡ κακὴ φήμη.—Ἐν τῇ ἐπιμήκει καὶ εὐρέτῃ ὁδῷ.—Ἡ εὐγνώμων καὶ ἀγαθὴ μαθήτρια.—Ο εὔνους καὶ αυμπαθῆς ἄρχων.

Γύμν. 73. Τρέψον τὸ ἄνω γύμνασμα εἰς πληθ. ἀριθμόν.

Παραθετικὰ ἐπιφρέγματα.

119. Τὰ τροπικὰ ἐπιφρέγματα τὰ λήγοντα εἰς ως ἔχουν καὶ παραθετικά, συγκριτικὰν μὲν τὴν ἔνικήν αἰτιατικὴν τοῦ συγκριτικοῦ οὐδετέρου, ὑπερθετικὸν δὲ τὴν πληθ. αἰτ. τοῦ ὑπερθετικοῦ οὐδετέρου ὡς δικαίως — δικαιότερον — δικαιότατα.

Σημ. Πολλάκις ἐν τῷ νέῳ γλώσσῃ ὡς τροπικὸν ἐπιφρέγμα θαθμοῦ θετικοῦ λαμβάνεται καὶ ἡ πληθ. δνομ. τοῦ οὐδετέρου ὡς ἐλεύθερα=ἐλευθέρως, σύντομα=συγτόμως.

Τυμ. 74. Έχ τῶν ἔξης ἀπιθέτων σχημάτισον ἀπιρρήματα μετὰ τῶν παραθε-
ῶν αὐτῶν· ὡς

σώφρων — σωφρόνως — σωφρονέστερον — σωφρονέστατα
Εὔτυχής, σκληρός, δόλιος, ἐπιμελής, ἔνδοξος, ὅμαλός, ὑγιής, εύδαιμων,
πτύξ, γνωθρός, χαρίεις, ἔντιμος, βαρύς, εύσπλαγχνος, ἀμελής, εύτελής,
ζύς, δένθαιος, ἥψυχος, σφροδρός, δέξ, βαθύς, νοήμων, εύθυς, εἰλικρινής,
ὗς, καλός, κακός.

Σημ. α'. Παραθετικά ἀνώμαλα ἀπιρρήματα.

τικδν	Συγκριτικὸν	Ἔπερθετικὸν
λύ	πλέον	πλεῖστα.
»	πλειότερον ἢ περισσότερον	»
λγον	ἡττον	ἡκιστα.
»	δλιγώτερον	»
λα	μᾶλλον	μάλιστα
αδέως	βραδύτερον ἢ βράδιον	βραδύτατα.
ιτω ὧς	ἄμεινον, βέλτιον	ἄριστα

Σημ. β'. Καὶ τοπικὰ τινὰ ἀπιρρήματα σχηματίζουσι παραθετικά εἰς τέρῳ καὶ

ἄνω	ἀνωτέρω	ἀγωτάτῳ
κάτω	κατωτέρω	κατωτάτῳ.
ἔσω	ἔσωτέρω	ἔσωτάτῳ.
ἔξω	ἔξωτέρω	ἔξωτάτῳ.
ἔγγυς	ἔγγυτερον, ἔγγυτέρω,	ἔγγυτατα, ἔγγιστα.
πόρρω	πορρωτέρω	πορρωτάτῳ.
πρόσω	προσωτέρω	προσωτάτῳ.
πέρα	περατέρω.	

X APIΩΜΗΤΙΚΑ

Ἄντι τριῶν δραχμῶν ἡγέρασα μίαν δωδεκάδα τετραδίων,
ἢν πληρώσω δις τρεῖς δραχμάς, θὰ ἀγοράσω διπλάσια.

120. Αἱ λέξεις, αἱ ὅποιαι σημαίνουσιν ἀριθμόν, λέγονται ἀριθμητικά.
ιη τικά.

121. Τὰ ἀριθμητικὰ είνε α', ἐπίθετα (τρεῖς, μίαν, διπλάσια), β'.
ούσιαστικά (δωδεκάδα) καὶ γ'. ἐπιρρήματα (δις).

A. Επιθετα

122. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπίθετα διαιροῦνται εἰς ἀπόλυτα, τακτικά,
πολλαπλασιαστικά καὶ ἀναλογικά.

123. Τὰ ἀπόλυτα σημαίνουσιν ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὄντων· ὡς εἰς, τρεῖς, δέκα, εἰκοσιν κ. λ. π.

124. Τὰ τακτικὰ σημαίνουσιν τὴν ἀριθμητικὴν τάξιν, τὴν ὁποίαν ἔχει πρᾶγμά τι μεταξὺ τῶν ἄλλων· ὡς πρώτος, δεύτερος, τρίτος, ἔβδομος, ὅγδος, εἰκοστής κ. λ. π.

125. Τὰ πολλαπλασιαστικὰ σημαίνουσιν ἀπὸ πόσα μέρη σύγκειται τι καὶ λήγουσιν εἰς πλοῦς· ὡς ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς κ. λ. π.

126. Τὰ ἀναλογικὰ σημαίνουσιν πόσας φορᾶς εἶναι ἐν πρᾶγμα μεγαλύτερον ἄλλου καὶ λήγουσιν εἰς πλάσιος, ὡς διπλάσιος, τριπλάσιος κ. λ. π.

B'. Οὐσιαστικὰ

127. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικὰ λήγουν εἰς ἀς, γέν. ἀδος, ὡς μονάς, τριάς ἔβδομάς, δεκάς, ἑκατοντάς κ. λ. π.

C'. ἐπιφερόμενα

128. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιφερόμενα φανερώνουν πόσας φορᾶς ἐπαγαλλαμένεται τι καὶ λήγουν εἰς ἀκις πλὴν τῶν τριῶν πρώτων· ὡς ἀπαξ, δίς, τρίς, τετράκις, ἑξάκις κ. λ. π.

Σημ. Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν τὰ: εἰς, ἐν, ἐδ, ἐπτά, ἑκατὸν καὶ δσα παράγονται ἀπὸ αὐτὰ δασμονονται· ὡς ἐνικός, ἑγκοστός, ἑβδομάς, ἑκατοντάς.

129. Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν ἐπίθετων τὰ μὲν τακτικά, πολλαπλασιαστικὰ καὶ ἀναλογικὰ κλίγονται ὅλα ὡς ἐπίθετα τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα, ἐκ δὲ τῶν ἀπολύτων κλίγονται μόνον τὰ: εἰς, μία, ἐν, τρεῖς, τρία καὶ τέσσαρες, τέσσαρα καὶ ἀπὸ τοῦ διακόσιοι, αι, καὶ ἐφεξῆς ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς τὸν πληθυντικόν.

Ον	εἰς	μία	ἐν	τρεῖς	τρία	τέσσαρες	τέσσαρα
Γεν.	ἐνὸς	μιᾶς	ἐνὸς	τριῶν	τριῶν	τεσσάρων	τεσσάρων
Δοτ.	ἐνὶ	μιᾷ	ἐνὶ	τρισὶ	τρισὶ	τέσσαρσι	τέσσαρσι
Alt.	ἐνα	μίαν	ἐν	τρεῖς	τρία	τέσσαρας	τέσσαρα.

Σημ. Κατὰ τὸ εἰς, μία, ἐν, κλίνεται καὶ τὸ οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, μηδείς, μηδεμία, μηδέν.

Γέμν. 75. Μὰ γράφωσι τὰ τέσσαρα εἰδη τῶν ἀριθμ. ἐπίθετων εἰς ίδιατέραν στήλην ἀπὸ τοῦ εἰς μέχρι τοῦ εἰκοσι.

Σημ. Τὸ ἐννέα γράφεται μὲν γν, ἀλλὰ δσα παράγονται ἐξ αὗτοῦ γράφονται μὲν γν, ὡς ἑνατος ἐνενήκοντα κ. λ. π.

Γύμν. 76. Νὰ γραφῶσι τὰ οὐσιαστικὰ καὶ τὰ ἐπιφρήματα εἰς ιδιαιτέραν στήλην τῶν ἑξῆς :

6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20, 30, 50, 100, 1000,
100000 (μυριάς, μυριάκις).

Γύμν. 77. Κλινον τὰ ἑξῆς προφορικῶς.

Ο δέκατος ἔνατος αἰών (ἀγευ πληθ.). διακόσια ἑβδομήκοντα ἔξ
ἔτη.—Οἱ δώδεκα μῆνες.—Είκοσι τέσσαρες ὥραι.—Ἡ καθαρὰ ἑβδομάς.
Οἱ δέκα τρεῖς ναῦται.—Ἡ τριπλὴ ἑσθής.—Ἡ δεκάτη ἔκτη ἡμέρα.

130. Τὰ ἀριθμητικὰ σημειούνται διὰ τῶν ἀραβικῶν λεγομένων ψηφίων 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0. Οἱ ἀρχαῖοι ἐσημείωνοι αὐτὰ διὰ τῶν 24 γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου μὲ μίαν κεραίαν ἀνωθεύ.

Σημ. Ἐπειδὴ πρὸς παράστασιν τῶν μονάδων, δεκάδων καὶ ἑκατοντάδων ἀπαιτοῦνται 27 σημεῖα, τὰ δὲ γράμματα εἰναι 24, διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζονται καὶ τρία ἄλλα ἀκόμη σημεῖα. τὰ ἑξῆς : τὸ Σ, (ετιγμα)=6, τὸ Η (κόπα)=90 καὶ τὸ Ζ (σαμπι)=900.

Πίναξ ἀριθμητικῶν

Ἄραβ.	Ἐλλην.	Ἀπόλυτα	Τακτικά.
1	α'.	εἰς, μία, ἐν	πρῶτος.
2	β'.	δύο	δεύτερος
3	γ'.	τρεῖς, τρία	τρίτος
4	δ'	τέσσαρες, τέσσαρα	τέταρτος
5	ε'.	πέντε	πέμπτος
6	Ϛ'.	ἕξ	ἕκτος.
7	ζ'.	έπτα	ἕβδομος.
8	η'.	δκτώ	Ὀγδοος
9	θ'.	ἐνγέα	ἔνατος
10	ι'.	δέκα	δέκατος.
11	ιά'.	ἔνδεκα	ἔγδεκατος
12	ιβ'.	δώδεκα	δωδέκατος
13	ιγ'.	δέκα τρία	δέκατος τρίτος
14	ιδ'.	δέκα τέσσαρα	δέκατος τέταρτος
15	ιε'.	δέκα πέντε	δέκατος πέμπτος
16	ις'.	δέκα ἕξ	δέκατος ἔκτος
17	ιεζ'.	δέκα ἑπτά	δέκατος ἕβδομος
18	ιη'.	δέκα δκτώ	δέκατος ὎γδοος

19	εθ'.	δέκα ἐννέα	δέκατος ἔνατος
20	χ'.	είκοσι	είκοστος
30	λ'	τριάκοντα	τριακοστός
40	μ'.	τεσσαράκοντα	τεσσαρακοστός
50	ν'.	πεντήκοντα	πεντηκοστός
60	ξ'.	έξήκοντα	έξηκοστός
70	σ'.	έβδομήκοντα	έβδομηκοστός
80	π'.	διγόδηκοντα	διγόδηηκοστός
90	Ϟ'.	ένενήκοντα	ένενηκοστός
100	ρ'.	έκατον	έκατοστός
200	σ'.	διεκάσια	διεκοσιοστός
300	τ'.	τριεκάσια	τριεκοσιοστός
400	υ'.	τετραεκάσια	τετραεκοσιοστός
500	φ'.	πενταεκάσια	πενταεκοσιοστός
600	χ'.	έξακάσια	έξακοσιοστός
700	ψ'.	έπτακάσια	έπτακοσιοστός
800	ω'.	δικτακάσια	δικτακοσιοστός
900	Ϟ'.	ένεακάσια	ένεακοσιοστός
1000	α.	χιλια	χιλιοστός
2000	β.	δύο χιλιάδες (δισχιλια)	δισχιλιοστός
3000	γ.	τρεις » (τρισχιλια)	τρισχιλιοστός
10000	ι.	δέκα » (μύριοι)	δεκάκις χιλιοστός ή μυριοστός

Γύμν. 78. Ἀπάντησον γραπτῶς διὰ λέξεων δχι δι' ἀριθμῶν ἀραβ. ψηφιών εἰς τὰς έξης ἑρωτήσεις. Ἐν τῷ ἀπαντήσεις νὰ παρέμχηται καὶ ἡ ἑρώτησις.

Ἐκ πόσων ἡμερῶν σύγκειται τὸ ἔτος;—Πόσας ὥρας ἔχει τὸ ἡμερούνκτιον;—Πόσας σελίδας ἔχει ἡ γραμματική σου;—Πρὸ πόσων ἑτῶν ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός;—Πόσους ἀδόντας ἔχεις;—Ποίαν ἡμέραν τῆς ἑδομάδος καὶ ποίαν τοῦ μηνὸς ἔχομεν σήμερον;—Κατὰ ποίον ἔτος ἐγεννήθη;—Τι μέρος τῆς ὠκτὼς είναι τὸ δράμιον—Ποῖος είναι κατὰ τὴν τάξιν ὁ Ἰούλιος μήν;—Τι μέρος τῆς ὥρας είναι τὸ λεπτόν;

Γύμν. 79. Τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς γράψον μὲ γράμματα τοῦ ἀλφαρίτου.

5, 6, 7, 8, 9, 18, 25, 36, 54, 82, 93, 160, 303, 406, 525, 979,
731, 800, 901, 910, 936, 1000, 1500, 1800, 1890, 1895, 1900, 1904,
1920, 1022.

ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΙ

131. Άντωνυμιαὶ λέγονται αἱ λέξεις, τὰς δποῖας μεταχειρίζεμεθα
τὶ δημάτων· ώς ἀγτὶ γὰ εἰπωμεν
εἰδον τὸν Γεώργιον καὶ ὠμίλησα πρὸς τὸν Γεώργιον
λέγομεν

εἰδον τὸν Γεώργιον καὶ ὠμίλησα πρὸς αὐτόν.

Προσωπικαὶ.

132. Ιηροσωπικαὶ ἀντωνυμιαὶ λέγονται ἐκείναι, αἱ δποῖαι φανερώ=
ουν τὰ τρία πρόσωπα τοῦ λόγου, πρῶτον, δεύτερον, καὶ τρίτον.

Καὶ πρῶτον μὲν πρόσωπον εἶναι ἔχεινο, τὸ δποῖον δμιλεῖ, δεύτερον
ἔχεινο, πρὸς τὸ δποῖον δμιλεῖ τις καὶ τρίτον ἔχεινο, περὶ τοῦ
ποίου γίνεται δ λόγος.

133. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμιαὶ κλίνονται ώς ἔξης:

Ἐγικός ἀριθμός

α'. πρόσωπον	β'. πρόσωπον	γ'. πρόσωπον
Ὄν. ἐγὼ	σὺ	αὐτὸς, αὐτή, αὐτό.
Γεν. ἐμοῦ-μου	σοῦ	αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτοῦ.
Δοτ. ἐμοὶ-μοι	σοὶ	αὐτῷ, αὐτῇ, αὐτῷ.
Alt. ἐμὲ-με	σὲ	αὐτὸν αὐτὴν αὐτό

Πληγθυντικός ἀριθμός

Ὄν. ἡμεῖς	ἡμεῖς,	αὐτοί, αὐταί, αὐτά.
Γεν. ἡμῶν	ἡμῶν,	αὐτῶν
Δοτ. ἡμῖν	ἡμῖν,	αὐτοῖς, αὐταῖς, αὐτά.
Alt. ἡμᾶς	ἡμᾶς	αὐτούς, αὐτάς, αὐτά.

* Σημ. α'. Ἐκτὸς τῆς αὐτός, ἡ, ὃ τὶ ἀρχαῖοι μεταχειρίζοντο καὶ τὴν ἔξην
ἀντωνυμίαν, ἥτις δὲν ἔχει δημαστικὴν τοῦ ἔνικου.

Ἐγικός γεν. σὺ, δοτ. σοὶ, αὐτ. ἐ.

Πληγθ. ὀνομ. σφεῖς, γεν. σφῶν, δοτ. σφίσι, αὐτ. σφᾶς.

Σημ. β'. Η αντέσ δε μετά τοῦ Δρθρου σημαίνει δὲ ἵδιος· ώς πάλιν τὰ αὐτὰ ἔχομεν = πάλιν τὰ ἴδια ἔχομεν.

"Οταν δὲ τὴν μεταχειρίζωμεθα διὰ νὰ ἀποφύγωμεν προλεξιθὲν σνομα, λέγεται ἐπιταναληστειή. ὡς

εἶδον τὸν Γεώργιον καὶ ὡμιλησα πρὸς αὐτὸν.

Σημ. γ'. Τας πλαγιας πτωσεις της αντρος μεταχειριζομεθα πολλακις εις την λαλουμενην και κατ' αποκοπην της αυ^τ ρες

ἀρσ.	τεῦ	τῷ	τὸν	—	τῷν	τοῖς	τοὺς
θηλ.	τῆς	τῇ	τὴν	—	τῷν	ταῖς	τὰς
οὐδ.	τεῦ	τῷ	τὸ	—	τῷν	τοῖς	τὰ

Σημ. δ'. Αἱ ἀποκεκομμέναι πτώσεις τῆς αὐτὸς διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἄρθρα, διότι τὰ μὲν ἄρθρα θέτονται πρὸ τῶν ὁγομάτων, αὗται δὲ μετὰ τὰ ὁνόματα ἡ συνοδεύουσι ρήματα ὡς ἔχω τὰ βιβλία του (αὐτοῦ). — τὸν (αὐτὸν) εἰδα.

Γύμν. 80. Ἀντίγραφον καὶ ἀπομνημόνευσον τὰς προσωπικὰς ἀντιτύπωνάς

Γύμν. 81. Γράψον τὴν Κυριακὴν προσευχὴν καὶ διάκρινον τὰς ποσσωπικὰς ἀγωνυμίας.

Αὐτοπαθεῖς

- 1) Ἐγώ λοιπόν τὸν ἔκαυτόν μου = ἐγώ λοιπόν ἔκμαυτόν
 2) Σὺ λοιπεῖς τὸν ἔκαυτόν σου = σὺ λοιπεῖς σεκαυτόν.
 3) Αὐτὸς λοιπεὶ τὸν ἔκαυτόν του = αὐτὸς λοιπεὶ ἔκαυτόν.

Εἰς τὰς φράσεις 1, 2, 3, φαίνεται, ὅτι τὸ ἔδιον πρόσωπον ἐνεργεῖ καὶ η ἐνέργεια ἐπιστρέφει εἰς τὸ ἔδιον· δηλ. τὸ ἔδιον πρόσωπον ἐνεργεῖ καὶ τὸ ἔδιον πάσχει. Τοῦτο λέγεται αὐτοπάθεια.

134. Αἱ ἀντωνυμίαι ἐμαυτόν, σεαυτόν, ἐαυτόν, αἱ διποταὶ φανερώνουν αὐτοπάθειαν λέγονται αὐτοπάθεις καὶ κλίνονται ὡς ἔξης :

α' . πρόσωπον

ἀρσ.	θηλ.	
Γεγ.	ἐμαυτοῦ	ἐμαυτῆς (=τοῦ ἔαυτοῦ μου)
Δοτ.	ἐμαυτῷ	(=εἰς τὸν ἔαυτόν μου)
Αἰτ.	ἐμαυτὸν	(=τὸν ἔαυτόν μου)

Πληθυντικός

Γεν. ἡμῶν αὐτῶν	ἡμῶν αὐτῶν	(= τοῦ ἑαυτοῦ μας)
Δοτ. ἡμῖν αὐτοῖς	ἡμῖν αὐταῖς	(= εἰς τὸν ἑαυτόν μας)
Αἰτ. ἡμᾶς αὐτοὺς	ἡμᾶς αὐτὰς	(= τὸν ἑαυτόν μας)

β'. πρόσωπον

Ἐγικός

ἀρσ. θηλ.

Γεν. σεαυτοῦ καὶ σαυτοῦ, σεαυτῆς καὶ σαυτῆς (= τοῦ ἑαυτοῦ σου)
Δοτ. σέαυτῷ καὶ σαυτῷ, σέαυτῇ καὶ σαυτῇ (= εἰς τὸν ἑαυτόν σου)
Αἰτ. σεαυτόν καὶ σαυτόν, σεαυτήν καὶ σαυτήν (= τὸν ἑαυτόν σου)

Πληθυντικός

Γεν. ὑμῶν αὐτῶν	ὑμῶν αὐτῶν	(= τοῦ ἑαυτοῦ σας)
Δοτ. ὑμῖν αὐτοῖς	ὑμῖν αὐταῖς	(= εἰς τὸν ἑαυτόν σας)
Αἰτ. ὑμᾶς αὐτούς	ὑμᾶς αὐτὰς	(= τὸν ἑαυτόν σας)

γ'. πρόσωπον

Ἐγικός

ἀρσ. θηλ. εὐδ.

Γεν. ἑαυτοῦ (αὐτοῦ)	ἑαυτῆς (αὐτῆς)	ἑαυτοῦ (αὐτοῦ) (= τοῦ [ἑαυτοῦ του, της, του])
Δοτ. ἑαυτῷ (αὐτῷ)	ἑαυτῇ (αὐτῇ)	ἑαυτῷ (αὐτῷ) (= εἰς [τὸν ἑαυτόν του, της, του])
Αἰτ. ἑαυτόν (αὐτόν)	ἑαυτήν (αὐτήν)	ἑαυτὸν (αὐτὸν) (= τὸν ἑαυτόν του, της, του)

Πληθυντικός

Γεν.	ἑαυτῶν (αὐτῶν)	(= τοῦ [ἑαυτοῦ των])
Δοτ.	ἑαυτοῖς (αὐτοῖς) ἑαυταῖς (αὐταῖς) ἑαυτοῖς (αὐτοῖς)	(= εἰς τὸν [ἑαυτόν των])
Αἰτ.	ἑαυτούς (αὐτούς) ἑαυτὰς (αὐτὰς) ἑαυτὰ (αὐτὰ)	= τὸν [ἑαυτόν των]

* Σημ., α'. Τὸ γ' πρόσωπον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν εἰς τὴν ἀρχαὶ ματιζέσται καὶ περιφραστικός· ὡς ἔξῆς :

οφθῆν αὐτῶν, σφίσιν αὐτοῖς, σφίσιν αὐταῖς, σφίδες αὐτούς, σφίδες αὐτάς,

Γυμν. 82. *Αντιγραφον διες καὶ ἀπομνημόνευσον τὰς αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίας

•Αλληλοπαθεῖς

*Αγαπᾶτε ἀλλήλους=νὰ ἀγαπᾶσθε ἀγαμεταξύ σας.

*Ἐδῶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἑνὸς δέχεται ὁ ἄλλος, ἀμοιβαίως, δηλ. δ προς τοὺς ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ ὁ δεύτερος ἐπὶ τοῦ πρώτου. Τοῦτο, δηλ. ἀμοιβαία ἐνέργεια δύο ἢ πολλῶν ὑποκειμένων, λέγεται ἀλληλοπάθεια

135. *Η ἀντωνυμία, διὰ τῆς δποίας δηλοῦται ἡ ἀλληλοπάθεια λέγεται ἀλληλοπαθήσις.

άρσ.

θηλ.

οὐδ.

Γεν. ἀλλήλων

ἀλλήλων

ἀλλήλων

Δοτ. ἀλλήλοις

ἀλλήλαις

ἀλλήλοις

Αἰτ. ἀλλήλους

ἀλλήλας

ἀλληλα

Κτητικαὶ

136. *Κτητικαὶ* ἀντωνυμία: λέγονται ἔκειναι, αἱ δποῖαι σημαίνονται κτήτορα δηλ. τὸ δν εἰς τὸ δποῖον ἀνήκει τι. Εἶγαι δὲ αὐταὶ αἱ ἔξι

1) *Οταν δ κτήτωρ εἶγαι εἰς.

α'. πρόσωπον

β'. πρόσωπον

*Ἐγικός ἀριθμὸς

*Ογ.	ἐμὸς	ἐμὴ	ἐμὸν	σὸς	σὴ
Γεν.	ἐμοῦ	ἐμῆς	ἐμοῦ	σοῦ	σῆς
Δοτ.	ἐμῷ	ἐμῇ	ἐμῷ	σῷ	σῇ
Αἰτ.	ἐμὸν	ἐμὴν	ἐμὸν	σὸν	σὴν
Κλ.	ἐμὲ	ἐμὴ	ἐμὸν	—	—

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

*Ογ.	ἐμοὶ	ἐμαὶ	ἐμὰ	σοὶ	σὴ
Γεν.	ἐμῶν	ἐμῶν	ἐμῶν	σῶν	σῶν
Δοτ.	ἐμοῖς	ἐμαῖς	ἐμοῖς	σοῖς	σαῖς
Αἰτ.	ἐμοὺς	ἐμὰς	ἐμὰ	σοὺς	σὰς
Κλ.	ἐμοὶ	ἐμαὶ	ἐμὰ	—	—

2) Ὅταν οἱ κτήτορες εἰγαι πολλοί.

α'. πρόσωπον

β'. πρόσωπον

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

Οὐ.	ἥμέτερος,	α,	οὐ	ὅμέτερος,	α,	οὐ
Γεν.	ἥμετέρου,	ας,	ου	ὅμετέρου,	ας,	ου
Δοτ.	ἥμετέρῳ	ᾳ,	ῳ	ὅμετέρῳ	ᾳ,	ῳ
Αἰτ.	ἥμετέρον,	αν,	οὐ	ὅμετέρον	αν,	οὐ
Κλ.	ἥμετέρε,	α,	οὐ	—	—	—

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Οὐ.	ἥμέτεροι,	αι,	α	ὅμέτεροι,	αι,	α
Γεν.	ἥμετέρων,	ων,	ων	ὅμετέρων,	ων,	ων
Δον.	ἥμετέροις,	αις,	οις	ὅμετέροις,	αις,	οις
Αἰτ.	ἥμετέρους,	ας,	α	ὅμετέρους,	ας,	α
Κλ.	ἥμετέροι,	αι,	α	—	—	—

Γύμν. 83. Γράφον διε τὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας καὶ αὐτῶν αὐτὰς προφορικῶς

137. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τρίτον πρόσωπον δὲν ἔχουν· ὡς κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἡ γενικὴ τῆς αὐτὸς ἦ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· ὡς

δ ἐαυτοῦ πατήρ

δ αῆπος αὐτοῦ

οἱ ἐαυτῶν γονεῖς

τὰ ἐνδύματα αὐτῶν

Οἱ ἀρχαῖοι ἔπι πολλῶν κτητέρων ὡς κτητικὴν ἀντωνυμίαν εἶχον τὰς σφέτερος, σφετέρα, σφέτερον.

138. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι λασιδυναμοῦσι πρὸς τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν· ὡς δ ἐμὸς πατήρ=δ πατήρ μου·

Σημ. Εἰς τὴν δημώδη γλώσσαν ὡς κτητικαὶ ἀντωνυμίαι χρησιμεύουν αἱ γενικαὶ πτῶσεις τῶν προσωπικῶν μὲ τὸ ἐπιθετον ἰδικές.

δ ἐμὸς	πατήρ=δ πατήρ μου	=δ ἰδικός μου πατήρ
δ σὸς	πατήρ=δ πατήρ σου	=δ ἰδικός σου πατήρ
δ ἐαυτοῦ	πατήρ=δ πατήρ αὐτοῦ (του)	=δ ἰδικός του πατήρ
δ ἥμέτερος	πατήρ=δ πατήρ ἥμιν (μας)	=δ ἰδικός μας πατήρ
δ ὅμέτερος	πατήρ=δ πατήρ ὅμιν (σας)	=δ ἰδικός σας πατήρ
δ ἐαυτῶν	πατήρ=δ πατήρ αὐτῶν (των)	=δ ἰδικός των πατήρ

Γύμν. 84. Κατὰ τὸν ἄνω πίνακα γράψον καὶ τὰ ἔξης :

Τὸν σὸν τέκνον·—τὸ ἑαυτοῦ βιβλίον·—τοῦ ἡμετέρου πατρός·—οἱ ἐμοὶ συμμαθηταί·—αἱ ἐμαὶ συμμαθήτριαι·—τὰ ἐμὰ σκεύη·—τοὺς ἡμετέρους γονεῖς·—τὰ ἡμέτερα δηλα·—ἡ σὴ θυγάτηρ·—τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν·—τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς·—πάντα τὰ ἐμὰ σὰ καὶ τὰ σὰ ἐμά·—αἱ ἡμέτεραι φροντίδες·—ὅς σὸς υἱός·—τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα·—ἡ ἡμέτερα θρησκεία· ὁ ἡμέτερος φίλος·—τὰ ἐμὰ ἀμαρτήματα·—τῶν ὑμετέρων πρᾶξεων·—τῶν ἡμετέρων δεήσεων·—τῆς ἑαυτοῦ φιλίας.

Γύμν. 85. Γράψον τὰς ἔξης προτάσεις θέτων ἀντὶ τῆς γενικῆς τῶν προσωπικῶν τὰς καταλλήλους κτητικὰς ὡς

ἡ ψυχὴ ἡμῶν εἰναι ἀθάνατος—ἡ ἡμετέρα ψυχὴ εἰναι ἀθάνατος

Τίμα πρώτον τὸν Θεόν καὶ δεύτερον τοὺς γονεῖς σου.—Οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐκόσμουν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ μὲν εὐσέβειαν, τοὺς δὲ οἰκοις τῶν μὲ δόξαν.—Ἐπιμελεῖσθε. ὡς γονεῖς, τῶν τέκνων ὑμῶν.—Τὸ νὰ προγιγνώσκομεν τὰ μέλλοντα δὲν εἶναι ἵδιον τῆς φύσεως ἡμῶν.—Ἐκτέλει πάντοτε μετ' ἀκριβείας τὰ καθήκοντά σου.—Φύλαττε, ὡς παῖ, τοὺς λόγους μου καὶ τὰς συμβουλάς μου,

Γύμν. 86. Γράψον τὰς ἔξης προτάσεις ἀντικαθιστῶν τὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας τῆς δημώδους διὰ τῶν κτητικῶν τῶν παλαιῶν ὡς

χθές ἡλθον εἰς τὴν ἴδιαν σου οἰκίαν—χθές ἡλθον εἰς τὴν σὴν οἰκίαν.

Τὰ ἴδια σου βιβλία εἰναι καθαρώτερα τῶν ἴδιων μου.—Ἐκαστος ὄφελει νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς ἴδιας του νγείας.—Ἡ ἴδια μου μελάνη εἰναι ἐρυθρά, ἡ ἴδια σου εἰναι κυανή.—Οἱ ἴδιοι μου φίλοι εἰναι εἴλικρινέστεροι τῶν ἴδιων σας.—Ἐγώ μὲν νομίζω τὰς ἴδιας μου ἴδεας δρθάς, σὺ δὲ τὰς ἴδιας σου, ἐν γένει ἔκαστος νομίζει τὰς ἴδιας του ἴδεας δρθάς.—Ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων ἦτο διάφορες τῆς ἴδιας μας.

Γύμν. 87. Ἀντιγραφον τὴν Κυριακὴν προσευχὴν ἀντικαθιστῶν τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν διὰ τῆς καταλλήλου κτητικῆς.

Δεικτικαὶ

139. Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἔκειναι, τὰς ὅποιας μεταχειρίζομεθα, δταν δεικνύωμεν τι εἰναι δὲ αἱ ἔξης :

οὗτος	αὕτη	τοῦτο
ἐκεῖνος	ἐκείνη	ἐκείνο
ὅδε	ἥδε	τόδε

140. Ἡ μὲν ἔκεινος κλίνεται ὅμαλῶς ως τρικατάληκτον ἐπίθετον,
ἢ ἐε οὗτος καὶ σδε κλίνονται ως ἔξῆς:

Ἐγικός ἀριθμὸς

Οὐ.	οὔτος	αὕτη	τοῦτο	ὅδε	ἥδε	τόδε
Γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	τοῦτος	τῆσδε	τοῦτος
Δοτ.	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	τῷδε	τῇδε	τῷδε
Alt.	τούτον	ταύτην	τοῦτο	τόδε	τῇδε	τόδε
Κλ.	* οὔτος	αὕτη				

Πληθυντικός ἀριθμὸς

Οὐ.	οὔτοι	αὗται	ταῦτα	οἵδε	αἵδε	τάδε
Γεν.		τούτων			τῶνδε	
Δοτ.	τούτοις	ταύταις	τούτοις	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
Alt.	τούτους	ταύτας	ταῦτα	τούσδε	τάσδε	τάδε

Σημ. Ἡ ἀντωνυμία ὅδε, ἥδε, τόδε ἔγινεν ἐκ τοῦ ἀρθρου καὶ τοῦ ἔγκλιτικοῦ
μορίου δέ.

141. Εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας ἀγήκουσι καὶ αἱ ἔξῆς:

Τοιοῦτος,	τοιαύτη,	τοιοῦτο(γ)	πρὸς δεῖξιν ποιότητης
(τοιόδε,	τοιάδε,	τοιόγδε)	

Τόσος,	τόση	τόσον	πρὸς δεῖξιν ποσότητος
τοσοῦτος,	τοσαύτη,	τοσοῦτο(γ)	

Τηλικοῦτος,	τηλικαύτη,	τηλικοῦτο(γ)	πρὸς δεῖξιν μεγέθους καὶ γήλικας
(τηλικόδε,	τηλικήδε	τηλικόγδε)	

Γύμν. 88 Κλίνον τὰ ἔξης:

Οὗτος δὲ παῖς, τοῦτο τὸ βιβλίον, αὕτη ἡ σχολή, τοσοῦτον πλήθος,
τοιεύτη κατάστασις, τόδε τὸ ρῆμα, τοσαύτη συρροή, τοσοῦτος πλεῦτος,
τηλικοῦτο καὶ τηλικόδε τηλικότητον ἀποτέλεσμα.

Γύμν. 89. Γράφον τὰς ἐν παρεγθέσει δεικτικὰς ἀντωνυμίας συμφώνως μὲ τ
οὐσιαστικὸν τὸ ὅποιον δεικνύουσι

Οἱ ἄνδρες (οὔτος) εἰναι ἀγαθοί. (Οὔτος) εἰναι τὸ βιβλίον μου, τὸ
δποῖον ἔχασα. Τὰ ρέδα (ἔκεινος) εἰναι ωραῖα. (Οὔτος) αἱ γνώμαι εἰναι
δρθαί. Τὰ τέκνα (οὔτος) τῶν γυναικῶν (ἔκεινος) εἰναι φρόνιμα. Ο διδά-
σκαλος εἰπε (όδε) τὸν λόγον. (Τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος) μαθήματα ἀκούσας

*Ελληνικὴ Γραμματικὴ

προεδρίασθηγ εἰς (οὗτος) τὴν τάξιν. Ὁποῖοι οἱ γονεῖς (τοιοῦτος) καὶ τὰ τέκνα. Κατὰ (οὗτος) τὴν ὥραν γράφω μετὰ (τόσος) προσοχῆς τὸ γύμνασμα (οὗτος), ὡστε δὲν θὰ υποπέσω εἰς λάθη. (Τηλικοῦτος) δένδρων οὐδέποτε εἶδον.

~~Ἐρωτηματικαὶ~~

142. *Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς δποίας μεταχειριζόμεθα εἰς τὰς ἔρωτήσεις· εἰναι δὲ αἱ ἔξης:*

τὶς	τὶς	τὶ
ποῖος	ποία	ποῖον
πόσος	πόση	πόσουν

καὶ ἡ μὲν ποῖος καὶ πόσος οὐλίνονται δμαλῶς ὡς ἐπίθετα τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα, ἡ δὲ τὶς ὡς ἔξης:

Ἐνικός ἀριθμὸς		Πληθυντικὸς ἀριθμὸς	
Ον.	τὶς	τὶ	τίνες
Γεν.	τίνος (τοῦ)	τίνος (τοῦ)	τίνων
Δοτ.	τίνι (τῷ)	τίνι (τῷ)	τίσι
Αἰτ.	τίγα	τὶ	τίνας

Σημ. Ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰς ἔξης ἔρωτηματικὰς ἀντωνυμίας. σηλίκος, (=πόσον μάγας ἢ ποικιλίας), σοδαπός (=ἐκ τίνος τόπου) καὶ σότερος (=τὶς ἐκ τῶν δύο).

~~Ἀδριστοι~~

143. *Ἀδριστοις ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς δποίας μεταχειριζόμεθα, δταγ δὲν θέλωμεν ἢ δὲν δυνάμεθα νὰ δρίσωμεν τι· εἰναι δὲ αἱ ἔξης:*

τὶς, τὶ, — ἔνιοι, τίναι, — τίγια, — δεῖνα καὶ ἡ μὲν τὶς, καὶ τὶ, οὐλίνεται ὡς ἔξης:

Ἐνικός ἀριθμὸς		Πληθυντικὸς ἀριθμὸς	
ἀρσ.	καὶ θηλ.	οὐδ.	ἀρσ. καὶ θηλ. οὐδ.
Ον.	τὶς	τὶ	τίνες
Γεν.	τινὸς (τοῦ)	τινὸς (τοῦ)	τινῶν
Δοτ.	τινι (τῷ)	τινι (τῷ)	τισι
Αἰτ.	τιγὰ	τὶ	τινὰς

ἡ δὲ ἔνιοι ἐπίθετον τριγενές καὶ τρικατάληχτον, ἡ δὲ ὁ δεῖγα, ἡ δεῖγα, τὸ δεῖνα εἶναι δικλίτος συνήθως· εὑρίσκεται δύμας καὶ γενικὴ δεῖνος, δοτ. δεῖγι, πληθ. δύομ. δεῖνες, γεγ. δεῖνων αἴτ. δεῖγας.

144. Εἰς τὰς ἀδρίστους ἀντωνυμίας κατατάσσονται καὶ τὰ ἔξῆς **ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα** ἔτερος, ἑκάτερος, ἔκαστος, ἄλλος, ἀμφότεροι, οὐδείς, μηδείς, οὐδέτερος, μηδέτερος.

Σημ. Οἱ ἔτεροι=δύνας ἀπὸ τοὺς δύο. Ἐκάτεροι=καθεὶς ἐκ τῶν δύο. Ἐκαστοι=καθεὶς ἀπὸ τούς πολλοὺς. Ἀμφότεροι=καὶ ἡ δύο μαζὶ, Οὐδέτεροι=οὔτε δύνας οὔτε ἄλλος ἀπὸ τούς δύο.

Αναφορικαὶ

145. **Αναφορικαὶ** ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι μὲ τὰς δποιάς ἀναφέρομεν προλεχθέντα. Εἶναι δὲ αἱ ἔξῆς.

δς	ἡ	δ	δστις	ἡτις	δ, τι
οἰος	οἶα	οἰον	δποῖος	δποία	δποῖον
ὅσος	ὅση	ὅσον	ὅπδοσ	ὅπόση	ὅπόσον

καὶ ἡ μὲν δς, οἰος καὶ ὅσος ἀναφέρουσιν ὠρισμένα δητα, ἡ δὲ δστις, δποῖος καὶ δπόσος ἀδριστα.

Σημ. Η δποῖος μὲ τὸ ἀρθρον (δ δποῖος, ἡ δποία, τὸ δποῖον), ισοδυναμεῖ μὲ τὴν δς εἰς τὴν λαλουμένην.

146. Η δς καὶ δστις κλίνονται ὡς ἔξῆς:

Ἐνικδες ἀριθμός

•Ον.	δς	ἡ	δ	δστις	ἡτις	δ, τι
Γεν.	οῦ	ἥς	οῦ	οὗτιγος καὶ δτου	Ἔχστιγος οὗτιγος καὶ δτου	
Δοτ.	ῷ	ἥ	ῷ	φτιινι καὶ δτψ	ἥτιινι φτιινι καὶ δτψ	
Αἰτ.	δν	ἥν	δ	δγτιινα	ἥγτιινα δ, τι	

Πληθυντικδες ἀριθμός

•Ον.	οῖ	αῖ	ἄ	οῖτινες	αῖτινες ἔτινα καὶ ἄττα
Γεν.	ῶν			ῶντιγων	ῶντιγων ὕντιγων
Δοτ.	οἰς	αῖς	οῖς	οῖστισι	αῖστισι οῖστισι
Αἰτ.	οὖς	ἄς	ἄ	οῦστιγας, ἄστιγας	ἄτιγα καὶ ἄττα

Σημ. Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον καὶ τὰς ἔξῆς ἀναφορικάς ἥλινος, δπελίνος, δπελίνων καὶ δπεδαπός.

Γύμν. 90. Ἀντίγραφον ὄρθως τρὶς τὴν δστις, ὥτις, δ,τι καὶ ἀπομνημόνευσον αὐτήν ὄνομάζων καὶ τὸν τόνον ἐκάστης πτώσεως.

Γύμν. 91 Γράφον τὰς ἔξῆς φράσεις θέτων ἀντὶ τῆς—τὴν κατάλληλον ἀναφορικὴν ἀντωνυμίαν.

“Ο μαθητής,—έκτε?εὶ τὸ καθηκόν του,—έπαινεῖται καὶ ἀγαπᾶται. Τοὺς καλοὺς οὐλάπτει,—λυπεῖται τοὺς κακούς. Ο ἀήρ,—ἀναπνέομεν εἰναι καθαρός. Εἰς πᾶν,—πράττεις, ἔχε παράδειγμα τὸν Ἰησοῦν. Δαρμάνει τις τὰ ἥθη ἐκεινῶν,—συναγαστρέψεται. Ζήτει τιμήν,—εἰσαι ἀξιος. Ἀναίσχυντος εἶγκι,—δὲν ἐντρέπεται διὰ τὸ ἐλάττωμά του. Ο ἀνθρωπὸς οὗτος μοι εἶπε πάντα,—έποιήσα, —δὲν ἔμαθε γὰρ ὑπακούη, δὲν εἶναι ικανὸς καὶ νὰ προστάτηῃ,—σὺ μισεῖς, ἐτέρῳ μὴ ποιήσῃς. Μὴ λησμόνει τὴν εὐεργεσίαν,—ἔλαθες παρ³ ἄλλου. Λυποῦμαι τοὺς νέους,—ἡ διαιγωγὴ εἶναι κακή, Οἱ γονεῖς,—τὰ τέκνα εἶγαι καλά, εἶναι εὔτυχεῖς. Κερδίζω τόσα—ἔχω ἀγάπην.

Γύμν. 92. Ἀντικατάστησον τὴν δσ τὰς ἔξῆς φράσεις.

“Απόφευγε ἀνθρώπουν, δγ γομίζεις φαῦλον.—Απόφευγε ἀνθρώπους, ών αἱ πράξεις εἶναι κακαί.—Πλησίαζε ἀνθρώπους, ών τὰ αἰσθήματα εἶναι εὔγενη.—Αγάπα τὸν φίλον δν εὔρεις πιστόν.—Οἱ πσταμοί, ών τὸ ρεῦμα εἶναι δρμητικὸν δέν εἶγαι πλευστοί. Η μήτηρ ἡς τὰ τέκνα εἶγαι καλά, εἶναι εὔτυχής. Ἡ κολούθησα τὴν συμβουλήν, ἦμοι ἔδωκας.

* Αἱ ἐρωτηματικαὶ, ἀδριστοὶ, δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ, ἐπειδὴ κατὰ τὴν σημασίαν των συσχετίζονται πρὸς ἀλλήλας, λέγονται μὲ μίαν λέξιν συσχετικαὶ. Η σχέσις αὕτη φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀκόλουθον πίνακα:

Ἐρωτηματικαὶ	Ἀδριστοὶ	Δεικτικαὶ	Ἀναφορικαὶ
τίς;	τίς, δεῖνα, ἔνιοι, ἄλλος, ἔκαστος, οὐδεὶς, μηδεὶς	ἐκείνος οὗτος δῆ	δς, δστις
πότερος;	ἔτερος, ἔκάτερος ἀμφότεροι, οὐδέτερος		δπότερος
ποῖος;		τοιοῦτος τοιόσδε	οῖος, δποῖος
πόσος;		τόσος, τοσοῦτος τοσόσδε	δσος, δποῖος
πηλίκος;		τηλικοῦτος τηλικάσδε	ἡλίκος, δπηλίκος

ΕΓΚΛΙΤΙΚΑ

148. Μερικαὶ λέξεις μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοι εὑρίσκονται εἰς τὸν λόγον καὶ χωρὶς τόνον· ώς

· Αλώπηξ τις συγελήφθη
· Εμάγθανδρος ποτε γράμματα

Τοῦτο συμβαίνει, διότι αἱ λέξεις αὗται προφέρονται τόσον στενὰ μὲ τὴν προηγουμένην λέξιν, ὥστε συγήθωσι ἢ ἀποδάλλουσι τὸν τόνον ἢ μεταδιβάζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ώς δέξεταιν.

Αἱ τοιαῦται λέξεις λέγονται ἐγκλιτικὰ καὶ εἶναι αἱ ἔξης :

α'.) Αἱ προσωπικὰ ἀντωνυμίαι μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, οοί, σέ.

β'.) Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς καὶ τί εἰς δλας τὰς πτώσεις.

γ'.) Τὰ ἀόριστα ἐπιρρήματα πόθεν, ποῦ, πῶς, πότε.

δ'.) Τὰ μόρια γε, τε, τοι, γυν, περ, δέ.

ε'.) Τὰ ρήματα ειμί (εἰμαι) καὶ φημί (λέγω), εἰς τοὺς ἔξης τύπους

ειμί, ἔστι, ἐσμέν, ἔστέ, εἰσι,

φημί, φησί, φαμέν, φατέ, φασί.

~~Σημ.~~ Εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν ἐγκλίνονται συγήθωσι καὶ αἱ ἀποκεκομμέναι πτώσεις τῆς αὐτὸς καὶ τὸ μας καὶ σας.

149. Τὰ ἐγκλιτικά.

α' · Αποδάλλουσι τὸν τόνον, ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι δέξυτονος ἢ περισπωμένη, καὶ ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν μονοσύλλαβον· ώς

· Ο πατήρ μου γῆθε.

· Αγαπῶ τιγα πολύ.

· Ηγόρασα τὰ διελία μου.

β'. Μεταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ώς δέξεταιν, ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι προπερισπωμένη ἢ ἀτονος· ώς

· Ελένησδόν με δ Θεός.

· Ηλθόν τιγες φίλοι.

Εἰς τιγα πόλιν ουνέδη πυρκαϊά.

γ', Φυλάττουσι τὸν τόνον. Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν δισύλλαβον· ώς

λόγοι τι γέτε διεδόθησαν.

Σημ. α'. Όταν πολλά ἐγκλιτικά τύχουν κατά σειράν, τὸ καθὲν μεταβιβάζεται τὸ τόνον του εἰς τὸ προηγούμενον καὶ τὸ τελευταῖον μένει ἀτονον· ώς

ἔδωκέ μοί ποτέ τις χρήματα.

Σημ. β'. Άι λέξεις οὔτε, εἴτε, μήτε, ώστε, ὡσπερ, καίτοι, καίπερ, εἴδες εἴπερ, ήτοι, προέρχονται ἐκ τῆς ἑνώσεως δύο λέξεων καὶ τανίζονται ώς ἐάν ήσαν χωρισμέναι.

Γύμν. 93. Κλίνον τὰ ἔξης προσάρχων εἰς τὸν τονισμόν.

Ἡ φωνὴ μου, βιβλίον τι, πρᾶγμά τι, πλούσιός τις, τὸ γύμνασμά του, δ σωτήρ μου, δῶρόν τι.

Γύμν. 94. Ἀντίγραφον τοὺς περὶ ἐγκλισεως κανόνας μὲ τίσσαρα παραδείγματα εἰς ἔκαστον ἑκτὸς τῶν διπαρχόντων.

Γύμν. 95. Νὰ τονισθῶσι τὰ ἔξης :

Ἐισηλθον ποτε τινες εἰς τινα κηπον.—Ο κηπος μου εἶναι δρατος.—Ζψα τινα εἶναι ἀδυνατον γὰ ἔξημερωθωσει.—Ἐκτελει προθυμως τα καθηκοντα σου.—Ἐν τινι πολει συγένῃ σεισμος.—Ἄκουε τας συμβουλας των γογεων σου.—Ο Αριστειδης ἔξωρισθη ποτε δύο των συμπολιτων του.—Ἐχω τοσην ἐργασιαν, ώστε δεν δυγαμηι να ἐλθω προς συγαντησιν σου καιτοι πολυ ἐπιθυμω.—Μητε να λεγης μητε να πραττης ποτε το κακον.—Ἐλθε γα δρεξη.—Ἐλτε ἐλθης είτε δχι, δεν με μελει.

* **Γύμν. 96.** Θέει τὸν κατάλληλον τόνον ἐν τοῖς ἔξησι :

Ἄγιασθητω το δνομα σου, ἐλθετω ἡ βασιλεια σου.—Κυριε, μη με παριδης τον δουλον σου.—Μεγαλυνει ἡ ψυχη μου τὸν Κυριον καὶ ἡγαλλιασε το πνευμα μου ἐπι τῷ Θεῷ τῷ σωτηρι μου.—Ὑμουσμεν σε, εὐλογουμεν σε, προσκυνουμεν σε, δοξολογουμεν σε, εὐχαριστουμεν σοι δια την μεγαλην σου δόξαν.—Κυριε εἰσακουσαν της προσευχης μου, ἐνωτισαι την δεησιν μου ἐν τῃ ἀληθειᾳ σου, εἰσακουσαν μου ἐν τῃ δικαιοισυνῃ σου —Ἐλεησον με δ Θεος κατα το μεγα ἐλεος σου και κατα τὸ πληθος των οικτυρμων σου ἔξαλειψον το ἀνομημα μου.—Ἀπεστρεψον τὸ προσωπον σου ἀπο των ἀμαρτιων μου και πασας τὰς ἀνομιας μου ἔξαλειψον.—Οτι την ἀνομιαν μου ἔγω γιγνωσκω και ἡ ἀμαρτια μου ἐνωπιον μου ἔστι δια παντος.—Πατερ ήμαρτον εἰς τον Οὐρανον και ἐνωπιον σου και οὐκ είμι ἀξιος κληθηναι υιος σου.—Ο ποιωντὴν ἀμαρτιαν δουλος ἔστι τῆς ἀμαρτιας.—Ει τις ἀγαπα τον Θεον ουτος ἔγνωσται δύπ' αύτου. Ἔγω ειμι ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινη και δ πατηρ μου δ γεωργος ἔστι.

ΑΠΔΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

·Ο γεωργὸς σπείρει
·Η ἀλώπηξ συνελήφθη
·Ο λέρος πρασιγίζει

150. Ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις μιᾶς τελείας σκέψεως λέγεται στρόφη.

151. Ἡ λέξις, ἡ ἀποία φανερώγει τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ζῷον ἢ τὸ πρᾶγμα, περὶ τοῦ ἀποίου γίνεται δὲ λόγος, λέγεται ὑποκείμενον· ὡς γεωργός, ἀλώπηξ, λόφος.

152. Ἡ λέξις, ἡ ἐποία φανερώνει τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου δηλ. τὶ κάμνει η̄ τὶ πάσχει η̄ εἰς πολὺν κατάστασιν εὑρίσκεται τὸ ὑποκειμένον λέγεται ϕῆμα. ὡς σπείρει, συνελήφθη, πρασινίζει.

153. Ἡ πρότασις ή ὅποια ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ ὑποκείμενου καὶ δῆμα, λέγεται ἀπλή σύστασις.

·Ο λόφος εἶναι πράσινος
·Η οἰκία ἔγεινεν δψηλή.

154. Ἡ λέξις. Η δποία φανερώνει τὴν ποιότητα ή ιδιότητα του ίπο-
χειμένου. λέγεται, *κατηγορούμενον*. (πράσινος, άψηλή).

155. Ἡ λέξις, ἡ δύοια συγδέει τὸ ὑποκείμενον μὲ τὸ κατηγορούμενον, λέγεται συνδετικόν (εἶναι, ἔγεινε).

Γύμν. 97. Ἀπάντησον εἰς τὰς ἔξι τῆς ἀρωτήσεως κατασκευάζων ἀπλᾶς προτάσεις.
ώς τις μαγισθάνει; — δι μαθητής μαγιθάνει.

Τις διδάσκει; τις βόσκει; τις φυλάττει; τις πολεμεῖ; τις φωτίζει;
τις κηρύγτει; τις σκάπτει; τις υφαίνει; τις κυνηγεῖ; τις γυμνάζει; τις
θασιλεύει; τις λειτουργεῖ; τις κλέπτει;

Γύνν. 98. Ἀπάντησον εἰς τὰς ἔξηγες ἐρωτήσεις δι' ἀπλῶν προτάσεων· ὡς τι
κάμνει ὁ μαθητὴς; ὁ μαθητὴς μανθάνει.

Τι κάμνει δικτίστης. Είραπτης, διγλυκός, διάδηδων, διατρόξ, διφύλαξ,
δικήρουξ, διάγνωστής, διστρατιώτης, τόπλοιον, δικυρένητης;

Γύμν. ΘΘ. Εἰς τὰς ἐέησις προτάσεις νὰ σημειωθῶσι διὰ γραμμῆς κάτωθεν τὰ δηποκείμενα καὶ τὰ ρήματα.

· Η ςλώπης πνίγει τάς δρυιθας.—Οι ἀλιεῖς συλλαμβάνουσι τοὺς ιχθύς.—Ο πατήρ φροντίζει διὰ τὰ τέκνα του.—Ο μοχθηρὸς μισεῖται ὑπὸ τῶν καλῶν.—Ο ἀλέκτωρ φωνάζει.—Η γαλῆ λούεται.—Η ἀγελάς θηλάζει τὸν μόσχον.—Ο διδάσκαλος τιμωρεῖ τοὺς ἀτάκτους.

Γύμν. 100. Μίας τάξις ἔξῆς προτάσεις νὰ σημειωθῶσι διὰ γραμμῆς κάτωθεν τὰ κατηγορούμενα.

Τὸ ἄνθος εἶναι εὐώδεις.—Ο γὺψ εἶναι πτηγόν.—Η γῆ εἶναι στρογγύλη.—Η πεδιάς ἡτο καταπράσινος.—Η ὅροχὴ ὑπῆρξεν ωφέλιμος.—Ο οὐρανὸς φαίνεται κυανοῦς.—Ο μύρμηξ εἶναι φιλόσπονος.—Η Σάμος εἶγαι γῆσσος.—Αἱ Ἀθῆναι εἶναι πόλις.

Γύμν. 101. Νὰ κατασκευάσῃς 10 ἀπλᾶς προτάσεις μόνον μὲ ὑποκείμενον καὶ ρῆμα καὶ 10 μὲ ὑποκείμενον, συνδετικὸν καὶ κατηγορούμενον.

ΡΗΜΑΤΑ

· Η γαλῆ διώκει τὸν μῦν	Τὸ ὑποκ. ἐνεργεῖ,
· Η γαλῆ διώκεται ὑπὸ τοῦ κυνδούς.	Τὸ ὑποκ. πάσχει
· Η γαλῆ λούεται.	Τὸ ὑποκ. ἐνεργεῖ καὶ πάσχει.
· Η γαλῆ κοιμάται	Τὸ ὑποκ. σύτε ἐνεργεῖ οὔτε πάσχει

156. Τὸ ρῆμα, τὸ δρποῖον φανερώνει, διτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ, λέγεται ἐνεργητικὸν η ἐνεργητικῆς διαθέσεως· ώς διώκει.

157 Τὸ ρῆμα, τὸ δρποῖον φανερώνει, διτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει τι διπλῶν, λέγεται παθητικὸν η παθητικῆς διαθέσεως· ώς διώκεται

158. Τὸ ρῆμα, τὸ δρποῖον φανερώνει, διτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ καὶ τὸ διπλού πάσχει, λέγεται μέσον η μέσης διαθέσεως· ώς λούεται.

159. Τὸ ρῆμα, τὸ δρποῖον φανερώνει, διτι τὸ ὑποκείμενον οὔτε ἐνεργεῖ οὔτε πάσχει, ἀλλ' ἀπλῶς εὑρίσκεται εἰς μίαν κατάστασιν, λέγεται οὐδέτερον η οὐδετέρας διαθέσεως.

160. Αἱ διαθέσεις λοιπὸν εἶγαι τέσσαρες· ἐνεργητική, παθητική, μέση καὶ οὐδετέρα.

Γύμν. 102. Διάκρινον τὴν διάθεσιν τῶν ρημάτων τῶν ἔξῆς προτάσεων:

“Ο γεωργός σπείρει σῖτον.—Ο λύκος κατέφαγε τὸ πρόδατον.—Οι ἀσθενεῖς θεραπεύονται ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ —” Εγὼ ἀγαπῶ καὶ καλλιεργῶ τὰ ἄνθη.—Ο γῆλιος φωτίζει τὴν γῆν.—Τὰ νέφη ὠθοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.—Ο δικνηρὸς κοιμάτκι πολύ, δὲν ἀγαπᾷ τὴν ἐργασίαν καὶ μισεῖται ὑπὸ τῶν ἀλλών.—Τὴν πρωΐαν, ὅταν ἐγερθῆται, νίπτου καὶ ἐνδύσου ταχέως.—Οι μαθηταὶ καθηγοῦνται ἐπὶ θρανίων.—Τγιαίνετε.—Ο ὄνος κυλίεται ἐπὶ τῆς χλόης.—Κατὰ τὴν γύντα τὰ πάντα ἡγυχάζουσιν.—Οι ἰχθύες ζῶσιν ἐν τῇ θαλάσσῃ.

161. Τὸ ρῆμα ὡς κλιτὸν μέρος τοῦ λόγου πάσχει διαφόρους μεταβολάς· καὶ.

Α'. Μεταβάλλεται κατὰ χρόνον· δηλ. λαμβάνει διαφόρους τύπους, διὰ νὰ φανερώσῃ τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὅποιον γίνεται ἡ διάθεσις τοῦ ὑποκειμένου· εἶναι δὲ οἱ χρόνοι οἱ ἔξης δικτῶ.

1. Ο ἐνεστῶς. γράφω—φανερώνει πρᾶξιν, ἡ ὅποια γίνεται τώρα καὶ διαρκεῖ.
2. Ο παρατατικὸς. ἔγραφον—φανερώνει πρᾶξιν, ἡ ὅποια ἔξηχολούθει νὰ γίνεται εἰς τὸ παρελθόν.
3. Ο ἀδριστὸς. ἔγραψα—φανερώνει πρᾶξιν, ἡ ὅποια ἔγεινεν εἰς τὸ παρελθόν ἀπλῶς.
4. Ο παρακείμενος. ἔχω γράψει—φανερώνει πρᾶξιν, ἡ ὅποια είγαι τετελεσμένη τώρα.
5. Ο υπερσυντέλικος. είχον γράψει—φανερώνει πρᾶξιν, ἡ ὅποια είχε γίνει πρότερον μιᾶς ἀλλής παρελθούσης· ὡς ὅτε γήλθει, δὲ κάθηται είχε κρούσει.
6. Μέλλων διαρκής. θὰ γράψω—φανερώνει, ὅτι ἡ πρᾶξις θὰ γίνεται εἰς τὸ μέλλον εἴτε διαρκῶς εἴτε κατ’ ἐπανάληψιν.
7. Μέλλων στιγμιαῖος. θὰ γράψω—φανερώνει, ὅτι ἡ πρᾶξις θὰ

γείνη μίαν φοράν εἰς τὸ μέλλον.

8. Μέλλων τετελεσμένος θὰ ἔχω γράψει — φανερώνει, δτι ή πρᾶξις
θὰ είνε τελειωμένη εἰς τὸ μέλλον.

* Σημ. α'. Εἰς τὴν ἀρχαὶν εἰ χρόνοι εἶναι οἱ, διότι δὲ μέλλων διαρκής καὶ
οτιγμιαῖς ἐκφέρονται δι' ἐνὸς καὶ τοῦ ιδίου τύπου.

Σημ. β'. Οἱ χρόνοι διαιροῦνται εἰς ἀρχικοὺς καὶ παραγομένους η ἴστορει-
κούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶναι δὲ ἔνεσταί. δὲ μέλλων καὶ δὲ παρακείμενος· ἴστορικοι δὲ
δὲ παρατατικός, δὲ ἀδριστος καὶ δὲ ὑπερσυντέλικος.

Β'. Μεταβάλλεται κατ' ἔγκλισιν· δηλ. λαμβάνει διαφέρους τύπους,
διὰ νὰ φανερώσῃ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὅποιον ἐκδηλοῦται ή διάθεσις
τοῦ ὑποκειμένου. Εἶναι δὲ αἱ ἔγκλισεις αἱ ἔξτις τέσσαρες:

1. Ἡ ὁριστικὴ δ Πέτρος γράφει τὸ γύμνασμά του — φανε-
ρώνει τὴν πρᾶξιν ὡς ὥρισμένην καὶ θεθαλαν.

2. Ἡ ὄποτακτικὴ δ Πέτρος, ἐὰν γράψῃ τὸ γύμνασμά του, θὰ
ἐξέλθῃ — φανερώνει τὴν πρᾶξιν ὡς πρασδο-
κωμένην καὶ ἐπιθυμητήν.

3. Ἡ εδνικὴ εἰθε νὰ γράψω τὸ γύμνασμά μου, — σημαίνει
συνήθως εὐχήγη.

4. Ἡ προστακτικὴ Πέτρε, γράφε τὸ γύμνασμά σου — σημαίνει
προσταγήν, προτροπήν η δέησιγ.

Γ'. Μεταβάλλεται κατ' ἀριθμόν· εἶναι δὲ οἱ ἀριθμοὶ δύο

ὅ ενικὸς	γράφω
καὶ δὲ πληθυντικὸς	γράφομεν

Δ'. Μεταβάλλεται κατὰ πρόσωπον εἶγαι δὲ τὰ πρόσωπα τρία

α'. πρόσωπον	γράφω
β'. »	γράφεις
γ'. »	γράφει.

"Ἀπαρέμφατον"

Τὸ σιωπᾶν εἶγαι καλὸν.

Τὸ ἀμαρτάνειν εἶγαι ἀνθρώπινον.

162. Τὸ δῆμα λαμβάνει καὶ ἄλλον τύπον,, ὁ δποῖος χρησιμεύει καὶ
ως οὐσιαστικὸν ἀκλιτον· δτύπος οὗτος, ἐπειδὴ δὲν παρεμφαίνει(=φανε-
ρώνει) οὔτε πρόσωπον οὔτε ἀριθμὸν, λέγεται ἀπαρέμφατον· ως τὸ σιω-
πᾶν=τὸ γὰ σιωπῶ, τὸ γὰ σιωπᾶς, τὸ γὰ σιωπῆς, τὸ γὰ σιωπῶμεν κ.λ.π.

Μετοχή

"Ο γράφων, ή γράφουσα, τὸ γράφον,
τοῦ γράφοντος, τῆς γραφούσης, τοῦ γράφοντος.

163. "Ο τύπος τοῦ δήματος, ὁ δποῖος σχηματίζεται καὶ ως ἐπίθετον
τριγενὲς καὶ τριχατάληκτον, λέγεται μετοχή.

Σημ. "Η μετοχή ὠνομάσθη οὕτω, διότι μετέχει καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ
τοῦ δήματος.

Φωναί

γράφω	—	γράφομαι
λούω	—	λούομαι
ὑπάρχω	—	ἐργάζομαι

164. Τὸ α'. πρόσωπον τοῦ ἔνεστώτος τῆς δριστικῆς λήγει ή εἰς ω
ή εἰς μαι. Τὰ λήγοντα εἰς ω λέγονται ἔνεργητικῆς φωνῆς, τὰ δὲ
λήγοντα εἰς μαι λέγονται παθητικῆς φωνῆς.

Σημ. α'. "Οσα ρήματα δὲν έχουν ἔνεργητικὴν φωνὴν λέγονται ἀποθετικά.
ως ἐργάζομαι, κοιμῶμαι..

Σημ. β. "Οσα ρήματα εἰς τὸ α' ἔνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς παροξύνονται, λέγονται βαρύτονα· ὡς γράφω, λούω, ὅσα δὲ περισπᾶνται λέγονται περισπώμενα η συνηρημένα· ὡς σιωπῶ, φιλῶ.

Σχηματισμὸς τοῦ ρήματος

παιδεύω

(ἶδε πίνακα Α')

Αὔξησις

Ἐνεστῶς παιδεύω,	Παρατ. ἐπαιδευογ.	Ἄδρ. ἐπαιδευσα.
» παιδεύομαι.	» ἐπαιδευόμην,	» ἐπαιδεύθην

165. "Οσα ρήματα ἀρχίζουν ἀπὸ σύμφωνον, εἰς τὸν παρατατικὸν καὶ ἀόριστον τῆς ὁριστικῆς ἐν ἀρχῇ λαμβάνουν ἐν ε., τὸ ὅποιον λέγεται αὔξησις συλλαβική.

Σημ. "Οσα ρήματα ἀρχίζουν ἀπὸ ρ διπλασιάζουσι τοῦτο κατὰ τὴν αὔξησιν· ὡς ρεω, ἔρρεον, ἔρρεουσα.

Ἐνεστ.	ἀκούω,	Παρατ.	ηκουογ.	Ἄδρ.	ηκουσα
»	ἐλπίζω,	»	ηλπιζογ.	»	ηλπισα.

166. "Οσα ρήματα ἀρχίζουν ἀπὸ φωνῆς εἰς τὸν παρατατικὸν καὶ ἀόριστον τῆς ὁριστικῆς τρέπουσι τὸ ἀρτικὸν φωνῆς ὡς ἔξης:

Τὸ α εἰς η	ἀγοράζω ηγέραζον
» ε » η	ἔλπιζω ηλπιζογ
» ο » ω	δνομάζω ώνόμαζον
» αι » η	αἰσθάνομαι ησθανόμην
» οι » ϕ	οἰκτίρω φέκτιρον
» αυ » ηυ	αὐξάγω ηυξάγον

"Η τροπὴ αὕτη λέγεται αὔξησις χρονική.

Σημ. α'. Τὸ ε καὶ ν ὄραχὺ γίνεται κατὰ τὴν αὔξησιν μακρόν, τὸ ευ σπανιωτό εἰς ην καὶ τὸ ει σπανιώτατα εἰς η.

167. Τὰ ἔξης ρήματα μεταβάλλουσι κατὰ τὴν αὔξησιν τὸ ε εἰς ει
ἔχω (εἰχον), ἔλκω (εἰλκον), ἔλκύω (εἰλκυον). ἔθιζω (εἰθιζον), ἔρπω

(εἰρπον), ἔπομαι (εἴπόμην), ἐργάζομαι (εἰργαζόμην), ἔάω (εἴαον),
ἔστιάω (εἴστιαον).

Σημ. Τὸ ρῆμα ἑօρτάξω ἔχει παρατ. ἑάρταξον καὶ ἀδρ. ἑώρτασα. τὰ δὲ ρήματα
βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω λαμβάνουσιν αὗξησιν ὡς ἔξης· ἔδουλόμην καὶ ἥδου-
λόμην, ἔδυνάδην καὶ ἥδυνάδην, ἔμελλον καὶ ἥμελλον.

προσ-τρέχω	προσ-έτρεχον	παρα-τρέχω	παρ-έτρεχον
εἰσ-ακούω	εἰσ-ήκουον	ὑπ-ακούω	ὑπ-ήκουον
περι-γράφω	περι-έγραφον	προ-λέγω	προ-έλεγον

168. Όσα ρήματα είνε σύνθετα μὲ πρόθεσιν, λαμβάνουν τὴν
αὔξησιν ἔσωθεν, δηλ. μετά τήν πρόθεσιν.

169. Τὸ τελικὸν φωνῆν τῶν προθέσεων πρὸ τῆς αὐξήσεως ἐκθλίζε-
ται πλὴν τῆς πρὸ καὶ περόν.

Σημ. α'. Τὰ σύνθετα ρήματα ἐνοχλῶ, ἀνορθῶ, ἀνέχομαι, ἀμφισβητῶ, καὶ
τινα ἄλλα λαμβάνουν αὔξησιν καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν· ὡς ἥνωκλησα, ἥνωρθωσα,
ἥνειχδην, ἥμφεσβήτουν.

Σημ. β'. Τὰ ἐκ τοῦ εν καὶ δυν παρασύνθετα ρήματα λαμβάνουν τὴν αὔξησιν
μετὰ τὸ εν, ἐὰν ἀκολουθῇ φωνῆν βραχὺ· ὡς εὐαρεστῶ, εὐηρεστούν, δυσαρεστῶ,
δυσηρέστουν.

Γύμν. 103. Γράψον τὸ α'. πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ τῶν ἔξης ρημάτων.

Στρέψω, δρέχω, δίπτω, ἀγωνίζομαι, μεταβάλλω, διαχωρίζω. ἔξαφα-
νίζω, περιεργάζομαι, δνομάζομαι, αἰσθάνομαι, προγυμνάζω, ἡσυχάζω,
προσδείνω, συγχάίρω, κατακίνω, συλλέγω, συρράπτω, συγκρίνω, ἔγκα-
ταλείπω, ἔκλεγομαι, προσέχω, ἑορτάζω, δανείζω, κυλίομαι, ἀπελπίζω,
ἐρίζω, αἰχμαλωτίζομαι, παρακούω, διαρρέω, ἔξαλείφω, αὐθαδιάζω, προσ-
ελκύω, ἔλέγχομαι, συναθροίζω, ἔπομαι, διπακούω, συστρατεύω, ἔκπα-
δείνομαι, συγκατανεύω, ἔμπεράχω, περιτρέχω, προτείνω, ἀποστέλλω, δια-
μένω, ἔγκύπτω.

Αναδιπλασιασμὸς

Ο ἀναδιπλασιασμὸς ἐν τῇ νέᾳ

παιδεύομαι — πεπαιδευμένος

γράφομαι — γεγραμμένος

170. Όσα ρήματα ἀρχίζουν ἀπὸ Ἑν ἀπλοῦ σύμφωνον πλὴν τοῦ
ἢ ἢ ἀπὸ δύο σύμφωνα, ἐκ τῷ διποίων τὸ πρῶτον νὰ είνε ἀφωγον

καὶ τὸ δεύτερον ὑγρὸν εἰς τὴν μετοχὴν τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου ἐπαναλαμβάνουν τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον μεθ' ἔνδος ε.

Ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μεθ' ἔνδος ε λέγεται ἀναδιπλασιασμός.

170. Πάντα τὰ ἄλλα ρήματα, ὅσα ἀρχίζουν ἀπὸ σύμφωνον λαμβάνουν αὕξησιν συλλαβικήν· ὡς

βίπτω - ἐρριμένος, κτίζω - ἐκτισμένος, ἔηραίνω - ἐξηραμμένος.

Οσα δὲ ἀρχίζουν ἀπὸ φωνῆς λαμβάνουν αὔξησιν χρονικήν· ὡς
δπλίζομαι - ώπλισμένος, ἀγαπῶμαι - ἡγαπημένος.

Σημ. α'. Οσα ἀρχίζουν ἀπὸ γη δὲν λαμβάνουν ἀναδιπλασιασμόν.

Σημ. β'. Κατ' ἐξαίρεσιν λαμβάνουν ἀναδιπλασιασμὸν τὰ ἔξῆς δύο: μεμνηστευμένος καὶ κεντημένος.

169. Τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ ρήματος, ὅταν εἴνε δασὺ (χ. φ. θ.) ἀναδιπλασιούμενον τρέπεται εἰς ψιλὸν (χ. π. τ.) ὡς χωρίζω - ~~κεκωρισμένος~~, φονεύω - πεφανευμένος, θάπτω = τεθαμμένος.

170. Οσα ρήματα είναι σύνθετα ἀπὸ πρόθεσιν λαμβάνουν τὸν ἀναδιπλασιασμὸν δπως καὶ τὴν αὔξησιν ἔσωθεν· ὡς

περιγράφω — περιγεγραμμένος

Γυμν. 104. Ἐκ τῶν ἔξῆς ρήματων νὰ γραφοῦν εἰς ίδιαιτέραν στήλην, δος λαμβάνουν ἀναδιπλ. καὶ εἰς ἄλλην δος δὲν λαμβάνουν.

Πλέκω, δνομάζω, στρέφω, στρατεύομαι, τάττω. πράττω, φυλάττω, πειθω, ἀπαγγέλλω, συστέλλω, βίπτω, ψάλλω, ζητῶ, ἔρχομαι, βλάπτω, θρέχω, δέρω, συγκρίνω, κλίνω, μέγω, διανέμω, συφράπτω, σώζω, στιζω, τρέχω, χιυρίζω, αισθάνομαι, κατοικῶ, ἀγαπῶ, φωτίζω, θλίβω, διαφθείρω.

Ο ἀναδιπλασιασμὸς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ

Ἐγεστῶς	.Ἐγερ. παραχ.	Παθ. παραχ
παιδεύω	πεπαίδευκα	πεπαίδευμαι
δπλίζω	ώπλικα	ώπλισμαι.

171. Ο ἐνεργ. καὶ παθ. παρακείμενος λαμβάνει ἀναδιπλασιασμὸν ἢ αὔξησιν, δπως ἐν τῇ νέᾳ ἢ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου.

172. Τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἢ τὴν αὔξησιν φυλάττει δ παρακεί-

μενος εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχήν· ὡς

Ἐνεργ.	Παθητ.	
(παιδεύω)	(δπλιζομαι)	
Ὀριστ.	πεπαίδευκα	ώπλισμα
Ὑποτ.	πεπαίδευκω	ώπλισμένος ώ
Εύκτ.	πεπαίδευκοιμ	ώπλισμένος είην
Προστ.	—	ώπλισο
Ἄπ.	πεπαίδευκέναι	ώπλισθαι
Μετ.	πεπαίδευκώς	ώπλισμένος

173. Τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἢ τὴν αὔξησιν λαμβάνει καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ δέ λαμβάνει καὶ αὔξησιν συλλαβικήν. ὡς ἐπεπαίδευκειν, ὠπλίκειν.

Σημ. ρήματά τινα τὰ δποτα ἀρχίζουν ἀπὸ α, ε, ο εἰς τὸν παρακείμενον καὶ διπερσοντέλικον ἐπαναλαμβάνουσι τὰ ὅδοι ἀρκτικὰ γράμματα τοῦ θέματος πρὸ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως. **“**Η ἐπανάληψις τῶν δύο ἀρκτικῶν γραμμάτων τοῦ θέματος πρὸ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως λέγεται ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός. ὡς

ἐγείρω	θέμα	ἐγείρω	παρακ.	ἐγήγερκα
ἀκούω	>	ἀκο	>	ἀκήκοα
δημόσιο	>	δημο	>	δημώμοκα

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χρόνων ἐν τῇ οὐρᾳ.

174. Οἱ ἐνεττώς, δι παρατατικὸς καὶ διόριστος ἔχφέρονται μονολεκτικῶς, δηλ. μὲν λέξιν καὶ λέγονται μονολεκτικοὶ χρόνοις. ὡς

παιδεύω	ἐπαίδευον	ἐπαίδευσα
παιδεύομαι	ἐπαίδευσμην	ἐπαίδεύθην

175. Οἱ μέλλοντες δι παρακείμενος καὶ δι ὑπερσυντέλικος ἔχφέρονται περιφραστικῶς, δηλ. μὲν δύο λέξεις καὶ λέγονται περιφραστικοὶ χρόνοις. ὡς

Μέλλων διαρκής

Ἐνερ.	θὰ παιδεύω
Παθ.	θὰ παιδεύωμαι
	Παρακείμενος

Μέλλων στιγμιαῖς

θὰ παιδεύσω
θὰ παιδεύθω
Ὑπερσυντέλικος

Ἐγερ.	ἔχω παιδεύσει	εἰχον παιδεύσει
	ἢ	ἢ
	ἔχω πεπαιδευμένον	εἰχον πεπαιδευμένον
Παθ.	ἔχω παιδευθῆ	εἰχον παιδευθῆ
	ἢ	ἢ
	εἰμαι πεπαιδευμένος	ἥμην πεπαιδευμένος

Σημ. α'. Ο μέλ. διαρκής ἐκφέρεται δίᾳ τοῦ θὰ καὶ τῆς ὑποτ. τοῦ ἐγεστ. δὲ στιγμιαῖος δίᾳ τοῦ θὰ καὶ τῆς ὑποτ. τοῦ ἀορίστου.

Σημ. β'. Ο ἐνεργ. παρακ. ἐκφέρεται μὲ τὸ ἔχω καὶ τὸ γ' ἐν. προσ. τῆς ὑποτ. τοῦ ἀορ. ἀλλὰ ἡ καταλ. η γράφεται μὲ εἰ ἢ μὲ τὸ ἔχω καὶ τὴν μετοχὴν τοῦ παθητ. παρακειμένου.

Σημ. γ'. Ο παθ. παρακ. ἐκφέρεται μὲ τὸ εἰμαι καὶ τὴν μετ., τοῦ παθ. παρακ. ἢ μὲ τὸ ἔχω καὶ τὸ γ'. ἐν. προσ. τῆς ὑποτ., τοῦ ἀορ. παραλειπομένης τῆς ὑπογραφῆς.

Σχηματιαμὸς τοῦ φήματος εἰμαι

Θριστικὴ

Ἐγεστ.	εἰμαι, εἰσαι, εἶναι, εἰμεθα. εἰσθε, εἶγαι.
Παρατ.	ἥμην, ἥσο, ἥτο, ἥμεθα, ἥσθε, ἥσαγ.

Ὑποτακτικὴ

Ἐγεστ.	εἰμαι, εἰσαι, εἶναι, εἰμεθα, εἰσθε, εἶναι.
--------	--

Ξύκτικὴ

Ἐγεστ.	εἴθε γὰ εἰμαι ἢ εἴθε γὰ ἥμην κ. λ. π.
--------	---------------------------------------

Προστακτικὴ

Ἐγεστ.	ἔσο. ἀς εἶναι, ἔστε, ἀς εἶναι.
--------	--------------------------------

Μετοχὴ

Ἐγεστ.	δῶν, ἢ οὖσα, τὸ δύ.
--------	---------------------

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν χερόνων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

176. Ο μέλλων διαρκής καὶ στιγμιαῖος ἔχουν ἔνα κοινὸν τύπον καὶ ἐκφέρουν μογολεκτικῶς· ὡς

παιδεύσω	=θὰ παιδεύω	-θὰ παιδεύσω
παιδεύσθησομαι	=θὰ παιδεύωμαι	-θὰ παιδευθῶ

177. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔκφέρεται μονολεκτικῶς εἰς δλας τὰς ἐγκλίσεις. Εἰς τὴν ὑποτακτικὴν ὅμως καὶ τὴν εὐκτικὴν ἔκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς τοῦ ρήματος εἰμί, εἰς δὲ τὴν προστακτικὴν πάντοτε ἔκφέρεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τῆς προστακτικῆς τοῦ ρήματος εἰμί· ώς

Οριστ. πεπαίδευκα.

Τύποι. πεπαίδεύκω καὶ πεπαίδευκώς ὡς ἦς, ἢ κ.τ.λ.

Εὐκτ. πεπαίδεύκαιμι καὶ πεπαίδευκώς εἴηγν, εἴηγε, εἴη.

Προστ. πεπαίδευκώς ισθι, ἔστω, κ.τ.λ.

178. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἔκφέρεται μονολεκτικῶς εἰς τὴν δριστικὴν, προστακτικὴν, ἀπαρέμφατον καὶ μετοχήν, περιφραστικῶς δὲ εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς τοῦ ρήματος εἰμί· ώς

Οριστ. πεπαίδευμα.

Τύποι. πεπαίδευμένος ὡς, ἦς, ἢ κ.τ.λ.

Εὐκτ. πεπαίδευμένος εἴηγν, εἴηγε, εἴη κ.τ.λ.

Σημ. α'. Καὶ δ ὑπερσυντέλικος ἔκφέρεται μονολεκτικῶς· ώς
ἐπεπαίδεύκειν — ἐπεπαίδεύμην

Σημ. β'. Περιφραστικῶς ἔκφέρεται καὶ τὸ γ'. πληθ. πρόσωπον τοῦ παθ. παρακειμένου καὶ ὑπερουντ. εἰς τὴν δριστικὴν· ώς

πεπαίδευνται καὶ πεπαίδευμένοι εἰσι.

ἐπεπαίδευντο καὶ πεπαίδευμένοι ήσαν.

Σχηματισμὸς τοῦ ρήματος εἰμί.

Οριστικὴ

Ἐγεστῶς εἰμί, εῖ, ἔστι, ἔσμέν, ἔστέ, εἰσι.

Παρατ. ἥ καὶ ἥν. ἥσθα, ἥν, ἥμεν, ἥτε, ἥ ἥστε, ἥσαν.

Μέλλων ἔσομαι, ἔσῃ (ει), ἔσται, ἔσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

Υποτακτικὴ

Ἐγεστ. ὡς ἦς, ἢ, ὧμεν, ἥτε, ώσι.

Εὐκτικὴ

Ἐγεστ. εἴηγν, εἴηγε εἴη, εἴημεν καὶ εἰμεν, εἴητε, καὶ εἴτε, εἴησαν καὶ εἴεν Μέλλ. ἔσοιμην, ἔσοισ, ἔσοιτο, ἔσοιμεθα, ἔσοισθε, ἔσοιντο.

Ἐλληνικὴ γραμματικὴ τῶν Αρων Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως

Προστακτική

°Εγεστ. έσθι, έστω, έστε, έστωσαν ή έστωγ.

Απαρέμφατον

°Εγεστώς Μέλλων

εἶναι έσεσθαι

Μετοχή

°Γνεστώς Μέλλων

δ ὄν τοῦ ὅντος	δ ἔσόμενος
ἡ οὖσα τῆς οὖσης	ἡ ἔσομένη
τὸ δύ τοῦ ὅντος	τὸ ἔσόμενον

Γύμν. 107. Νὰ γραφῇ ἐκ παραλλήλου τὸ ἀρχαῖον μὲ τὸ νέον δις καὶ νὰ λεχθῇ ἀπὸ μνήμης ὡς ἔξῆς :

εἰμί=εἰμαι, εἰ=εἰσαι, ἔστι=εἰναι
ἔσμεν=εἰμεθα κ.τ.λ.

Περὶ εἰζησ καὶ κατάληξεως

179. Τὸ ἀμετάβλητον μέρος τοῦ ρήματος κατὰ τὴν κλίσιν λέγεται **ἔιζα** ή **θέμα**, τὸ δὲ μεταβαλλόμενον **κατάληξις**. τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος λέγεται **χαρακτήρ** ὡς

γράφω	θέμα	γράφ	χαρακτήρ	φ	κατάληξις	ω
λύω	»	λυ	»	υ	»	ω

180. "Οσα ρήματα ἔχουν χαρακτήρα φωνῆεν, λέγονται φωνηεντόληκτα, δοια δὲ ἔχουν χαρακτήρα σύμφωνον λέγονται συμφωνόληκτα· ὃς παιδεύω, λύω, γράφω, διώκω, πείθω, στέλλω.

Γύμν. 108. Κατὰ τὸ παιδεύω σχημάτισον καὶ τὰ ἔξης φωνηεντόληκτα.

Κολακεύω, θασιεύω, φονεύω, τοξεύω, θεραπεύομαι, λύω, λύομαι, πορεύομαι.

Σχηματισμὸς τῶν βαρυτόνων οημάτων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

Γύμν. 109. Σχημάτισον τοὺς χρόνους τῶν ρημάτων φονεύω καὶ λύομαι εἰς δόλας τὰς ἐγκλισεις παραθέτων καὶ τοὺς τύπους τῆς νέας.

Σημ. Τὸ λύω ἔχει τὸ ν μακρὸν εἰς δόλους τοὺς χρόνους πλὴν τοῦ παθ. μὲλλοντος, ἀστριστου καὶ παρακειμένου.

Καταλήξεις

(Ἴδε πίνακα Β').

Γύμν. 110. Τελεία ἐκμάθησις τῶν καταλήξεων, ἀφ' οὗ ἀντιγραφοῦν δρθῆσις καὶ καλῶς ἐπὶ τετραδίου καὶ ἀπὸ μνήμης εἰς τὸν μαυροπίνακα.

Συμφωνόλημα ρήματα

Α'. Τὰ χειλεοφωνόλημα ἐν τῇ νέᾳ,—**Σχηματισμὸς**
τοῦ ρήματος τρίβω

(Ἴδε πίνακα Γ')

181. Χειλεοφωνόλημα ρήματα λέγονται δσα ἔχουν εἰς τὸν ἐνεστῶτα χαρακτῆρα πε ᷂ β ᷂ φ καὶ δσα λήγουν εἰς πτω· ώς λεί-π-ω,
τρί-θ-ω, τρέ-φ-ω. θά-πτ-ω.

Σημ. Τὰ εἰς πτω ἔχουν δύο θέματα, ἐν μὲν, τὸ ὅποιον λήγει εἰς πτ., ἀπὸ τὸ ὅποιον σχηματίζεται ὁ ἐνεστῶτας καὶ ὁ παρατατικός, ἔτερον δὲ, τὸ ὅποιον λήγει εἰς π ᷂ β ᷂ φ, ἀπὸ τὸ ὅποιον σχηματίζονται δλοι οἱ ἄλλοι χρόνοι ώς κόπτω, ἔκσπτων (θ. κοπτ.), ἔκωψα, ἔκδπτην, (θ. κοπ.) βλάπτω. ἔβιαπτον. (θ., βλαπτ.), ἔβλαψα, ἔβλάβην, (θ. βλαβ.) ράπτω, ἔρραπτον, (θ. ραπτ.) ἔρραψα, ἔρραφην (θ. ραψ.).

182. Ο χαρακτήρ τῶν χειλεοφωνολήκτων, δταν εὑρεθῆ πρὸ τοῦ σ, τῶν καταλήξεων, συγχωνεύεται μετ' αὐτοῦ εἰς ψ, πρὸ τοῦ μ τρέπεται, εἰς μ καὶ πρὸ τοῦ θ τρέπεται εἰς φ· ώς τρίθω, ἔτριψα, (ἔτριβσα), ἔτριφθην (ἔτριβθην), τετριμμένος (τετριθμένος).

Σημ. Τὰ ρήματα στρέψω, τρέφω, τρέπω εἰς τὸν παθ. παρακείμενον τρέπουν τὸ ε εἰς α' ἐστραμμένος, τεθραμμένος, τετραμμένος.

Γύμν. 111. Σχηματίσον τὰ ἔξης ρήματα.

Άμειθω, βλάπτω, βλάπτομαι, πέμπω, βίπτω. βίπτομαι, σκέπτομαι, καλύπτω, καλύπτομαι, κάμπτω κρύπτω, κρύπτομαι, ἀλείφω.

Γύμν. 112. Τρέψον εἰς ἑνικὸν τὰ ρήματα τῶν ἔξης προτάσεων.

Διετρίψαμεν πολὺν χρόνον εἰς περίπατον.—Αἱ κακαὶ συναγαστροφαὶ πάντοτε ἔβλαψαν, βλάπτουσι καὶ θά βλάπτωσι.—Οταν ἦμεθα μικροὶ ἐσκεπτόμεθα πάντοτε περὶ παιγνιδίων, τώρα δμως ἔχομεν ἔγκαταλείψει ταῦτα καὶ σκεπτόμεθα περὶ μαθημάτων.—Αἱ γλαυκες τὴν ἡμέραν δὲν βλέπουσι.—Τὰ σώματα τῶν γαλῶν καλύπτονται ὑπὸ μαλακῶν τριχῶν.—Πολλάκις οἱ λύκοι κατέστρεψαν ποίμνια.—Αἱ πεδιάδες καὶ τὰ ὅρη ἐκαλύψθησαν ὑπὸ χιόνος.—Ἐρρίψθημεν εἰς τὴν θάλασσαν.—Αἱ χελιδόνες τρέφονται μὲ ἔντομα.—Αἱ νυκτερίδες τὴν ἡμέραν είναι κεκρυμμέναι.—

Οι σκάπτοντες λάκκον δόλου θάπτουσιν ἔκυτούς.—Οι δρθαλμοί τῶν γυναικείων εἰναι κεκαλυμμένοι ὑπὸ τριχῶν.—Γράψατε δρθῶς τὸ γύμνασμα.—Ἐχομεγ ἐγκαταλειψθῆ ὑπὸ τῶν φίλων.—Τὰ ἐνδύματα εἰναι ἐραφμένα.

Γύμνη. 113. Τὰ εἰς ἐνεστῶτα χρόνον ρήματα τῶν ἔξης προτάσσεων τρέψον α' εἰς ἀδριστον, β' εἰς μέλλοντα καὶ γ' εἰς παρακείμενον.

Σὺ γράφεις ἐπιστολήν.—Θερανδὲς καλύπτεται ὑπὸ γεφῶν.—Βλαπτόμεθα ὑπὸ τῆς δργῆς.—Διακόπτομεν τὴν ἐργασίαν.—Ἀπορρίπτομεν τοὺς δρους.—Στρέψω τὰ δλέμματα.—Ἄλειφομαι διὰ μύρου.—Οὐ κλέπτομεν τὴν γίκην.—Κρύπτεσθε ὅπισθεν τους δέγνδρου.—Οἱ ταπεινοὶ κύπτουσι τὸν αὐχένα.

Τὰ κειλεοφωνόληκτα ἐν τῇ ἀρχαὶ

(Ἔιδε πίνακα Γ').

183. Ο ἐνεργητικὸς παρακείμενος τῶν κειλεοφωνολήκτων λήγει εἰς φα καὶ δι νπερσυντέλικος εἰς φειν ἐκτὸς τοῦ λέλοιπα (λείπω) καὶ σέσηπα (σήπω).

Σημ. Τὰ ρήματα κλέπτω, σέμπτω, στρέψω, καὶ τρέπω. εἰς τὸν ἐνεργητικὸν παρακείμενον καὶ δι νπερσυντέλικον τρέπουν τὸ θεματικὸν φωνῆν εἰς ο ὡς κεκλιοφα, σέμπτοφα, τέτροφα.

184. Ο παθ. παρακείμενος καὶ δι νπερσυντέλικος τῶν κειλεοφωνολήκτων. λήγει ως ἔξης :

Ὀριστ. μματ. ψκι. πται. μμεθα. φθε. μμένοι, εἰσι.

Προστ. — ψο. φθω, φθε, φθωσαγ καὶ φθωγ.

Ἄπαρ. φθαι.

Μετοχ. μμένος, μμένη. μμένογ.

Ὑπερσ. μμηγ ψο, πτο, μμεθα, φθε, μμένοι ἥσαγ

Παρατηρήσεις. Τὰ τέλη ταῦτα προηλθον ἔνεκα πολλῶν μεταβολῶν αἱ ὁποῖαι ἔγειναν εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς καταλήξεις.

Γύμνη. 114. Σχηματίσον γραπτῷς τὸν ἐνεργητικόν καὶ μέσον μέλλοντα τῶν ἔξης ρημάτων.

Καλύπτω, πέμπω, ἀπορρίπτω, τρέπω. κρύπτω.

Γύμνη. 115. Τὰ αὐτὰ ρήματα εἰς τὸν ἐνεργ. καὶ παθ. παρακ. καὶ δι νπερσυντ.

Γύμνη. 116. Τὰ αὐτὰ ρήματα εἰς τὸν παθ. μέλλοντα, εἰς τὸν μέσον ἀδρ. καὶ εἰς τὸν παθ. ἀδριστον.

Ινυμ. 117. Τὰ εἰς ἐνεστῶτα χρόνον ρήματα τοῦ 113ου γυμνάσιου τρέψον εἰς ἀδρίστον, εἰς μέλλοντα καὶ εἰς παρακείμενον τῆς φωνῆς, ἐν ᾧ εὑρίσκονται.

B' Τὰ οὐρανισκοφωνόληητα ἐν τῇ νέᾳ.—Σχηματισμὸς τοῦ ρήματος πλέκω.

(„Ιδε πινακα Δ'.”)

185. *Οὐρανισκοφωνόληητα ρήματα λέγονται δοκ ἔχουν εἰς τὸν ἐγεστῶτα χαρακτῆρα η̄ γ̄ η̄ χ καὶ δοκ λήγουν εἰς ττω η̄ σσω· ώς διώ-κ-ω, ἀ-γ-ω, τρέ-χ-ω, ταρά-ττ-ω.*

Σημ. α'. Τὰ εἰς ττω η̄ σσω ἔχουν ἕνδον θέματα, ἐν μέν, τὸ δποῖον λήγει εἰς ττ η̄ σσ, ἀπὸ τὸ δποῖον σχηματίζεται δὲ ἐνεστῶς καὶ δι παρατατικός, ἔτερον δε, τὸ δποῖον λήγει εἰς κ η̄ γ̄ η̄ χ, ἀπὸ τὸ δποῖον σχηματίζονται δλοι οἱ ὅλλοι χρόνοι ὃς φυλάττω, ἐφύλαττον, (θ. φυλάττ), ἐφύλαξα, ἐφυλάχθην (θ. φυλακ), ταράττω, ἐτάραττον (θ. ταραττ), ἐτάραξα, ἐταράχθην, (θ. ταραχ).

Σημ. α'. Τὰ ρήματα κράξω, στενάξω, ὀλαλάξω δλοιλύξω, τρίξω, στάξω, στηρίξω, συστάξω, σφάξω, σπαίξω, καὶ σαλπίξω σχηματίζονται δλους τούς χρόνους πλήν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ ἀπὸ θέμα, τὸ δποῖον λήγει εἰς γ̄. Ἄρα εἰνε οὐρανισκοφωνόληητα.

186. Ο χαρακτήρ τῶν οὐρανισκοφωνολήητων, δταν εύρεθη πρὸ τοῦ σ τῶν καταλήξεων, συγχωνεύεται μὲ αὐτὸ εἰς ξ, πρὸ τοῦ μ. τρέπεται εἰς γ καὶ πρὸ τοῦ θ τρέπεται εἰς χ. ώς.

Διώκω, ἐδίωξα (ἐδίωκσα), ἐδιώχθην, (ἐδιώκθην), δεδιωγμένος (δεδιώκμένος).

Γυμν. 118. Σχημάτισον τὰ ἔξης ρήματα.

Φυλάττω, φυλάττομαι, ἀπαλλάττω, ἀπαλλάττομαι, διατάσσω, διατάσσομαι, κηρύττω.

Γυμν. 119. Τὰ εἰς ἐνεστῶτα χρόνον ρήματα τῶν ἔξης προτάσσεων τρέψον α'. εἰς ἀδρίστον, β'. εἰς παρακείμενον καὶ γ̄. εἰς μέλλοντα.

Ταράττομαι ὑπὸ θλίψεων.—Ο στρατὸς παρατάσσεται.—Σὺ με ἐκπλήττεις.—Παραδεχόμεθα τοὺς δρους.—Ο ιεροκήρυξ. κηρύττει.—Οι μύες διώκονται ὑπὸ τῶν γαλῶν.—Οι κύνες φυλάττουσι τὰ ποίμνια.—Εἰσπράττω χρήματα.—Υμεῖς πλέκετε δίκτυα.—Διὰ τοῦ πυρὸς τήκομεν τὰ μέταλλα.—Διὰ τῆς μετανοίας ἀπαλλάττεσθε τῆς ἀμαρτίας.

Tὰ οὐρανισκοφωνόλητα ἐν τῇ ἀρχαῖᾳ

(”Ιδε πίνακα Δ’.)

187. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος τῶν οὐρανισκοφωνολήγκτων λήγει εἰς χα καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος εἰς χειν πλήν τινων ἔξαιρέσεων.

188. Ὁ παθητ. παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῶν οὐρανισκοφωνολήγκτων λήγει ώς ἔξῆς:

Οριστ. γμαι, ξαι, κται, γμεθα, χθε, γμένοι εἰσι·

Προστ. ξο, χθω, χθε, χθωσαν, καὶ χθων,

Απαρ. χθαι.

Μετοχ. γμένος, γμένη, γμένον,

Υπερ. γμηγ, ξο, κτο, γμεθα, χθε, γμένοι, ησαν.

Παρατήρησις. Τὰ τέλη ταῦτα προσῆλθον ἔνεκα πολλάν μετοιολῶν, αἱ ὄποιαι ἔγιναν εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ εἰς τὰς καταλήξεις.

Γύμν. 120. Κλῖνον τὰ ρήματα τοῦ 118ου γυμν.

Γύμν. 121. Τὰ εἰς ἔνεστῶτα χρόνον τοῦ 118 γυμν. τρέψον α', εἰς μέλλοντα, β'. εἰς παρακείμενον καὶ γ'. εἰς ἀδρίστον.

Γύμν. 122. Διάκρινον τὸν χρόνον καὶ τὸ πρόσωπον τῶν ἔξης ρημάτων καὶ μετάτρεψον αὐτὰ εἰς τύπους τῆς νέας παραθέτων καὶ τὸ α'. πρόσωπον τοῦ ἔνεστῶτος ἐν τῇ δριστικῇ ώς

Καλυφθήσονται=θά καλυφθεοῦν.—γ'. πληθ. πρόσ. παθ. μέλλ. τοῦ ρήματος καλύπτομαι,

Βέδλαφα, διώξεις. διώξουσι, δεδέγμεθα, ἰδεξάμην, ἐλέγξομαι, ἐλεγχθήσονται, τέθαπται, καλύψει, ἐκαλυψάμεθα, κεκήρυχα, κέκραγα, κεκύφασι, κέκοψαι, ἐκέκυπτο, ἀγεπτυγμένοι εἰσι, ἐσκέμμεθα, ἐλελύκεσαν.

Γ'. Τὰ δδοντοφωνόλητα ἐν τῇ νέᾳ.—Σχηματισμὸς οὐ ρήματος πείθω.

(”Ιδε πίνακα Ε'.)

189. Ὁ δοντοφωνόλητα ρήματα λέγονται, οσα ἔχουν εἰς τὸν ἔνεστῶτα χαρακτῆρα τὴ δὴ φ καὶ οσα λήγουν εἰς ζω καὶ τὸ πλάτιω ώς ἀνύ-τ-ω) (ἀνύω), Φεύ-δ-ομαι, πεί-θ-ω, διτιλ-ζω.

Σημ. α'. Τὰ εἰς ζω ἔχουν δύο θέματα, ὅν μὲν τὸ ὄποιον λήγει εἰς ξ ἀπὸ τὸ ὄποιον σχηματίζεται ὁ ἔνεστῶς καὶ ὁ παρατατικός καὶ ἔτερον τὸ δόποιον λήγει εἰς δ, ἀπὸ τὸ δόποιον σχηματίζονται δλοι οἱ ἄλλοι χρόνοι ώς δπλίζω, ὠστελιζον (θ. δπλιζ). ὠπλισα. ὠστελισθην (θ. δπλιδ.).

Σημ. β'. Τὰ λήγοντα εἰς ιξω γράφονται μὲν πλήγ τοῦ ἀθροίξω, δανείξω· γογγύξω, ὀδοιλύξω, κατακλύξω, ἀναβλύξω καὶ τινῶν ἄλλων.

190. Ὁ χαρακτὴρ τῶν ὁδοντοφωνολήγτων, δταν εὑρεθῇ πρὸ τοῦ στῶν καταλήξεων, ἀποβάλλεται· πρὸ δὲ τοῦ μ καὶ φ τρέπεται εἰς σ· ὡς πείθω, ἔπεισια (ἔπειθην), πεπεισμένος (πεπειθμένος).

Γύμν. 123. Σχημάτισον τὰ ἔξης ρήματα:

Ὄνειδίζω, ὑδρίζω, ὑδρίζομαι, ἀγωγίζομαι, σώζω, ἀθροίζω, δρίζω, δηγομάζω, δοξάζω, φεύδομαι, ἀπλίζομαι, ἀρπάζομαι.

Γύμν. 124. Τεχνολόγησον τὰ ρήματα τῶν ἔξης προτάσεων· ὡς ἔξης:

Ἐγκει ἀνατρέψει—χρ. παρακειμένου, ἐγκλισ. δριτο. φωνῆς ἐνεργ. ἀριθμ. ἐνικοῦ προσ. γ'. ἐνεστώς ἀνατρέπω.

Ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὸ πᾶν συνηρμόσθη.—Ἐξάλειψον τὴν κηλιδα.—Μή καλύπτου διὰ βαρέος ἐνδύματος.—Τοὺς Ἀθηναίους πάντοτε θὰ θαυμάζω.—Πρεσευτῆς ἐπέμφθη εἰς τὴν πόλιν.—Τὸ ἄσμα θέλγει.—Ἄν φροντίζῃς περὶ πλούτου θὰ ταράξῃς τὴν ζωήν σου.—Τυμβωρύχος ἔχει ἀγορύξῃ τὸν τάφον.—Σύνταξον ἐπιστολήν.—Μή μου τάραττε τοὺς κύκλους—Τὸ ἀπειθὲς τέκνον θὰ ἀποκηρυχθῇ ὑπὸ τῶν γονέων.—Ἡ θέσις ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

Τὰ ὁδοντοφωνόληγτα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

(Ἴδε πίνακα Ε').

191. Τὰ ὁδοντοφωνόληγτα ρήματα εἰς τὸν ἐνεργητικὸν παρακείμενον καὶ ὑπερσυντέλικον λαμβάνουν κ. ὡς καὶ τὰ φωνηγεντόληγτα, δὲ δὲ χαρακτὴρ τοῦ θέματος πρὸ τοῦ μ ἀποβάλλεται· ὡς πείθω, πέπεικα (πέπειθα), ἔπεισίκειν (ἔπειθειν).

192. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντέλικος τῶν ὁδοντοφωνόληγτων λήγει ὡς ἔξης

Ὀριστ. σμαῖ, σαι, σται, σμεθα, σθε, σμένοι εἰσὶ.

Προστ. σο σθω, σθε, σθωσαν καὶ σθωγ.

Ἀπαρ. σθαι.

Μετοχ. σμένος, σμένη, σμένον.

Ὕπερ. σμην, σο, στο, σμεθα, σθε, σμένοι, γῆσαν.

Πορατηρήσεις. Τὰ τέλη ταῦτα προσῆλθον ἐνεκα πολλῶν μεταβολῶν αἱ ὅποιαι ἔγιναν εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τάς καταλήξεις.

Γύμν. 126. Σχημάτισον τὰ ρήματα τοῦ 123 γυμνάσιματος.

Γύμν. 127. Τεχνολόγησον τὰ ρήματα τῶν ἑῆσις προτάσεων· ὡς ἐπιγέγραπται =χρ. παρακ. ἔγκλισ. δριστ. φωνῆς παθ. ἀριθμ. ἐνικοῦ. προσώπ. γ'. ὁ ἐνεστώς ἐπιγράφομαι.

Ἐπὶ τοῦ τύμβου ἐπιγέγραπται ποίημα.—Ὑπὸ τοῦ θορύβου διετεταράγμην.—Φυλάξω τὰς ἐντολάς σου.—Ο Θεὸς ἀπαντᾷ συνήρμοσεν.—Ο Ἀλέξανδρος ἐν Αἰγύπτῳ τέθαπται. Ἔν τοῖς Δράκοντος νόσοις μία ποιγὴ ὥρισται, ὁ θάνατος.—Κηρυχθήσεται τὰ Εὐαγγέλιαν ἐν δλῃ τῇ γῇ—Οἱ λησταὶ τὰ χρήματα κεκλόφασι.—Ο Θεὸς πάγτα ἀρισταὶ δικτέταχε.—Ο στέφανος πέπλεκται.—Ἡ πόλις ἐτετείχιστο.—Ἐγκαταλελείμμεθα ὑπὸ τῶν φίλων.—Α γέγραφα, γέγραψα.—὾ υπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται.—Ο παῖς ἐγεγράφει τὴν ἐπιστολὴν.—Τὰ γένερα καλύψουσι τὸν ἄλιον.—Διασκορπισθήσονται οἱ ἔχθροι μου.—Ἡλειψάμην ἐλαίφ.—Πολλὰ μὲν ἀνέλπιστα πράττεται, πολλὰ δὲ πέπρακται, πολλὰ δὲ πραχθήσεται.—Ὕγιικεν ἡ ὥρα.—Ἄρπαλος τοὺς Ἀλεξανδρους θησαυροὺς ἤρπακε.

Δ'. Τὰ ὅγοστηνα ἐν τῇ νέᾳ.—Σχηματίσματος τοῦ φῆματος ἀμφέλιω.

(Ἴδε πίνακα Γ').

193. Ὑγρόσληντα ρήματα λέγονται, δσα ἔχουν εἰς τὸν ἐνεστῶτα χαρακτήρα ἢ μὴ νὴ ε· ὡς

Θά-λλ-ω, νέ-μ-ω, μέ-γ-ω, φθεί-ρ-ω.

164. Τὰ εἰς λλω γράφονται μὲ δύο λλ (πλὴν τοῦ θέλω καὶ ὀφείλω) μόνον εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους ἀποβάλλουσι τὸν ἔν λ· ὡς

στέλλω—εστελλον—εστειλα—ἔχω στείλει.

195. Τὰ εἰς αἴρω γράφονται μὲ αι (πλὴν τοῦ μένω καὶ στένω) μόνον εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους ἀποβάλλουν τὸ ε τῆς διφθόγγου· ὡς

Ξηραίνω—ἔξηραινον—ἔξηρανα—είχον Ξηράνει

196. Ο ἐνεργητικὸς ἀδριστος τῶν ὑγρολήκτων σχηματίζεται, ἀν προσκολλήσωμεν εἰς τὸ θέμα τὰς καταλήξεις ἀνευ τοῦ σ· ὡς
φάλλω—έψαλα, ἔψαλας κ.λ.π. (ἄντις έψαλσα).

Σημ. α'. Τὰ εἰς αἴνω ρήματα ἔχουν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνῆν (θεματικὸν φωνῆν) καὶ μακρὸν εἰς τὸν ἐνεργ. ἀόριστον.

Σημ. β'. Τὰ εἰς ἵνω καὶ ὑπὸ ρήματα ἔχουν θεματικὸν φωνῆν καὶ ν μακρὸν εἰς τὸν ἐνεστῶτα, παρατατικὸν καὶ ἐνεργητικὸν ἀόριστον.

197. "Οσα ὑγρόληγκτα ἔχουν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ε, τρέπουσι τοῦτο εἰς εἰ εἰς τὸν ἐνεργητικὸν ἀόριστον· ως στέλλω, ἔστειλα· ἀγγέλλω, ἡγειλα· μένω, ἔμεινα.

198. "Οσα ὑγρόληγκτα ἔχουν θέμα μογοσύλλαθον καὶ θεματικὸν φωνῆν ε ἢ ει, τρέπουσι ταῦτα εἰς α εἰς τὸν παθητ. ἀόριστον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τοῦ παθητ. παρακειμένου· ως στέλλω, ἔσταλθη, ἔσταλμένος—σπείρω, ἔσπάρθην, ἔσπαρμένος.

199. "Οσα ὑγρόληγκτα λήγουν εἰς αἴνω καὶ ὑπὸ ρήματα τρέπουν τὸ ν πρὸ τοῦ μ ταῦ παθ. παρακειμένου εἰς σ· ως

διφαίνω διφασμένος· μολύνω, μεμολυσμένος.

Σημ. α'. Τὰ ρήματα ἔηραίνω, μαραίνω, αἰσχύνω, δξύνω τρέπουσι τὸ ν πρὸ τοῦ μ εἰς μ· ως ἔηραίνω δξηραμμένος.

Σημ. β'. Τὰ ρήματα κρίνω, κλίνω, σελύνω καὶ τείνω ἀποβάλλουν τὸ ν εἰς τὸν παθητ. ἀόριστον καὶ παρακειμένον ως ἐκριθην, κεκριμένος.

Γόμν. 129. Γράφον τὸν ἐνεργητικὸν καὶ παθ. ἀόριστον καὶ τὴν μετοχὴν τοῦ παθ. παρακειμένου τῶν ἔεῆς ρημάτων:

Κρίνω; κλίνω, θερμαίνω, μαραίνω, πλύνω, ἔκτείνω, σπείρω, αἰσχύνω σημαίνω, διφαίνω, στέλλω, ἔηραίνω, μιαίνω, δξύνω, ἀπομακρύνω, μηκύνω.

Γόμν. 130. Τὰ εἰς ἐνεστῶτα χρόνον ρήματα τῶν ἔεῆς προτάσεων τρέψον α' εἰς ἀόριστον, β'. εἰς μέλλοντα καὶ γ. εἰς παρακειμενον.

"Ο γεωργὸς σπείρει.—Τὰ σώματα διαστέλλονται καὶ συστέλλονται.—Σὺ φθείρεις τὰ διθλία.—Οι δικασταὶ κρίνουσιν,—Ο ἀηρ μολύνεται.—Ἐκτείνω τὴν χειρα.—Καταγγέλλομεν τοὺς ἀτάκτους.—Ἡμεῖς αἰσχυνόμεθα διὰ ταῦτα.—Τὰ ἀνθη μαραίνονται.—Ἐκείνη διφαίνει.

Tὰ ὑγρόληγκτα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ

("Ιδε πίνακα Γ'.)

200. Πάντα τὰ ὑγρόληγκτα πλήγη τοῦ μένω, τέμω, δέρω ἔχουν δύο θέματα, ἐν μὲν μὲ θεματικὸν φωνῆν μακρόν, ἀπὸ τὸ ἐποίου σχηματί-

ζεται οι ένεστως και οι παρατατικός, και έτερου μὲ θεματικὸν φωνῆγεν
βραχύ, ἀπὸ τὸ ὅποιον σχηματίζονται ὅλοι οἱ ἄλλοι χρόνοι, ὡς

σημαίνω	μακρὸν	θέμα	σημαίν.	βραχὺ	θέμα	σημαν.
φθείρω	»	»	φθειρ.	»	»	φθερ
στέλλω	»	»	στελλ.	»	»	στελ
πλύνω	»	»	πλυν.	»	»	πλυν
κρίνω	»	»	κριν.	»	»	κριν.

Γύμν. 131. Εὑρὲ καὶ τὰ δύο θέματα τῶν ἔξῆς ρημάτων :

Καθαίρω, θραίνω, φαίνω, λειαίνω, μαραίνω, αἴρω, ἐξοκέλλω, ἀνατέλλω, ἐντέλλομαι, ποικίλλω, κρίνω, αἰσχύνω, δξύνω, τείνω, θερμαίνω, σπείρω, κλίνω.

201. Τὰ διγρόδληκτα ρήματα σχηματίζουν ἐνεργητικὸν καὶ μέσου μέλλοντα περισπώμενον ἢ συγγρημένον, ὡς

στέλλω στελλ. στελοῦμαι

φαίνω φανῶ φανοῦμαι.

("Ιδε εἰς πίνακα Γ' τὸν πλήρη σχηματισμὸν αὐτῶν)

Σημ. Συνήρημένον ἢ περισπώμενον μέλλοντα σχηματίζουν καὶ τὰ εἰς ίξω
θπερδισύλλαβα· ὡς νομίζω· νομιώ, νομιεῖς κ.λ.π.

Γύμν. 123. Νὰ γραψῃ τὸ α'. πρόσωπον τοῦ ἐνεργ. καὶ μέσου μέλλ. τῆς δρι-
σικῆς τῶν ἔξῆς ρημάτων.

Καθαίρω, θραίνω, μιαίνω, μαραίνω, αἴρω, ἀνατέλλω, (μόνον ἐνεργ.)
ἐντέλλομαι, (μόνον μέσον), δξύνω, τείνω, θερμαίνω, σπείρω, κλίνω, κομί-
ζω, δπλίζω, ἀφορίζω,

Γύμν. 133. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης δ ἐνεργ. μέλλων τῶν ἔξης
ρημάτων.

Στέλλω, αἴρω, κρίνω, αἰσχύνω, τείνω, ἀφορίζω.

Γύμν. 134. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης δ μέσ. μέλλ. τῶν ἄγω ρημάτων.

202. Ο ἐνεργ. καὶ μέσος ἀδριστος τῶν διγρολήκτων σχηματίζεται
ἔλαν εἰς τὸ βραχὺ θέμα προσκολλήσωμεν τὰς καταλήξεις α καὶ ἀμην

ἄνευ τοῦ σ καὶ ἐκτείνωμεν τὸ θεματικὸν φωνῆεν ε εἰς ει, καὶ τὸ ε καὶ ν
θραχὺ εἰς ε καὶ ν μακρὸν καὶ τὸ α εἰς η ὡς

στέλλω	θέμιχ	σ-ελ.	ἀόρ.	ἔστειλα	— ἔστειλάμην
κρίγω	»	κριγ	»	ἔκριγα	— ἔκρινάμην
πλύνω	»	πλυν	»	ἔπλυνα	— ἔπλυνάμην
σημαίνω	»	σημαν	»	ἔσήμηνα	— ἔσημανάμην

Σημ. Τὰ εἰς ιώνω καὶ ράίνω προσέτι δὲ καὶ τὰ ισχναίνω, κερδαίνω, λευ-
καίνω, κοιλαίνω, αἴρω καὶ τινα ἄλλα ἐκτείνουν τὸ θεματικὸν φωνῆεν α
θραχὺ εἰς α μακρὸν καὶ ὅχι εἰς η ὡς μιαίνω (θ. μιαν) ἐμείλανα, μαραίνω (θ. μαραν
ἐμάραγα

Γυμν. 135. Νὰ γραφῇ τὸ α'. ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεργ. καὶ μέσου ἀδριστού
τῆς δριστικῆς τῶν ἔξῆς ρημάτων.

Καθαίρω, θραίγω, μιαίνω, μαραίνω, αἴρω, ἔξοχέλλω (μόνον ἐνεργ.)
ἀνατέλλω (μόνον ἐνεργ.) ἐντέλλομαι (μόγον μέσον), δξύνω, τείγω, θερμαίνω,
σπείρω, κλίνω, λευκαίγω.

Γυμν. 136. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης δ ἐνεργ. ἀδριστος τῷ ἔξης ρη-
μάτων.

Σημαίνω, αἴρω, δξύνω, κρίνω, μένω, ἀνατέλλω.

Γυμν. 137. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης δ μέσος ἀδριστος τῶν ἔξης ρη-
μάτων.

Καθαίρω, αἴρω, δξύνω, ἐντέλλομαι, κλίνω.

203 Τὰ ὑγρόληκτα εἰς τὸν ἐνεργ. παρακείμενον καὶ ὑπερσυντέλικον
λαμβάνουν κ δπως τὰ φωνηεντόληκτα καὶ δδοντοφωνόληκτα· ὡς ἀγ-
γέλλω, ἥγγελκα, ἥγγελκειν.

204. Τὸ ε τῶν μονοσυλλάδων ὑγρολήκτων θεμάτων τρέπεται εἰς α
εἰς τὸν ἐνεργ. καὶ παθ. παρακείμενον καὶ ὑπερσυντέλικον, τὸν παθητι-
κὸν μέλλοντα καὶ ἀδριστον· ὡς στέλλω, ἔσταλκα, ἔστάλκειν, ἔσταλμαι,
ἔσταλμην, ἔσταλθην, σταλθήσομαι.

Σημ. α'. Τὰ εἰς νω λήγοντα ἐνεργ. παρακείμενον καὶ ὑπερσυντέλικον δὲνέχουν
ἐκτὸς τοῦ κρίνω, τείνω, φαινω, καὶ τιγων ἄλλων τὰ δποτα σχηματίζουν ἐνεργ.
παρακ. ἀνωμάλως.

Σημ. β'. Τὰ ὄγματα κρίνω, κλίνω, σπλύνω, καὶ τείνω ἀποδάλλουν τὸ * εἰς
τὸν ἐνεργ. καὶ παθ. παρακείμενον καὶ ὑπερσυντέλικὸν καὶ εἰς τὸν παθ. μέλλοντα καὶ
ἀδριστον.

Γυμν. 138. Νὰ γραφῇ τὸ ά'. ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παρακειμένου τῆς δριστικῆς καὶ τῷ διπερσυντελίκου τῷν ἔξῆς ῥημάτων.

Καθαίρω, ὑφαίνω, σημαίνω, μιαίνω, αἴρω, ἀγατέλλω, δέξύνω, τείνω, κρίνω, ποικίλλω, σπείρω, αἰσχύνω.

Γυμν. 139. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης ὁ ἐνεργ. παρακειμένος τῷν ἔξῆς ῥημάτων.

Καθαίρω, αἴρω, τείνω, κρίνω, ποικίλλω.

205. Ο παθ. μέλλων καὶ ὁ παθ. ἀδρίστος τῷν ὑγρολήκτων σχηματίζεται ἐὰν εἰς τὸ δραχὺ θέμα προσκολλήσωμεν ἀπλῶς τὰς καταλήξεις ὡς ἀγγέλλω (θ. ἀγγελ). ἀγγελθήσομαι, ἡγγέλθην.

Παρατηρήσεις. Εἰς τὸν ἄνω κανόνα πρέπει νό ληφθῇ πρὸ διφθαλιμῶν ὁ 204 κανὼν καὶ ἡ β', αὐτοῦ σημείωσις.

Γυμν. 140. Νὰ γραφῇ τὸ ά'. ἐνικὸν πρόπωπον τοῦ παθ. μέλλ. καὶ ἀδρίστου ης δριστικῆς τῷν ἔξῆς ῥημάτων.

ὕηραινω, σημαίνω, καθαίρω, ὑφαίνω, σπείρω, αἴρω, τείνω, κλίνω, κρίνω, πλένω, αἰσχύνω, δέξύνω.

Γυμν. 141. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης ὁ παθ. μέλλων καὶ ὁ παθ. ἀδρίστος τῷν ἔξῆς ῥημάτων.

ὕηραινω, σπείρω, τείνω, κρίνω, αἰσχύνω

206. Τὰ διγρόληκτα εἰς τὸν παθ. παρακειμένον καὶ διπερσυντελίκου ἀποβάλλουν τὸ σ τῷν καταλήξεων σθε, σθαι, σθω. σθων καὶ σθωσαν, δταν εὑρεθῇ μεταξὺ δύο συμφώνων, δπως καὶ τὰ ἄλλα συμφωνόληκτα δήματα· ὡς ἡγγελθε (ἡγγελσθε).

207. Τὰ εἰς αἴνω καὶ ύγια τρέπουν τὸν χαρακτῆρα ν πρὸ τοῦ μ τοῦ παθ, παρακειμένου καὶ διπερσυντελίκου εἰς σ· ὡς ὑφαίνω, ὕφασμαι, ὕφανσαι κ. λ. π.

Σημ. Τὰ ρίματα ξηραινω, μαραινω, αἰσκύνω, καὶ δέσνω τρέπουν τὸ ν κρό τοῦ μ δχι εἰς σ ἀλλὰ εἰς μ· ὡς δέξυμααι.

Γυμν. 142. Νὰ γραφῇ τὸ ά'. ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παθ. παρακειμένου καὶ διπερσυντελίκου τῆς δριστικῆς τῷν ἔξῆς ῥημάτων.

Ποικίλλομαι, ἐντέλλομαι, φαίνομαι, καταισχύνομαι, τείνομαι, κρίνομαι, πλένομαι, κλίνομαι, δέσνομαι, σπείρομαι, μαραινομαι.

Γυμν. 143. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς πλήρης ὁ παθ. παρακειμένος καὶ διπερσυντελίκος, τῷν ἔξῆς ῥημάτων.

Ἐγτέλλομαι, φαίνομαι, καθαίρομαι, σπείρομαι. τείνομαι, καταισχύνομαι.

Οι δεύτεροι χρόνοι

1. Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος β'. ἐν τῇ νέᾳ.

Οριστικὴ	Χποτ.	Εὐντικὴ	Προστ.	Ἀπαρ.	Μετοχὴ
ἔμαθον	μάθω	εἶθε νὰ	μάθε	μαθεῖν	δ μαθῶν
ἔμαθες	μάθης	μάθω	ἀς μάθη		ή μαθοῦσα
ἔμαθε	μάθη		μάθετε		τὸ μαθὸν
ἔμάθομεν	μάθωμεν			ἀς μάθωσι	
ἔμάθετε	μάθητε				
ἔμαθον	μάθωσι				

208. Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος β'. εἰς μὲν τὴν δριστικὴν ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ, εἰς δὲ τὰς ἄλλις ἐγκλίσεις, ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴν τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος μὲ μόνην τὴν διαφοράν, διειστὰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς τὴν μετοχὴν τονίζεται εἰς τὴν λήγουσαν.

Σημ. Ἄλλη διαφορὰ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου β'. εἰναι δὲ ὁ ἀόρ. β'. σχηματίζεται συνηθέστατα ἀπὸ θέμα βραχὺ π.χ. ἐνεστῶς μανθάνω (θ. μανθαν), ἀόρ. β'. ἔμαθον (θ. μαθ.), ἐνεστῶς φεύγω (θ. φευγ), ἀόριστος β'. ἔφυγον (θ. φυγ).

Γύμν. 144. Νὰ σχηματισθῶσι προφορικῶς δλοι οἱ ἐξῆς β' ἀόριστοι.

Ἐξαλογ(βά? λω), ἔφαγον (ιρώγω), εἶδον (βλέπω· προστακτικὴ ἔδε καὶ ἔδε), ἥλθον (ἐρχομαι, προστ. ἔλθε), εἶπον (λέγω· προστ., εἰπέ), εύρον (εὑρίσκω· προστ. εὑρέ), ἔλαθον (λαμβάνω). ἀπέκαμον (ἀποκάμψω), ἔπεσον (πίπτω), ἔπιον (πίνω), ἔτυχον (τυγχάνω), ἔπαθον (πάσχω), ἀπέθανον (ἀποθυήσκω), ἔψυχον (φεύγω), ἥμαρτον (ἀμαρτάνω), ἔλαχον (λαγχάνω), παρέσχον (παρέχω), ἔδραμον (τρέχω).

Γύμν. 145. Νὰ σχηματισθῶσι γραπτῶς πλήρεις οἱ ἐξῆς ἀόρισ. β'.

Ἔλθον, εἶδον, ἔλαθον, ἔψυχον, ἔτυχον.

‘Ο ἐνεργητικὸς καὶ μέσος ἀόριστος β'. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ

Σχηματισμὸς ἐνεργητικοῦ ἀορίστου β'.

Οριστικὴ	Χποτ.	Εὐντικὴ	Προστακτ.	Ἀπαρ.	Μετοχὴ
ἔμαθον	μάθω	μάθοιμι	μάθε	μαθεῖν	δ μαθῶν
ἔμαθες	μάθης	μάθοις	μαθέτω		ή μαθοῦσα
ἔμαθε	μάθη	μάθοι	μάθετε		τὸ μαθὸν
ἔμάθομεν	μάθωμεν	μάθοιμεν	μαθόγτων		
ἔμάθετε	μάθητε	μάθοιτε	καὶ μαθέ-		
ἔμαθον	μάθωσι	μάθοιεν	τωσαν		

Σημ. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεργ. ἀορ. 6'. ἐν τῇ ἀρχαὶ ισχὺς ὁ 208 κανῶν.

Σχηματισμὸς μέσου ἀορίστου 6'.

Οριστικὴ	Υποτακτ.	Εὐκτικὴ	Προστ.	Απαρ.	Μετοχὴ
ἐλιπόμην	λιπωμαι	λιπούμην	λιποῦ	λιπέσθαι	δ λιπόμενος
ἐλίπου	λίπη	λίποιο	λιπέσθω		ἡ λιπομέτη
ἐλίπετο	λιπηται	λίποιτο	λιπέσθε		τὸ λιπόμενον
ἐλιπόμεθα	λιπώμεθα	λιπούμεθα	λιπέσθων		
ἐλίπεσθε	λιπησθε	λιποισθε	καὶ λιπέ-		
ἐλίποντο	λιπωνται	λιποιγτο	σθωσαν		

209. Ὁ μέσος ἀόριστος 6'. ἔχει εἰς μὲν τὴν ὄριστικὴν τὰς καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος μὲν μόνη τὴν διαφοράν, διτὶ τὸ 6'. ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς περισπάται καὶ τὸ ἀπαρέμφατον παροξύνεται.

Γύμν. 146. Νὰ σχηματισθῶσι προφορικῶς οἱ ἑξῆς ἀόριστοι δεύτεροι.

Ἡγαγον (ἄγω), ἡγεγκον (φέρω), ἔδραμον (τρέχω), ἔτεκον (τίκτω) ἐγενόμην (γίγνομαι), ἀφικόμην (χφικνοῦμαι), ἥσθόμην (αἰσθάνομαι), ἐπιθόμην (πειθομαι), ἐπυθόμην (πυνθάνομαι), ἔδαλόμην (θάλλομαι), ἔλαβόμην (λαμβάνω).

Γύμν. 147. Νὰ σχηματισθῶσι γραπτῶς πλήρεις οἱ ἑξῆς μέσοι ἀόριστοι 6'.

Ἐγενόμην, ἔλαβόμην, ἥσθόμην.

Γύμν. 148. Νὰ σχηματισθῶσι γραπτῶς πλήρεις οἱ ἑξῆς ἐνεργ. ἀόριστοι 6'.

Ἡγαγον (ὑποτ., ἀγάγω), ἔτεκον, ἡγεγκον, (ὑποτ. ἐνέγκω).

2. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος 6'. ἐν τῇ νέᾳ

210. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος 6'. σχηματίζεται, ἐὰν εἰς τὸ θέμα προκολλήσωμεν τὰς καταλήξεις τοῦ παθ. ἀορίστου α'. ἀγευ τοῦ θ. ως βλάπτω, παθητ. ἀόριστ. 6'. ἔδλαβην.

Σημ. α. Τὸ β. ἐνικὸν πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ παθ. ἀορ. 6. λήγει εἰς θι ως ἐστράφην, στράφητι.

Σημ. 6. "Οσα ρήματα ἔχουν θεματικὸν φωνῆσν ε, ει ἢ η ταῦτα εἰς τὸν παθ. ἀόρ. 6 τὸ τρέπουν εἰς α ως στρέψω ἐστράφην, φθείρω, ἔφθαρην, σήπομαι ἐσάπην, τοῦ δὲ πλήττομαι ἀπλοῦς μὲν ἐπλήγην σύνθετος δέ ἔξεπλάγην.

Γυμν. 139. Νὰ σχηματισθῶσι προφορικῶσι οἱ ἔξῆς παθ. ἀόρ. β'.

Ἐδάρην (δέρω), ἐτάφην (θάπτω), ἐκλάπην (κλέπτω), ἐπνίγην (πνίγω), ἐστράφην (στρέψω, ἐφθάρην (φθείρω), ἐτάκην (τήκομαι), ἐξεπλάγην (ἐκπλήττομαι).

Γυμν. 150. Νὰ σχηματισθῶσι γραπτῶσι πλήρεις οἱ ἔξῆς παθ. ἀόρ. β'.

Ἐκόπην (χόπτω), ἐστάλην (στέλλω), ἐσπάρην (σπείρω).

Γυμν. 151. Ἐκ τῶν ἀορίστων τοῦ 149 γυμνάσματος σχημάτισον μέλλοντα στιγματίσον, ώστε.

ἐτάφην — θὰ ταφῶ

‘Ο παθητικὸς ἀσριστος β'. καὶ δὲ παθητικὸς μέλλων β'.

ἐν τῇ ἀρχαὶ σχηματίζεται

‘Ο παθητικὸς ἀσριστος β'. ἐν τῇ ἀρχαὶ σχηματίζεται ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ μὲν τὰς ἰδίας σημειώσεις.

212. ‘Ο παθητικὸς μέλλων β'. σχηματίζεται ἐάν εἰς τὸ θέμα προσκολλήσωμεν τὰς καταλήξεις τοῦ παθ. μέλλοντος α'. ἀνευ τοῦ θ. ώς γράφομαι, γραφήσομαι.

Σημ. Καὶ εἰς τὸν παθ. μέλλοντα β'. τὸ θεματικὸν φωνῆν ε, ει καὶ η τρέπεται εἰς α' ώς στρέψω, στραφήσομαι

Γυμν. 152. Σχημάτισον προφορικῶσι τοὺς παθ. ἀόρ. β'. τοῦ 149 γυμνάσματος.

Γυμν. 153. Σχημάτισον γραπτῶσι τοὺς παθ. ἀόρ. β'. τοῦ 150 γυμνάσματος.

Γυμν. 154. Σχημάτισον προφορικῶσι τοὺς παθ. μέλλ. β'. ἐκ τῶν παθ. ἀόρ. β'. τοῦ 149 γυμνάστατος.

Γυμν. 155. Νὰ σχηματισθοῦν γραπτῶσι πλήρεις οἱ παθ. μέλλοντες β'. κοπήσομαι, σταλήσομαι, σπαρήσομαι.

‘Ο τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ νέᾳ

Παιδεύω — θὰ ἔχω παιδεύσει, θὰ ἔχῃς παιδεύσει κ. λ. π.

παιδεύομαι — θὰ είμαι πεπαιδευμένος ή θὰ ἔχω παιδευθῆ,

213. ‘Ο τετελεσμένος μέλλων (μετ' ὀλίγον μέλλων) τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ παρακειμένου προτασσομένου τοῦ μορίου θά.

Γυμν. 156. Σχημάτισον τετελεσμένους μέλλοντας εἰς τὸ α'. ἐνικόλγ προσώπου τῶν ἔξῆς ρημάτων.

Διώκω, διώκομαι, γράφομαι, ρπαλλάττομαι, λύω, λύομαι, συγαθροίζω, συγαθροίζομαι, δίπτω, ράπτομαι, σφραγίζω, πλέκω, πλέκομαι, διατάσσω, διατάσσομαι, δρίζω, καλύπτομαι, θερμαίνω, σημαίνω, ἀνάπτω.

Ο τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

Παιδεύω — πεπαιδευκός ἔσομαι.

παιδεύομαι — πεπαιδεύσομαι ἢ πεπαιδευμένος ἔσομαι.

214. **Ο τετελεσμένος μέλλων τῆς μὲν ἐνεργ. φωνῆς ἐκφέρεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του ἐνεργ. παρακειμένου καὶ τοῦ ἔσοματος μέλλοντος του εἰμί τῆς δὲ παθητικῆς φωνῆς ἐκφέρεται ἢ μονολεκτικῶς διὰ τῆς ρήζης του παθητικοῦ παρακειμένου καὶ τῶν καταλήξεων του μέσου μέλλοντος, ἢ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς του παθητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ἔσοματος.**

Γυμν. 157. Νὰ σχάματισθῶσι οἱ τετελεσμένοι μέλλοντες εἰς τὸ α'. ἑνικὸν πρόσωπον τῆς ὄριστηκῆς τῶν ἑξῆς ρημάτων.

Διώκω, διώκομαι, ἀπαλλάττω, ἀπαλλάττομαι, λύω, λύομαι, συγαθροίζω, συγαθροίζομαι, δίπτω, ράπτομαι, πλέκω, πλέκομαι

Γυμν. 158. Μετάτρεψον τοὺς ἑξῆς τετελεσμένους μέλλοντας εἰς τύπους τῆς γένας παραθέτων καὶ τὸ α'. ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς δριστῆς ὥς.

γεγράψομαι—θὰ εἴμαι γεγραμμένος—γράφομαι

Ἄφηρηκώς ἔσομαι, ἀφηρημένος ἔσομαι, ἀφηρησόμεθα, ἐκβεβλημένος ἔσομαι, τετιμωρηκώς ἔσομαι, τετιμήσομαι. τετιμωρήσομαι, τετάξομαι, διασεσωκώς ἔσομαι, παρασκευασμένος ἔσομαι.

Φωνηντόληντα δή ματα

παιδεύω — μελετάω = μελετῶ

κωλύω — καλέω = καλῶ

ἀκούω — στεφανόω = στεφανῶ

215. **Ἐκ τῶν φωνηντολήντων ρήμάτων ὅσα ἔχουν χαρακτῆρα α, ε ο συναιροῦσι τούτον μετὰ τῶν καταλήξεων του ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ διὰ τούτο λέγονται συνηρημένα ἢ περισπώμενα, τὰ δ' ἄλλα βαρύτονα.**

Σημ. Τὰ βαρύτονα φωνηντόληντα σχηματίζονται κατὰ τὸν τύπον του ρήματος παιδεύω (ἴδε πίνακα α').

216. Τὰ συνηρημένα διαιροῦνται ως πρὸς τὸν χαρακτῆρα εἰς τρεῖς τάξεις ἢ συζυγίας.

- α'. εἰς ἀω γελάω-γελῶ
- β'. » ἐω φιλέω-φιλῶ
- γ'. » ὁω δηλόω-δηλῶ

Σχηματισμὸς τῶν συνηρημένων ρημάτων

(Ἔιδε πλινακα Z'. α', β', γ').

Σημ. Εἰς τὴν α', β' καὶ γ' συζυγίαν τῶν περισπωμένων γίνονται αἱ ἔξης συαιρέσεις.

α'. συζυγία	β'. συζυγία	γ'. συζυγία
αω = ω	εω = ω	οω = ω
αει = ει	εει = ει	οει = οι
αο = ω	εο = ου	οο = ου
αε = α	εε = ει	οε = ου
αον=ω	εευ=ου	οον=ου
αη = ει	εη = η	οη = οι
αη = α	εη = η	οη = ω
αοι = οι	εοι = οι	οοι = οι

Σημ. Τὰ εἰς ἑω διεύλλαβα εἰς τὴν νέαν γλώσσαν μένουν ἀσυναιρετα· ὡς πλέω, πλέσιε, πλέσι. Εἰς δὲ τὴν ἀρχαίαν συναιροῦνται μόνον, ὅπου συμπέσουν εε ἢ εει' ὡς πλέω, πλέσιε=πλεῖς, πλέσι=πλεῖ, πλέσιμεν, πλέσιτε=πλεῖτε, πλέσουσι κ. λ. π. Μόνον τὸ ρῆμα δέω (δένω) συναιρεῖται εἰς δῆλα τὰ πρόσωπα.

217. Τὰ φωτηγτάληκτα ρήματα, ὅταν λάθουν κατάληξιν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένηγ, ἐκτείνουσι τὸν χαρακτῆρα ως ἔξης:

τὸ α εἰς η	τιμάω	ἐτίμησα	ἐτιμῆθην
τὸ ε » η	φιλέω	ἐφίλησα	ἐφιλῆθην
τὸ ο » ω	δηλόω	ἐδήλωσα	ἐδηλῶθην

Σημ. α'. "Οσα ἐκ τῶν εἰς αω πρὸ τοῦ ἀ ἔχουν ρ, ι, ε, ἐκτείνουσι τὸ α βραχὺ εἰς α μακρὸν καὶ δχι εἰς η ὡς

περάω — ἐπέρασα
θεάομαι — ἐθεασάμην
μειδιάω — ἐμειδίασα

Σημ. β'. Τὰ εἰς οω εἰς τὴν νέαν γλώσσαν λήγουν εἰς ὄνω· ως στεφανώ— στεφανώνω.

Ἐλληνικὴ γραμματικὴ τῶν 4ρων Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως

218. Τὰ ἔξης φωνηεντόληκτα φυλάττουσι τὸν χαρακτῆρα θραχύν εἰς δλούς τοὺς χρόνους

α'. ἐκ τῶν εἰς ἀω· — γελάω, χαλάω, θλάω, κλάω σπάω, καὶ ἐράω.

β'. Ἐκ τῶν εἰς ἐω — ξέω, ζέω, ἀρκέω, ἐμέω, τελέω, ἀλέω, αἰδέομαι καὶ ἀκέομαι.

γ'. Ἐκ τῶν εἰς ὄω — τό ἀρόω.

219. Ὅσα ἀπὸ τὰ φωνηεντόληκτα φυλάττουσι τὸν χαρακτῆρα θραχύν, λαμβάνουν ἐν σ πρὸ τῶν καταλήξεων, αἱ δοῖαι ἀρχίζουν ἀπὸ μ., τ καὶ θ πλὴν τοῦ ἐμέω καὶ ἀρόω ὡς ἐτελέ-σ-θηγ, τετελε-σ-μένσ, τετέλε-σ-ται.

220. Λαμβάνουν ἐπίσης τὸ σ τοῦτο καὶ τὰ ἔξης θαρύτονα φωνηεντόληκτα: κυλίω, ξύω, παλαίω, ψυύω, σείω, κελεύω, ἀκούω, χρίω, κλείω, θραύω. καὶ κρούω· ὡς ἥκού σ θηγ κ. λ. π.

Τὸ ρῆμα ζῶ (ζάω) σχηματίζεται εἰς τὴν νέαν ως ἔξης:

Οριστική. Ἐνεστ. ζῶ, ζῆσ, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι.

» Παρατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζωμεν, ἔζῆτε, ἔζων

Υποτ. ζῶ, ζῆσ, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι.

Εύκτ. εἴθε νὰ ζῶ ή εἴθε νὰ ἔζων.

Προστ. ζῆ (ζῆθι), ἀς ζῆ (ζήτω), ζῆτε, ἀς ζῶσι (ζήτωσαν).

Απαρ. ζῆν.

Μετοχ. δ ζῶν, ή ζῶσα, τὸ ζῶν.

Ἐν δὲ τῇ δοκαίᾳ ως ἔξης:

Οριστ. Ἐνεστ. ζῶ, ζῆσ, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι.

» Παρατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζωμεν, ἔζῆτε, ἔζων.

Υποτ. ζῶ. ζῆσ, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι.

Εύκτ. ζῷμι καὶ ζῷγν. ζῷς καὶ ζῷης, ζῷ καὶ ζῷη, ζῷμεν ζῷτε, ζῷεν.

Προστ. ζῆθι, (ζῆ) ζήτω, ζῆτε, ζώντων καὶ ζήτωσαν.

Απαρ. ζῆν.

Μετοχ. δ ζῶν, ή ζῶσα. τὸ ζῶν.

Σημ. Εκατὸν οὐδὲ ζῶ κλίνεται καὶ τὸ διψῶ καὶ πεινῶ.

Τὸ χρῶμαι σχηματίζεται ὡς ἔξῆς εἰς τὴν ἀρχαῖαν

Οριστικὴ Ἐνεστ. Χρῶμαι χρή, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶνται.
 » Παρατ. Ἐχρώμην, ἔχρω, ἔχρητο, ἔχρώμεθα, ἔχρησθε,
 ἔχρωντο.

Υποτ. Χρῶμαι, χρή, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶνται.
 Εὔκτ. Χρώμην, χρῶ, χρῆτο, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶντο.
 Προστ. Χρῶ, χρήσθω, χρῆσθε, χρήσθων καὶ χρήσθωσαν
 Απαρ. Χρῆσθαι.
 Μετοχ. ὁ χρώμενος, ἡ χρωμένη, τὸ χρώμενον.

Γύμν. 159. Νὰ σχηματισθῶσι προσφορικῶς δὲνεστάρως δλος καὶ δ παρατατικῶς τῶν ἔξῆς ρημάτων (καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ).

Αγαπῶ, ἀγαπῶμαι, νικῶ, ἥττῶμαι, θεῶμαι, τελευτῶ, ἀκροῶμαι, τιμωρέω-ῶ, τιμωροῦμαι, ἀφαιρῶ, ἀφαιροῦμαι, ἀπαιτῶ, ἐπαιγῶ, ἐπαιγοῦμαι, μελφῶ, μεμψιμοιρῶ, μετρῶ, ἀξιόω-ῶ. ἀξιοῦμαι, μισθῶ, μισθοῦμαι, πληρῶ, πληροῦμαι, δχυρῶ, δχυροῦμαι.

Γύμν. 160. Εἰπέ τὸ α'. ἐνικὸν πρόσωπον πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ δριστικῇ τῶν ἔξῆς ρημάτων εἰς τὴν φωνήν ποὺ εὑρίσκονται (ἐν τῇ νέᾳ).

Αγρυπνῶ(έω), ἀπατῶ(άω), γεννῶ, δαπανῶ, τιμωροῦμαι, πλαγῶμαι, δυστυχῶ, δυσαρεστῶ, εὐεργετῶ, ἐλαττῶ(όω), μισθῶ(όω), εὐχαριστοῦμαι, ζητῶ, περῶ(άω), μειδῶ(άω), κρούω, κρούομαι, θεωρῶ(έω), γελῶ, γελῶμαι, ἀφαιρῶ, ἀφαιροῦμαι, ἀποσπῶ, ἀποσπῶμαι, ἐκτελῶ, ἐκτελοῦμαι, κυλίομαι, καθιερῶ(όω), χαλῶ, ψφελῶ(έω), σείομαι, κλείομαι, μηγύω.

Γύμν. 161. Γράφον τὸ α'. ἐνικὸν πρόσωπον πάντων τῶν χρόνων εἰς τὴν δριστικὴν τῶν ἔξῆς ρημάτων (ἐν τῇ νέᾳ).

Ζητῶ(έω). ζητοῦμαι—ἐλαττῶ(όω), ἐλαττοῦμαι—πλαγῶ(άω), πλαγῶμαι—γελῶ, γελῶμαι—ἐκτελῶ, ἐκτελοῦμαι—κυλίω, κυλίομαι.

Γύμν. 162. Γράφον τὴν μετοχὴν τοῦ διγενεστάτος καὶ ἀσφιστού τοῦ προηγουμένου γυμνάσματος.

Γύμν. 163. Γράφον τὴν μετοχὴν καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δλων τῶν χρόνων τῶν ἔξῆς ρημάτων εἰς τὴν φωνήν ποὺ εὑρίσκεται ἔκαστον (ἐν τῇ ἀρχαίᾳ).

Χορηγῶ(έω), μαρτυρῶ(έω), φοιτῶ(άω), ἐξημεροῦμαι, μισοῦμαι, δχυρῶ, δχυροῦμαι, ἐρωτῶμαι, ἀρκοῦμαι, παύομαι.

I μην. 164. Νὰ σχηματισθῇ γραπτῶς δλόκληρος ὁ ἑνεστῶς καὶ ὁ πάρατατικός τῶν ἔξῆς ρημάτων (ἐν τῇ ἀρχαίᾳ).

Ἐκτελῶ, ἐκτελοῦμαι—έρωτῶ, ἐρωτῶμαι—δχυρῶ, δχυροῦμαι.

Γυμν. 165. Μετάτρεψον τὰ ρήματα τῶν ἔξῆς προτάσεων εἰς τύπους τῆς νέας ὡς

τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἥγωνισμαι=ἔχω ἀγωνισθῇ κλπ.

Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἥγωνισμαι, τὴν πίστιν τετήρηκα, τὸν δρόμον τετέλεκα.—¹Ιδοὺ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί.—Τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνεσίν σου. —Οἱ δίκαιοι εὐφρανθήσονται. —Οἱ ἀμελεῖς τιμωρηθήσονται.—Κατήργηται ἡ ἀμαρτία.—Μεμίσηκα τὸ φεῦδος.—Ο στέφανος ἐπέπλεκτο.—Παρεσκευάσμην εἰς δδοικορίαν.—²Ητοί μαστο ἡ τράπεζα.—Ταχέως ἡ κακία φανερωθήσεται.—Ο ὑψῶν ἔαυτὸν ταπεινωθήσεται. ὁ δὲ ταπεινῶν ἔαυτὸν ὑψωθήσεται.—Αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου, φαλῷ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.—³Ἐκένλειστο ἡ θύρα. Τὴν πόλιν ἔξεπεπορθήκεσαν οἱ πολέμοι, τοὺς εἰκους ἀναστάτους ἐπεποιήκεσαν καὶ τὰς ἀρχὰς κατελελύκεσαν.—Κάλλιστα τοῦτο καὶ λέγεται καὶ λελέξεται καὶ γράφεται καὶ γεγράψεται, διτὶ τὸ μὲν καλὸν ὄφελιμον, τὸ δὲ αἰσχρὸν βλαβερόν.—⁴Ἐκαστος ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἡ διξιασθήσεται ἡ αἰσχυνθήσεται. ⁵Αγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.—⁶Οστις θέλει δπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρηγάσθω ἔαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι. Μὴ ταραχέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω.—Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοί.—Διασκορπισθήσονται οἱ ἔχθροι.—⁷Ἐρρίφω δ κύδος. ⁸Οστις τοὺς πολίτας ποιήσει θελτίους, μέγιστος εὐεργέτης ἀναγεγράφθω. ⁹Ἐξαποστελλαι σοι Κύριος βοήθειαν καὶ πληρώσαι πάντα τὰ αἰτήματά σου.—¹⁰Ο Θεὸς ἐλεήσαι σε, τέκνον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΩΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Α' ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Λέξεις πρωτότυποι

χρίνω (χριν.)

σοφὸς (σοφ.)

πόλις (πολι.)

πλέκω (πλεχ.)

ξύλον (ξύλ.)

δίκη (δικ.)

βαρὺς (βαρ.)

τρέχω (τρεχ. τροχ.)

Λέξεις παράγωγοι

χρίσις (

σοφία) οὐσιαστικά

πολίτης (

πλεκτός (

ξύλινος (

δικάζω (δίκηματα

βαρύνω (

τροχάδην ἐπίρρημα

221. Πρωτότυποι λέγονται αἱ λέξεις αἱ ὅποιαι δὲν παράγονται ἀπὸ ἄλλων λέξεις. Παράγωγοι δὲ ἔκειναι, αἱ ὅποιαι παράγονται ἀπὸ ἄλλων λέξεις.

220. Αἱ παράγωγοι λέξεις παράγονται ἢ ἀπὸ πρωτούπους ἢ ἀπὸ ἄλλων παραγώγους, θτιν εἰς τὸ θέμα αὐτῶν προστεθοῦν μία ἢ καὶ πλειότεραι συλλαβαῖ, αἱ ὅποιαι λέγονται παραγωγικαὶ καταλήξεις ὡς

δίκη — δίκαιος

δίκαιος — δικαιοσύνη

223. Αἱ παράγωγοι λέξεις εἶναι ἢ οὐσιαστικὰ ἢ ἐπίθετα ἢ δίκηματα ἢ ἐπιρρήματα.

Α' ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

1) Οὐσιασικὰ ἐκ δημάτων

γράφω — γραφεύς = ἐκεῖνος, δοτις γράψει

χρίνω — χριτής = » » χρίγει

χαλῶ — χλητήρ = » » χαλεῖ

οἰκῶ — οἰκήτωρ = » » οἰκεῖ

224. Τὰ ἐκ ρήμάτων παραγόμενα οὐσιαστικά τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις

εύς, της, τωρ *εύρ.*
σημαίνουσι τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον.

Σημ. α'. Τὰ εἰς της, τὴρ, καὶ εὺς ἐπὶ ἀψύχων σημαίνουσι πρότυπα· ώς τομεύς, ἔπεινδύτης, νιπτήρ.

Σημ. β'. Τὰ εἰς τῆς σχηματίζουσι θηλυκὸν εἰς τρια, τις, τρις, τὰ δὲ εἰς τηρεῖται· ώς διευθυντής, διευθύντρια, διποφήτης ή προφήτης(ιδος), διαλητής, ή αὐλητρέis, διωτήρ, ή σώτειρα.

225. 'Ο χαρακτήρ τῶν ρήμάτων μετὰ τὴν προσκόλλησιν τῶν παραγωγικῶν καταλήξεων πάσχει τὰς ίδιας μεταβολάς, τὰς ὅποιας πάσχει κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ρήματος· ώς

ποιέω	(ποιε)	ποιητής	(ἐποίησα)
κυδεργάω	(κυβεργα)	κυδερνήτης	(ἐκκυδέρνησα)
γυμνάζω	(γυμναδ)	γυμναστής	(ἐγυμνάσθην)
ψύχω	(ψυχ)	ψυκτήρ	(ἐψύχθην)

Σημ. α'. Τὰ εἰς εὺς τρέπουσι συνήθως τὸ ε τοῦ θέματος εἰς ο· ώς στρεψφω στροφεύς.

Σημ. β'. Τὰ εἰς τῆς τὰ παραγόμενα ἐκ ρημάτων, ἔχουν τὸ δικρονον τῆς ποραληγούσης βραχύ· ώς θύτης, θύται, ἐργάτης, ἐργάται.

Γύμν. 168. 'Εκ τῶν ἑξῆς παράγαγε οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς:

της.—δανείζω, μάχομαι (μαχε) μανθάνω (μαθε), λογίζομαι, ἀγωνίζομαι, σπουδάζω, ἀκροῶμαι, παλαίω, φεύδομαι, ίδρυω.

εύς,—θάπτω, στρέψω, ἐκλέγω, ἀγατρέπω, διαφθείρω, διανέμω, εἰσαγγέλω.

τήρ.—λάμπω, κλώθω, δίδω(δο), ἀρέω, κάμπτω.

τωρ.—πράττω, σίκω, διμύνομαι, γεννῶ, διδάσκω, λέγω(ρε).

διώκω	— διωγμός	δουλεύω	— δουλεία
στίζω	— στιγμή	λέγω	— λόγος
καίω	— καῦσις	ἀπαλλάττω	— ἀπαλλαγὴ
ἐργάζομαι	— ἐργασία	χαίρω	— χαρὰ

226. Τὰ ἐκ δημάτων παραγύμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις.

μός, μή, σις, σία, εία, ος, ή, ἀ

εῖναι ἀφηρημένα καὶ σημαίνουσι πρᾶξιν.

B

Σημ. α' Τὰ ος, α, η τρέπουσι τὸ ε τοῦ θέματος εἰς ο· ώς σπείρω (σπερ) σπόρος, στέλλω (στελ) στόλος, φέρω, φορά.

Σημ. β.. Τὰ εἰς σις, σταν παράγωνται ἀπὸ δημάτα, τὰ δποῖα εἰς τινας μόνον χρόνους ἔκτείνουσι τὸν χαρακτῆρα φυλλάτουν αὐτὸν βραχύν· ώς ἀφαιρεῖ, ἀφαιρεσίς.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς εία παράγονται ἐκ τῶν εἰς εύω δημάτων.

Γύμν. 167. Ἐκ τῶν ἑξῆς δημάτων παράγαγε οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς

μός.—μερίζω, διδύρομαι, δένω, σείω, σπάω, ψάλλω, χωρίζω, μυκῶμαι (μυκηθ.), κλαίω (κλαυθ.), αἰκτίρω. δλοιλύζω, δλοφύρομαι, ἄγιάζω, ἀπελπίζω.

μή.—ἐπίσταμαι, δῖω, γράφω.

σις.—ποιῶ. μιμοῦμαι, πλάττω, παύω, γίγνομαι (γενε), γενγῶ, ψύχω, λέγω, αἰτῶ, λαμβάνω (ληθ.). δηλῶ, δεικνύω (δεικ.), πιέζω, προσκαλῶ (κληγ.), εὑρίσκω (εὑρε), δέω (δένω).

σία.—φαντάζομαι, εἰκάζω, σημαίνω, ξηραίνω, θύω, δνομάζω, διασκεδάζω, ἐπιμιγγύω (ἐπιμιγγ.).

εία—κολακεύω, ἀλιεύω, νηστεύω. μυηστεύω, θωπεύω, πρεσβεύω, ἐπιτροπεύω.

ός.—τρέπω. στέλλω, τρέμω, τίκτω (τεκ). δέω, πλέω.

ή.—ἀναπνέω, ἐπιστέλλω, ἄγω (ἄγωγ), ἄδω, δέω, διαβάλλω (διαβολ). τέμνω, στέργω, μέμφομαι, πλέκω, ἀλείφω, ἀμείω.

ά.—σπείρω, φέρω, φθείρω, δέρω.

θεῶμαι —θέατρον = δ τόπος ἐνῷ θεώμεθα

πλήττω —πλήγτρον = τὸ δργανον. δι' οὗ πλήττομεν.

κλείω —κλειθρον = » » » κλείσμεν.

παλαίω —παλαιστρα = δ τόπος, ἐνῷ παλαίσμεν.

ἀναβάνω —ἀναβάθρα = τὸ δργανον, δι' οὗ ἀναβαίνομεν.

σπουδάζω —σπουδαστήριον = δ τόπος, ἐνῷ σπουδάξομεν.

227. Τὰ ἐκ ρημάτων παραγύμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις.

τρον, θρεν, τρα, θρα, τήριον
σημαίνουν τέπον ἢ σργανον.

Σημ. α'. Κατάληξις σημαίνουσα τὸ σργανον εἶναι καὶ ἡ ἀνη, ανον, δνη, τη-εια ὡς σκαπάνη, δρέπανον, περόνη, βακτηρία.

Σημ. β'. Μερικὰ ἐκ τῶν εἰς τρον εἰς τὸν πληθυντικόν σημαίνουν ἀμοιθὴν ὡς διδαχτρα, λέτρα.

Γύμν. 168. Ἐκ τῶν ἑξῆς ρημάτων παράγαγε οὖσιαστικὰ λήγοντα εἰς :

τρον, θρεν — ἀρόω, φέρω (φερε), θέλγω (θελγη), σαρόω, βαίνω (βα).
τρα, θρα. — κολυμβῶ, καλύπτω, χέω, (χυ), δρχοῦμαι, ποτίζω.
τήριον. — ἐργάζομαι, ἀκροῶμαι, θυμιάω, σπουδάζω, ἀγαθρύω, κοι-μῶμαι. χαρίζομαι, καθαίρω, πιέζω, διευθύνω, ἐπισχέπτομαι, γυμνάζω, βασανίζω, ἐμβαίνω.

πράττω — πρᾶγμα

ποιῶ — ποίημα

26. Τὰ ἐκ ρημάτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὴν κα-τάληξιν

μα

σημαίνουν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως.

Γύμν. 169. Ἐκ τῶν ἑξῆς ρημάτων παράγαγε οὖσιαστικὰ λήγοντα εἰς :

γμα. — ἀγγέλλω, ἀμαρτάνω, γεννάω, καλύπτω, καίω, δράω, χρίω, μολύνω, κόπτω, στίζω, ἀκούω, θύω, δρῶ, βλέπω. συμπλέκω, θεωρῶ. πείθω, ἔδω, προβάλλω, δεικνύω, ζητῶ, ἐνδιαιτώμαι, ενδίσκω, μανθάνω, δχυρῶ, ραπίζω, σκώπτω, διαλείπω, δμοιέω, εἰκονίζω.

Γύμν. 170. Ἐκ ποίων ρημάτων παράγονται καὶ τὶ σημαίνουν τὰ ἑξῆς οὖσι-αστικά :

Δυτρωτής, δνειδισμός, ὑγρασία, θερμάστρα, γνώρισμα, γυμναστήριον αἴσθησις, δυναστεία, πληθυσμός. κατηγορητήριον, ἀνατολή φόρος, λύ-τρον, γράμμα. δρμητήριον. τροφεύς, μηγύτωρ. ἀποβάθρα, ἔκπτωσις, τά-ξις, ληστεία, ἐιοιμασία, τροφή, ἀποκλεισμός, θελησις, σωφρογνιστήριον, τάγμα, φρόνησις, τίμημα, θλίψις, προστριβή, φαντασία, μαρασμός, θέρ-μανσις. δοξασία, στράτευμα, μοναστήριον.

2. Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν (παρόντυμα)

ἀνθρωπος	—	ἀνθρωπίσκος	=	μικρὸς ἀνθρωπος
παῖς	—	παιδίον	=	μικρὸς παῖς
δέσποινα	—	δεσποινὶς	=	μικρὰ δέσποινα
φιάλη	—	φιαλίδιον	=	μικρὰ φιάλη
κύων	—	κυνάριον	=	μικρὸς κύων

229. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις.

ἰσκος, ιση, ίς, ιδιον, ἀριον

σημαίνουσι σμίκρυσιν τῆς ἐννοίας ἢ ἀπλῶς ἢ χάριν περιποιήσεως ἢ χάριν περιφρονήσεως καὶ λέγονται ὑποκοριστικά.

Σημ. Σπανιώτεραι καταλήξεις τῶν ὑποκοριστικῶν είναι καὶ αἱ ἔξης.

ἰσκη, ὑδριον, ύλλιον, ύφιον, ἴχνη, ἀσιον καὶ ἀφιον

ὡς παιδίσκη, νησύδριον, ἀνθύλλιον, πελίχνη, κοράσιον, ξυράφιον καὶ τῆς δημάρδου γλώσσης ἀνης ὡς Δημητρὰκης.

Γύμν. 171. Ἐκ τῶν ἔξης οὐσιαστικῶν παράγαγε οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς :

ἰσκος.—οἰκος, βασιλεύς, τύραννος, στόλος, μοχλός, ναός, αὐλός, ἀστήρ

ιον.—ὄνυξ, λάγινος, ὅρος, ποταμός, μετραξ, μάχαιρα, στρουθός, ῥάβδος ἄγαλμα, ἔδαφος, ἀσπίς.

ίς.—ἀλέκτωρ, δαθμός, γλῶττα, θύρα, θεράπαιγα, κεφαλή, χείρ.

ιδιον.—ξίφος, ὄφις, μυῖα, βακτυρία, χοῖρος, σκάφος, ὅξος, γραῦς.

ἀριον.—χήν, ἀνθρωπος, παῖς, ξύλον, μόσχος, γλῶσσα, πτύον, ἵππος, κριθή.

Δημήτριος — Δημητριάδης = διδεὶς ἢ ἀπόγονος τοῦ Δημητρίου

Εενοφῶν — Εενοφωντιδης = διδεὶς ἢ ἀπόγονος τοῦ Εενοφῶντος.

227. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις

ἀδης ιδης

σημαίνουν τὸν υἱὸν ἢ ἀπόγονόν τινος καὶ λέγονται πατρωνυμικά.

Σημ. α'. Τὸ εἰς καταλήξεως ἵδης μετὰ προηγουμένου εἰς εὐώνυμος Ἀτρεύς. Ἀτρείδης.

Σημ. β'. Τὰ εἰς ἀδης σχηματίζουν θηλυκὸν εἰς ἄριστον, ἀδος, τὰ δὲ εἰς ἴδης, εἰς ἄριστον οὐς Τανταλίδης, ή Τανταλίς, Λεοντιάδης, ή Λεοντιάς.

Σημ. γ'. Τῶν πατρωνυμικῶν κατάληξις εἰς τὴν νέαν γλωσσαν εἰναι καὶ η πουλος οὓς Ἄλεξινδρόπουλος.

Γύμν. 172. Ἐκ τῶν ἔξινδρων κυρίων δονομάτων παράγαγε πατρωνυμικά.

Γεώργιος, Βασίλειος, Ἀντώνιος, Ἀναστάσιος, Γρηγόριος, Ἀσκληπιός. Αἰνείας, Κωνσταντῖνος, Ἰωάννης, Πηλεύς, Χρῆστος, Οἰκονόμος, Ἀλκμέων, Φίλιππος, Μιχαήλ.

Λέσθιος	—Λέσθιος	Λεσθία	=κάτοικος	Λέσθιου	
Σπάρτης	—Σπαρτιάτης	Σπαρτιάτης	=	»	Σπάρτης
Ἄδηρα	—Ἄδηρίτης	Ἄδηρίτης	=	»	Ἄδηρων
Μασσαλία	—Μασσαλιώτης	Μασσαλιώτης	=	»	Μασσαλίας
Μέγαρα	—Μεγαρεὺς	Μεγαρης	=	»	Μεγάρων
Ἀσία	—Ἀσιανὸς	Ἀσιανὴ	=	»	Ἀσίας
Πέργαμος	—Περγαμηνὸς	Περγαμηνὴ	=	»	Περγάμου

230. Τὰ ἔξι οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις

ιος, ἀτης, ἐτης, ώτης, εὺς, ανός, ηνός.

σημαίνοντα τὸ ἔθνος η τὴν πόλιν ἐκ τῆς ὁποίας κατάγεται τις καὶ λέγονται ἔθνικά.

Σημ. α'. Τὸ εἰς καταλήξεως ιος μετὰ προηγουμένου φωνήντος συναιρεῖται οὓς Σμύρνη (Σμυρνα) Σμυρναῖος, Χίος, Χῖος.

Σημ. β'. Σπανιωτέρα κατάληξις τῶν ἔθνικῶν εἰναι καὶ η ήτης καὶ ίνος οὓς Αἴγινα, Αἴγινητης, Τάρας, Ταρανεῖος.

Σημ. γ.. Τὰ εἰς ίτης καὶ άτης ἔθνικά ἔχουν τὸ διχρονον τῆς παραληγούσης μακρὸν πλήν τοῦ Γαλάτης καὶ Δαλμάτης.

Σημ. δ', Πολλὰ ἔθνικὰ δὲν παράγονται ἀπὸ τὸ σνομα τῆς χώρας, ἀλλὰ τοῦ ναντίον ἀπὸ τὸ ἔθνικὸν παράγεται τὸ σνομα τῆς χώρας οὓς Μακεδών, Μακεδονία Γάλλος, Γαλλία.

Γύμν. 173. Πῶς λέγεται ὁ κάτοικος τῆς

ιος.—Ἐφέσου, Ρόδου, Χίου, Κυθήρων, Ζακύνθου, Κορίνθου, Κύπρου, Εύρωπης, Ἀθηνῶν, Σερρῶν, Φερῶν, Λαρίσης, Σμύρνης.

άτης. — Κυδωνιῶν, Ποτιδαιίας, Τεγέας.

ιτης. — Κωνσταντινουπόλεως, Καλλιπόλεως Συβάρεως.

ώτης. — Ἡπείρου, Ἡρακλείας, Σικελίας.

εύς. — Μεγάρων, Φωκίδος, Καισαρείας, Ἀλεξανδρείας, Φωκαίας.

ανδρός. — Ἄφρικῆς, Ἄμερικῆς.

ηνδρός. — Κυζίκου, Λαμψάκου, Ἀδραμυττίου, Δαμασκοῦ, Ναζιανζοῦ,
Αβύδου.

Γύμν. 174. Ἐκ ποιας χώρας κατάγεται δ

Θρᾶξ, Κεφαλήν, Αἰτωλός, Βοιωτός, Ἀχαιός, Ἀκαρνάν, Ἰων, Κρής,
Μάγνης, Ἀρκάς, Αάκων, Ἰταλός, Πέρσης, Ἰάπων, Αἰθίοψ, Ἀραψ.
Φρύξ, Φοῖνιξ.

ἐλαῖαι — ἐλαιών = τόπος, δπου ὑπάρχουν ἐλαῖαι
φάρμακα — φαρμακεῖον = τόπος, δπου ὑπάρχουν φάρμακα

231. Τὰ ἔξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς
καταλήξεις.

ων

εῖον

σημαίνουν τὸν τόπον, δπου ὑπάρχει τὸ ὑπὸ τῆς ὁίζης σημανόμενον καὶ
λέγονται τοπικά.

Σημ α'. Σπανιωτέρα κατάληξις τῶν τοπικῶν εἶναι καὶ ἡ ιά· ὡς νεοσσάδες
νεοσσιά.

Σημ. β'. Τὰ εἰς ιον καὶ ειον τὰ παραγόμενα ἀπὸ τὸ σνομα θεοῦ ἢ ἥρωος ἢ
ἐπισήμου ἀνδρὸς σημαίνουν τόπον ἢ ναὸν ἢ μνῆμα, ἀφιερωμένον εἰς ὅμιλον καὶ λέ-
γονται τεμενικά· ως Μουσεῖον, Θησεῖον, Ἡραῖον, Ἡρῷον.

Γύμν. 175. Ἐκ τῶν ἔξης οὐσιαστικῶν παράγαγε οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς
ών. — ὄργις, περιστερά, κάλαμος, γυνή, ἄμπελος, δάφνη.

εῖον. — κουρεύς, μούσα, διδάσκαλος, βιβλιοπώλης, μάγειρος, σχολή,
παιδαγωγός, ἀστεροσκόπος.

ιά. — μύρμηξ, ρόδον (ροδονιά), σφῆξ, πράσον.

κέραμος — κεραμεὺς = δ κατασκευάζων κεράμους.

ναῦς — ναύτης = δ ἀνήκων εἰς τὴν γαῦγυ.

232. Ἐξ οὐσιαστικῶν παράγονται οὐσιαστικὰ διὰ τῶν καταλήξεων
ευς της (ιτης, δτης, ώτης)

τὰ δποια σημαίνουν τὸν ἀνήκοντα ἢ τὸν ἀσχολούμενον ἢ ἔχοντα δπωσδή-
ποτε σχέσιν πρός τὸ ὑπὸ τῆς ὁίζης σημανόμενον.

Σημ. α'. Τὰ εἰς εὑνός σχηματίζουν ἐνίστε τὸ θηλυκὸν εἰς εια, τὰ δὲ εἰς της εἰς τις· ώς ἔρευνς, ἔρεια, πολλήτης, πολλήτις.

Σημ. β'. Τὰ εἰς δτης, φτης γράφονται μὲν ο μὲν ἐὰν ἡ πρὸ αὐτῶν συλλαβὴ εἰναι φύσει ἡ θέσει μακρά, μὲν ω δὲ ἐὰν εἰναι ὑπαχεῖα ώς Δημότης, τοξότης, στρατιώτης, ἔξαιρεται τὸ δεομάτης.

Σημ. γ'. Τὰς εἰς ἴτης παράγνυμα ἔχουν τὸ διχρονον τῆς παραληγούσης μακρὸν ώς πολιτης, δπλίτης.

Γύμν. 176. Ἐκ τῶν ἔξης οὐσιαστικῶν παράγαγε οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς εύς.— ιερόν, κέραμος, φόγος, πορθμός, γράμμα, ἵππος, σκαπάνη, ἄνθραξ.

της.—δπλον, πόλις, δῆμος, στρατιά, τόξον, ἵππος, θίασος, ίδιος, γαῦς, ἐπαρχία, δεσμός, πρέσβυς, μῆλον, στήλη, ράχις, ρόδον, λάρυγξ, κώμη,

Ιύμν. 177. Πόθεν παράγονται καὶ τι σημαίνουν τὰ ἔξης οὐσιαστικά.

Νεαγίσκος, πτυάριον, Ἀθανασιάδης. Μικρασιάτης, λαχανοπωλεῖον ἀνδρών, μεσίτης, χαλκεύς, νυμφών, Θηραῖος, Μυτιληναῖος, Πετρίδης, Νικολαΐδης, τραπέζιον, λόγιον, σπογγάριον, νεφύδριον, τραπεζίτης, ἐσπερίς, κνημίς, Ἡράκλειον.

3) Οὐσιαστικὰ ἐξ ἐπιθέτων

κακές	κακία	(
ἀληθής	ἀλήθεια	{
εὔγοις	εὔγοια	{
δίκαιος	δικαιοσύνη	(
ἱερὸς	ἱερωσύνη	{ σύνη
βαρὺς	βαρύτης	(
θερμὸς	θερμότης	{ της

233. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις

αια (εια, οια) σύνη της

εἶναι ἀφηρημένα καὶ σημαίνουν ἐδιβτητα.

234. Τὰ εἰς εια παροξύνονται καὶ παράγονται ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ εἰς ος συμφωνόληκτα ἐπίθετα.

235. Τὰ εἰς εια προπαραξύνονται καὶ παράγονται ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰ εἰς ης ἐπίθετα.

236. Τὰ εἰς οια προπαροξύνονται καὶ παράγονται ἀπὸ τὰ εἰς οοσ-
ουσ, ἐπίθετα.

Σημ. α'. Μερικῶν ἐπιθέτων τὸ ἀφηρημένον οὐσιαστικόν, γίνεται ἀπὸ τὸ θηλυ-
κὸν ἀφ' οὗ ἀναβιβασθῇ ὁ τόνος· ὡς ὁ θερμός, ἡ θερμὴ τὸ οὖσ. ἡ θέρμη, ὁ ἔχ-
θρος, ἡ ἔχθρά, τὸ οὖσ. ἡ ἔχθρα.

Σημ. β'. Πολλὰ τῶν εἰς ια οὖσ. παράγονται καὶ ἀπὸ τὰ ης· ὡς εὔτυχής—
εὐτυχίο, εὐφύής—εὐφύτα.

Σημ. γ'. Ἐνιστε τὸ τ τῶν εἰς τος καὶ της, δταν λαβῇ τὴν κατάληξιν ια, τρέ-
πεται εἰς σ ὡς ἀθάνατος, ἀναρασία. ἴκετης· ἴκεσία.

Σημ. δ'. Τὰ εἰς ο(ω)στη γράφονται μὲν ο μέν, δταν ἡ πρὸ αὐτῶν συλλαβή
είναι φύσει ἡ θέσει μακρά, μὲν ω δέ, δταν είναι βραχεῖα.

Τύμν. 178. Ἐκ τῶν ἑξῆς ἐπιθέτων παράγαγε οὐσιαστικὰ ἀφηρημένα
λήγοντα εἰς·

ια, (εια, οια).—μακρέθυμος, δκνηρός, δυστυχής, ἀηδής, μεγαλό-
ψυχος, λαίμαρχος, ἀγροίκος, ἀνόητος, ἀνιιδής, μεγάλοπρεπής, μεγα-
λόνους, εῦνους, εῦπλους, εῦρους, αἰσχροκερδής, ἀκριβής, εὔσεβής, ἀλη-
θής, ὑπερήφανος, βοηθός, ἐνεργός, πένης, ἀλάζων, εῦδαιμων, εὐκλεής,
εὐπειθής.

σύνη.—ἄγνωμων, δίκαιος, παράφρων, σώφρων, αἰδήμων, ἀγαθός,
καλός.

της.—ἀδελφός, αἰσχρός, βέδαιος, ἀνόμοιος, θερμός, βαρύς, γλυκύς,
ἡδύς, ταχύς, βραδύς, ἀθῷος.

Β'. ΕΠΙΘΕΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

1) Ἐπίθετα ἐξ ὀνομάτων

Θάλασσα — θαλάσσιος = ὁ ἀνήκων εἰς τὴν θάλασσαν

βοῦς — βόειος = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βοῦν

πατήρ — πατρικός = ὁ ἀνήκων εἰς τὸν πατέρα.

237. Τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα ἐπίθετα τὰ λαμβάνοντα τὰς
καταλήξεις

ιος ειος ικδς

σημαίνουν τὸν ἀνήκοντα ἥ ξχοντα σχέσιν πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης
σημαινόμενον.

Σημ. α'. Τὸ ι τῆς καταλήξεως ιος μετὰ προηγουμένου α ἥ ε συνακρεῖται
εἰς αι ἥ ει ὡς ἀγορά, ἀγοραῖος, τέλος, τέλειος.

Σημ. β'. Τὴν κατάληξιν εἰσος· λάμβανουν συγήθως τὰ παραγόμενα ἀπὸ ἔμψυχα
ώς ἀνθρώπειος, ἐλάφειος, Ὄμηρειος.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς ικὸς γράφονται μὲν ἐπὶ τῷ τοῦ θηλυκός, λιβυκός, δανεικός,
δαρεικός, κεραμεικός καὶ δεκελεικός.

Γύμν. 179. Ἐκ τῶν ἑξῆς ὀνομάτων παράγαγε ἐπίθετα λήγοντα εἰς

ιος, (ειος).—λόγος, ἀήρ, Ὁλυμπος, θεός, καθαρός, θαῦμα, σωτήρ,
σεβασμός, ἀγορά, δίκη, ἀστυ, Πυθαγόρας. Σοφοκλῆς, ὄνος, ἀνήρ,
πρόσατον.

ικός.—ἀδελφός, στρατιώτης, ἀνατολή, μοῦσα, γεῦρον, πόλεμος,
νόμος, ἵππος, νύμφη, καρδία (ακός), ἔθνος, θῆλυ, ἀστυ, δάνειον, ἥλιος,
(ακός), Κύρινθος, (ακός).

ξύλον	—	ξύλινος	=	ὁ ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος
κίτρον	—	κίτρινος	=	ὁ χρῶμα κίτρου
ἄργυρος	—	ἄργυρος	=	ὁ ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένος

238. Τὰ ἑξ ὀνομάτων παραγόμενα ἐπίθετα τὰ λαμβάνοντα τὰς
καταλήξεις.

ινος;   εος=οῦς

σημαίνουν τὴν ὅλην ἢ τὸ χρῶμα καὶ λέγονται μετουσιαστικά.

Σημ. Τὰ εἰς ινος, σταν ὁρέωνται σημαίνουν χρόνον ἢ πλησιονήν, ὡς πε-
δινός, νεκτερινός.

Γύμν. 180. Ἐκ τῶν ἑξῆς ὀνομάτων παράγαγε ἐπίθετα λήγοντα εἰς

ινος.—ἀδάμας, ἄκανθα, γύψος, ἔβενος. κάλαμος, μύλυθδος, με-
σημβρία, πρωτα, ἀλγος, φῶς, σκότος, δέος, ἔλεος, θέρος, φθιγόπωρον, δρος,

εος-οῦς.—χρυσός, σίδηρος, χαλκός, λίγον, πορφύρα.

τροφὴ — τρόφιμος

239. Τὰ ἑξ ὀνομάτων παραγόμενα ἐπίθετα τὰ λαμβάνοντα τὴν
κατάληξιν.

ι μ ος

σημαίνουν τὸν κατάλληλον ἢ ἐπιτήδειον εἰς τοῦ πόδος τῆς ρίζης ση-
μαινόμεγον.

Γύμν. 181. Ἐκ τῶν ἔξης ὀνομάτων παράγαγε ἐπίθετα λήγοντα εἰς
ιμος.—έργασία, ὡφέλεια, χρῆσις, παράδοσις, μόγος, πένθος, μάχη,
ποτόν.

πεῖνα	=πειναλέος	=δ ἔχων πεῖναν
ἰσχὺς	=ἰσχυρὸς	=» » ἰσχὺν
φθόνος	=φθονερὸς	=» » φθόνον
μόχθος	=μοχθηρὸς	=» » μόχθον
αἷμα	=αίματώδης	=» » πολὺ αἷμα

240. Τὰ ἔξ ὀνομάτων παραγόμενα ἐπίθετα τὰ λαμβάνοντα τὰς καταλήξεις.

αλέος   οός (ερός, ηρός)   ώδης

σημαίνουσι πλησμονήγ.

Σημ. Τὰ εἰς ώδης σημαίνουσι ἐνίστε καὶ δμοιότητα ὡς θηριώδης.

Γύμν. 182. Ἐκ τῶν ἔξης ὀνομάτων παράγαγε ἐπίθετα λήγοντα εἰς

αλέος.—δίψα, ψώρα, λύσσα, βύπνος, φρίκη.

ρος.—αἰσχος, ἔχθος, οίκτος αἷμα. λύπη, ὁδύνη, δαπάνη, ὅκνος, πόνος, σκιά, τρόμος, τρυφή, φλόξ, φέρος, μόχθος, (λιγυρός, ισχυρός, ἀλμυρός, βλοσυρός, έδελυρός.)

ώδης.—μανία, νεῦρον, αἷμα, δικανθα, δόρρονθος, φρίκη, βδωρ, δγκας λαδιύριγθος, νόσος.

2) Ἐπίθετα ἐκ ρημάτων

νοῦς	=νοήμων	=ἐκείνος δστις νοεῖ
θαυμάζω	=θαυμαστός	=δ ἀξιος ή δ δυνάμενος νὰ θαυμασθῇ
ἔξορίζω	=ἔξοριστος	=δ ἔξωρισμένος
διορθώ	=διορθωτός	=ἐκείνος δστις δφείλει νὰ διορθωθῇ

251. Τὰ ἐκ ρημάτων παραγόμενα ἐπίθετα λαμβάνουν τὰς καταλήξεις

μων   τος   τέος

καὶ τὰ μὲν εἰς μων σημαίνουν τὸν πράττοντά τι τὰ δὲ εἰς τος τὸν παθόντα ή δυνάμενον ή ἀξιον νὰ πάθῃ, τὰ δὲ εἰς τέος τὸν δφείλονται νὰ πάθῃ.

Γύμν. 183. Ζη τῶν ἔξῆς ωημάτων παράγαγε ἐπίθετα λήγοντα εἰς

μων.—έλεω, ἐπιλανθάνομαι, αἰδοῦμαι, ἐπίσταμαι.
τος καὶ τέος.—ἀγαπῶ, ἀναχωρῶ, ἔξορίζω, ἐπαιγῶ, πράττω, λέγω,
μακαρίζω, φυλάττω, στρέφω, ἀκούω, χρίω, ποιῶ, γράψω, διαλύω,
χρίνω, εὑχομαι.

Γύμν. 184. Πόθεν παράγονται καὶ τι σημαίνουν τὰ ἔξῆς ἐπίθετα :

Ποτάμιος, οἰκιακός, χαλκοῦς, περυσιγός, νόμιμος, γυσταλέος, θαρρα-
λέος, τυχηρός, παιδευτός, φθονερός, πειναλέος, ἀνθηρός, χρήσιμος, γαυ-
τικός, κόσμιος, θανάσιμος, θηριώδης, νοσηρός, τιμωρητός, τιμωρητέος.
πλούσιος, βιωρικόν, κλεινός, ἀνθρώπειος, μυστηριώδης, ἵππειος, οὐρά-
νιος, πεζικός, πήλινος, δάλινον, πετρώδης, πέτριγος, πεδινός, μηχα-
νικός, ἐλάφειος, ἀλγεινός, ξύλινος.

Γ', ΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

240. Τὰ ρήματα παράγοντας ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔξ διομάτων καὶ
λαμβάνονταν τὰς ἔξης καταλήξεις :

α'.)	άω—ῶ (τόλμη	—τολμῶ	=ἔχω τόλμην.
β').	έω—ῶ) πόνος	—πονῶ	=ἔχω πόνον.
γ').	όω—ῶ (ἐλεύθερος	—ἐλευθερῶ	=κάμνω τινὰ ἐλεύθερον.
δ').	εύω (δοῦλος	—δουλεύω	=εἰμαι δοῦλος.
	(ἐλπίς	—ἐλπίζω	=ἔχω ἐλπίδα
ε').	ἶξω (χάρις	—χαρίζομαι	=κάμνω χάριν
	(Ἐλλην	—ἔλληνίζω	=μιμοῦμαι τοὺς Ἐλληνας.
ζ').	άζω (ὄνομα	—ὄνομάζω	=δίδω ὄνομα.
ζ').	αίνω (θερμὸς	—θερμαίνω	=κάμνω τι θερμόν.
η').	ύνω (διμαλός	—διμαλύνω	=κάμνω τι διμαλόν.
	(ὕπνος	—ὕπνωττω	=ἔχω ὕπνον.
θ')	ώττω (τυφλός	—τυφλώττω	=εἰμαι τυφλός.

Σημ. Ρήματα τινα παράγονται ἀπὸ ἐπιρρήματα καὶ λήγουν εἰς ζω ως δικάζω
(θ. δικα), χωρίζω (χωρίς).

Γύμν. 185. Ζη τῶν ἔξης διομάτων παράγαγε ρήματα λήγοντα εἰς

άω.—γίνη, ἀπάτη, πλάνη, τόλμη, αἰτία, ήττα, τιμή.

έω.—ἀριθμός, εύτυχής, καλλιγράφος, δρθογράφος, ζωγράφος,

τιμωρός, ἀδιάφορος, πόνος, φίλος, νομοθέτης, εὐεργέτης, λιθοβόλος, ἀπειλή, λύπη.

ὅω. — χρυσός, μισθός, ἀθῷος, ζημία, στέφανος, δοῦλος, ἄξιος, ὁχυρός.

εύω. δοῦλος, κίνδυνος, ἀληθής, ἐπιεύς, φογεύς, στρατός, βασιλεύς.

ἰξω ή **ἀξω**. δίκη, δνομα, στάσις, θαῦμα, ὅπλον, ἐμπόδιον, ἔρις, Εύρώπη, Δάκων, ψιττακός, ἄγιος, σπουδή, δοκιμή, ἀγχόνη, ἀγκάλη.

αινω. — χαλεπός, λευκός, θερμός, δεσχερής, κοιλος, ισχνός, λειος, κέρδος.

ὑνω. — λαμπρός, φαιδρός, δέξις, βαρύς, δασύς, λεπτός, πρᾶος.

Δ'. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

243. Τὰ παράγωγα ἐπιρρήματα παράγονται ἀπὸ ὀνόματα, ρήματα καὶ ἐπιρρήματα καὶ λήγονν εἰς

α'. θεν	οὐρανὸς	—	οὐρανόθεν	τοπικὰ
β'. σε	ἐκεῖ	—	ἐκεῖσε	
γ'. δε	ἐνθα	—	ἐνθάδε	
δ'. θι	αὐτὸς	—	αὐτόθι	
ε'. δον (αδον, ηδον)	ἀγέλη	—	ἀγεληδὸν	τροπικὰ
ζ'. δην (άδην)	βαίνω	—	βάδην	
ζ'. τὶ	ἔλληνίζω	—	ἔλληνιστὶ	
η'. ει-ι	πάμψηφος	—	παμψηφεὶ	
θ'. ξ	ἐναλλαγή	—	ἐναλλάξ	πασότητος.
ι'. άκις	πόσον	—	ποσάκις	

Σημ. Ήπει τῶν εἰς ως ἐπιρρημάτων ἴδε § 119.

Γύμ. 186. Ἐκ τῶν ἑξῆς ἐπιρρημάτων παράγαγε ἐπιρρήματα λήγοντα εἰς

θεν. — οὐρανός, πατέρ, οίκος, ἐμπρός, κύκλος, ἄλλος, ἄνω, ἀρχή, μήτηρ, ἐκάτερος, αὐτός, θύρα, κάτω, ὄφος.

σε. — ἄλλος, αὐτός, ἐκεῖ.

δε. — οίκος, Μέγαρα, Ἀθῆναι.

θι. — ἄλλος, αὐτός, Οὐρανός.

δον (αδον, ηδον). — ἀγέλη, ἀναφαίνομαι, ὀμόθυμος, σωρός, βούστροφος, ποταμός, βότρυς, βάτραχος..

δην (άδην). — μίγνυμι (μιγ), διαλέγομαι (διαρρε), συλλαμβάνω, αἴρω βαίνω, φύρω, σπείρω, τρέχω.

Ἐλληνικὴ Γραμματικὴ

τι.— δύνομάζω, φρυγίζω, περσίζω, βαρδίχρείζω, νέος.

ελ·ι.— ἀμοχθος, πάνδημος, ἀμισθος, ἀσκαρδάμυκτος, ἀμετάτρεπτος, ἀτιμώρητος.

άκις.— ὀλίγον, πολύ, τόσον, δσον, πλειστος, συχνός, δέκα, ἀπειρος.

B' ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ

ἀνά	—	βαίνω	—	ἀναβαίνω
σίδηρος	—	δρόμος	—	σιδηρόδρομος
βιβλίον	—	πωλῶ	—	βιβλιοπώλης
φεύγω	—	δίκην	—	φυγόδικος

244. Αἱ λέξεις, αἱ δποῖαι γίνονται ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο λέξεων λέγονται **σύνθετοι**.

245. Ἡ πρώτη τῶν λέξεων, ἀπὸ τὰς δποίας ἀποτελεῖται ἢ σύνθετος, λέγεται **πρώτον συνθετικὸν μέρος**, ἢ δὲ δευτέρα **δεύτερον συνθετικὸν μέρος**.

ΠΡΩΤΟΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

συν	—	πάπτω	—	συμπίπτω
εῦ	—	τύχη	—	εύτυχής
Θεὸς	—	λόγος	—	θεολόγος
ρέπτω	—	άσπις	—	ρίψασπις

246. Ως πρώτον συνθετικὸν μέρος τίθεται ἢ ἀκλιτον μέρος τοῦ λόγου (πρόθεσις, ἐπίφρημα) ἢ κλιτόν.

Σημ. α'. Ὄταν τὸ πρώτον συνθετικὸν μέρος εἶναι πρόθεσις, γίνονται μεταδολαι τινες χάριν εὐφωνίας, (ἴδε περὶ προθέσεων).

Σημ. β'. Ως πρώτον συνθετικὸν χρησιμεύουν καὶ τὰ ἀχώριστα μόρια **ἡμι-** (=**ἡμι-**συ), δὺς σημαῖνον δυσκολίαν ἢ κακότητα), α στερητικὸν (σημαῖνον στέρησιν ἢ κακότητα), **αρι**, **ερι**, **ζα** (σημαίνοντα ἐπίτασιν) καὶ τινα ἄλλα· ὡς

ἡμιθεος	—	ἡμέρυμνος
δυστυχής	—	δύσδατος
ἄτιμος	—	ἀτυχής
ἀριθηλος	—	ζάπλουτος.

Σημ. γ'. Τὸ στερητικὸν α πρὸ φωνήνετος λαμβάνει συνήθως ν καὶ γίνεται **αν-** **ώς** **α-αξιος=ἀνάξιος**, ἀλλὰ καὶ **ձօπλος**, **ձօρաτος**.

247. Ὄταν τὸ ά συνθετικὸν μέρος εἰναι δνομα, εἰς τὴν σύνθεσιν λαμβάνεται ἢ η δνομαστικὴ αὐτοῦ κατ' ἀποκοπὴν του • ἢ σ, ἐὰν ὑπάρχῃ, ἢ τὸ θέμα αὐτοῦ· ώς

Θεός	— λόγος	θεολόγος
αἰσχρὸν	— κέρδος	αἰσχροκερδής
ἄστυ	— νόμος	ἄστυνόμος
νομὸς	— ἄρχω	νομάρχης
τέλος	— φέρω	τελεσφόρος.

248. Πολλάκις εἰς τὸ τέλος τοῦ θέματος τοῦ α' συνθετικοῦ μέρους τίθεται ἐν α· ως

σῶμα — φύλαξ σωματοφύλαξ
ίχθυς — πιστός ίχθυοπιστός

Σημ. α'. Τὸ γέα εἰς τὴν σύνθεσιν γίνεται γέω ὡς γεωμέτρης, ἀλλὰ καὶ γῆπεδον.

Σημ. β'. Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν τὰ εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες εἰς τὴν σύνθετην γένοντα μορο, δι-, τρι-, τετρα-. ὡς μονογενής, διετής, τρίτης, τετρατης

Σημ. γ'. Πολλὰ δύνοματα συντίθενται ἀνωμάλως· ώς

πᾶς	— δῆλος	παστήλος
αἰμα	— χάιρω	αίμοχαρής
όδος	— πόρος	όδοιπόρος
λαμπάδα	— φέρω	λαμπαδήφόρος

249. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν μέρος εἶναι δῆμα καὶ τὸ δεύτερον ἀρχῆς ἀπὸ φωνῆς, εἰς τὴν σύνθεσιν λαμβάνεται τὸ θέμα αὐτοῦ ἢ μόνον ἢ μὲν ἐν σ. ὡς

πειθ-αρχώ, φίψ-ασπις.

250. "Οταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ρήμα καὶ τὸ δεύτερον ἀρχίζῃ
ἀπὸ σύμφωνον, τὸ θέμα τοῦ ρήματος εἰς τὴν σύνθεσιν προσλαμβάνει ἐν
ο, ι, ε, σι, σε' ὡς

λιπ-ο-τάκτης, ἀρχ-ι-τέχτων, ἀρχ-έ-κακος, παυ-σί-λυπτος, καυ-σό-ξυλον.

Σημ. Όταν τό πρώτον συνθετικόν είναι δήμα συνγρηγεμένον, τότε εις τὴν σύνθεσιν τό θέμα τοῦ δήματος ἀποδάλλει τὸ τελικόν του φωνῆν, ἢν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπό φωνῆν, ὡς φιλ-ἀνθρωπος· λαμβάνει δὲ ἐν ο, ἢν τὸ δεύτερον συνθετικόν ἀρχίζῃ ἀπό σύμφωνον· ὡς φιλ-σ-πονος, μισ-σ-καλος.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

σὺν	-άμα	σύναμα	εύ	-πιστός	εὕπιστος
πρὸ	-γράμμα	πρόγραμμα	χρηστός	-ήθος	χρηστοήθης
κτῆνος	-τρέφω	κτηνοτρέφος	ἐπὶ	-δῆμα	ἐπίρρημα.

251. Ὡς δεύτερον συνθετικὸν μέρος τίθεται ἡ ἀκλιτὸν μέρος τοῦ λόγου ἡ κλιτόν.

252. Ἀκλιτὸν τιθέμενον ὡς δεύτερον συνθετικὸν μέρος μένει ἀμετά-
βλητον· ὡς

ἀντὶ-πέραν=ἀντιπέραν, ἐν-δέκα=ἔνδεκα,

253. "Οταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἰναι οὐσιαστικόν, τὸ δλον σύνθε-
τον ἡ παραμένει οὐσιαστικὸν ἡ γίνεται ἐπίθετον, ὡς

κατὰ	- δίκη	καταδίκη, καταδίκος
περὶ	- λύπη	περίλυπος
κακὸς	- ἥθος	κακοήθης

254. Τὸ ἐπίθετον ὡς δεύτερον συνθετικὸν μέρος μένει ἀμετάβλητον·
ὡς εὔ-πιστός=εὕπιστος, ἀ-γνωστός=ἄγνωστος, ἀεὶ-κινητός=ἀεικίνητος.

255. "Οταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἰναι πρόθεσις, τότε τὸ δῆμα ὡς
δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· ὡς διὰ-γράφω=διαγράφω, διπο-
φέρω=ύποφέρω.

256. "Οταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἰναι δῆμα, τὸ δὲ πρῶτον δὲν
εἰναι πρόθεσις, τότε τὸ δλον σύνθετον γίνεται ἐπίθετον· ὡς

ταχυ	- γράφω	ταχυγράφος
δόρυ	- φέρω	δορυφόρος
ζῆρον	- γράψω	ζωγράφος.

Σημ. α'. Ἐκ τῶν συνθέτων ἐπίθετων παράγονται δήματα (παρασύνθετα) εἰς
ἐώ· ζωγράφος, ζωγραφέω. Δέγονται δὲ παρασύνθετα αἱ λέξεις αἱ ὄποιαι γίνονται
ἀπὸ συνθέτους λέξεις.

Σημ. β'. "Οταν τὸ ἀρκτικὸν φωνῆσιν τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ εἰναι α, ε, ο,
ἐκτείνεται τὸ μὲν α καὶ ε εἰς η τὸ δὲ ο εἰς ω ὡς στρατηγὸς (στρατὸς ἄγω).
δημιλάτης (δηνος ἔλαύνω), ἀνωφελῆς (ἀ-δφελος), ἀνώμαλος (ἀ-δμαλός), διώρυξ
(διὰ δρύσσω).

Σημ. γ'. Τὸ ἀρκτικὸν ρ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ διπλασιάζεται, ὅταν τὸ πρῶ-
τον συνθετικὸν λήγῃ εἰς βραχὺ φωνῆσιν ὡς ἄρρετος (ἀ ργτος), μελιόρητος
(μέλι ρέω).

Σημ. δ'. Τὰ σύνθετα ἀναβιβάζουσι συνήθως τὸν τόνον των, ἀν ἐπιτρέπη ἡ λή-
γουσα, ἀλλ ὅχι πέραν τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους
ὡς ισότιμος, εὐθύφρων, φιλόπονος (ἀλλὰ θεολόγος, γεωπόνος).

Γύμ. 187. Ένωσον τὰς ἑξῆς λέξεις ἀποτελῶν συνθέτους,

α'. Ε πὶ θετα: ἐπὶ-δροκος, ἀ-δάκρυον, ἀ-ἀλφάβητος, ἀ-δμοιος, δύς-μορφή, αἰσχρὸν-κέρδος, χείρ-ἔργον, λόχος-ἄγω, ἴδιος-τρόπος, νίκη-φέρω, ἔργον-λαμβάνω, γῆμισυ-τέλος, εῦ-ἀνήρ, εἰκοσιν-ἔτη, ἀγαθὸς-ποιῶ, ἀ-καμπτός, ἀ-ἄγωγή, ἵσος-μέγεθος, οὐρανὸς-μῆκος, κακὸς-φωνή, εἰς-πούς, εἰς-δφθαλμός, εῦ-γένος, δύο-ἔτος, τρεις-πλευραί, τέσσαρες, στίχοι, ἐπὶ-δφελος, μέμφομαι-μοῖρα, στρέψω-δίκη, πᾶς-ἀθλιος, ῥάβδος-ἔχω, πόλις-ἔχω, δύο-τρόπος, ἀ-σθένος, λίθος-έξω, ἐν-ψυχή, ἀ-αἰδώς, ἔκατον-χείρ, ἀνέχομαι-θρησκεία, ἀνέχομαι-κακόν, δύο-πρόσωπον, λευκὸς-θρίξ, χρέος-κόπτω, ὑπὸ-ἀκούω, πᾶς-καλός

β'. Οὗσια στικά: διὰ-δρόμος, γῆμισεια-περιφέρεια, γῆμισυ-κράνος, ἀντὶ-ὄνομα, ἐπὶ-ὄνομα, ἄκρον-πόλις, ἄκρον-δρος, σύν-λαβή, αἴμα-χύσις, ἄγριον-μῆλον, παρὰ-λύσις, σύν-δψις, ἀ-δρεξις, ἀ-πρᾶξις, κώδων-κροῦσις, πέντε-δραχμαί, κώμη-πόλις, ὅδωρ-ἄργυρος, ἄκανθα-χοῖρος, χρυσῆ-μυια, πρᾶγμα-γνῶσις, ὡρα-δείκτης, ναῦς-σταθμός, ἀλέξω-κεραυνός, ποὺς-ἔλαύνω, ὅδωρ-μύλος, ἵματιον-θήκη, βίες-κέρας, κατὰ-ροή, ἀνὰ-θαίνω, εῦ-ρυθμός, ἀ-ρυθμός.

Γύμ. 188. Χώρουσον τὰς ἑξῆς συνθέτους εἰς τὰ συνθετικὰ αὐτῶν μέρη.

Δυσάρεστος, ἀϋπνος, γῆμιθανής, ἀπειρος, ἀπόρρητον, λαμπαδοῦχος, γραμματοκομιστής, λαιμητόμος, ὑπερήφανος, συνωμότης, ἑξάγωνον, κρεοπώλης, ἐλεφαντόδους, οἰκοδεσπότης, ἀνάληψις, κακοῦργος, φωτοχυσία, δίπηχος, σύνταξις, τέθριππον, μητρόπολις, ἀλατοῦχος, κλεψίτυπον, παμμίαρος, παντοδύναμος, Ἐρμούπολις, παραληλόγραμον, παυσίπονος, πηδαλιοῦχος, γεωγράφος, δημαγωγός, ἀμαξηλάτης, ἀμαξιτός, ἐκκλησιάρχης, μονόζυγον, συνώνυμον.

Γύμ. 189. Σχημάτισον δύος δύνασαι συνθέτους λέξεις λαμβάνων τὰς ἑξῆς λέξεις:

α'). ὡς α' συνθετικὸν μέρος· ὡς

αἷμα, αἱμοχαρής, αἱμοδόρος, αἱμοσαφής, αἱμοσταγής, αἱμοπτυσία, αἱμόρρους κλπ.

κρέας, γῆ, ἀεί, εῦ, πᾶν, εἰς, πέντε, τέσσαρες, γῆμισυ, πολύ, δλίγον, καλός, φιλῶ, κακός, βίπτω, φῶς, δρθός, χείρ, α (στερ), ἔξ, ἐπτά, βιβλίον, ἀήρ, ναῦς, ἄρχω.

β'). ὡς β' συνθετικὸν μέρος· ὡς

ἔργον: πανοῦργος, κακοῦργος, χειροῦργος, δημιουργός, ἀγαθοεργός, κλπ.

ἄγω, ἄρχω, πωλῶ, θήκη, κακός, κινητός, στάσις, ᔁχω, φέρω, δημάλος, δηνομα, βαίνω, γωνία, ἀλγῶ, κίνδυνος, μέτρον, συλλαβή, ήθος, ἔτος.

Xρ.	Αρ.	Πρόσ.	Ορειστική	Υποτακτική	Εύκτική
*Εγεστώς	Ἐν.	1	παιδεύ-ω	παιδεύ-ω	εῖθε νὰ παιδεύω
		2	παιδεύ-εις	παιδεύ-γες	εῖθε νὰ παιδεύῃς
		3	παιδεύ-ει	παιδεύ-η	κτλ. η
	Πλ.	1	παιδεύ-ομεν	παιδεύ-ωμεν	εῖθε νὰ ἐπαιδεύουν
		2	παιδεύ-ετε	παιδεύ-ητε	εῖθε νὰ ἐπαιδεύετε
		3	παιδεύουσι(γ) καὶ-ουν	παιδεύ-ωσι(γ) καὶ-ουγ	κτλ.
Παρατ.	ἐπαιδευ-ον, ἐπαιδευ-εις, ἐπαιδευε(γ), ἐπαιδεύομεν,				
	Ἄριστος	1	ἐπαιδευ-σα	παιδεύ-σω	εῖθε νὰ παιδεύσω
		2	ἐπαιδευ-σας καὶ εις	παιδεύ-σγες	εῖθε νὰ παιδεύσγες
		3	ἐπαιδευσε(γ)	παιδεύ-ση	εῖθε νὰ παιδεύση
	Πλ.	1	ἐπαιδεύσαμεν	παιδεύ-ωμεν	κτλ.
		2	ἐπαιδεύσατε	παιδεύ-ητε	
		3	ἐπαιδεύσαν	παιδεύ-ωσι(γ) καὶ-ουγ	
*Εγεστώς	Ἐν.	1	παιδεύ-ω	παιδεύ-ω	παιδεύ-οιμι
		2	παιδεύ-εις	παιδεύ-γες	παιδεύ-οις
		3	παιδεύ-ει	παιδεύ-η	παιδεύ-οι
	Πλ.	1	παιδεύ-ομεν	παιδεύ-ωμεν	παιδεύ-οιμεν
		2	παιδεύ-ετε	παιδεύ-ητε	παιδεύ-οιτε
		3	παιδεύ-ουσι(γ)	παιδεύ-ωσι(γ)	παιδεύ-οιεν
Παρατ.	ἐπαιδευ-ογ, ἐπαιδευ-εις, ἐπαιδευ-ε(γ), ἐπαιδεύ-				
	Άριστος	1	ἐπαιδευ-σα	παιδεύ-σω	παιδεύ-σαιμι
		2	ἐπαιδευ-σας	παιδεύ-σγες	παιδεύ-σαιγ
		3	ἐπαιδευσε(γ)	παιδεύ-ση	παιδεύ-σαιη
	Πλ.	1	ἐπαιδεύσαμεν	παιδεύ-ωμεν	παιδεύ-σαιμεν
		2	ἐπαιδεύσατε	παιδεύ-ητε	παιδεύ-σαιτε
		3	ἐπαιδεύσαν	παιδεύ-ωσι(γ)	παιδεύ-σαιεν

Σημ. α'. Τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν δημάτων τά λήγοντα εἰς τὴν, ὅταν εὑρεθῆ δοτική πληθυντική τῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων, τὸ εὐφωνικόν τοῦ. Τοῦτο λαμβάνεται.

Σημ. β'. Αἱ διφθογγοὶ αἱ καὶ οἱ ἐν τέλει τῶν εὐκτικῶν ἐγκλίσεων εἶναι μακραῖ.

ΦΩΝΗ

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
παιδεύ-ε άς παιδεύ-η	παιδεύ-ειν	ό παιδεύ-ών ή παιδεύ-ουσα
παιδεύ-ετε άς παιδεύωσιν(γ) καὶ ουν		τὸ παιδεῦ-ον

ἐπαιδεύ-ετε, ἐπαιδευ-ον

παιδεύ-σον άς παιδεύ-ση		ό παιδεύ-σας ή παιδεύ-σασα
παιδεύ-σατε άς παιδεύ-σωσι(γ) καὶ ουν		τὸ παιδεῦ-σαν

ἀρχαία

παιδεύ-ε παιδεύ-έτω	παιδεύ-ειν	ό παιδεύ-ών ή παιδεύ-ουσα
παιδεύ-ετε παιδεύ-όντωγ-έτωσαν		τὸ παιδεῦ-ον

ομεν, ἐπαιδεύ-ετε, ἐπαιδευ-ον.

παιδεύ-σον παιδεύ-σάτω	παιδεῦ-σαι	ό παιδεύ-σας ή παιδεύ-σασα
παιδεύ-σατε παιδεύ-σάντωγ-σάτωσαν		τὸ παιδεῦ-σαν

θῶσι πρὸ λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήντος, λαμβάνουσι χάριν εὐφωνίας ὡς καὶ νοησιν καὶ αἱ λέξεις: εἰκοσι, πέρυσι καὶ παντάπασι,

Xρ.	Αρ.	Πρόσ.	Οριστική	Υποτακτική	Εύκτική
Διαρχ. μέλλων			θὰ παιδεύω, θὰ παιδεύῃς, θὰ παιδεύη, θὰ παιδεύσωμεν, θὰ παιδεύητε, θὰ παιδεύωσι(ν) καὶ σου		
Σταγή. μέλλων			θὰ παιδεύω, θὰ παιδεύσῃς, θὰ παιδεύσῃ, θὰ παιδεύσωμεν, θὰ παιδεύητε, θὰ παιδεύωσι(ν) καὶ σου		
Παραχείμενος	Ἐν.	1 2 3	ἔχω ἔχεις ἔχει	ἔχω ἔχεις ἔχει	εἴθε νὰ ᔁχω (νὰ εἴχον)
	Πλ.	1 2 3	ἔχομεν ἔχετε ἔχουσι καὶ ἔχουν	ἔχωμεν ἔχητε ἔχωσι καὶ ἔχουν	εἴθε νὰ ᔁχη (νὰ εἴχε)... παιδεύσει η̄ πεπαιδευμένον
Υπερο.			εἴχον παιδεύσει, εἴχες παιδεύσει, εἴχε παιδεύσει, εἴχο-		
					Ἐν τῇ
Μέλλων	Ἐν.	1 2 3	παιδεύ-σω παιδεύ-σεις παιδεύ-σει		παιδεύ-σοιμ παιδεύ-σοις παιδεύ-σοι
	Πλ.	1 2 3	παιδεύ-σομεν παιδεύ-σετε παιδεύ-ουσι(ν)		παιδεύ-σοιμεν παιδεύ-σοιτε παιδεύ-σοιεν
Παραχείμενος	Ἐν.	1 2 3	πεπαιδεύ-κα πεπαιδεύ-κας πεπαιδεύ-κε(ν)	πεπαιδεύ-κω πεπαιδεύ-κγες πεπαιδεύ-κη	πεπαιδεύ-κοιμ πεπαιδεύ-κοις πεπαιδεύ-κοι
	Πλ.	1 2 3	πεπαιδεύ-καμεν πεπαιδεύ-κατε πεπαιδεύ-κασιγ	πεπαιδεύ-κωμεν πεπαιδεύ-κητε πεπαιδεύ-κωσιν	πεπαιδεύ-κοιμεν πεπαιδεύ-κοιτε πεπαιδεύ-κοιεν
Υπερο.			ἐπεπαιδεύ-κειν, ἐπεπαιδεύ-κεις, ἐπεπαιδεύ-κει, ἐπε-		

<i>Προστακτική</i>	<i>Απαρέμφατον</i>	<i>Μετοχή</i>
ἔχε πεπαιδευμένον ἄς ἔχη πεπαιδευμένον		ὅ ἔχων πεπαιδευμένον ἡ ἔχουσα πεπαιδευμένον τὸ ἔχον πεπαιδευμένον
ἔχετε πεπαιδευμένον ἄς ἔχωσι πεπαιδευμένον		

μεν παιδεύσει, εἶχετε παιδεύσει, εἴχον παιδεύσει η εἴχον πεπαιδευμένον

Δρχαία

	παιδεύ-σειν	ὅ παιδεύ-σων ἡ παιδεύ-σουσα τὸ παιδεύ-σον
πεπαιδευκώδς, υῖα, ὁς ἴσθι, ἔστω πεπαιδευκότες, υῖαι, ὅτα ἔστε, ἔστων καὶ ἔστωσαν	πεπαιδευκέ-ναι	ὅ πεπαιδευ-κώδς ἡ πεπαιδευ-κυῖα τὸ πεπαιδευκόδς

παιδεύ-κειμεν, ἐπεπαιδεύ-κειτε, ἐπεπαιδεύ-κεσαν.

Χρόν.	Αρ.	Πρόσ.	*Ορεστική	*Υποτακτική	*Ενητική
*Ενεστώς					
	Ἐν.	1 2 3	παιδεύ-ομαι παιδεύ-εσαι παιδεύ-εται	παιδεύ-ωμαι παιδεύ-ησαι παιδεύ-ηται	εἴθε νὰ παιδεύωμαι εἴθε νὰ παιδεύησαι κτλ. ἦ
	Πλ.	1 2 3	παιδεύ-όμεθα παιδεύ-εσθε παιδεύ-ονται	παιδεύ-ώμεθα παιδεύ-ησθε παιδεύ-ωνται	εἴθε νὰ ἐπαιδευόμην εἴθε νὰ ἐπαιδεύεσσο κτλ.
Παρατ.				ἐπαιδεύ-όμην, ἐπαιδεύ-εσσο, ἐπαιδεύ-ετο, ἐπαιδεύ-	
*Άδριστος					
	Ἐν.	1 2 3	ἐπαιδεύ-θηγν ἐπαιδεύ-θηγε ἐπαιδεύ-θηγ	παιδευ-θῶ παιδευ-θῆγε παιδευ-θῆγ	εἴθε νὰ παιδευθῶ εἴθε νὰ παιδευθῆγε εἴθε νὰ παιδευθῆγ κτλ.
	Πλ.	1 2 3	ἐπαιδεύ-θηγνεν ἐπαιδεύ-θηγτε ἐπαιδεύ-θηγσαν	παιδευ-θῶμεν παιδευ-θῆγτε παιδευ-θῆγσαν(γ) και-θοῦν	
Παρατ.				ἐπαιδεύ-όμην, ἐπαιδεύ-ου, ἐπαιδεύ-ετο, ἐπαιδεύ-	
*Ενεστώς					
	Ἐν.	1 2 3	παιδεύ-ομαι παιδεύ-γ(ει) παιδεύ-εται	παιδεύ-ωμαι παιδεύ-η παιδεύ-ηται	παιδευ-οίμην παιδεύ-οιο παιδεύ-οιτο
	Πλ.	1 2 3	παιδεύ-όμεθα παιδεύ-εσθε παιδεύ-ονται	παιδεύ-ώμεθα παιδεύ-ησθε παιδεύ-ωνται	παιδευ-οίμεθα παιδεύ-οισθε παιδεύοιντο
Παρατ. άδριστος				ἐπαιδεύ-όμην, ἐπαιδεύ-ου, ἐπαιδεύ-ετο, ἐπαιδεύ-	
	Ἐν.	1 2 3	ἐπαιδεύ-θηγν ἐπαιδεύ-θηγε ἐπαιδεύ-θηγ	παιδευ-θῶ παιδευ-θῆγε παιδευ-θῆγ	παιδευ-θείγνη παιδευ-θείγε παιδευ-θείγη
	Πλ.	1 2 3	ἐπαιδεύ-θηγνεν ἐπαιδεύ-θηγτε ἐπαιδεύ-θηγσαν	παιδευ-θῶμεν παιδευ-θῆγτε παιδευ-θῆγσαν(γ)	παιδευ-θείγνεν-είμεν παιδευ-θείγτε-είτε παιδευ-θείγσαν-είεν

<i>Προστακτική</i>	<i>Απαρέμφατον</i>	<i>Μετοχή</i>
παιδεύ-ου άς παιδευηται		ό παιδευ-όμενος
παιδεύ-εσθε άς παιδεύωνται	παιδεύ-εσθαι	ή παιδευ-ομένη τὸ παιδευ-όμενον

όμεθα, ἐπαιδεύ-εσθε, ἐπαιδεύ-οντο.

παιδεύ-θητι καὶ παιδεύσου άς παιδευθῆ		ό παιδευ-θεῖς ή παιδευ-θεῖσα τὸ παιδευ-θὲν
παιδεύ-θητε άς παιδευθῶσι(γ)		

ἀρχαία

παιδεύ-ου παιδευ-έσθω		ό παιδευ-όμενος
παιδεύ-εσθε παιδευ-έσθων-έσθωσαν	παιδεύ-εσθαι:	ή παιδευ-ομένη τὸ παιδευ-όμενον

όμεθα, ἐπαιδεύ-εσθε, ἐπαιδεύ-οντο

παιδεύ-θητι παιδευ-θήτω		ό παιδευ-θεῖς
παιδεύ-θητε παιδευ-θέντων-θήτωσαν	παιδευ-θῆγως	ή παιδευ-θεῖσα τὸ παιδευ-θὲν

Χρόν.	Αρ.	Προσ.	Ορεστική	Υποτακτική	Ευκτική
Διαρχ. μέλλων			θά παιδεύωμαι, θά παιδεύησαι, θά παιδεύηται, θά παιδεύωμεθα, θά παιδεύησθε, θά παιδεύωνται.		
Σταγμ. μέλλων			θά παιδευθῶ, θά παιδευθῆς, θά παιδευθῆ, θά παιδευθῶμεν, θά παιδευθῆτε, θά παιδευθῶσι(γ)		
Παρακείμενος			ἔχω, ᔁχεις... παιδευθῆ η είμαι, είσαι... πεπαιδευμένος	ἔχω, ᔁχης... παιδευθῆ η είμαι, είσαι... πεπαιδευμένος	είθε γά ᔁχω (νὰ εἶχον) είθε νὰ ᔁχης (νὰ εἶχε)... παιδευθῆ η είθε γά είμαι (νὰ ήμην) πεπαιδευμένος
Υπερο.			εἶχον παιδευθῆ, εἶχες παιδευθῆ, εἶχε παιδευθῆ, εἶχο-		
· En τῇ					
Mέλλων	Eγ.	1 2 3	παιδευ-θήσομαι παιδευ-θήσῃ(ει) παιδευ-θήσεται		παιδευ-θήσοιμην παιδευ-θήσοισο παιδευ-θήσοιτο
	Πλ.	1 2 3	παιδευ-θήσόμεθα παιδευ-θήσεσθε παιδευ-θήσονται		παιδευ-θήσοιμεθα παιδευ-θήσοισθε παιδευ-θήσοιντο
Παρακείμενος	Eγ.	1 2 3	πεπαίδευ-μαι πεπαίδευ-σαι πεπαίδευ-ται	πεπαίδευ-μένος ώ. ίδ., ί πεπαίδευμένοι	πεπαίδευμένος είην, είης, είη
	Πλ.	1 2 3	πεπαίδευ-μεθα πεπαίδευ-σθε πεπαίδευ-νται	ώμεν. ητε. ησι	πεπαίδευμένοι είημεν, είητε, εί- ησαν, είεν.
Υπερο.			ἐπεπαίδευ-μηγ, ἐπεπαίδευ σο, ἐπεπαίδευ-το, ἐπε-		

<i>Προστακτική</i>	<i>Απαρέμφατον</i>	<i>Μετοχή</i>
ἔσσο πεπαιδευμένος ἄς εἶνε πεπαιδευμένος ἔστε πεπαιδευμένοι		ό πεπαιδευ-μένος ή πεπαιδευ-μένη τό πεπαιδευμένον
μεν παιδευθῆ, εἶχετε παιδευθῆ, εἶχον παιδευθῆ — ἢ ημγν πεπαιδευμένος		

ἀρχαία

πεπαιδευ-σο πεπαιδεύ-σθω	παιδει-θήσεσθαι	ό παιδευ-θησόμενος ή παιδευ-θησόμενη τό παιδευ-θησόμενον
πεπαιδευ-σθε πεπαιδεύ-σθων-σθωσαν	πεπαιδεῦ-σθαι	ό πεπαιδευμένος ή πεπαιδευ-μένη τό πεπαιδευ-μένον

παιδεύ-μεθα, ἐπεπαιδευ-σθε, ἐπεπαιδευ-ντο.

Ἐν τῇ

Μέσοις

Χρόνι.	Αρ.	Πρόσ.	Ορεστική	Υποτακτική	Εύκτική
Μελλων	Ἐγ.	1	παιδεύ-σομαι		παιδεύ-σοίμην
		2	παιδεύ-σῃ(ει)		παιδεύ-σοιο
		3	παιδεύ-σεται		παιδεύ-σοιτο
	Πλ.	1	παιδεύ-σόμεθα		παιδεύ-σοιμεθα
		2	παιδεύ-σεσθε		παιδεύ-σοισθε
		3	παιδεύ-σονται		παιδεύ-σοιντο
Δριστος	Ἐγ.	1	ἐπαιδευ-σάμην	παιδεύ-σινμαι	παιδεύ-σαίμην
		2	ἐπαιδεύ-σω	παιδεύ-σῃ	παιδεύ-σαιο
		3	ἐπαιδεύ-σατο	παιδεύ-σηται	παιδεύ-σαιτο
	Πλ.	1	ἐπαιδευ-σάμεθα	παιδεύ-σώμεθα	παιδεύ-σαίμεθα
		2	ἐπαιδεύ-σασθε	παιδεύ-σησθε	παιδεύ-σαισθε
		3	ἐπαιδεύ-σαντο	παιδεύ-σωνται	παιδεύ-σαιντο

Σημ. α'. Ο μέσος μέλλων ισοδυναμεῖ ή πρός τὸν παθητικὸν μέλλοντα τῆς νέας ή πρός τὸν ἐνεργητικὸν μέλλοντα συνοδευόμενον ὑπὸ αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· ως

παιδεύσομαι:

θὰ παιδευθῶ (μόνος μου)

θὰ παιδεύσω ἔμαυτόν

παιδεύσῃ

θὰ παιδευθῇ (μόνος σου)

θὰ παιδεύσῃς σεαυτόν

ἀρχαίᾳ

χρόνοι

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
	παιδεύ-σεσθαί	δ παιδευ-σόμενος ἡ παιδευ-σομένη τὸ παιδευ-σόμενον
παιδευ-σαι παιδευ-σάσθω		δ παιδευ-σάμενος ἡ παιδευ-σαμένη
παιδεύ-σασθε παιδευ-σάσθων-σθωσαν	παιδεύ-σασθαί	τὸ παιδευ-σάμενον

Σημ. β'. Ο μέσος ἀσριστος ισοδυναμεῖ ἢ πρὸς τὸν παθητικὸν ἀσριστον τῆς νέας ἢ πρὸς τὸν ἐνεργητικὸν ἀσριστον συνοδευόμενον ὑπὸ αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ὡς

ἐπαιδευσάμην	ἐπαιδεύθην (μόνος μου)
	ἐπαιδευσα ἐμαυτὸν
ἐπαιδεύσατο	ἐπαιδεύθη (μόνος του)
	ἐπαιδευσεν ἐαυτὸν

Σημ. γ'. Οἱ δὲλλοι χρόνοι τῆς μέσης διαθέσεως ἦτοι ὁ ἐγεστώς, ὁ παρατατικός, ὁ παρακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος, εἰνε δημοιοι πρὸς τοὺς τῆς παθητικῆς.

ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

'Ἐν τῇ νέᾳ.

255. Τὰ δήματα σχηματίζουσι καὶ τύπους τινάς, οἵτινες ὑπάγονται εἰς ιδιαιτέραν ἔγκλισιν καλουμένην Δυνητικήν.

256. Οἱ δυνητικοὶ τύποι τοῦ δήματος παιδεύω σχηματίζονται ὡς ἔξης:

Α'. Παρατατικός.

'Ἐνεργητικὸν

θὰ ἐπαιδεύον
θὰ ἐπαιδεύεσ
κ.τ.λ.

Παθητικὸν

θὰ ἐπαιδευόμην
θὰ ἐπαιδεύεσσο
κ.τ.λ.

Β'. Ἀδριστος.

ἡθελον παιδεύσει
ἡθελεις παιδεύσει
κ.τ.λ.

ἡθελον παιδευθή,
ἡθελεις παιδευθή
κ.τ.λ.

Γ'. 'Υπερσυντέλικος.

θὰ εἶχον πεπαιδευμένον
θὰ εἶχεις πεπαιδευμένον
κ.τ.λ.

θὰ γῆμην πεπαιδευμένος
θὰ ἦσο πεπαιδευμένος
κ.τ.λ.

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

259. Οἱ δυνητικοὶ τύποι σχηματίζονται ὡς ἑξῆς :
 α'. Διὰ τῆς εὐκτικῆς τοῦ ἐνεστῶτος, ἀσρίστου καὶ παρακειμένου
 συνοδευομένης ὅπὸ τοῦ δυνητικοῦ μορίου ἢν· ὡς

Ἐνεστῶς

Ἐνεργητικὸν
 παιδεύοιμι ἀν
 παιδεύοις ἀν
 κτλ.

Παθητικὸν
 παιδευόμην ἀν
 παιδεύοισο ἀν
 κτλ.

παιδεύσαιμι ἀν
 παιδεύσειας ἀν
 κτλ.

παιδευθείην ἀν
 παιδευθείης ἀν
 κτλ.

Παρακείμενος

πεπαιδεύοιμι ἀν
 πεπαιδεύοις ἀν
 κτλ.

πεπαιδευμένος ἀν εἴην
 πεπαιδευμένος ἀν εἴης
 κτλ.

β' Διὰ τῆς ὁριστικῆς τοῦ παρατατικοῦ,, ἀσρίστου καὶ ὑπερσυντελίκου
 συνοδευομένης ἐπίσης ὅπὸ τοῦ **ἄν**· ὡς

Παρατατικὸς

Ἐνεργητικὸν
 ἐπαίδευον ἀν
 ἐπαίδευες ἀν
 κτλ.

Παθητικὸν
 ἐπαιδεύμην ἀν
 ἐπαιδεύουσα ἀν
 κτλ.

ἐπαίδευσα ἀν
 ἐπαίδευσας ἀν
 κτλ.

ἐπαιδεύθην ἀν
 ἐπαιδεύθης ἀν
 κτλ.

Ὑπερσυντελικὸς

ἐπεπαιδεύκειν ἀν
 ἐπεπαιδεύκεις ἀν
 κτλ.

ἐπεπαιδεύμην ἀν
 ἐπεπαιδεύσο ἀν
 κτλ.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

	Οριστικὴ	Υποτακτ.	Εὐκτικὴ	Προστακτικὴ	Ἀπ.	Μετοχὴ
Ἐγεστῶς	ω, εἰς, ει ομεν, ετε, ουσι(γ)	ω, ης, η ωμεν, ητε, ωσι(γ)	οιμι, οις, οι, οιμεν, οιτε, οιεν	ε, ἔτω, ετε, ἔτωταν και ὄντων	ειγ	ων, ουσα, ον
Παρατ.			ον, εις, ε(γ), ομεν, ετε, ον.			
Άρρενος	α, ας, ε(γ) σ)αμεν, ατε, αν	ω, ης, η σ)ωμεν, ητε, ωσι(γ)	αιμι, αις και ειας, αι και ειεν σ)αιμεν, ατε, αιεν και ειαν	ον, ἀτω σ)ατε, ἀτωσαν— άντων	σ)α	ας, σ)ασα, αν.
Μέλλον	ω, εις, ει, σ)ομεν ετε ουσι(γ)		οιμι, οις, οι, σ)οιμεν, οιτε, οιεν.		σ)ειγ	ων, σ)ουσα, ον.
Παραπληγος	α, ας, ε)γ, αμεν, ατε, ασι(γ).	ω, ης, η ωμεν, ητε, ωσι(γ)	οιμι, οις, οι. οιμεν, οιτε, οιεν	ώς, υῖα, ὁς, ίσθι ἔστω ότες, υῖαι, ὄτα, ἔστε, ἔστωσαν.	έγαλ	ώς, υῖα, ός.
Περισυνάλ.			ειν, εις, ει, ειμεν, ειτε, εσαν.			

	*Οριστική	*Υποτακτ.	Εὐκτική	Προστακτική	*Απ.	Μετοχή
Ἐγεστώς	ομαι, γ, (ει), εται, ὄμεθα, εσθε, ονται	ωμαι, η, ηται, ώμεθα, ησθε, ωνται	οίμηγ, οιο, οιτο, οίμεθα, οισθε, οιντο,	ου, έσθω, εσθε, έσθων και έσθωσαν	εσθαι	όμενος, ομένη, ομενον,
Παρατ.	όμηγ, ου, ετο, όμεθα, εσθε, οντο.					
M. παθητικ.	ομαι, γ (ει), εται θησ)όμεθα, εσθε, ονται		οίμηγ, οιο, οιτο, θησ)οίμεθα, οισθε, οιντο.		θησ)εσθαι	όμενος, θησ)ομένη, ομενον,
*Άρθ. π.	ηγ, ης, η, θ)ημεν, ητε, ησαν,	ῶ, ӯς, ӯ, θ)ὦμεν, ητε, ӯσι(ν)	θ)είηγ, είης, είη, είημεν-είμεν, είητε-είτε, είησαν-είεν	θ)ητι, ήτω, ήτε, έντων-ήτωσαν.	θ)ῆγαι	είς, θ)εῖσα, έν.
Πλαράκ.	μαι, σαι, ται, μεθα, σθε, νται ӯ μένοι εἰσι	μένος, ӯ, ӯς, ӯ, ӯ,	μένος, είηγ, είης, είη	σο, σθω, σθε, σθων- σθωσαν	σθαι	μένος, μένη, μένον.
Γ' περσ.	μηγ, σο, το, μεθα, σθε, ντο ӯ μένοι ησαν.					
M. ιπε.	ομαι, η (ει), εται, σ)όμεθα, εσθε, ονται.		οίμηγ, οιο, οιτο, ο)οίμεθα, οισθε, οιντο,		σ)εσθαι:	όμενος, σ)ομένη, ομενον.
*Άρθ. ι.	άμηγ, ω, ατο, σ)άμεθα, σθε, αντο	ωμαι, γ, ηται, σ)ώμεθα ησθε, ωνται	αίμηγ, αιο, αιτο, σ)αίμεθα, αισθε, αιντο	αι, άσθω, σ)ασθε, άσθων-άσθωσαν.	σ)ασθαι	άμενος, σ)αμένη, άμενον.

	Οριστική	Χποτακτική	Εύκτική
*Εγετ.	τρίνω τρίνεις...	τρίνω τρίνης	είθε νά τρίβω ή είθε νά ξτρίβον...
Παρ.	ξτριβον, ξτριβες, ξτριβε...		
*Άρριστ.	ξτριψα ξτριψας...	τρίψω τρίψης...	είθε νά τρίψω
Μ.στ. Μ.δια	θά τρίνω, θά τρίνης		
Μ.στ.	θά τρίψω, θά τρίψης..		
Παρακ.	έχω τρίψει, ή έχω τετριμμένον...	έχω τρίψει .. ή έχω τετριμμένον...	είθε νά έχω τρίψει ή είθε νά είχον τετριμμένον
Υπ.	είχον τρίψει, είχες τρίψει... ή είχον τετριμμένον...		

Ἐν τῇ

*Εγετ.	τρίνω τρίνεις...	τρίνω τρίνης...	τρίβοιμι τρίβοις...
Πα.	ξτριβον, ξτριβες, ξτριβε...		
*Άρριστ.	ξτριψα ξτριψας...	τρίψω τρίψης...	τρίψαιμι τρίψαις...
Μελλον	τρίψω τρίψεις...		τρίψοιμι τρίψοις...
Παρακ.	τέτριφα τέτριφας...	τετρίφω τετρίφοις...	τετρίφοιμι τετρίφοις...
Υπ.	ἐτετρίφειν, ἐτετρίφεις, ἐτετρίφει...		

οῦ ρήματος τρίτω

<i>Προστακτική</i>	<i>Απαρέμφατος</i>	<i>Μετοχή</i>
ρῆσε ε τρίτη...	τρίτειν...	ό τρίτων...
ρίψον ε τρίψη...		ό τρίψας
χε τετριμένον...		ό ξχων τετριμένον...
<i>Ιρχαία</i>		
ρῆσε ειρέτω...	τρίτειν...	ό τρίτων...
ρίψον ειφάτω...	τρίψαι...	ό τρίψας...
	τρίψειν...	ό τρίψων
ετριφώς ίσθι	τετριφέναι	ό τετριφώς

	Όριστική	Υποτακτική	Εύκτική
• Εγενός	τρίβομαι τρίβεσαι...	τρίβωμαι τρίβησαι...	είθε γά τρίβωμαι... ἢ είθε γά ἐτρίβομην...
Πα.	ἐτριβόμην, ἐτρίβεσο, ἐτρίβετο...		
• Αρέ.	ἐτριφθῆν ἐτριφθην...	τριφθῶ τριφθῆσ...	είθε γά τριφθῶ...
Μ.δ.	θά τριβωμαι, θά τριβησαι...		
Μσ.	θά τριφθῶ, θά τριφθῆσ...		
Παρακ.	ἔχω τριφθῆ... ἢ είμαι τετριμμένος...	ἔχω τριφθῆ... ἢ είμαι τετριμμένος...	είθε γά ᔁχω τριφθῆ... ἢ είθε γά εἶχον τριφθῆ...
Υπ.	είχον τριφθῆ, εἶχες τριφθῆ... ἢ ἦμην τετριμμένος...		

'Εν τῇ

• Εγενός	τρίβομαι τρίβῃ (ει)	τρίβωμαι τρίβῃ	τριβοίμην τριβοίσοι
Πα.	ἐτριβόμην, ἐτρίδοι, ἐτρίβετο		
• Αδρισταρξ	ἐτριφθῆν ἐτριφθησ	τριφθῶ τριφθῆσ	τριφθείην, τριφθείησ
Μέλλ.	τριφθήσομαι		τριφθησοίμην τριφθησοίσοι
Παρακεφνος	τέτριμμαι τέτριψαι τέτριπται τετρίμμεθα τέτριψθε τετριμμένοι εἰσι (ν)	τετριμμένος, γ, ον, ῶ, ὢς, ἢ, τετριμμένοι, αι, α, ῶμεν, ὢτε, ωσι (ν)	τετριμμένος, γ, ον, εῖην, εἴης, εἴη, τετριμμένοι, αι, α, είμεν, εἴτε, εἴεν.
Υπ.	ἐτετρίμμην, ἐτέτριψο, ἐτέτριπτο, ἐτετρίμμεθα, ἐτέτριψθε, τετριμμένοι ἤσαν.		
M. Αρέ.	ἐτριψάμην ἐτριψω	τριψωμαι τριψη	τριψαίμην τριψαισο
M.Μέλ.	τρίψομαι τρίψῃ (ει)		τριψοίμην τριψοίσοι

<i>Προστακτική</i>	<i>Απαρέμφατον</i>	<i>Μετοχή</i>
τρίθου άς τριβηται	τρίθεσθαι	ό τριθόμενος
τριψθητι άς τριψθη		ό τριψθείς
εσο τετριμμένος		ό τετριμμένος
ἀρχαὶ		
τρίθου τριθέσθω	τρίθεσθαι	ό τριθόμενος
τριψθητι τριψθήτω	τριψθηναι	ό τριψθείς
	τριψθήσεοθαι	ό τριψθησόμενος
τέτριψο τετρίψθω τέτριψθε τετρίψθων-ώσαν	τετρίψθαι	ό τετριμμένος ή τετριμμένη τὸ τετριμμένον
τρίψαι τριψάσθω	τρίψασθαι	ό τριψάμενος
	τρίψεσθαι	τριψόμενος

	‘Οριστικὴ	‘Υποτακτικὴ	Εὐκτικὴ
Παρ. Ἐνεστῶς	πλέκω πλέκεις	πλέκω πλέκης	εἴθε νὰ πλέκω εἴθε νὰ πλέκης
Παρ. Ἄρριτος	ἐπλεξα ἐπλεξας	πλέξω πλέξης	εἴθε νὰ πλέξω
Μοτ. Μοια.	θὰ πλέκω, θὰ πλέκης		
Μοτ.	θὰ πλέξω, θὰ πλέξης		
Παρακ.	ἐχω πλέξει ἢ ἐχω πεπλεγμένου	ἐχω πλέξει ἢ ἐχω πεπλεγμένου	εἴθε γὰ ἔχω πλέξει ἢ εἴθε γὰ είχον πλέξει
Υπ.	εἰχον πλέξει, εἰχεις πλέξει... ἢ εἰχον πεπλεγμένου...		
‘Εν τῇ			
Πα. Ἐνεστῶς	πλέκω πλέκεις	πλέκω πλέκης	πλέκοιμι πλέκοις
Πα.	ἐπλεκον, ἐπλεκεις, ἐπλεκε...		
Άρριτος	ἐπλεξα ἐπλεξας	πλέξω πλέξης	πλέξαιμι πλέξαις
Μελλων	πλέξω πλέξεις		πλέξοιμι πλέξοις
Παρακ.	πέπλεχα πέπλεχας	πεπλέχω πεπλέχοις	πεπλέχοιμι πεπλέχοις
Υπ.	ἐπεπλέχειν, ἐπεπλέχεις, ἐπεπλέχει...		

τοῦ ὁρίματος πλέκω

Προστακτική	Απαρέμφατος	Μετοχή
πλέκει ἀς πλέκῃ	πλέκειν	ὁ πλέκων

πλέξον ἀς πλέξῃ		ὁ πλέξας
--------------------	--	----------

ἔχε πεπλεγμένον		ὁ ἔχων πεπλεγμένον
-----------------	--	--------------------

ἀρχαία

πλέκει πλεκέτω	πλέκειν	ὁ πλέκων
-------------------	---------	----------

πλέξον πλεξάτω	πλέξαι	ὁ πλέξας
-------------------	--------	----------

	πλέξειν	ὁ πλέξων
πεπλεχώς ζεθι	πεπλεχέναι	ὁ πεπλεχώς

	‘Οριστική	‘Υποτακτική	Εδυτική
Ἐνεστώς Πα.	πλέκομαι πλέκεσαι	πλέκωμαι πλέκησαι	εῖθε νὰ πλέκωμαι ἢ εῖθε νὰ ἐπλεκόμην
Ἄσρ. Μδ.	ἐπλέχθην ἐπλέχθης	πλεχθῶ πλεχθῆς	εῖθε νὰ πλεχθῶ
Μσ.	θὰ πλέκωμαι, θὰ πλέκησαι		
Παραχ. Υπ.	ἔχω πλεχθῆ ἢ είμαι πεπλεγμένος	ἔχω πλεχθῆ ἢ είμαι πεπλεγμένος	εῖθε νὰ ᔁχω πλεχθῆ ἢ εῖθε νὰ εἶχον πλεχθῆ
	εἶχον πλεχθῆ, εἶχες πλεχθῆ... ἢ ημην πεπλεγμένος		

Ἐν τῇ

Ἐνεστώς Πα.	πλέκομαι πλέκῃ (ει)	πλέκωμαι πλέκῃ	πλεκόμην πλέκοιο
Ἄσρ. Μδ.	ἐπλέχθην ἐπλέχθης	πλεχθῶ πλεχθῆς	πλεχθείην, πλεχθείης
Μέλλ. Παραχ[ει]ν. Υπ.	πλεχθῆσομαι πλεχθῆσῃ (ει)		πλεχθησομην πλεχθησοιο
	πέπλεγμαι πέπλεξαι πέπλεκται πεπλεγμεθα πέπλεχθε πεπλεγμένοι εἰσὶ (ν)	πεπλεγμένος γ., ον, ῳ, ἥς, ἥ, πεπλεγμένοι, αι, α, ώμεν, ἥτε, ὧσι (ν)	πεπλεγμένος εἶην, εἶης, εἴη πεπλεγμένοι αι, α, είμεν, είτε, είεν,
Μ. Άσρ. Μ.Μέλ.	ἐπεπλέγμην, ἐπέπλεξο, ἐπέπλεκτο, ἐπεπλέγμεθα, ἐπέπλεχθε, πεπλεγμένοι ἦσαν		
	ἐπλεξάμην ἐπλέξω	πλέξωμαι πλέξῃ	πλεξαίμην πλέξοιο
	πλέξομαι πλέξῃ (ει)		πλεξομην πλέξοιο

<i>Προστακτική</i>	<i>*Απαρέμφατος</i>	<i>Μετοχή</i>
πλέκου άς πλέκηται	πλέκεσθαι	ό πλεκόμενος
πλέχθητι άς πλεχθῇ		ό πλεχθεὶς
έσο πεπλεγμένος		ό πεπλεγμένος
<i>δραστικά</i>		
πλέκου πλεκέσθω	πλέκεσθαι	ό πλεκόμενος
πλέχθητι πλεχθήτω	πλεχθῆναι	ό πλεχθεὶς
	πλεχθῆσθαι	ό πλεχθησόμενος
πέπλεξο πεπλέχθω πέπλεχθε πεπλέχθων· ωσαν	πεπλέχθαι	ό πεπλεγμένος ή πεπλεγμένη τὸ πεπλεγμένον
πλέξαι πλεξάσθω	πλέξασθαι	ό πλεξάμενος
	πλέξεσθαι	ό πλεξόμενος

	*Οριστικὴ	*Υποτακτικὴ	Εὐκτικὴ
Πρόσωπο Εγενέτως	πείθω πείθεις	πείθω πείθης	εῖθε να πείθω ἢ εῖθε γὰρ ἔπειθον
Παρ.	ἔπειθον, ἔπειθες, ἔπειθε.		
Αρχοντος Ἄρχα.	ἔπεισα ἔπεισα	πείσω πείσης	εῖθε γὰρ πείσω
Μ. στ. Μ. δια.	θὰ πείθω, θὰ πείθης		
Μ. στ.	θὰ πείσω, θὰ πείσης		
Παρων.	ἔχω πείσει ἢ ἔχω πεπεισμένον	ἔχω πείσει ἢ ἔχω πεπεισμένον	εῖθε γὰρ ἔχω πείσει ἢ εῖθε γὰρ εἴχον πείσει
Υπερ.	εἶχον πείσει, εἶχες πείσει... ἢ εἶχον πεπεισμένον		

Ἐν τῇ

Πρόσωπο Εγενέτως	πείθω πείθεις	πείθω πείθης	πείθοιμι πείθοις
Πα.	ἔπειθον, ἔπειθες, ἔπειθε		
Αρχοντος Ἄρχα.	ἔπεισα ἔπεισας	πείσω πείσης	πείσαιμι πείσαις
Μέλλων	πείσω πείσεις		πείσοιμι πείσοις
Παρων.	πέπεικα πέπεικας	πεπείκω πεπείκης	πεπείκοιμι πεπείκοις
Υπ.	ἐπεπείκειν, ἐπεπείκεις, ἐπεπείκει		

τοῦ ῥῆματος πεῖθω

Προστακτική	Απαρέμφατος	Μετοχή
πεῖθε άς πείθη	πείθειν...	ό πείθων
πείσον άς πείση		ό πείσας
έχε πεπεισμένον		ό έχων πεπεισμένον
<i>ἀρχαία</i>		
πεῖθε πειθέτω	πείθειν	ό πείθων
πείσον πεισάτω	πείσαι	ό πείσας
	πείσειν	ό πείσων
πεπεικώς ίσθι	πεπεικέναι	ό πεπεικών

	*Οριστική	*Τποτακτική	Εύκτική
Πα. *Έγεσθως	πείθομαι πείθεσαι	πείθωμαι πείθησαι	εῖθε νὰ πείθωμαι ἢ εῖθε νὰ ἐπειθόμην
Πα. Πα. *Άρρ.	ἐπειθόμην, ἐπειθεσο, ἐπειθετο.		
Μ. Μ. *Άρρ.	ἐπεισθηγ ἐπεισθης	πεισθῶ πεισθῆς	εῖθε νὰ πεισθῶ
Μ. Μ. Μ. Μ. *Άρρ.	θὰ πείθωμαι, θὰ πείθησαι		
Υπ. Παραχ.	θὰ πεισθῇ είμαι πεπεισμένος	θὰ πεισθῇ είμαι πεπεισμένος	εῖθε νὰ έχω πεισθῇ ἢ εῖθε νὰ είχον πεισθῇ
Υπ.	είχον πεισθῇ, είχεις πεισθῇ... ἢ ημην πεπεισμένος		

·En τῇ

	πε(θομαι πε(θη (ει)	πείθωμαι πείθη	πειθοίμην πειθοίο
Πα. Πα. *Άρρ.	ἐπειθόμην, ἐπειθου		
Πα. Π. Πα. *Άρρ.	ἐπεισθηγ ἐπεισθης	πεισθῶ πεισθῆς	πεισθείγην πεισθείγης
Μ. Π. Παραχ.	πεισθήσομαι πεισθήσῃ (ει)		πεισθησοίμην πεισθήσοιο
Υπ.	πέπεισμαι πέπεισαι πέπεισται πεπεισμεθα πέπεισθε πεπεισμένοι εἰσι	πεπεισμένος ὦ, ὦν, ὦ. πεπεισμένοι, αι, α, ὦμεν, ὦτε, ὦσι	πεπεισμένος, γ, ον εἶην, εἶης, εἴη, πεπεισμένοι, αι, α εῖμεν, εἴτε, εἴεν.
Υπ. Πα. *Άρρ.	ἐπεπεισιμην, ἐπέπεισο, ἐπέπειστο, ἐπεπεισμεθα, ἐπέπεισθε, πεπεισμένοι ἡσαν		
Μ. Μ. Μ. Μ. *Άρρ.	ἐπεισάμην ἐπεισω	πεισωμαι πεισῃ	πεισαίμην πεισαιο
Μ. Μ.	πείσομαι πεισῃ		πεισοίμην πεισαιο

<i>Προστακτική</i>	<i>*Απαρέμφατος</i>	<i>Μετοχή</i>
πείθου άς πειθηταί	πείθεσθαι	ό πειθόμενος
πείσθηται άς πεισθῆ		ό πεισθείς
εσο πεπεισμένος		ό πεπεισμένος
ἀρχαία		
πείθου πειθέσθω	πείθεσθαι	πειθόμενος
πείσθηται πεισθήτω	πεισθῆναι	ό πεισθείς
	πεισθήσεσθαι	ό πεισθησόμενος
πέπεισο πεπεισθω πέπεισθε πεπεισθων-ωσαν	πεπεισθαι	ό πεπεισμένος ή πεπεισμένη τὸ πεπεισμένον
πεῖσαι πεισάσθω	πείσασθαι	ό πεισάμενος
	πείσεσθαι	ό πεισόμενος

	Οριστική	Υποτακτική	Εύκτική
Ἐνεστώς	ἀγγέλλω ἀγγέλλεις	ἀγγέλλω ἀγγέλλης	εἴθε νὰ ἀγγέλλω ἢ εἴθε νὰ ἡγγελλον...
Πα.	ἡγγελλον, ἡγγελλεις, ἡγγελλε		
Ἄρρωτος	ἡγγειλα' ἡγγειλας	ἀγγειλω ἀγγειλης	εἴθε νὰ ἀγγειλω
Μοια. Μοια.	θὰ ἀγγέλλω, θὰ ἀγγέλλης		
Μοια.	θὰ ἀγγειλω, θὰ ἀγγειλης		
Παρακ.	ἔχω ἀγγείλει ἢ ἔχω ἡγγελμένον	ἔχω ἀγγείλει ἢ ἔχω ἡγγελμένον	εἴθε νὰ ἔχω ἀγγείλει ἢ εἴθε νὰ είχον ἀγγείλει
Υπ.	είχον ἀγγείλει, είχες ἀγγείλει... ἢ είχον ἡγγελμένον.		

Ἐν τῇ

Ἐνεστώς	ἀγγέλλω ἀγγέλλεις	ἀγγέλλω ἀγγέλλης	ἀγγέλλοιμι ἀγγέλλοις
Πρ.	ἡγγελλον, ἡγγελλεις, ἡγγελλε		
Ἄρρωτος	ἡγγειλα' ἡγγειλας	ἀγγειλω ἀγγειλης	ἀγγειλαιμι ἀγγειλαις
Μέλλων	ἀγγειλῶ ἀγγειλεῖς ἀγγειλεῖ ἀγγειλοῦμεν ἀγγειλεῖτε ἀγγειλοῦσι (ν)		ἀγγειλοῦμι καὶ οἰηγ ἀγγειλοῦς καὶ οἰης ἀγγειλοις ἢ οἰη ἀγγειλοῦμεν ἀγγειλοῖτε ἀγγειλοῖεν
Παρακ.	ἡγγειλκα ἡγγειλκας	ἡγγέλκω ἡγγέλκης	ἡγγέλκοιμι ἡγγέλκοις
Υπ.	ἡγγέλκειν, ᷂γγέλκεις, ᷂γγέλκει		

τοῦ δήματος ἀγγέλλω

Προστακτικὴ	Ἀπαρέμφατον	Μετοχὴ
ἀγγελλε ᾶς ἀγγέλλη	ἀγγέλλειν	ὁ ἀγγέλλων
ἀγγειλον ᾶς ἀγγειλη		ὁ ἀγγείλας
ἔχε θηγγελμένον		ὁ ἔχων θηγγελμένον
ἀρχαία		
ἀγγελλε ἀγγελέτω	ἀγγέλλειν	ἀγγέλλων
ἀγγειλον ἀγγειλάτω	ἀγγεῖλαι	ὁ ἀγγείλας
	ἀγγελλεῖν	ὁ ἀγγελῶν ἡ ἀγγελοῦσα τὸ ἀγγελοῦν
θηγγελκώς ισθι	θηγγελκέναι	ὁ θηγγελκώς

	Οριστική	Υποτακτική	Εύκτική
*Ενεστώς	ἀγγέλλομαι ἀγγέλλεσσαι	ἀγγέλλωμαι ἀγγέλλησαι	εῖθε νὰ ἀγγέλλωμαι..., η εῖθε νὰ ἡγγελόμην...
Πα.	ἡγγελόμην, ἡγγέλεσσο, ἡγγέλλετο...		
*Άρρ.	ἡγγέλθην ἡγγέλθης	ἀγγέλθω ἀγγέλθης	εῖθε νὰ ἀγγελθῶ
Με. Μδ.	θὰ ἀγγέλλωμαι, θὰ ἀγγέλλησαι...		
Με. Μδ.	θὰ ἀγγελθῶ, θὰ ἀγγελθῆς...		
Παραχ.	ἔ/ω ἀγγελθῆ η εἰμαι: ἡγγελμένος	ἔχω ἀγγελθῆ η εἰμαι: ἡγγελμένος	εῖθε νὰ ἔχω ἀγγελθῆ η εῖθε νὰ εἶχον ἀγγελθῆ
Υπ.	εἶχον ἀγγελθῆ, εἶχες ἀγγελθῆ... η ἤμην ἡγγελμένος.		

Ἐν τῇ

*Ενεστώς	ἀγγέλλομαι ἀγγέλλῃ (ει)	ἀγγέλλωμαι ἀγγέλλῃ	ἀγγελλοίμην ἀγγέλλοιο
Πα	ἡγγελλόμην, ἡγγέλλου, ἡγγέλλετο		
*Άρριστ.	ἡγγέλθην ἡγγέλθης	ἀγγέλθω ἀγγέλθης	ἀγγελθείην ἀγγελθείης
Μέλλ.	ἀγγελθήσομαι ἀγγελθήσῃ (ει)		ἀγγελθήσοιμην ἀγγελθήσοιο
Παραχ.	ἡγγελμαι ἡγγελσαι	ἡγγελμένος ῶ, ης, η,	ἡγγελμένος εἶην, εἶης, εἶη.
Υπ.	ἡγγελμην, ἡγγελσο, ἡγγελτο		
Μεσ. Μελλων	ἀγγελοῦμαι ἀγγελῃ (ει) ἀγγελεῖται ἀγγελούμεθα ἀγγελεῖσθε ἀγγελοῦνται		ἀγγελοίμην ἀγγελοίο ἀγγελοῖτο ἀγγελοίμεθα ἀγγελοῖσθε ἀγγελοῖντο
M. δόρ. Μεσ.	ἡγγειλάμην ἡγγειλω	ἀγγειλωμαι ἀγγειλῃ	ἀγγειλαίμην ἀγγειλαιο

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
ἀγγέλλου άς ἀγγέλληται	ἀγγέλλεσθαι	ὁ ἀγγελλόμενος
ἀγγέλθηται άς ἀγγελθῆ		ὁ ἀγγελθεῖς
ἔσσο ἡγγελμένος		ὁ ἡγγελμένος
ἀρχαία		
ἀγγέλλου ἀγγελέσθω	ἀγγέλλεσθαι	ὁ ἀγγελλόμενος
ἀγγέλθηται ἀγγελθήτω	ἀγγελθῆναι	ὁ ἀγγελθεῖς
	ἀγγελθήσεσθαι	ὁ ἀγγελθησόμενος
ἡγγελσο ἡγγέλθω	ἡγγέλθαι	ὁ ἡγγελμένος
	ἀγγελεῖσθαι	ὁ ἀγγελούμενος
ἄγγειλα! ἀγγειλάσθω	ἀγγείλασθαι	ὁ ἀγγειλάμενος

	Οριστική	Υποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεστώς	τιμῶ (-άω) τιμᾶς (άεις) τιμῆ (-άει) τιμῶμεν (-άομεν) τιμᾶτε (-άετε) τιμῶσι(ν) (-άουσι)	τιμῶ (-άω) τιμᾶς (άης) τιμῆ (-άη) τιμῶμεν (-άωμεν) τιμᾶτε (-άγητε) τιμῶσι(ν) (-άωσι)	εῖθε νὰ τιμῶ εῖθε νὰ τιμᾶς η εῖθε νὰ ἐτίμων εῖθε νὰ ἐτίμας
Πα.	ἐτίμων (-αον), ἐτίμας (-αει), ἐτίμα (-αε), ἐτιμῶμεν (-άομεν), ἐτιμᾶτε (-άετε)		
Άρρ.	ἐτίμησα ἐτίμησας	τιμήσω τιμήσης	εῖθε νὰ τιμήσω
Με.	θὰ τιμῶ, θὰ τιμᾶς		
Μα.	θὰ τιμήσω, θὰ τιμήσης		
Παρακ.	ἔχω τιμήσει η ἔχω τετιμημένον	ἔχω τιμήσει η ἔχω τετιμένον	εῖθε νὰ ᔁχω τιμήσει
Υπ	εἶχον τιμήσει, εἶχες τιμήσει... η εἶχον τετιμημένον		

'Εν τῷ

Ἐνεστώς	τιμῶ (αω) τιμᾶς (-άεις) τιμῆ (-άει) τιμῶμεν (-άομεν) τιμᾶτε (-άετε) τιμῶσι(ν) (-άουσι)	τιμῶ (-άω) τιμᾶς (-άης) τιμῆ (-άη) τιμῶμεν (-άωμεν) τιμᾶτε (-άγητε) τιμῶσι(ν) (-άωσι)	τιμῶμι καὶ τιμόην τιμᾶς καὶ τιμόης τιμῆ καὶ τιμόη τιμῶμεν (-άομεν) τιμᾶτε (-άοιτε) τιμῶν (-άοιεν)
Άρριστος	ἐτίμων (αον), ἐτίμας (-αει), ἐτίμα (-αε), ἐτιμῶμεν (-άομεν), ἐτιμᾶτε (-άετε)		
Άρριστος	ἐτίμησα ἐτίμησας	τιμήσω τιμήσης	τιμήσαιμι τιμήσαις
Μέλλων	τιμήσω τιμήσεις		τιμήσοιμι τιμήσοις
Παρακ.	τετίμηκα τετίμηκας	τετιμήκω τετιμήκοις	τετιμήκοιμι τετιμήκοις
Υπ	ἐτετιμήκειν, ἐτετιμήκεις, ἐτετιμήκει		

Σημ. Διὰ τὰ συνηρημένα ρήματα η κατάληξις τοῦ ἀπαρεμφάτου δὲν είναι ἀλλὰ εν οθεν καὶ τιμᾶν καὶ σχι τιμάν.

σοῦ ρήματος τιμῶ (τιμάω)

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
τίμα (-αε) τις τιμῆ (-άη)		ό τιμῶν (-άων)
τιμᾶτε (-άετε) τις τιμῶσι(ν) (-άωσι)	τιμᾶν (-άεν)	ή τιμῶσα (-άουσα)
τιμῶν (-άον)		τὸ τιμῶν (-άον)
τιμησον τις τιμήσῃ		ό τιμήσας
χε τετιμημένον		ό εχων τετιμημένον
<i>ἰρχαίᾳ</i>		
τίμα (-αε) τιμάτω (-άέτω) τιμᾶτε (-άετε) τιμώντων (-άόντων) καὶ τιμάτωσαν (-άέτωσαν)	τιμᾶν (-άεν)	ό τιμῶν (-άων) ή τιμῶσα (-άουσα) τὸ τιμῶν (-άον)
τιμῶν (-άον)		
τιμησον τιμησάτω	τιμήσαι	ό τιμήσας
	τιμήσειν	ό τιμήσων
τετιμηκώς οὐθί	τετιμηκέναι	ό τετιμηκώς

Σημ. Διὰ τὰ περισπώμενα αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος τῆς εὐκτικῆς ἐν τῷ νυκτὶ εἶνε: οἱμι καὶ οἴην, οἰς καὶ οἴης, οις καὶ οἴη.

	Οριστική	Υποτακτική	Ενητική
Ἐγεστώς	τιμῶμαι (-άομαι) τιμᾶσαι (-άεσαι) τιμᾶται (-άεται) τιμώμεθα (-αόμεθα) τιμᾶσθε (-άεσθε) τιμῶνται (-άονται)	τιμῶμαι (-άωμαι) τιμᾶσαι (-άησαι) τιμᾶται (-άηται) τιμώμεθα (-αώμεθα) τιμᾶσθε (-άησθε) τιμῶνται (-άωνται)	εῖθε γὰ τιμῶμαι εῖθε γὰ τιμᾶσαι η εῖθε γὰ ἐτιμώμην εῖθε γὰ ἐτιμᾶσσο
Πα.	ἐτιμώμην (-αόμην), ἐτιμᾶσσο (-άεσσο), ἐτιμᾶτο (-άετο), ἐτιμώμεθα (-αόμεθα),		
Ἄρριτ.	ἐτιμήθην ἐτιμήθης	τιμηθῶ, τιμηθῆς	εῖθε γὰ τιμηθῶ
Μδ.	θὰ τιμῶμαι, θὰ τιμᾶσαι		
Μσ.	θὰ τιμηθῶ, θὰ τιμηθῆς		
Παρακ.	ἔχω τιμηθῆ η εἴμαι τετιμημένος	ἔχω τιμηθῆ η εἴμαι τετιμημένος	εῖθε γὰ ἔχω τιμηθῆ η εῖθε γὰ εἶχον τιμηθῆ
Υπ.	εἶχον τιμηθῆ, εἶχες τιμηθῆ.. η ημην τετιμημένος		

Ἐν τῇ

Ἐγεστώς	τιμῶμαι (-άομαι) τιμᾶ (-άει) τιμᾶται (-άεται) τιμώμεθα (-αόμεθα) τιμᾶσθε (-άεσθε) τιμῶνται (-άονται)	τιμῶμαι (-άωμαι) τιμᾶ (-άη) τιμᾶται (-άεται) τιμώμεθα (-αώμεθα) τιμᾶσθε (-άησθε) τιμῶνται (-άωνται)	τιμώμην (αοίμην) τιμῶ (-άοιο) τιμᾶτο (-άειτο) τιμώμεθα (-αοίμεθα) τιμᾶσθε (-άοισθε) τιμῶντο (-άοιντο)
Πα.	ἐτιμώμην (-αόμην), ἐτιμῶ (-άου), ἐτιμᾶτο (-άετο), ἐτιμώμεθα (-αόμεθα),		
Ἀρρ. Πα.	ἐτιμήθην	τιμηθῶ	τιμηθείην
Π. μελ.	τιμηθήσομαι		τιμηθησόμην
Παρακ.	τετιμηματι	τετιμημένος	τετιμημένος
Υπ.	ἐτετιμήμην, ἐτετιμησο-		
Μ. μελ. Μ. Μελ.	τιμήσομαι		τιμησόμην
Μ. ἀρρ. Μ. Μελ.	ἐτιμησάμην	τιμήσωμαι	τιμησάμην

<i>Προστακτική</i>	<i>Απαρέμφατον</i>	<i>Μετοχή</i>
τιμώ (-άου) άς τιμᾶτε (-άετε)		ό τιμώμενος (-αόμενος)
τιμᾶσθε (-άεσθε) άς τιμῶνται (-άωνται)	τιμᾶσθαι (-άεσθαι)	ή τιμωμένη (-αομένη) τὸ τιμώμενον (-αόμενον)
<i>ἐπιτιμᾶσθε (-άεσθε) ἐτιμῶντο, (-άοντο)</i>		
τιμήθηται άς τιμηθῆ		ό τετιμημένος
ἔσσο τετιμημένος		ό τετιμημένος

ἀρχαία

τιμῶ (-άου) τιμάσθω (-αέσθω) τιμᾶσθε (-άεσθε) τιμάσθων (αέσθων) καὶ τιμάσθωσαν (-αέσθωσαν)	τιμᾶσθαι (-άεσθαι)	ό τιμώμενος (αόμενος) ή τιμωμένη (-αομένη) τὸ τιμώμενον (-αόμενον)
<i>ἐτιμᾶσθε (-άεσθε), ἐτιμῶντο (-άοντο).</i>		
τιμήθηται	τιμηθῆναι	τιμηθεῖς
	τιμηθήσεσθαι	ό τιμηθησόμενος
τετιμησο	τετιμησθαι	ό τετιμημένος

	τιμήσεσθαι	ό τιμησόμενος
τιμησαι	τιμήσασθαι	ό τιμησάμενος

	Οριστική	Υποτακτική	Εύκτική
Ἐγεστώς	φιλῶ (-έω) φιλεῖς (-έεις) φιλεῖ (-έει) φιλοῦμεν (-έομεν) φιλεῖτε (-έετε) φιλοῦσιν (-έουσι) (ν)	φιλῶ (-έω) φιλῆς (-έης) φιλῆ (-έη) φιλῶμεν (-έωμεν) φιλῆτε (-έητε) φιλῶσι (ν) (-έωσιν (ν))	εἴθε νά φιλῶ εἴθε νά φιλῆς εἴθε νά φιλῆ εἴθε νά φιλῶμεν εἴθε νά φιλῆτε εἴθε νά φιλῶσιν (ν)
Πα.	ἐφίλουν (-εον), ἐφίλεις (-εεις), ἐφίλει (-εε), ἐφιλοῦμεν (-έομεν), ἐφιλεῖτε (-έετε)		
Ἄδριστος	ἐφίλησα ἐφίλησας	φιλήσω φιλήσῃς	εἴθε νά φιλήσω
Μ. σ. Μ. δ.	Θά φιλῶ, θά φιλῆς		
Μ. σ.	θά φιλήσω, θά φιλήσῃς		
Παραχ.	ἔχω φιλήσει, η ἔχω πεφιλημένον	ἔχω φιλήσει η ἔχω πεφιλημένον	εἴθε νά είχον πεφιλημένον
Υπ.	είχον φιλήσει, είχεις φιλήσει... η είχον πεφιλημένον		
			Ἐν τῇ
Ἐγεστώς	φιλῶ (-έω) φιλεῖς (-έεις) φιλεῖ (-έει) φιλοῦμεν (-έομεν) φιλεῖτε (-έετε) φιλοῦσι (-έουσι) (ν)	φιλῶ (-έω) φιλῆς (-έης) φιλῆ (-έη) φιλῶμεν (-έωμεν) φιλῆτε (-έητε) φιλῶσι (-έωσι) (ν)	φιλοῦμι καὶ φιλοῦν φιλοῦς καὶ φιλοῦης φιλοῖ καὶ φιλοΐη φιλοῦμεν (-έομεν) φιλοῦτε (-έητε) φιλοῦσεν (-έοιεν)
Πα.	ἐφίλουν (-εον), ἐφίλεις (-εεις), ἐφίλει (-εε), ἐφιλοῦμεν (-έομεν), ἐφιλεῖτε		
Άδριστ.	ἐφίλησα ἐφίλησας	φιλήσω φιλήσῃς	φιλήσαιμι φιλήσαις
Μέλλων	φιλήσω φιλήσεις		φιλήσοιμι φιλήσοις
Παραχ.	πεφιληγκα πεφιληγκας	πεφιλήκω πεφιλήκης	πεφιλήκοιμι πεφιλήκοις
Υπ.	ἐπεφιλήκειν, ἐπεφιλήκεις, ἐπεφιλήκει		

τοῦ ῥήματος φιλῶ (φιλέω)

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
φίλει (-εε) ἄς φιλῇ (-έη) φιλεῖτε (-έετε) ἄς φιλῶσι(ν) (-έωσιν)	φιλεῖν (-έεν)	ὁ φιλῶν (-έων) ἡ φιλοῦσα (-έουσα) τὸ φιλοῦν (-έον)
ἔφιλουν (-εον)		
φιλησον ἄς φιλήσῃ		ὁ φιλήσας
ἔχε πεφιλημένον		ὅς ἔχων πεφιλημένον

ἀρχαία

φίλει (-εε) φιλεῖτω (-εέτω) φιλεῖτε (-έετε) φιλούντων (-εόντων) καὶ φιλείτωσαν (-εέτωσαν)	φιλεῖν (-έεν)	ὁ φιλῶν (-έων) ἡ φιλοῦσά (-έουσα) τὸ φιλοῦν (-έον)
(-έετε), ἔφιλουν (-εον).		
φιλησον φιλήσάτω	φιλήσαι	ὁ φιλήσας
	φιλήσειν	ὅς φιλήσων
πεφιληκός ζεθι:	πεφιληκέναι	ὅς πεφιληκός

	*Οριστική	*Υποτακτική	Εύκτική
*Εγεστώς Πα.	φιλοῦμαι (-έομαι) φιλεῖσαι (-έεσαι) φιλεῖται (-έεται) φιλούμεθα (-εόμεθα) φιλεῖσθε (-έεσθε) φιλοῦνται (-έονται)	φιλῶμαι (-έωμαι) φιλῆσαι (-έησαι) φιλῆται (-έηται) φιλάμεθα (-εώμεθα) φιλῆσθε (-έησθε) φιλῶνται (-έώνται)	εἴθε νὰ φιλῶμαι εἴθε νὰ φιλῆσαι εἴθε νὰ φιλῆται εἴθε νὰ φιλάμεθα εἴθε νὰ φιλῆσθε εἴθε νὰ φιλῶνται
*Αριστος Μδ.	έφιλούμην (-εόμην), έφιλεῖσο (-έεσο), έφιλεῖτο (-έετο), έφιλούμεθα (-εόμεθα)		
Μο. Μδ.	θὰ φιλῶμαι, θὰ φιλῆσαι	φιληθῶ φιληθῆς	εἴθε νὰ φιληθῶ
Παρακ.	ζχω φιληθῆ η εἴμαι πεφιλημένος	ζχω φιληθῆ η εἴμαι πεφιλημένος	εἴθε νὰ ζχω φιληθῆ
*Υπ.	εἶχον φιληθῆ, εἶχες φιληθῆ... η ημην πεφιλημένος		

Ἐν τῇ

*Εγεστώς Πα.	φιλοῦμαι (-έομαι) φιλῆ (-έει) φιλεῖται (-έεται) φιλούμεθα (-εόμεθα)- φιλεῖσθε (-έεσθε) φιλοῦνται (-έονται)	φιλῶμαι (-έωμαι) φιλῆ (-έη) φιλῆται (-έηται) φιλάμεθα (-εώμεθα) φιλῆσθε (-έησθε) φιλῶνται (-έώνται)	φιλούμην (-εοίμην) φιλοῖσο (-έοισο) φιλοῖτο (-έοιτο) φιλούμεθα (-εοίμεθα) φιλοῖσθε (-έοισθε) φιλοῖντο (-έοιντο)
*Αριστος Πα.	έφιλούμην (-εόμην), έφιλο (-έου), έφιλεῖτο (-έετο), έφιλούμεθα (-εόμεθα),		
Μ. Π. Π. αδρ.	έφιληθην.	φιληθῶ	φιληθείην
Μ. Π. Παρ.	φιληθήσομαι		φιληθησόμην
Παρ. *Υπ.	πεφιλημαί	πεφιλημένος ώ	πεφιλημένος εἰην,
	έπεφιλημην. ἐπεφιλησο		
Μ. Αδρ. Μ. Μ.	φιλήσομαι		φιλησόμην
Μ. Αδρ.	έφιλησάμην	φιλήσωμαι	φιλησάμην

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
φιλοῦ (-έου) άς φιληται (έγται)		ό φιλούμενος (-έσμενος)
φιλεῖσθε (-έεσθε) άς φιλῶνται (-έωνται)	φιλεῖσθαι (-έεσθαι)	ή φιλουμένη (-εομένη) τὸ φιλούμενον (-εόμενον)
ἐφιλεῖσθε (-έεσθε), ἐφιλοῦντο (-έοντο)		
φιλήθητι άς φιληθῆ		ό φιληθείς
ἐσο πεφιλημένος		ό πεφιλημένος

ἀρχαία

φιλοῦ (-έου) φιλεῖσθω (-έεσθω) φιλεῖσθε (-έεσθε) φιλεῖσθων (-έεσθων) καὶ φιλεῖσθωσαν (-έεσθωσαν)	φιλεῖσθαι (-έεσθαι)	ό φιλούμενος (-εόμενος) ή φιλουμένη (-εομένη) τὸ φιλούμενον (-εόμενον)
ἐφιλεῖσθε (-έεσθε), ἐφιλοῦντο (-έοντο)		
φιλήθητι	φιληθῆναι	ό φιληθείς
	φιληθῆσεσθαι	ό φιληθησόμενος
πεφιλησο	πεφιλήσθαι	ό πεφιλημένος
	φιλήσεσθαι	ό φιλησόμενος
φιλησαι	φιλήσασθαι	ό φιλησάμενος

	Οριστική	Υποτακτική	Εύκτική
Ἐνεστώς	πληρῶ (-ώ) πληροῖς (-έεις) πληροῖ (-έει) πληροῦμεν (-όσιμεν) πληροῦτε (-όστε) πληροῦσι(γ) (-όσουσι)	πληρῶ (-ώ) πληροῖς (-όγης) πληροῖ (-όη) πληροῦμεν (-όσιμεν) πληρῶτε (-όητε) πληροῦσι(γ) (-όσωσι)	εἴθε νά πληρῶ εἴθε νά πληροῖς η εἴθε νά ἐπλήρουν εἴθε νά ἐπλήρους
Πα.	ἐπλήρουν (-οον), ἐπλήρους (-οεις), ἐπλήρου (-οε), ἐπληροῦμεν (-όσιμεν)		
Ἀρίστος	ἐπλήρωσα ἐπλήρωσας	πληρώσω πληρώσῃς	εἴθε νά πληρώσω
Μδ. Μδ.	θά πληρῶ, θά πληροῖς		
Μσ. Μσ.	θά πληρώσω, θά πληρώσῃς		
Παρακ.	ἔχω πληρώσει η ἔχω πεπληρωμένον	ἔχω πληρώσει η ἔχω πεπληρωμένον	εἴθε νά ᔁχω πεπληρωμένον
Υπ.	είχον πληρώσει, είχες πληρώσει... η είχον πεπληρωμένον		
· En τῇ			
Ἐνεστώς	πληρῶ (-ώ) πληροῖς (-έεις) πληροῖ (-έει) πληροῦμεν (-όσιμεν) πληροῦτε (-όστε) πληροῦσι(γ) (-όσουσι)	πληρῶ (-ώ) πληροῖς (-όγης) πληροῖ (-όη) πληροῦμεν (-όσιμεν) πληρῶτε (-όητε) πληροῦσι(γ) (-όσωσι)	πληροῦμι και πληροῦην. πληροῖς και πληροῦης πληροῖ και πληροῖη πληροῦμεν (-όσιμεν) πληροῖτε (-όστε) πληροῖεν (-όσουσι)
Πα.	ἐπλήρουν (-οον) ἐπλήρους (-οεις), ἐπλήρου (-οε), ἐπληροῦμεν (όσιμεν)		
Ἀρίστος	ἐπλήρωσα ἐπλήρωσας	πληρώσω πληρώσῃς	πληρώσαιμι πληρώσαις
Μέλλων	πληρώσω πληρώσεις		πληρώσοιμι πληρώσοις
Παρακ.	πεπληρωκα πεπληρωκας	πεπληρώκω πεπληρώκης	πεπληρώκοιμι πεπληρώκοις
Υπ.	ἐπεπληρώκειν, ἐπεπληρώκεις		

τοῦ δήματος πληρῶ (πληρόω)

Προστακτική	Απαρεμφατον	Μετοχὴ
πλήρου (-οε) ἄς πληροὶ (-όη)		ὁ πληρῶν (-όων)
πληροῦτε (όετε) ἄς πληρῶσιν (γ) (-όωσι)	πληροῦν (-όεν)	ἡ πληροῦσα (-όουσα) τὸ πληροῦν (-όον)

ἐπληροῦτε (-όετε), ἐπλήρουν (-οογ).

πλήρωσον ἄς πληρώσῃ		ὁ πληρώσας
ἔχε πεπληρωμένον		ὁ ἔχων πεπληρωμένον

ἀρχαία

πλήρου (-οε) πληρούτω (-οέτω) πληροῦτε (-όετε) πληρούντων (οόντων καὶ πληρούτωσαν (οέτωσαν)	πληροῦν (-όεν)	ὁ πληρῶν (-όων) ἡ πληροῦσα (-όουσα) τὸ πληροῦν (-όον)
--	----------------	---

ἐπληροῦτε (-όετε), ἐπλήρουν (-οογ.)

πλήρωσον πληρωσάτω	πληρῶσαι	ὁ πληρώσας
	πληρώσειν	ὁ πληρώσων
πεπληρωκώς ισθι	πεπληρωκέναι	ὁ πεπληρωκώς

	Οριστική	Τποτακτική	Εύκτική
Ένεστάς	πληροῦμαι (-όσμαι) πληροῦσαι (-όσεσαι) πληροῦται (-όεται) πληρούμεθα (-ούμεθα) πληροῦθε (-όεσθε) πληροῦνται (-όονται)	πληρῶμαι (-όωμαι) πληρῶσαι (-όησαι) πληρῶται (-όγται) πληρώμεθα (-ούμεθα) πληρῶσθε (-όησθε) πληρῶνται (-όωνται)	εῖθε να πληρῶμαι εῖθε νά πληρῶσαι η εῖθε νά έπληροῦμην εῖθε νά έπληροῦσσο
Πα.	έπληρούμην (-ούμην), έπληροῦσσο (-όεσσο), έπληροῦτο (-όετο), έπληρούμεθα		
Άρθρος Α'	έπληρωθήν έπληρωθῆς	πληρωθῶ πληρωθῆς	εῖθε νά πληρωθῶ
Μα. Μα.	θά πληρῶμαι, θά πληρῶσαι		
Μα.	θά πληρωθῶ, θά πληρωθῆς		
Παρακ.	έχω πληρωθῆ η είμαι πεπληρωμένος	έχω πληρωθῆ η είμαι πεπληρωμένος	εῖθε νά έχω πληρωθῆ η εῖθε νά είμαι πεπληρωμέ- [νος]
Υπ.	είχον πληρωθῆ, είχεις πληρωθῆ... η ημην πεπληρωμένος		

Ἐν τῇ

Ένεστάς	πληροῦμαι (-όσμαι) πληροῖ (-όει) πληροῦται (-όεται) πληρούμεθα (-ούμεθα) πληροῦθε (-όεσθε) πληροῦνται (-όονται)	πληρῶμαι: (-όωμαι) πληροῖ (-ό) πληρῶται: (-όγται) πληρώμεθα (-ούμεθα) πληρῶσθε (-όησθε) πληρῶνται (-όωνται)	πληρούμην (-ούμην) πληροῖο (-όοιο) πληροῦτο (-όειτο) πληρούμεθα (-ούμεθα) πληροῦθε (-όεσθε) πληροῦντο (-όοιντο)
Πα.	έπληρούμην, (-ούμην), έπληροῦ (-όου), έπληροῦτο (-όετο), έπληρούμεθα		
Άρθρος Α'	έπληρωθήν	πληρωθῶ	πληρωθείην
Μέλλ.	πληρωθῆσομαι:		πληρωθησόμην
Παρακ. Παρακ.	πεπληρωματα:	πεπληρωμένος ω	πεπληρωμένος εἶην
Υπ.	έπεπληρωμην, έπεπλήρωσσο		
Μ. Η.	πληρώσομαι:		πληρωσόμην.
Μ. άρθρ.	έπληρωσάμην	πληρώσωμαι:	πληρωσάμην

Προστακτική	Απαρέμφατον	Μετοχή
πληροῦ (-όου) άς πληρῶται (-όηται)	πληροῦσθαι (-όεσθαι)	ό πληρούμενος (-οόμενος) ή πληρουμένη (οομένη) τὸ πληρούμενον (οόμενον)
(-οόμεθα), ἐπληροῦσθε (-όεσθε), ἐπληροῦντο (-όοντο).		

πληρώθητι άς πληρωθῆ		ό πληρωθεῖς
-------------------------	--	-------------

έσσο πεπληρωμένος		ό πεπληρωμένος
-------------------	--	----------------

δραστική

πληροῦ (-όου) πληρούσθω (-οέσθω) πληροῦσθε (-όεσθε) πληρούσθων (-οέσθων) πληρούσθωσαν (-οέσθωσαν)	πληροῦσθαι (όεσθαι)	ό πληρούμενος (-οόμενος) ή πληρουμέμη (οομένη) τὸ πληρούμενον (-οόμενον)
---	---------------------	--

(-οόμεθα), ἐπληροῦσθε (-όεσθε), ἐπληροῦντο (-όοντο).

πληρώθητι	πληρωθῆναι	πληρωθεῖς
	πληρωθήσεσθαι	ό πληρωθησόμενος
πεπλήρωσο	πεπληρῶσθαι	ό πεπληρωμένος

	πληρώσεσθαι	ό πληρωσόμενος
πληρώσαι	πληρώσασθαι	ό πληρωσάμενος

ΠΙΝΑΞ Η'.

Σχηματισμὸς τῶν εἰς μι ρήματων.

260. Ρήματά τινα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἰς τὸ α'. πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος λήγουσιν εἰς μι ἀντὶ εἰς ω· ώς

τίθημι	=	θέτω
δίδωμι	=	δίδω
δείκνυμι	=	δεικνύω

261. Τὰ εἰς μι ρήματα σχηματίζονται κατ' ἴδιον τρόπον μόνον εἰς τὸν ἐνεστῶτα, παρατατικὸν καὶ δεύτερον ἀόριστον τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, εἰς δὲ τοὺς ὅλους χρόνους σχηματίζονται δπως καὶ τὰ εἰς ω.

262. Τὰ κυριώτερα τῶν εἰς μι ρήματων εἶναι τὰ ἔξηγες:

α'.	ἴστημι	θέμα	στα
β'.	τίθημι	»	θε
γ'.	δίδωμι	»	δο
δ'.	Τὰ λήγοντα εἰς ν (ν) υμι		
	δείκνυμι	θέμα	δεικ
	σκεδάνυμι	»	σκεδα

263. Τὰ ρήματα ταῦτα σχηματίζονται ώς ἔξηγες:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

α' ἵστημι

	*Οριστική	*Υποτακτ.	Εὐκτική	Προστακτ.	*Ἀπ.	Μετοχή
*Ἐνεστώς	ἵστημι ἵστηξ ἵστησι (ν) ἵσταμεν ἵστατε ἵστάσι(ν)	ἵστω ἵστηξ ἵστη ἵστωμεν ἵστητε ἵστωσιν(ν)	ἵσταλην ἵσταλης ἵσταλη ἵσταλημεν-αῖμεν ἵσταλητε-αῖτε ἵσταλησαν-αῖνεν	ἵστη ἵστάτω ἵστατε ἵστάντων καὶ ἴστά- τωσων	ἵστάνται	ἵστάς ἵστάσα ἵστάν
Παρατ.	ἵστην, ἴστηξ, ἴστη, ἵσταμεν, ἴστατε, ἴστασαν					
*Άδριστος β'.	ἕστην ἕστηξ ἕστη ἕστημεν ἕστητε ἕστησαν	στῶ στῆξ στῆ στῶμεν στῆτε στῶσι(ν)	σταλήν σταλής σταλή σταλήμεν-αῖμεν σταλήτε-αῖτε σταλησαν-αῖνεν	στῆθι στῆτω στῆτε στάγτων καὶ στή- τωσαν	στῆγατ	στάς στᾶσα στάν

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

	ἵσταμαι ἵστασαι ἵσταται ἵσταμεθα ἵστασθε ἵσταγται	ἵστωμαι ἵστη ἵστηται ἵστωμεθα ἵστησθε ἵστωνται	ἵσταλμην ἵστασιο ἵστατο ἵσταλμεθα ἵστατησθε ἵσταλντο	ἵστασσο ἵστάσθω ἵστασθε ἵστάσθων καὶ ἵστάσθωσαν	ἵστασθαι	ἵστάμενος ἵσταμένη ἵσταμενον
--	--	---	---	--	----------	------------------------------------

Παρατ.	ἵστάμην, ἴστασο, ἴστατο, ἵσταμεθα, ἴστασθε ἴσταντο.
--------	--

*Άρβστ.	Δὲν ὑπάρχει
---------	-------------

*Ενεστώς	*Οριστική	*Υποτακτ.	*Εύκτική	*Προστακτ.	*Αρ.	*Μετοχή
τιθημι (τιθηξ)-τι- θείς	τιθό ^{τιθήσ}	τιθείγη τιθείης	τιθείηγη τιθείη	τιθει τιθετω	τιθεις	τιθεις
τιθησι(γ) τιθεμεν τιθετε τιθέασιν(γ)	τιθώμεν τιθήτε τιθησι(γ)	τιθείημεν τιθείητε-είτε τιθείησαν-είνεν	-είμεν και τιθέ- τωσαν	τιθέντων και τιθέ- τωσαν	τιθέγαι	τιθείσα
						τιθέν

Παρατατ.

έτιθην, έτιθεις, έτιθει,
έτιθεμεν, έτιθετε, έτιθεσαν.

*Άρριστος β'.	έθηκα έθηκας έθηκε(γ) έθεμεν έθετε έθεσαν	θῶ θῆς θῆ θῶμεν θῆτε θῶσι(γ)	θείην θείης θεῖη θείημεν-είμεν θείητε-είτε θείησαν-είεν	θές θέτω θέτε θέντων και θέτωσαν	θείς	θείσα
---------------	--	---	--	---	------	-------

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

*Ενεστώς	τιθεμαι τιθεσαι τιθεται τιθέμεθα τιθεσθε τιθενται	τιθώμαι τιθη τιθήται τιθώμεθα τιθήσθε τιθώνται	τιθείμηγη τιθείο τιθείτο τιθείμεθα τιθείσθε τιθείντο	τιθεσο τιθέσθω τιθεσθε τιθέσθων και τιθέσθωσαν	τιθεσθαι	τιθέμενος
----------	--	---	---	---	----------	-----------

Παρατατ.

έτιθέμηγη, έτιθεσο, έτιθετο,
έτιθέμεθα, έτιθεσθε, έτιθεντο

*Άρριστος δ'	έθέμηγη έθου έθετο έθέμεθα έθεσθε έθεντο	θῶμαι θῆ θῆται θώμεθα θῆσθε θῶνται	θείμηγη θείο θείτο θείμεθα θείσθε θείντο	θοῦ θέσθω θέσθε θέσθων και θέσθωσαν	θέσθαι	θέμενος
--------------	---	---	---	--	--------	---------

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

γ'. διδωμι

	*Οριστική	*Υποτακτ.	Εύκτική	Προστακτ.	*Απ.	Μετοχή
*Εγεστάς.	διδωμι διδωξ διδωσι(ν) διδομεν διδοτε διδόασι(ν)	διδώ διδῷ διδῷ διδῶμεν διδῶτε διδῶσι(ν)	διδοίην διδοίης διδοίη διδοίημεν-οῖμεν διδοίητε-οῖτε διδοίησαν-οῖεν	διδου διδότω διδοτε διδόντων και διδότωσαν	διδοὺς διδότω διδοῦσα	διδοὺς διδοῦσα διδόν
Παρατατ.	έδιδουν, έδιδους, έδιδου έδιδομεν, έδιδοτε έδιδοσαν.					
*Άρριστος β'.	εδῶκα εδωκας εδωκε εδομεν εδοτε εδοσαν	δῶ δῷ δῷ δῶμεν δῶτε δῶσι(ν)	δοίην δοίης δοίη δοίημεν-οῖμεν δοίητε-οῖτε δοίησαν	δόξ δότω δότε δόντων και δότωσαν	δοὺς δοῦσα	δοὺς δοῦσα δόν
ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ						
*Εγεστάς.	διδομαι διδοσαι διδοται διδόμεθα διδοσθε διδονται	διδῶμαι διδῷ διδῶται διδόμεθα διδῶσθε διδῶνται	διδοίμην διδοῖσο διδοῖτο διδοίμεθα διδοῖσθε διδοῖντο	διδοσθ διδόσθω διδοσθε διδόσθων και διδόσθωσαν	διδόμενος διδομένη διδομένη διδόμενον	διδόμενος διδομένη διδομένη διδόμενον
Παρατατ.	έδιδόμην, έδιδοσσο, έδιδοτο, έδιδόμεθα, έδιδοσθε, έδιδοντο.					
*Άρριστος β'.	έδόμηγ έδου έδοτο έδόμεθα έδοσθε έδοντο	δῶμαι δῷ δῶται δώμεθα δῶσθε δῶνται	δοίμηγ δοῖσο δοῖτο δοίμεθα δοῖσθε δοῖντο	δοῦ δόσθω δόσθε δόσθων και δόσθωσαν	δόμενος δομένη δομένη δόμενον	δόμενος δομένη δομένη δόμενον

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

δ'. δείκνυμι

	‘Οριστική	Υποτακτ.	Εύκτική	Προστακτ.	Άρ.	Μετοχή
•Εγεστώς	δείκνυμι δείκνυς δείκνυσι(ν) δείκνυμεν δείκνυτε δείκνυασι(ν)	δεικνύω δεικνύγεις δεικνύη δεικνύωμεν δεικνύητε δεικνύωσι(ν)	δεικνύοιμι δεικνύοις δεικνύοι δεικνύσιμεν δεικνύοιτε δεικνύοιεν	δείκνυ δεικνύτω δείκνυστε δεικνύτων δεικνύτωσαν	δεικνύγεις δεικνύσσα δεικνύν	δεικνύς δεικνύσσα δεικνύν
Παρατατ.		έδείκνυν, έδείκνυς, έδείκνυ, έδείκνυμεν, έδείκνυτε, έδείκνυσαν.				

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

•Εγεστώς	δείκνυμαι δείκνυσαι δείκνυται δείκνυμεθα δείκνυσθε δείκνυνται	δεικνύωμαι δεικνύη δεικνύηται δεικνύώμεθα δεικνύησθε δεικνύωνται	δεικνυσίμηγ δεικνύοιο δεικνύοιτο δεικνυσίμεθα δεικνύοισθε δεικνύοιντο	δείκνυσσο δεικνύσθω δείκνυσθε δεικνύσθων δεικνύσθωθω- -σαν	δεικνύσθαι δεικνύσθαι	δεικνύμενος δεικνυμένη δεικνύμενον
Παρατατ.		έδεικνύμηγ, έδεικνυσσο, έδεικνυτο, έδεικνύμεθα, έδεικνυσθε, έδεικνυντο.				

ΟΙ ΆΛΛΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

	ϊστημι,	τιθημι,	δίδωμι,	δείκνυμαι
Μέλλων	στήσω	θήσω	δώσω	δείξω
Άρριστος α'	ἔστησα	—	—	ἔδειξα
Παρακείμενος	ἔστηκα (α)	τέθικα	δέδωκα	δέδειχα
Τπερσυντέλικος	ἔστηκειν	ἔτεθείκειν	ἔδεδώκειν	ἔδεδείχειν
Μέσ. Μέλλων	στήσομαι	θήσομαι	δώσομαι	δείξομαι
Μέσ. Άρρ. α'.	ἔστησάμηγ	—	—	ἔδειξάμηγ
II. Παρακείμ.	—	τέθιμαι	δέδομαι	δέδειγμαι
II. Τπερσυντέλ.	—	ἔτεθίμηγ	ἔδεδόμηγ	ἔδεδείγμηγ
II. Μέλλων	σταθήσομαι	τεθήσομαι	δοθήσομαι	δειχθήσομαι
II. "Αόριστος	ἔσταθην	ἔτεθην	ἔδεθηγ	ἔδειχθηγ

(α'). Σημ. Ο παρακ. σχηματίζεται και ἀνωμάλως ώς ἔξης: ἔστηκα, ἔστηκας, ἔστηκε(ν), ἔσταμεν, ἔστατε, ἔστασι(ν). Προστακτ. ἔσταθι, ἔστάτω.

264. Ἐκ τῶν εἰς μι ρήματων ἄλλα μὲν πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ ἐπαναλαμβάνουσι τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ θέματος μεθ' ἑνὸς ι (ἐνεστωτικὸς ἀναδιπλασιασμὸς), ἄλλα δὲ προσλαμβάνουσι μεταξὺ τοῦ θέματος καὶ τῶν καταλήξεων τὴν συλλαβὴν νν μέν, διταν τὸ θέμα τοῦ ρήματος λήγῃ εἰς σύμφωνον, ννν δέ, διταν τὸ θέμα λήγῃ εἰς φωνῆσεν. ὅς.

ἐκ θέματος δο		γίνεται ὁ ἐνεστώς διδωμι
» » θε	»	τιθημι
» » δεικ	»	δείκνυμι
» » ζω	»	ζύννυμι

Σημ. α'. Ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμὸν λαμβάνουσι καὶ τινα τῶν βαρυτόνων ρήματων ὡς γίγνομαι, πίστω γιγνώσκω κτλ.

Σημ. β'. Πολλὰ τῶν εἰς (ν) νυμι ρήματων σχηματίζονται πολλάκις καθ' ἀπόσας τὰς ἐγκλισεις καὶ βαρυτόνως· ὡς δύνυμι καὶ δύνω, ἀπόλλυμι καὶ ἀπολλύω.

265. Κατὰ τὰ εἰς μι ρήματα σχηματίζονται καὶ τὰ ἔξηγοι:

α'. εἰμὶ=εἰμαι

δπερ ἵδε εἰς σελ. 81

β'. εἶμι=θὰ ἔλθω= θὰ πορευθῶ

Ἐγεστός	εῖμι	ἴω	ἴοιμι, ίοίην	ἴθι	ἴων
	εῖ	ἴης	ἴοις	ἴτω	
	εῖσι	ἴη	ἴοι	ἴτε	
	ίμεν	ἴωμεν	ἴοιμεν	ἴόντων	ἴωσα
	ίτε	ἴητε	ἴοιτε		
	ίασι(ν)	ἴωσι(ν)	ἴοιεν	καὶ ίτωσαν	ίὸν

Παρατ.	ἢα καὶ ἢειν, ἢεισθα καὶ ἢεις, ἢει, ἢμεν, ἢτε, ἢσαν καὶ ἢεσαν.
--------	--

—'Απαρέμφ. ἐστάναι.—Μετ. ἐστώς, ἐστῶσα, ἐστώς.

Τὸ δὲ γ'. πληθ. πρόσωπ. τοῦ ὑπερσ. εύρισκεται καὶ ἐστασαν.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

γ'. ίημι = ἀφίνω (κατὰ τὸ τίθημι)

	Οριστική	Υποτακτ.	Εύκτική	Προστακτ.	Αλ.	Μετοχή
*Ένεστώς	ίημι ίεις (ίης) ίησι (γ) ίεμεν ίετε ίέσι (γ)	ίω ίῆς ίῆ ίῶμεν ίῆτε ίῶσι (γ)	ίείην ίείης ίείη ίείημεν-είμεν ίείητε-είτε ίείησαν-είεν	ίει ίέτω ίέτε ίόντων καὶ ίέτωσαν	ίέις ίεῖσα ίεν	
Παρατατ.			ίην, ίεις, ίει, ίεμεν, ίετε, ίεσαν	Mέλλων ἥσω. Παρακ. εἰκα. Υπερσ. εἰκειν.		
*Άρθρος β'.	ήκα ήκας ήκε(γ) είμεν είτε είσαν	ώ ῆς ῆ ώμεν ῆτε ῶσι(γ)	είην είης είη είημεν-είμεν είητε-είτε είησαν-είεν	εῖ εῖτω εῖτε εῖντων καὶ εῖτωσαν	εῖς εἰσα εῖν	

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

*Ένεστώς	ίεμαι ίεσαι ίεται ίέμεθα ίεσθε ίενται	ίῶμαι ίῆ ίῆται ίώμεθα ίῆσθε ίῶνται	ίείμην ίεῖο ίείτο ίείμεθα ίείσθε ίείντο	ίεσο ίεσθω ίεσθε ίεσθων καὶ ίεσθωσαν	ίεσθαι	ίέμενος ίεμένη ίέμενον
Παρατατ.	ίέμην, ίεσο, ίετο, ίέμεθα, ίεσθε, ίεντο.		Mέσ. μέλλ. ἥσομαι. Παθ. μέλλ. ἔθήσομαι Παρ. ἀόρ. εἰθην.—Υποτακτ. έθῶ, εθῆσ.... Παρακ. εἰμαι.—Υπερσ. εῖμην.			
*Άρθρος β'.	είμην είσο είτο είμεθα είσθε είντο	ώμαι ῆ ῆται ώμεθα ῆσθε ῶνται	είμην εῖο είτο είμεθα είσθε είντο	οῦ εῖσθω εῖσθε εῖσθων καὶ εῖσθωσαν	εῖσθαι	είμενος είμένη είμενον

δ'. φημι = λέγω

	Οριστική	Υποτακτ.	Εὐκτική	Προστακτ.	Απ.	Μετοχή
"Εγεστώς	φημί φής φησί(ν) φαμέν φατέ φασί(ν)	φῶ φῆς φῆ φῶμεν φῆτε φῶσι(ν)	φαίνυ φαίης φαΐη φαίμεν φαῖτε φαίεν	φάθι φάτω φάτε φάντων καὶ φάτωσαν	φάγατ φάσκων	φάσκων φάσκουσα φάσκον
Παρατατ.	ἔφην, ἔφης καὶ ἔφησθα, ἔφη. ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.			Μέλλων φήσω 'Άρρ. ἔφησα		

ε'. οἶδα = γνωρίζω

	Οριστική	Υποτακτ.	Εὐκτική	Προστακτ.	Απ.	Μετοχή
"Εγεστώς	οἶδα οἶσθα οἶδε(ν) ἴσμεν ἴστε ἴσασι(ν)	εἰδῶ εἰδῆς εἰδῆ εἰδῶμεν εἰδῆτε εἰδῶσι(ν)	εἰδείην εἰδείης εἰδείη εἰδείημεν εἰδείητε εἰδείησαν	ἴσθι ἴστω ἴστε ἴστων καὶ ἴστωσαν	εἰδέται εἰδότα	εἰδώς εἰδοῦτα εἰδός
Παρατατικός	ἢδη καὶ ἢδειν, ἢδησθα, ἢ ἢδεισθα καὶ ἢδεις, ἢδει καὶ ἢδη ἢδειμεν ἢ ἢσμεν, ἢδειτε, ἢ ἢστε, ἢδεσαν.			Μέλλων εἰσομαι καὶ εἰδήσω		

Σημ. Η όριστική τοῦ ἐνεστῶτος κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους σχηματίζεται ώς ἔξης: οἶδα, οἶδας, οἶδε(ν), οἶδαμεν, οἶδατε, οἶδασι(ν).

στ'. κεῖμαι

	Οριστική	Προστακτ.	Απαρ.	Μετοχή	Παρατατ.	Μέλλων
"Εγεστώς	κεῖμαι κεῖσαι κεῖται κείμεθα κείσθε κεῖνται	κεῖσο κείσθω κεῖσθε κείσθων καὶ κείσθωσαν	κεῖσθαι	κείμενος κειμένη κείμενον	ἔκειμην ἔκεισο ἔκειτο ἔκειμεθα ἔκεισθε ἔκειντο	κείσομαι

Σημ. Τὸ κεῖμαι ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν δὲν ἔχει εὑρηγναὶ ὅμιλοι καὶ τύποι κένται, κέωνται καὶ κέοιτο, κέοιντο.

ζ'. κάθημαι

	Οριστική	Υποτακτ.	Εύκτική	Προστακτ.	δπ	Μετοχή
Ἐνεστώς	κάθημαι κάθησαι κάθηται καθήμεθα κάθησθε κάθηγται	καθῶμαι καθῆ καθῆται καθώμεθα καθῆσθε καθῶνται	καθήμην καθῆσθο καθῆτο καθήμεθα καθῆσθε καθῆγυτο	κάθησο καθήσθω κάθησθε καθήσθων καὶ καθή- σθωσαν	καθῆσθαι	καθήμενος καθημένη καθήμενον
Παρατ.	ἐκαθήμην, ἐκάθησο, ἐκάθητο ἐκαθήμεθα, ἐκάθησθε, ἐκάθηητο.					

Σημ. Εύρίσκεται: δι παρατατ. καὶ καθήμην, καθῆσο κτλ.

266. Κατὰ τὸ ἵστημι σχηματίζονται καὶ τὰ ἑξῆς δήματα:

1. **Δύναμαι**.—Μέλλ. δυνήσομαι, ἀδρ. παθ. ἐδυνήθην καὶ ἐδυνάσθην, παρακ. δεδύνημαι.

2. **Ἐπισταμαι**.—Γνωρίζω. Μέλ. ἐπιστήσομαι, ἀδρ. ἡπιστήθην.

Σημ. α'. Τὰ ἄνω δήματα εἰς τὴν ὑποτ. καὶ εὐκτ. σχηματίζονται ὅπως καὶ τὰ βαρύτονα: ως δύνωμαι, δύνῃ, δύνηται,—δυναίμηγ, δύναισο κτλ.

Σημ. β'. Τὸ δύναμαι καὶ ἐπισταμαι εἰς τὸ β' ἑνικὸν πρόσ. τοῦ παρατ. καὶ τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστ. ἀποδάλλουσι τὸ σ τῆς καταλήξεως σο καὶ συναιροῦν τὸν χαρακτῆρα α μὲ τὸ ο εἰς ω.

3. **Όντινημι** = ὠφελῶ,—Μέλ. ὀνήσω, ἀδρ. ὠνησα.

Όνιναμαι. Μέλ. ὀνήσομαι, ἀδρ. ὠνήμην, παθ. ἀδρ. ὠνήθην.

4. **Πίμπλημι** = γεμίζω.—Μέλ. πλήσω, ἀδρ. ἔπληγσα, παρακ. πέπληκα.

Πίμπλαμαι. Μέλ. πλησθήσομαι, ἀδρ. ἔπλησθην, παρ. πέπλησμαι.

5. **Πίμπρημι** = καίω. Μέλ. πρήσω, ἀδρ. ἔπρηγσα.

Πίμπραμαι. Μέλ. πρησθήσομαι, ἀδρ. ἔπρησθην, παρ. πέπρησμαι.

267. Κατὰ τὸ δείκνυμι σχηματίζονται καὶ τὰ ἑξῆς:

1. **Ἄγνυμι** = συντρίβω (πάντοτε σύνθετον).—Μέλ. ἄξω, ἀδρ. ἔαξα, παρακ. ἔαγα.

Ἄγνυμαι. Ἀδρ. ἔάγην.

2. **Αμφιέννυμι**=ένδυω.— Μέλλ. ἀμφιῶ, ἀόρ. ἡμφίεσα, παρακ.
ἡμφίεσμαι.

3. **Απόλλυμι**=ἀφανίζω.— Μέλλ. ἀπολῶ, ἀόρ. ἀπώλεσα, παρακ.
ἀπολώλεκα.

Ἀπόλλυμαι. Μέλλ. ἀπολοῦμαι, ἀόρ. ἀπωλόμηγ, παρ. ἀπώλωλα.

4. **Ζεύγνυμι**=ζεύγω.— Μέλλ. ζεύξω, ἀόρ. ἔζευξα.

Ζεύγνυμαι. Ἀόρ. ἔζευχθην καὶ ἔζύγην, παρακ. ἔζευγμαι. μέσ. ἀόρ.
ἔζευξάμην.

5. **Ζώννυμι**=ζώνω.— Μέλ. ζώσω, ἀόρ. ἔζωσα, παρακ. ἔζω(σ)μαι.

6. **Κεράννυμι**=σμίγω.— Ἀόρ. ἐκέρασα.

Κεράννυμαι. Ἀόρ. ἐκράθην ἢ ἐκεράσθην, παρ. κέκραμαι, μ. ἀόρ.
ἐκερασάμην.

7. **Κρεμάννυμι**=κρεμῶ.— Ἀόρ. ἐκρέμασα.

Κρεμάννυμαι. Ἀόρ. ἐκρεμάσθην, παρ. κρέμαμαι.

8. **Μίγνυμι**=σμίγω. Μέλλ. μίξω, ἀόρ. ἔμιξα.

Μίγνυμαι. Ἀόρ. ἐμίχθην. β' ἐμίγην, μ. ἀόρ. ἐμιξάμην, παρακείμ.
μέμιγμαι.

9. **Ομνυμι**=δημύω. Μέλ.— δημοῦμαι, ἀόρ. ὅμοσα, παρ. δημώμοκα.

Ομνυμαι. Μέλ. δημοσθήσομαι, ἀόρ. ώμόθην καὶ μέσ. ώμοσάμην,
παρακ. δημώμοται, καὶ γ' πληθ. δημώμονται.

10. **Πετάννυμι**=ἀνοίγω.— Ἀόρ. ἐπέτασα.

Πετάννυμαι. Παθ. ἀόρ. ἐπετάσθην, παρακ. πέπταμαι.

11. **Πήγνυμι** = Ἀόρ. ἔπηξα. Πήγνυμαι. Παθ. μέλλ. β'. παγήσομαι,
παθ. ἀόρ. β'. ἐπάγην, παρακ. πέπηγα.

12. **Ρήγνυμι**=σχίζω.— Μέλ. ρήξω, ἀόρ. ἔρρηξα, παρακ. ἔρρωγα.

Ρήγνυμαι. Μέλλ. β' ράγήσομαι, ἀόρ. ἔρράγην. μ. ἀ. ἔρρηξάμην.

13. **Ρώννυμι** = ένδυναμώνω.— Ἀόρ. ἔρρωσα. Ρώννυμαι. Ἀόρ.
ἔρρωσθην, παρακ. ἔρρωμαι.

14. **Σβέννυμι** = σδύνω.— Ἀόρ. ἔσθεσα. Σβέννυμαι. Μέλλ. σθήσο-
μαι, ἀόρ. ἔσθέσθην, παρακ. ἔσθηκα.

15. **Σκεδάννυμι**=σκορπίζω.— Ἀόρ. ἐσκέδασα. Σκεδάννυμαι, ἀόρ.
ἐσκεδάσθην, παρακ. ἐσκέδασμαι, μ. ἀ. ἐσκεδασάμην.

16. **Στρώννυμι** = Ἀόρ. ἐστόρεσα (ἔστρωσα). παρακ. ἐστρωμαι.

Σημ. Ρήματά τινα εἰς ω σχηματίζονται καὶ εἰς νυμ· ώς ἀνοίγω καὶ ἀνο-
γνυμι, εἴργω εἴργνυμι.

ΠΙΝΑΞ Θ'.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΕΙΣ ΩΡΗΜΑΤΩΝ*ἐν τῇ ἀρχαίᾳ*

Σημ. α') Οἱ ἐν παρενθέσεις χρόνοι εἰναι εὐχρηστοι μόνον ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ.

Σημ. β') Τὸ παρατατικός καὶ ὑπερσυντέλικος δὲν σημειοῦνται ἐν τῇ καταλόγῳ τούτῳ· διότι σχηματίζονται ὄμαλῶς, ὁ μὲν παρατατικός ἐκ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστῶτος, ὁ δὲ ὑπερσυντέλικος ἐκ τοῦ θέματος τοῦ παρακειμένου.

1. **Ἀγω**=Ἄόρ. β' ἡγαγον, μέσ. ἀόρ. β', ἡγαγόμην. Οἱ ἄλλοι χρόνοι ὄμαλῶς.

2. **Αἰρέω**=λαμβάνω.—Μέλ. αἵρήσω, ἀόρ. β'. εἰλον (ἀφήρεσα), ὑποτ. ἔλω, παρ. ἥρηκα.—Ἄεροῦμαι. Μέσ. μέλ. αἱρήσομαι, μέσ. ἀόρ. β'. εἰλόμην, παθ. μέλ. αἱρεθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἥρεθην, παρ. ἥρημαι.

3. **Αἰσθάνομαι**=Μέσ. μέλ. αἰσθήσομαι, μέσ. ἀόρ. β'. ἥσθόμην (ἥσθανθην), παρ. ἥσθημαι.

4. **Ἀκούω**=Μέσ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. ἀκούσομαι, παρ. ἀκήκοα.

5. **Ἀλείφω**=Παρακ. ἐνεργ. ἀλήλιφα, παρακ. μέσ. ἀλήλιψμαι, τὰ ἄλλα ὄμαλῶς.

6. **Ἀλισομαι**=συλλαμβάνομαι.—Μέσ. μέλ. ἀλώσομαι, ἀόρ. β'. ἔάλων καὶ ἥλων, παρ. ἔάλωνα καὶ ῥίλωνα.

Σημ. Τὸ ἀδριστος ἔάλων σχηματίζεται: οὕτω: ἔάλων, ἔάλως, ἔάλω, ἔάλωμεν, ἔάλωτε, ἔάλωσαν.—Τπ, ἀλῶ ἀλῷς, κτλ.—Εὔκτ. ἀλοίην, ἀλοίης, κτλ.—Προστ. ἀλωθι ἀλώτω, κτλ.—Τπαρ. ἀλῶναι.—Μετοχὴ ἀλούς, ἀλοῦσα ἀλόν.

7. **Ἀμαρτάνω**=Μέσ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. ἀμαρτήσομαι, ἀόρ. β'. ἥμαρτον, (ἥμάρτησα), παρ. ἥμάρτηκα, παθ. ἀόρ. ἥμαρτήθην, παρ. ἥμάρτημαι.

8. **Ἀναλίσω** καὶ **ἀναλόω**=διπανῶ.=Μέλ. ἀναλώσω, ἀόρ. ἀνήλωσα καὶ ἥναλωσα, παρακ. ἀνήλωκα. Ἀναλίσκομαι. Μέλ. παθ. ἀναλωθήσομαι, ἀόρ. παθ. ἀνηλώθην (ἥναλώθην), παρακ. ἀνήλωμαι.

9. **Ἀνέχομαι**.—(ἰδὲ ἔχω).

10. **Ἀνοίγω** καὶ **ἀνοίγνυμι**=Παρ. ἀνέψιγον (ἥνοιγον), ἀόρ. ἀνέψξα (ἥνοιξα, ἥνέψξα), παρ. ἀνέψχα.—Ἀνοίγομαι. Παρατ. ἀνεψγόμην (ἥνοιγόμην), μέσ. μέλ. ἀνοίξομαι, παθ. ἀόρ. ἀνεψχθην (ἥνοιχθην), παρακ. ἀνέψγμαι.

11. **Ἀρέσκω**=Μέλ. ἀρέσω, ἀόρ. ἥρεσα.

12. **Αὐξω καὶ αὐξάνω** = Μέλ. αὐξήσω, ἀόρ. ηὔξησα. παρακ., ηὔξηκα.—Αὐξομαι καὶ αὐξάνομαι. Μέσ. μέλ. αὐξήσομαι, παθ. μέλ. αὐξηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ηὔξηθην, παρ. ηὔξημαι.

13. **Αφικνοῦμαι** = (ἰδεῖ ἐκνοῦμαι).

14. **Ἀχθομαι** = δυσαρεστοῦμαι.—Μέσ. μέλ. ἀχθέσομαι. παθ. ἀόρ. ἡχθέσθην.

15. **Βατνω**.—Μέσ. μέλ, ἀντὶ ἐνεργ. βήσομαι, ἀόρ. β', ἔδην, παρακ. βέβηκα.—Ο ἀόριστος β'. σχηματίζεται, ὅπως ὁ ἀόρ. β'. τοῦ ἵστημι.

16. **Βάλλω**. Μέλ. βαλῶ, ἀόρ. β'. ἔδαλον, παρ. βέβληκα.—Βάλλομαι. Μέσ. μέλ. βαλοῦμαι. παθ. μέλ. βληθήσομαι, μέσ. ἀόρ. β'. ἔδαλόμην, παθ. ἀόρ. ἔδληθην, παρ. βέβλημαι.

17. **Βαρύνω**.—Παθ. παρ. βεβάρημαι τὰ ἄλλα ὅμαλῶς.

18. **Βιόω-ῶ**.—Μέσ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. βιώσομαι, ἀόρ. β') ἐδίων καὶ α'. ἐδίωσα, παρακ. βεδίωκα. 'Ο ἀόρ. β'. κλίνεται ώς ἑξῆς: 'Οριστ. ἐδίων, ἐδίως, ἐδίω, κτλ. 'Υποτ. βιώ, βιῷς βιῷ κτλ. Εὔκτ. βιῷην, βιῷης, κτλ. 'Απαρέμφ. βιῶναι. Μετοχ. ὁ βιούς, ἡ βιοῦσα, τὸ βιόν.

19. **Βουλομαι**.—βούλει βούλεται.—Μέσ. μέλ. βουλήσομαι παθ. ἀόρ. ἐ(ἡ)βουλήθην, παρακ. βεβούλημαι.

20. **Βόσκω**.—Μέλ. βοσκήσω, ἀόρ. ἔδόσκησα.

21. **Γηράσκω**.—Μέλ. γηράσω, τὰ λοιπὰ ὅμαλῶς.

22. **Γίγνομαι**. Μέσ. μέλ. γενήσομαι, μέσ. ἀόρ. β'. ἐγενόμην (ἐγεινα) παρακ. γεγένημαι καὶ γέγονα.

23. **Γιγνώσκω**.—Μεσ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. γνώσομαι, ἀόρ. β'. ἔγνων, παρακ. ἔγνωκα.—Γιγνώσκομαι. Παθ. μέλ. γνωσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐγνωσθην, παρακ. ἔγνωσμαι. 'Ο ἀόρ. β'. κλίνεται ώς ἑξῆς: 'Οριστ. ἔγνων, ἔγνως, ἔγνω, κτλ. 'Υποτ. γνῶ, γνῷς, γνῷ κτλ. Εὔκτ. γνοίην, γνοίης, γνοίη κτλ. Προστ. γνῶθι, γγώτω κτλ. 'Απαρέμφ. γνῶναι. Μετοχὴ ὁ γνούς, ἡ γνοῦσα, τὸ γνόν.

24. **Δάκνω**.—δαγκάνω.—Μέσ. μέλλ. ἀντὶ ἐνεργ. δήξομαι, ἀόριστ. ἔδηξα (ἔδάγκασα), ἀόρ. β' ἔδακον.—Δάκνομαι. Παθ. ἀόρ. ἔδήχθην, παρακ. δέδηγμαι.

25. **Δείδω**. = φοδοῦμαι.—**Ἄχρηστος** ἐνεστῶς, παρακ. δέδοικα μὲ σημασίαν ἐνεστῶτος, μέσ. μέλλ. ἀντὶ ἐνεργ. δείσομαι, ἀόρ. ἔδεισα, ὁ παρακ. σχηματίζεται ώς ἑξῆς: 'Οριστ. δέδοικα καὶ δέδικα, δέδοικας, δέδοικε καὶ δέδιε(ν), δέδοίκαμεν καὶ δέδιμεν. 'Υποτακτ. δεδοίκω ὅμα-

λῶς καὶ δεδίω, γ'. πληθ. δεδίωσι(ν). Εὔκτ. ὄμαλῶς. Προστ. δέδιθι.
Ἄπαρ. δεδοικέναι. καὶ δεδιέναι. Μετοχὴ δεδοικῶς καὶ δεδιώς, δεδοικυῖα,
δεδοικός καὶ δεδιός.

26. **Δέω.**—έχω ἀνάγκην. — Συνήθως ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὸ γ' ἐνικὸν
πρόσωπον. Ὁριστ. δεῖ. Ὅποτ. δέη. Εὔκτ. δέοι. Ἄπαρ. δεῖν. Μετοχὴ. τὸ
δέον καὶ δεῖν. Παρατ. ἔδει μέλλ. δεήσει, ἀρό. ἔδεησε.—Δέομαι. Μέσ.
μέλλ. δεήσομαι, παθ. ἀρό. ἔδεηθην, παρακ δεδέημαι.

27. **Δέω.**—δένω.—Μέλλ. δήσω, ἀρό. ἔδησα (ἔδεσα), παρακ. δέδεκα.
Δέομαι. Ἀρό: ἔδησάμην, παθ. μέλλ. δεθήσομαι, ἀρό. ἔδέθην, παρ.
δέδεμαι.

28. **Διαιτάω-ῶ** = κρίνω ὡς διαιτητής. — Ομαλόν, ἀλλὰ λαμβάνει
αὐξησιν διπλῆν. ὡς ἐδιήτων, ἐδιήτητα κτλ.

29. **Διδράσκω** = δραπετεύω. — Πάντοτε σύνθετον, μέσ. μέσ. μέλλ.
ἀντὶ ἐνεργ. δράσομαι, ἀρό. β'. ἔδραν, παρακ. δέδρακα. Ὁ ἀδρίστος σχη-
ματίζεται ὡς ἔξης: Ὁριστ, ἔδραν, ας, α, κτλ. Ὅποτ. δρῶ, ἄξ, ἄ, κτλ.
Εὔκτ. δραίην, ἀρό. δρᾶναι, μετ. δράς, δρᾶσα, δράν.

30. **Δοκέω-ῶ.** — Μέλλ. δόξω, ἀρό. ἔδοξα. Δοκοῦμαι, παθ. παρακ.
δέδογμαι.

31. **Δύω.**—Ομαλόν, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀρό. β'. ἔχει οὕτω: Ὁριστικὴ
ἔδυν, ἔδυς κτλ. Ὅποτ. δύω, δύγις, δύη κτλ. Εὔκτ. ὑποδύομαι, ὑποδύοις,
ὑποδύοι κτλ. Ἄπαρ. δῦναι, μετοχ. δύς, δύσσα, δύν.

32. **Ἐγείρω.**—Ομαλόν ἔχει μόνον παρακείμενον ἐγρήγορα, μετα-
γενέστ. ἐγήγερκα, μέσ. ἀρό. ἥγρόμην, παρακ. ἐγήγερμαι.

33. **Ἐθέλω.** — θέλω. — Μέλλ. ἐθελήσω καὶ θελήσω, ἀρό. ἥθέλησα,
παρακ. ἥθέληκα.

34. **Ἐθω.**—Αχρηστος ἐνεστώς, παρ. εἴωθα = ἔχω συνήθειαν.

35. **Ἐλαύνω** = καταδιώκω.—Μέλλ. ἐλῶ, ἐλάξ, ἐλάχ. κτλ. ἀρό. ἥλασα,
παρακ. ἐλήλακα. Ἐλαύνομαι. Παθ. ἀρό. ἥλαθην, μέσ. ἀρό. ἥλασάμην,
παρακ. ἐλήλαμαι.

36. **Ἐλέγχω.**—Ομαλόν, δὲν ἔχει ἐνεργ. παρακείμενον. ὁ παθητ.
ἐλήλεγμαι.

37. **Ἐλκω** = ἐλκύω. — Παρατ. εἴλκον (εἴλκυον), μέλλων συνέλξω
(ἐλκύσω), ἀρό. εἴλκυσα. — Ἐλκομαι (ἐλκύομαι), μέσ. μέλλ. ἐλκύσομαι,
μέσ. ἀρό. εἴλκυσάμην, παθητ. εἴλκυσθην, παρακ. εἴλκυσμαι.

38. **Ἐμέω-ῶ.** — Παρακ. ἐμήμενα, παθ. παρ. ἐμήμεσμαι, τὰ ἀλλα
ὅμαλῶς.

39. **Ἐσικα.** — ὄμοιάξω, — Παρακείμενος μὲ σημασίαν ἐνεστώτος,

τὸ ἀπαρέμφατον εἰκέναι καὶ ἐοικέναι, μετ. εἰκώς, εἰκυῖα, εἰκός καὶ ἐοικώς, ἐοικυῖα, ἐοικός, διπερσ. ἐψηκειν.

40. **Ἐπομαι**=ἀκολουθῶ.—Παρατ. εἰπόμην, μέσ. μέλ. ἔψημαι, μέσ. ἀόρ. β'. ἐσπόμην, διποτ. σπῶμαι.

41. **Ἐρχομαι** (παρατ. ἡρχόμην), μέλ. ἐλεύσομαι, ἀόρ. β'. ἥλθον, παρακ. ἐλήγλυθα.

Σημ. Κυρίως ως παρατατικός τοῦ ἐρχομαι λαμβάνεται ὁ παρατατικός τοῦ εἰμι, ως μέλλων δὲ αὐτὸ τὸ εἰμι.

42. **Ἐσθιω**.—Μέσ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. ἔδομαι, ἀόρ. β'. ἔφαγον, παρ. ἔδήδοκα καὶ βέρωκα, παθ. παρακ. ἔδήδεσμαι καὶ βέρωμαι.

43. **Ἐνρίσκω**.—Μέλ. εὑρήσω. ἀόρ. β'. εῦρον, παρ. εὕρηκα.—Εὑρίσκομαι. Μέσ. μέλ. εὑρήσομαι, παθ. μέλ. εὑρεθήσομαι, μέσ. ἀόρ. β'. εὑρόμην, παθ. ἀόρ. εὑρέθην, παρακ. εὑρημαι.

44. **Ἐχω**. Παρατ. εἶχον, μέλ. ἔξω καὶ σχήσω, ἀόρ. β'. ἔσχον, παρακ. ἔσχηκα.—Ἐχομαι. Παρατ. εἰχόμην, μέλ. ἔξομαι καὶ σχήσομαι, ἀόρ. β'. ἔσχόμην, παθ. μέλ. σχεθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἔσχέθην, παρακ. ἔσχημαι.—Ο ἐνεργ. καὶ μέσ. ἀόρ. β'. σχηματίζονται ως ἔξης : 'Οριστ. ἔσχον, ες, ε κτλ. Ὑποτ. σχῶ, σχῆς, σχῇ κτλ. σύνθετον πρόσχω. Εὐκτ. σχοῖμι καὶ σχοίην, ης κτλ. Προστακτ. σχέες, σχέτω. 'Απαρ. σχεῖν. Μετ. σχών, σχοῦσα, σχόν.—'Οριστ. ἔσχόμην, ου, ετο κτλ. Ὑποτ. σχῶμαι η, ηται κτλ. σύνθετον παράσχωμαι. Εὐκτ. σχοίμην. Προσ. σχοῦ, σύνθετον παράσχου. 'Απαρέμφ. σχέσθαι. Μετ. σχόμενος.

45. **Ἐψω**=ψήνω. Μέσ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. ἔψήσομαι, ἀόρ. ἥψησα.—Ἐψημαι. Παθ. ἀόρ. ἥψήθην, παρακ. ἥψημαι.

46. **Ζάω-σ**. μέλ. ζήσω καὶ ζήσομαι.

47. **Θέω**=τρέχω. Μέσ. μέλ. θεύσομαι.

48. **Θνήσκω**.—Συνήθως σύνθετον ἀποθνήσκω, μέσ. μέλ. θανοῦμαι, ἀόρ. β'. θθανον, παρακ. τέθνηκα, μετ' δλ. μέλ. τεθνήξω. 'Ο παρακείμενος σχηματίζεται δπως δ τοῦ ἵστημι.

49. **Ίκνοῦμαι**.—μέσ. μέλ. ἰξομαι, μέσ. ἀόρ. β'. ἴκόμην, παρ. ἴγμαι σύνθετος ἀφῆγμαι.

50. **Ἴλασκομαι**=ἐξιλεώνω.—Μέσ. μέλ. ἴλασσομαι, μ. ἀόρ. ἴλασάμην, παθ. ἀόρ. ἴλασθην.

51. **Καθέξομαι**.—Παρατ. ἐκαθεζόμην, μ. μέλ. καθεδοῦμαι.

52. **Καθεύδω**=κοιμῶμαι.—Παρατ. ἐκάθευδον καὶ καθηύδον, μέλλ. καθευδήσω.

53. **Καίω καὶ κάω.**—Μέλ. καύσω, ἀόρ. ἔκαυσα, παρακ. κέκαυκα.
Καίομαι καὶ κάομαι. Παθ. μέλ. καυθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἔκαυθην, παρακ. κέκαυμαι.

54. **Καλέω-ῶ.**—Μέλ. καλέσω, καὶ συνγρ. καλῶ, ἀόρ. ἐκάλεσα, παρακ. κέκληκα. Καλοῦμαι. Μ. μέλ. καλέσομαι, καὶ συνγρ. καλοῦμαι, μ. ἀόρ. ἐκαλεσάμην, παθ. ἀόρ. ἐκλήθην, παθ. μέλ. κληθήσομαι, παρακ. κέκλημαι.

55. **Κάμνω=κοπιάζω.**—Μέλ. καμοῦμαι, ἀόρ. β'. ἔκαμπον, παρακ. κέκμηκα.

56. **Κλαίω.**—Μέλ. κλαύσομαι καὶ κλα(ι)ήσω, ἀόρ. ἔκλαυσα, μ. ἀόρ. ἐκλαυσάμην.

57. **Κράξω.**—Αόρ. β. ἔκραγον, (ἔκραξα) παρακ. κέκραγα. Ο μέλ. κεκράξομαι καὶ ἀόρ. ἐκέκραξα εἶναι μεταγενέστεροι.

58. **Δαγχάνω=διὰ κλήρου λαμβάνω.**—Μ. μέλ. ἀντὶ ἐνεργ. λήξομαι ἀόρ. β. ἔλαχον, παρακ. εἰληγχα. Δαγχάνομαι. Παθ. ἀόρ. ἐλήχθην, παρ. εἰληγμαι.

59. **Δαμβάνω.**—Μ. μέλ. λήψομαι, ἀόρ. β. ἔλαθον, παρακ. εἰληφα. —Δαμβάνομαι. Παθ. μέλ. ληφθήσομαι, μέσ. ἀόρ. β. ἐλαθόμην, παθ. ἀόρ. ἐλήφθην, παρακ. εἰλημαι.

60. **Δανθάνω=μένω ἀγνωστος.**—Μέλλ. λήσω, ἀόρ. β. ἔλαθον, παρακ. λέληθα. Δανθάνομαι. μέλλ. λήσομαι, μέσ. ἀόρ. β. ἐλαθόμην, παρακ. λέλησμαι.

61. **Δέγω=διμιλῶ.**—Μέλ. λέξω καὶ ἐρῶ, εἰς, εῖ, ἀόρ. ἔλεξα καὶ εἴπον καὶ εἴπα, παρακ. εἰρηκα. Δέγομαι, μέλ. λέξομαι, μέσ. ἀόρ. ἐλεξάμην, παθ. μέλ. λεχθήσομαι, καὶ ρήθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐλέχθην καὶ ἐρρήθην μεταγεν. ἐρρέθην, παρακ. εἰρημαι καὶ λέγεγμαι.

62. **Δέγω=συναθροῖζω.**—Συνήθως σύνθετον, μέλ. λέξω, ἀόρ. ἔλεξα, παρακ. εἰλοχα.—Δέγομαι. Μέλλ. λέξομαι, μέσ. ἀόρ. ἐλεξάμην, παθ. μέλ. λεχθήσομαι, ππθ. ἀόρ. ἐλέχθην, β. ἐλέγην, παρακ. εἰλεγμαι, ὑπερσ. εἰλέγμην.

63. **Μανθάνω.**—Μέλ. μαθήσομαι, ἀόρ. β' ἔμαθον, παρακ. μεμάθηκα.—Μανθάνομαι.

64. **Μάχομαι.**—Μέλ. μαχοῦμαι, μέσ. ἀόρ. ἐμαχεσάμην, παρακ. μεμάχημαι.

65. **Μέλει=ὑπάρχει φροντίς.**—Παρατ. ἔμελε, μέλ. μελήσει, ἀόρ. ἐμέλησε, παρακ. μελέληκε.

66. **Μέλλω.**—Μέλ. μελλήσω, ἀόρ. ἐμέλλησε.

67. **Μένω.**—Ομαλόν, παρακ. μεμένηκα.

68. **Μιμνήσκω**=ένθυμίζω. Συνήθως σύνθ. ὑπομνήσκω, μέλ. ὑπομνήσω, ἀόρ. ὑπέμνησα.—Μιμνήσκομαι. Μέλ. μνήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐμνήσθην, παρακ. μέμνημαι.

69. **Νέμω**=(μοιράζω, βόσκω).—Μέλλ. νεμῶ, ἀόρ. ἔνειμα, παρακ. νενέμηκα.—Νέμομαι. Μέσ. μέλλ. νεμοῦμαι, μ. ἀόρ. ἔνειμάμην, παθ. μ. νεμηθήσομαι, π. ἀ. ἔνειμήθην, παρακ. νενέμημαι.

70. **Οἴομαι καὶ οἴμαι**=νομίζω.—Οἴει, οἴεται, παρ. φόμην καὶ φύμην, φου, φετο κλπ. μ. μέλλ. οἰήσομαι, παθ. ἀόρ. φήθην.

71. **Οἶχομαι**=έχω ἀναχωρήσει.—Μέσ. μέλλ. οἰχήσομαι.

72. **Ὄραω-ῶ**=βλέπω.—Παρατ. ἐώρων, μ. μέλλ. μὲ ἐνεργ. σημ. δψομαι, ἀόρ. β. εἶδον, παρακ. ἔόρακα, ἢ ἐώρακα, παθ. δρῶμαι. παρατ. ἐώρωμην, μ. ἀόρ. β. εἰδόμην, παθ. μέλλ. δφθήσομαι, παθ. ἀόρ. ὥφθην, παρακ. ἐώραιμαι.

73. **Ὄφείλω**.—Μέλλ. ὀφειλήσω, ἀόρ. ὡφείλησα καὶ β' ὠφελον, παρακ. ὠφείληκα. Ὄφείλομαι, παρατ. ὠφειλόμην παθ. ἀόρ. ὠφειλήθην.

74. **Παιξω**.—Μέσ. μέλλ. παιξοῦμαι, ἀόρ. ἔπαιξα.

75. **Πάσχω**.—Μέσ. μέλλ. πείσομαι ἀόρ. β'. ἔπαθον, παρακείμ. πέπονθα.

76. **Πέτομαι**=πετῶ.—μ. μέλλ. πτήσομαι, μ. ἀόρ. β' ἔπτόμην.

77. **Πήγνυμι**=ἐμπήγω.—Ἄόρ. ἔπηξα.—Πήγνυμαι, π. μέλλ. β' παγήσομαι, παθ. ἀόρ. β' ἔπάγην, μ. ἀόρ. ἔπηξάμην, παρ. πέπηγα=είμαι πηγμένος.

78. **Πίνω**—Μ. μέλλ. πίομαι, ἀόρ. β' ἔπιον, παρακ. πέπωκα. Παθ. πίνομαι. Παθ. ἀόρ. ἔπόθην, παρακ. πέποται.

79. **Πιπτω**.—Μεσ. μελλ. πεσοῦμαι, ἀόρ. β' ἔπεσον, παρακείμενος πέπτωκα.

80. **Πυνθάνομαι**=πληροφοροῦμαι.—Μ. μέλλ. πεύσομαι, μ. ἀόρ. β' ἔπυθόμην, παρακ. πέπυσμαι.

81. **Πωλῶ** ἢ ἀποδίδομαι.—Μέλλ. πωλήσω ἢ ἀποδώσομαι, μ. ἀόρ. β' ἀπεδόμην, παρακ. πέπρακα. Πωλοῦμαι ἢ πιπράσκομαι. Παρατ. ἔπωλούμην, παθ. ἀόρ. ἔπωλήθην ἢ ἔπράθην, παρακ. πέπραμαι.

82. **Ρέω**.—Μ. μέλλ. ρυήσομαι (ρεύσω), παθ. ἀόρ. β' μὲ ἐνεργ. σημ. ἔρρυην, παρακ. ἔρρυηκα.

83. **Σκοπῶ καὶ σκοποῦμαι**.—Μ. μέλλ. σκέψομαι, μ. ἀόρ. ἐσκεψάμην, παρακ. ἐσκεψμαι.

84. *Téμνω*=κόπτω.—Μέλλ. τεμῶ, ἀόρ. β' ἔτεμον, παρακ. τέτμηκα.
—Τέμνομαι μ. μ. τεμοῦμαι, μ. ἀόρ. β' ἔτεμόμην, παθ. μέλλ. τμηθήσομαι, π. ἀόρ. ἔτμηθην, παρακ. τέτμημαι.

85. *Tíntω*=γεννῶ.—Μ. μέλλ. τέξομαι, ἀόρ. β' ἔτεκον, παρακ. τέτοκα.

86. *Tíνω*=πληρώνω.—μέλλ. τίσω, ἀόρ. ἔτισα, παρακ. τέτικα, μ. ἀόρ. ἔτισάμην, π. ἀόρ. ἔτισθην, παρακ. τέτισμαι.

87. *Tiτρώσκω*=πληγώνω.—Μέλλ. τρώσω, ἀόρ. ἔτρωσα. Τιτρώσκομαι=Π. μέλλ. τρωθήσομαι, π. ἀόρ. ἔτρωθην, παρακ. τέτρωμαι.

88. *Tρέχω*—Μ. μέλλ. δραμοῦμαι, ἀόρ. β' ἔδραμον, παρακ. δεδράμηκα.

89. *Tυγχάνω*—Μ. μέλλ. τεύξομαι, ἀόρ. β' ἔτυχον, παρακ. τετύχηκα.

90. *Tύπτω*=κτυπῶ—Μέλ. τυπτήσω. Τύπτομαι.

91. *Ὑπισχνοῦμαι*.—Μ. μέλλ. ὑποσχήσομαι, μ. ἀόρ. β' ὑπεσχόμην, παρακ. ὑπέσχημαι.

92. *Φέρω*—Μέλλ. οἴσω, ἀόρ. α' ἡγεγκα καὶ β' ἡγεγκον, παρακ. ἐνήγοχα, ὑπερσ. ἐνηγόχειν.—Φέρομαι. Μ. μέλλ. οἴσομαι, μ. ἀόρ. ἡγεγκάμην, καὶ β' ἡγεγκόμην παθ. μέλλ. οἰσθήσομαι ἢ ἐνεχθήσομαι, π. ἀόρ. ἡγένεθην, παρακ. ἐνήνεγμαι.

93. *Φθάνω*—Μέλλ. φθάσω καὶ μέσ. φθήσομαι, ἀόρ. ἔφθασα καὶ β' ἔφθηγ, ὑποτ. φθῶ, ἀπαρ. φθῆναι.

94. *Xαίρω*—Μέλλ. χαιρήσω, ἀόρ. ἔχάρην, παρακ. γέγγηθα.

95. *Χέω*=χύνω.—Μέλλ. χέω, ἀόρ. ἔχεα.—Χέομαι Μ. μέλλ. χέομαι, μ. ἀόρ. ἔχεάμην, π. μ. χυθήσομαι, π. ἀόρ. ἔχύθην, παρακ. κέχυμαι

96. *Ωθῶ*=σπρώχνω.—Παρατ. ἐώθουν, μέλλ. ὥσω, ἀόρ. ἔωσα. ^ΩΘοῦμαι. Παρατ. ἐωθούμην, μ. μέλλ. ὥσομαι, μ. ἀόρ. ἔωσάμην, π. μέλλ. ὥσθήσομαι, π. ἀόρ. ἐώσθην, παρακ. ἔωσμαι.

97. *Ωνοῦμαι*=ἀγοράζω.—Παρατ. ἐωνούμην, μ. μέλλ. ὧνήσομαι, μ. ἀόρ. ἔπριάμην, π. ἀόρ. ἐωνήθην, παρακ. ἐώνημαι, ὑπερ ἐωνήμην.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

Η ΑΠΛΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

1. Ὁ Σωκράτης ἡτο σοφός. 2. Ἡμεῖς εῦμεθα μαθηταί. 3. Τὸ δένδρον θάλλει. 4. Ὁ ἐπιμελῆς προσδεύει. 5. Τὸ φεύγεσθαι εἶναι κακόν. 6. Οἱ ἐργαζόμενοι ἀμείβονται. 7. Ἡ παρὰ εἶναι πρόθεσις. 8. Ὁ, τι δὲν εἴπης εἶναι ἀληθές.	εἶναι ἀπλαῖ προτάσεις

268. Το ὑποκείμενον τίθεται εἰς ὀνομαστικήν. Εἶναι δὲ συνήθως οὐσιαστικὸν ἢ προσωπικὴ ἀντωνυμία (1, 2, 3,) ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον (4) οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον καὶ μετοχὴ (6) καὶ ἀπαρέμφατον (5) καὶ δλόκληρος πρότασις (8) ἐνίστε τίθενται ὡς ὑποκείμενον· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἀκλιτον μέρος τοῦ λόγου (7) προτασσομένου τοῦ ἄρθρου τίθεται ὡς ὑποκείμενον.

Γυμν. 190. Σχημάτισον δέκα ἀπλᾶς προτάσεις, ἐκάστη τῶν ὅποιων γὰ ἔχῃ ὡς ὑποκείμενον διάφορον μέρος τοῦ λόγου.

- ‘Ο Θεὸς εἶναι δίκαιος.’
- ‘Ο λέων εἶναι ξῶν’
- ‘Η Σάμος εἶνε νῆσος’
- ‘Ο κῆπός ἐστιν ἡμέτερος’
- ‘Ο Φίλιππός ἐστιν δῆτι δὲν εἴστη τις.’

269. ‘Ως κατηγορούμενον συνήθως τίθεται τὸ ἐπίθετον· ἐνίστε δημώς καὶ οὐσιαστικὸν καὶ ἀντωνυμία καὶ δλόκληρος πρότασις.

Σημ. α'. Ἐνίστε τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ γενικὴν πιᾶσιν· ὡς ἔγω εἶμαι δέκα ἔτῶν, δ κάρτης εἶναι τοῦ σχολείου.

Σημ. 6'. Ἐγίστε τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται καὶ μὲ αἰτιατικὴν μὲ τὰς προθέσεις εἰς, περὶ, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσδόν^{τῶς} ἔγγιστα ώρισμένον· ως οἱ στρατιῶται ἡσαν περὶ τοὺς τρισχυλίους (=τρισχύλιοι περίπου).

Γύμν. 191. Σχημάτισον δέκα ἀπλᾶς προτάσεις, ἐκ τῶν δοιῶν αἱ πέντε νὰ ἔχουν κατηγορούμενον ἐπίθετον, αἱ δὲ ἄλλαι πέντε οὐσιαστικόν.

‘Ο ἀδάμας εἶναι λίθος.

Αἱ κυπάρισσοι γίνονται ὄψηλαι.

‘Ο Κλέαρχος ἐξελέγη στρατηγός.

270. Ὡς συνδετικὸν ῥῆμα χρησιμεύει τὸ εἶμαι (εἰμί), γίνομαι, υπάρχω, καθίσταμαι, φαίνομαι, νομίζομαι, καλοῦμαι, δνομάζομαι, ἐκλέγομαι, χειροτονοῦμαι καὶ τινα ἄλλα.

Γύμν. 192. Σχημάτισον δέκα ἀπλᾶς προτάσεις μὲ τὰ ἀνωτέρω συνδετικὰ ῥήματα.

Συμφωνία ὑποκειμένου πρὸς τὸ ῥῆμα καὶ κατηγορούμενον.

271. Τὸ ὑποκείμενον συμφωνεῖ πρὸς τὸ ῥῆμα κατ’ ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον· ως οἱ δικασταὶ κρίνονται. — ‘Ο Σωκράτης ἦτο σοφός.

Σημ. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἴναι ἀριθμοῦ πληθυντικὸν καὶ γένους οὐδετέρου, τὸ ῥῆμα τίθεται συγήθως εἰς ἔνικον· ως τὰ παιδία παιίζει (ἀπτικὴ σύνταξις)· τούναντίον δέ, ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἴναι δονομα περιληπτικόν καὶ ἔνικσν, τὸ ῥῆμα τίθεται εἰς πληθυντικόν· ως δ στρατὸς (δηλ. οἱ στρατιῶται) ἐκραυγασσαν.

272. Τὸ κατηγορούμενον, ὅταν εἴναι ἐπίθετον, συμφωνεῖ μὲ τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν· ὅταν δὲ περιττόν τούτων μὲν κατὰ πτῶσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν.

273. Τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ ῥῆμα, ἢ τὸ ὑποκείμενον, τὸ συνδετικὸν καὶ τὸ κατηγορούμενον λέγονται κύριοι δροὶ τῆς προτάσεως.

Παράλειψις ὅρων τῆς προτάσεως.

Προσεύχομαι == (ἐγὼ προσεύχομαι).

Ἀναγιγνώσκεις == (σὺ ἀναγιγνώσκεις).

Μελετῶμεν == (ἡμεῖς μελετῶμεν).

Γράφετε == (ὑμεῖς γράφετε).

‘Ο Ιωσήφ ἡρμήνευσε τὰ ὄνειρα, διότι εἶχε πνεῦμα Θεοῦ = (διότι δὲ Ιωσήφ εἶχε πνεῦμα Θεοῦ).

274. Τὸ δὲ ὑποκείμενον συνήθως παραλείπεται ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου, διότι εὐκόλως ἐννοεῖται ἀπὸ τὴν κατάληξιν τοῦ ρήματος· ἐπὶ τρίτου δὲ προσώπου παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως ἐννοεῖται ἀπὸ τὴν σειρὰν τοῦ λόγου ἢ ἀπὸ τὰ προηγούμενα.

275. Τὸ κατηγορούμενον ὡς καὶ τὸ ρῆμα παραλείπονται, ὅταν εὐκόλως ἐννοοῦνται ἀπὸ τὴν σειρὰν τοῦ λόγου ἢ ἀπὸ τὰ προηγούμενα· ὡς

ἔγῳ μὲν εἴμαι ἐπιμελής, σὺ δὲ δὲν εἶσαι (δηλ. ἐπιμελής).

ἔγῳ μὲν εἴμαι ἐπιμελής, σὺ δὲ ἀμελής (δηλ. εἶσαι).

ἔγῳ μὲν πίνω ψδωρ, σὺ δὲ οἶνον (δηλ. πίνεις).

Σημ. Δυνατὸν νὰ παραλείπωνται καὶ οἱ δύο ἀπὸ τοὺς ὄρους τῆς προτάσεως ἢ αἱ ὄλοκληρος πρότασις· ὡς σὺ τὶ εἶσαι; Μαθητής (ἔγῳ εἴμαι)—Ταῦτα εἰναι ἀληθῆ; Ναι. (δηλ. ταῦτα εἰναι ἀληθῆ).

ΠΕΠΛΑΤΥΣΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Απλαῖ προτάσεις

Ο Πέτρος γράφει

Τὸ ρόδον εἰναι εὐῶδες

Πεπλατυσμέναι προτάσεις

Ο Πέτρος γράφει ἐπιστολήν.

Ο Πέτρος γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ,

Ο καλὸς Πέτρος γράφει ἐπιστολὴν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

Τὸ ρόδον τοῦ Ματίου εἰναι εὐῶδες.

Τὸ ρόδον τοῦ Ματίου εἰναι πολὺ εὐῶδες.

276. Ή πρότασις, ἢ δποία ἔχει ἐκτὸς τῶν κυρίων ὅρων καὶ ἀλλας ἔξεις, λέγεται πεπλατυσμένη.

277. Εἰς ἑκάστην πρότασιν πᾶσα ἀλλη λέξις ἐκτὸς τῶν κυρίων ὅρων λέγεται προσδιορισμός.

278. Οἱ προσδιορισμοὶ χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ προσδιορίσουν ἀκριβέτερον ἢ νὰ συμπληρώσουν ἔνα ἄλλον ὅρον τῆς προτάσεως.

Γυμν. 193. Πλάτυνον τὰς ἑξῆς ἀπλᾶς προτάσεις θέτων ἔνα ἢ περισσοτέρους προσδιορισμούς· ὡς Ο χρόνος παρέρχεται.—Ο χρόνος παρέρχεται ταχέως.—Ο Ηλιος φωτίζει.—Ο λαμπρὸς Ηλιος φωτίζει τὴν γῆν μὲ τὰς ἀκτινάς του.

Ο μαθητής προοδεύει.—Η μήτηρ ἀγαπᾷ.—Τὰ γράμματα φωτίζουσι.—Η ἑκκλησία εἰναι οἰκος.—Η παιδεία εἰναι στολισμός.—Η χελιδὼν ἀναχωρεῖ.—Ο πλοιαρχος ὁδηγεῖ.—Ο ἀνθρωπος φοβεῖται.—Οι ποταμοὶ διαρρέουσι.—Τὰ ὅρη

καλύπτονται.— Τά ποίμνια ὁδηγοῦνται.— Ὁ οὐρανὸς καλύπτεται.— Ὁ Ἀλέξανδρος κατέκτησε.— Δειπνῶ.— Κοιμᾶμαι.— Ἐγείρομαι.— Ἐξέρχομαι.

Γυμν. 194. Διάκρινον εἰς τὰς ἔξης προτάσεις τοὺς κυρίους ὄρους ἀπό τοὺς προσδιορισμούς.

Δυκοῦργος, ὁ νομοθέτης, ὑπῆρξε σοφός.— Οἱ παῖδες γίνονται ὅμοιοι τοῖς γονεῦσι.— Ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο λίταν ταχὺς τοὺς πόδας.— Ὁ θυμὸς ἥλαπτε τὸν ὄνθρωπον.— Ὁ σιδηρος διαφέρει τοῦ χρυσοῦ.— Υπακούω τοῖς γονεῦσι.— Ἀναγίνωσκε δρθῶς.— Οἱ ἀστέρες λάμπουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ.— Ὁ φρόνιμος ἀνθρώπος ἀποστρέφεται τοὺς κόλακας.— Οὐδεὶς μετ' ὁργῆς ἀσφαλῶς σκέπτεται.— Εὐχαὶ γονέων στηρίζουσα θεμέλια σίκων.— Τὰ καλὰ κόπι φτιῶνται.— Ἡ γλῶσσα λανθάνουσα τάληθῇ λέγει.— Κέρδος πονηρὸν ζημίαν ἀεὶ φέρει.

Οἱ προσδιορισμοὶ τῆς προτάσεως.

- ‘Ο πατὴρ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του.
- Μετέβην χθὲς εἰς τὴν ἀγορὰν δι’ ἐργασίαν.
- ‘Η ἀργία εἶναι μήτηρ τῆς κακίας.
- ‘Ο ἐπιμελής μαθητὴς μανθάνει.
- ‘Η ζωὴ εἶνε πλήρης φροντίδων.

— 279. Οἱ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουν ἢ τὸ ὁῆμα ἢ τὸ ἐπίθετον ἢ τὸ οὐσιαστικόν.

A'. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

α'.	‘Ο Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον. ‘Ο Θεὸς πάντων ἐπιμελεῖται. ‘Υπακούω τοῖς γονεῦσι.
β'.	‘Αγαγίγνωσκε δρθῶς.
γ'.	Οἱ ἀστέρες λάμπουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ.
δ'.	‘Εσώθηγη κολυμβῶν.

280. Τὸ ὁῆμα προσδιορίζεται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ.

α'. Διὰ μιᾶς τῶν πλαγίων πτώσεων, ἢ ὅποια σημαίνει τὸ δύν, εἰς τὸ ὄποιον μεταβαίνει ἢ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου. Ὁ προσδιορισμὸς οὗτος λέγεται **ἀντικείμενον**.

β'. Διά τινος ἐπιρρήματος. Ὁ προσδιορισμὸς οὗτος λέγεται **ἐπιρρηματικός**.

γ'. Διά τινος τῶν πλαγίων πτώσεων μετὰ προθέσεως. Ὁ προσδιορισμὸς οὗτος λέγεται **ἔμπροσθετος**.

δ'. Διά μετοχῆς. Ὁ προσδιορισμὸς οὗτος λέγεται **μετοχικός**.

α'. Τὸ ἀντικείμενον.

281. Ἀντικείμενον δέχονται τὰ ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ ρήματα ἢτοι
ὅσα σημαίνουν, ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ καὶ ἡ ἐνέργειά του μεταβαίνει
εἰς ἄλλο ὅν. ὡς

‘Ο Πέτρος δέρει τὸν κύνα.

Σημ. α'. Ὅσα ρήματα φανερώνουν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ μὲν, ἀλλ’ ἡ
ἐνέργεια δὲν μεταβαίνει ἄλλοδ, λέγονται **ἐνεργητικὰ ἀμετάβατα**. ὡς τρέχω, πο-
νεύομαι.

Σημ. β'. Ὡς ἀντικείμενον τίθεται συνήθως τὸ οὐσιαστικόν, ἀλλὰ καὶ πᾶν μέρος
οῦ λόγου καὶ δόλονηρος πρότασις δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἀντικείμενον, ὡς συμβαίνει
καὶ εἰς τὸ ὑποκείμενον.

Γύμν. 195. Διὰ τῶν ἔξης ρήμάτων σχημάτισον προτάσεις εἰς διαφόρους χρό-
νους καὶ πρόσωπα μετὰ καταλλήλου ἀντικειμένου εἰς αἰτιατικήν· ὡς **καλλιεργῶ**.
γεωργός καλλιεργεῖ τὴν γῆν.

Νικῶ, ρίπτω, θλίβω, ἀνοίγω, δέχομαι, ἀγοράζω, καλλιεργῶ, διώκω,
πείρω, συλλαμβάνω, σπαράττω, τρέπω, σώζω, κόπτω, ατίζω, πλάττω,
ταιδεύω, γεννῶ, γυμνάζω, κρίνω.

282. Τὸ ἀντικείμενον τίθεται συνήθως κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν, ἐνίστε
ἵμως καὶ κατὰ γενικήν καὶ κατὰ δοτικήν· ὡς

λοιώ τὸν παῖδα.

ἐπιμελοῦ τῶν μαθημάτων.

ὑπακούω τοῖς γονεῦσι.

1) Τὸ ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικήν.

283. Κατ' αἰτιατικὴν δέχονται τὸ ἀντικείμενον, ὅσα ρήματα διεγεί-
ουν τὴν ἐρώτησιν τίνα; ἢ τί; ὡς

Τί φυλάττει δικύων; Ὁ κύων φυλάττει τὸ ποιμνιον.

Τίνα διώκει ἡ γαλῆ; Ἡ γαλῆ διώκει τὸν μῦν.

284. Καὶ μὲ πᾶν ρήμα εἴτε ἀμετάβατον εἴτε παθητικὸν εἴτε οὐδέ-
τερον συνάπτεται αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ συστοίχου πρὸς τὸ ρήμα, ἵνα
ληριδέστερον προσδιορισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ρήματος. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη

λέγεται σύστοιχον ἀντικείμενον ὡς νοσῶ νόσον ἢ ἀσθένειαν, ζῶ
βίον ἢ ζωὴν, κινδυνεύω κίνδυνον.

Σημ. Τὸ σύστοιχον ἀντικείμενον ἢ παράγεται ἐκ τοῦ ίδεου θέματος μὲ τὸ
ρήμα ἢ ἐξ ἄλλου μὲν θέματος, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς σημασίας.

2) Τὸ ἀντικείμενον κατὰ γενικήν.

285. Κατὰ γενικὴν δέχονται τὸ ἀντικείμενον ὅσα ρήματα διεγείρουν
τὴν ἐρώτησιν τίνος; (=ἀπὸ τί; περὶ τίνος;) ὡς

Τίνος μεταλαμβάνω; Μεταλαμβάνω τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Τίνος ἐπιτυγχάνω; Ἐπιτυγχάνω τοῦ σκοποῦ μου.

* Τοιαῦτα δὲ κατὰ τάξεις εἶναι τὰ ἔξης:

α'. Τὰ ἐπιμελεῖας καὶ ἀμελεῖας σημαντικά· ὡς Σωκράτης τοῦ σώ-
ματος οὐκ ἥμελει.— *Μαθημάτων φρόντιζε καὶ μὴ χρημάτων.*

β'. Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· ὡς μνήσθητε μου, *Κύριε.*
Ἐμαυτοῦ ἐπελαθόμην.

γ'. Τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά· ὡς ἡ ψυχὴ τοῦ θείου
μετέχει.— *Μεταλαμβάνω τῶν ἀχράντων μυστηρίων.*

δ'. Τὰ ἀπολαύσεως σημαντικά· ὡς ἀπολαύω τῆς σῆς εὐνοίας.

ε'. Τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· ὡς τύχοιμι τῆς σῆς
χάριτος.— *Ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ.*

ζ'. Τὰ ἐφετικά· ὡς τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει.

ζ'. Τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά· ὡς ἀρχομαι τοῦ λόγου.

Δῆγε τῶν πόνων.

η'. Τὰ αἰσθητικά (πλὴν τῆς δράσεως)· ὡς ἀπτομαλ τινος.

θ'. Τὰ ἀρχικά· ὡς δ θεὸς πάντων ιρατεῖ.

ι'. Τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως σημαντικά· ὡς ἐπλήρωσαν τὸ
πλοῖον σίτου.

ια'. Τὰ στερητικά· ὡς δέομαι χρημάτων.

ιβ'. Τὰ χωρισμοῦ, ἀπομακρύνσεως καὶ ἀπαλλαγῆς σημαντικά· ὡς
ἀπεῖχον ἀλλήλων.— *Απάλλαξέ με φλυαρίας.*

ιγ'. Τὰ ἀνταλλάγματος καὶ ἀξίας σημαντικά· ὡς τῶν πόνων πω-
λοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ ἀγαθὰ οἱ θεοί.— *Τὸ βιβλίον τιμᾶται
δραχμῆς.*

ιδ'. Τὰ διαφέρω, ἡττῶμαι, μειονεκτῶ, ἐλαττοῦμαι, ὑπερέχω,
περιγγίγνομαι, ὑστερῶ κ.τ.λ.

Σημ. α'. Καὶ πολλὰ δήματα σύνθετα ἐκ προθέσεων λαμβάνουν γενικήν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἔννοίας τῶν δυνάμει τῆς προθέσεως.

Σημ. β'. Τὴν γενικήν ταύτην ἡ ὁμιλουμένη ἀντικαθιστᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ δι¹ ἀπλῆς αἰτιατικῆς ἢ δι² αἰτιατικῆς μετὰ προθέσεως ἀπό, διά, ἢ περὶ μετὰ γενικῆς. ὡς τῷν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖ=ἐπιθυμεῖ τὰ ἀλλότρια. — **Άπηλλάγην τῆς νόσου=** ἀπηλλάγην ἀπὸ τὴν νόσου. — **Μαθημάτων φρόντιζε=φρόντιζε** διὰ μαθήματα ἢ περὶ μαθημάτων.

Γύμν. 196. Διὰ τῶν ἑξῆς ρήματων σχημάτισον προτάσεις εἰς διαφόρους χρόνους καὶ πρόσωπα μετὰ καταλήλου ἀντικειμένου εἰς γενικήν. ὡς ἐπιμελοῦμαι· διὰ καλὸς μαθητῆς ἐπιμελεῖται τῶν μαθημάτων.

Ἐπιμελοῦμαι, μετέχω, ἐπιτυγχάνω, στεροῦμαι, διαφέρω, βασιλεύω, ἀπομακρύνομαι, προτρέχω, γεύομαι, ἄπτομαι, λήγω, ἀρχομαι, ὠνοῦμαι. ἀπαλλάπτω, ἀναμιμηνήσκομαι, ἀποτυγχάνω, μειονεκτῶ, ὑπερέχω.

3) Τὸ ἀντικείμενον κατὰ δοτικήν.

286. Τὸ ἀντικείμενον κατὰ δοτικήν δέχονται ὅσα ρήματα διεγείρουσι τὴν ἔρωτησι τίνει; (πρὸς τί; εἰς τί; κατὰ τίνος;). ὡς

Τίσιν ἀρμόζει ἡ σιγή; Ἡ σιγὴ ἀρμόζει τοῖς παισι (εἰς τοὺς παιδας.)

Τίνι ὅμοιάζει ὁ κόνικλος; Ὁ κόνικλος ὅμοιάζει τῷ λαγῳ (μὲ τὸν λαγών).

* Τοιαῦτα δὲ κατὰ τάξεις εἶναι τὰ ἑξῆς:

α'. "Οσα ἔχουν τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν ἢ προστάσσειν. ὡς δ Ὅθεδς ἀγαθὰ παρέχει τοῖς ἀνθρώποις.—Εἶπεν δ ὑγριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς.—Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν.

β'. "Οσα σημαίνουν φιλικὴν ἢ ἔχθρικὴν πρός τινα διάθεσιν. ὡς ἔχαλέπαινον καὶ ὠργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ.—"Αρεσκε πᾶσι μὴ σαυτῷ μόνῳ.

Σημ. Τὰ ὠφελεῖας καὶ βλάβης σημαντικὰ κατὰ ἑξαίρεσιν συντάσσονται μὲ αἰτιατικήν. ὡς δ θυμὸς βλάπτει τὸν ἀνθρώπων.

γ'. Τὰ εὐπειθεῖας, ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά: ὡς τοῖς νόμοις πείθουν.—Πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος τῇ ἀρετῇ ὑπήκει.—Τῇ ἀχαριστᾳ ἐπεται ἡ ἀναισχυντία.

δ'. Τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος καὶ μὴ ἀρμόζοντος: ὡς ἡ σιγὴ ἀρμόζει τοῖς παισι.

ε'. Τὰ ἑνώσεως, μίξεως καὶ προσεγγίσεως σημαντικά· ώς δόμοιος δμοιῶ δεῖ πελάζει· — *Νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ*. — *Κακοῖς δμιλῶν αὐτὸς ἐκβήσει κακός*.

ς'. Τὰ ταυτότητος, ἴσοτητος, δόμοιότητος καὶ συμφωνίας σημαντικά· ώς δόκιμος δμοιάζει τῷ λαγωῷ. — *Τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις*. — *Οὐδέν μητρὶ ἐξισοῦται*.

ζ'. Τὰ σημαίνοντα ἔριδα, ἀμιλλαν καὶ συνδιαλλαγήν, ώς *καταλλάγηθι τοῖς σὲ λυποῦσι*. — *Ἐριζουσιν ἀλλήλους*.

η'. Μετὰ δοτικῆς συντάσσεται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τὸ χρῶματι καὶ πολλὰ ρήματα σύνθετα δυνάμει τῆς προθέσεως.

Σημ. Ἀντὶ τῆς δοτικῆς εἰς τὴν δημιουρένην μεταχειριζόμεθα ἢ ἀπλῆν αἰτιακὴν ἢ αἰτιατικὴν μὲ τὰς προθέσεις εἰς, μέ, σφόδρα, ἢ γενικὴν μὲ τὴν κατά, ὡς φθονῶνά, ἀκολουθῶν τινά; δ σιγὴ ἀρμόζει εἰς τοὺς παῖδας, δόκιμος δμοιάζει μὲ τὸν λαγωόν, εἰπεν δύριος σφόδρας τοὺς μαθητάς, δργίζομας κατά τινος.

Γύμν. 187. Διὰ τῶν ἑέρης ρημάτων σχηματίσον προτάσεις μετὰ καταλλήλου ἀντικειμένου εἰς δοτικήν. ώς

πείθομαι πείθεσθε τοῖς ἀρχουσι,

Πείθομαι, πιστεύω, ἀκολουθῶ, προσφέρω, χορηγῶ, λέγω, προστάσω, ὑπακούω, προσεγγίζω, συμφωνῶ, ἀνήκω, δμοιάζω, ἴσοιμαι ἐνοῦμαι, δύνειδίζω.

Διπτωτα μεταβατικά.

‘Ο ‘Ηρακλῆς ἀπήλλαξε τὸν *Προμηθέα* τῶν δεσμῶν (ἐκ τῶν δεσμῶν).

‘Ο Θεὸς παρέχει ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις (εἰς τοὺς ἀνθρώπους).

Τὸ Εὐαγγέλιον διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀγάπην.

‘Ο Ξέρξης ὥρισε στρατηγὸν τὸν *Μαρδόνιον*.

287. Ρήματά τινα δέχονται δύο ἀντικείμενα ἐκ τῶν ὅποιων τὸ μὲν ἐν λέγεται ἀμεσον (=κύριον) καὶ τίθεται πάντοτε εἰς αἰτιατικήν, τὸ δὲ ἄλλο ἔμμεσον (=δευτερεύον) καὶ τίθεται ἢ εἰς γενικὴν ἢ εἰς δοτικὴν ἢ εἰς αἰτιατικήν.

Σημ. α'. “Οταν καὶ τὰ δύο ἀντικείμενα εὑρίσκωνται εἰς αἰτιατικήν, τὸ ἀμεσον ἀντικείμενον εἶναι ἔκεινο, τὸ ὅποιον σημαίνει τὸ πρόσωπον.

Σημ. β'. “Οταν καὶ αἱ δύο αἰτιατικαὶ σημαίνουν πρόσωπον, τότε ἢ μία ἀπὸ αὐτῶν, ἢ ὅποια σημαίνει ιδιότητα τῆς ἀλλής δοθεῖσαν

ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου λέγεται δεύτερον ἀντικείμενον ἢ κατηγορούμενον τοῦ πρώτου· ὡς

‘Ο ἀνάδοχος ώνόμασε τὸν παῖδα Νικόλαον

Τὸν παῖδα ἄμεσον ἀντικείμενον

Νικόλαον κατηγορούμενον εἰς τὸν παῖδα.

Σημ. γ'. Τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον ἐκφέρεται συνήθεστα καὶ διὰ πλαγίας πτώσεως ἐμπροθέτου.

Γύμν. 198. Εἰς τὰς ἑξῆς προτάσεις τὰ ἐν παρενθέσει κατ’ ὄνομαστικὴν ἀντικείμενα γράφον εἰς τὴν κατάλληλον πλαγίαν πτῶσιν.

α'. **Διπλῆ αἰτιατική.** ‘Ο χρόνος διδάσκει (οἱ ἀνθρωποι ἢ ἀλήθεια).—‘Ο πατὴρ (ἐγὼ) ἐνέδυσε (καλὴ στολὴ).—Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπότισαν (ὁ Σωκράτης κώνειον).—‘Ο Ξέρξης ὥρισε (στρατηγὸς Μαρδόνιος).—‘Απαντεῖς) ἢ παίδευσις (ἥμεροι) ποιεῖ.

β'. **Γενικὴ καὶ αἰτιατική.**—Οἱ ποιμένες ἀποχωρίζουσι (τὰ πρόβατα ἢ μήτηρ των).—‘Ο Χριστὸς ἡλευθέρωσεν (ἥμεις προπατορικὴ ἀμαρτία).—‘Επλήρωσαν (τὸ πλοῖον σῖτος).—‘Η ἐργασία ἀπαλλάττει (οἱ ἀνθρωποι πολλὰ κακά).—Προτιμῶ (ἡ ἀρετὴ ἢ ὠραιότης).

γ'. **Δοτικὴ καὶ αἰτιατική.**—‘Ο Θεὸς παρέχει (οἱ ἀνθρωποι πάντα τὰ ἀγαθά).—Οἱ γονεῖς δίδουσιν (ἀγαθαὶ συμβουλαὶ οἱ παῖδες).—‘Ο Ιατρὸς (ἐγὼ) ἐπέδαλε (δίαιτα).—‘Ἐν ἐκκλησίαις προσάρδομεν (ὕμαροι δ Θεός) —(Οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ γονεῖς) διφείλουσιν οἱ παῖδες (σεβασμὸς ὑπακοή).—Θὰ (σὺ) εἴπω (ἡ ἀλήθεια).—Δεῖξον (ἐγὼ ἢ εἰκών σου).

Ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ πρότασις.

Ἐνεργητικαὶ

Παθητικαὶ

‘Ο κύων διώκει τὴν γαλῆν. = ‘Η γαλῆ διώκεται ὑπὸ τοῦ κυνός.

‘Ο Ἀχιλλεὺς ἐφόνευσε τὸν Ἔκτορα. = ‘Ο Ἔκτωρ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.

‘Ο διδάσκαλος διδάσκει τὸν παῖδα. = ‘Ο παῖς διδάσκεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

288. ‘Η πρότασις, ἢ ὅποια ἔχει ἐνεργητικὸν ρῆμα, λέγεται **ἐνεργητικὴ**, ἢ δὲ πρότασις ἢ ὅποια ἔχει παθητικὸν ρῆμα λέγεται **παθητικὴ**.

289. Πᾶσα ἐνεργητικὴ πρότασις, ἢ ὅποια ἔχει ἀντικείμενον εἰς αἰτιατικὴν πτῶσιν, δύναται νὰ τραπῇ εἰς παθητικήν, ἐὰν τὸ ἐνεργητικὸν ρῆμα τραπῇ εἰς παθητικόν, τὸ δὲ ἀντικείμενον εἰς ὑποκείμενον καὶ τὸ ὑποκείμενον εἰς γενικὴν πτῶσιν μὲ τὴν πρόθεσιν ὑπὸ ἢ **παραρά**.

290. Ὁ διὰ γενικῆς μὲ τὴν πρόθεσιν ὑπὸ ἡ παρὰ προσδιορισμὸς εἰς τὰ παθητικὰ δήματα λέγεται ποιητικὸν αἴτιον.

Σημ. Τὸ ποιητικὸν αἴτιον παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐκφέρεται καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν ἐκ καὶ μὲ ἀπλῆν δοτικήν, δταν τὸ δῆμα εἶναι χρόνου παρακειμένου ἡ ὑπερσυντελικοῦ ἡ τετελεσμένου μέλλοντος.

291. Ἡ ἐνεργητικὴ πρότασις, ἡ ὅποια ἔχει δύο ἀντικείμενα, τρέπεται εἰς παθητικήν, δταν τὸ ἀμεσον ἀντικείμενον τραπῇ εἰς ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἄλλο μείνῃ ἀμετάβλητον· ώς·

Ἐνεργητικὰ

Ο Ἡρακλῆς ἀπήλλαξε τὸν Προμηθέα τῶν δεσμῶν.

Ο Θεὸς παρέχει τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις.

Τὸ εὐαγγέλιον διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀγάπην.

Παθητικὰ

Ο Προμηθεὺς ἀπηλλάγη τῶν δεσμῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Τὰ ἀγαθὰ παρέχονται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις.

Οἱ ἀνθρωποὶ διδάσκονται τὴν ἀγάπην παρὰ τοῦ εὐαγγελίου.

Σημ. "Οταν εἰς τὴν ἐνεργητικὴν πρότασιν ὑπάρχουν δύο ἀντικείμενα εἰς αἵτια τικήν πτῶσιν, ἐκ τῶν ὅποιων τὸ ἐν εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ἄλλου, τότε εἰς τὴν παθητικὴν τρέπονται καὶ τὰ δύο εἰς ὁνομαστικὴν πτῶσιν· ώς ὁ Ξέρεης ὥρισε στρατηγὸν τὸν Μαρδόνιον.—Ο Μαρδόνιος ὥρισθη στρατηγὸς ὑπὸ τοῦ Ξέρεξου.

Γέμ. 199. Τὰς ἔξης ἐνεργητικὰς προτάσεις τρέφον εἰς παθητικάς.

Οἱ στρατιῶται ἔτρεψαν τοὺς πολεμίους εἰς φυγήν.—Χιών ἔχει καλύψει τὰ ὅρη καὶ τὰς πεδιάδας.—Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς θὰ κρίνῃ τὸν κόσμον.—Σύ με ἐκπλήττεις.—Ἄλι κακαὶ συναναστροφαὶ πάντοτε ἔβλαψαν, βλάπτουσι καὶ θὰ βλάπτωσι πάντας. — Καταγγέλλομεν τοὺς ἀτάκτους.—Τὸ ψεῦδος μισεῖ πᾶς χρηστὸς καὶ σοφός.—Ο Ρωμύλος ἔκτισε τὴν Ρώμην.—Θαυμάζομεν τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν ἡρώων.—Ο κύων θὰ συλλάβῃ τὸν λαγωόν.—Η Εανθίππη θέριζε τὸν Σωκράτην.

Γέμυν. 200. Διὰ τῶν ἔξης δήματων σχημάτισον προτάσεις μὲ ποιητικὸν αἴτιον εἰς διαφόρους χρόνους καὶ πρόσωπα, ώς συλλαμβάνομαι.—Η ἀλώπηξ συνελήφθη ὑπὸ παγίδος.

Συλλαμβάνομαι, ἐπιπλήττομαι, ἀναγκάζομαι, τιμωροῦμαι, γινώμαι, ἀγαπῶμαι, δέρομαι, διορίζομαι, φωτίζομαι, θεραπεύομαι, κατηγοροῦμαι, καλύπτομαι, κρίνομαι, μολύνομαι, δινειδίζομαι, παιδεύομαι, παρηγοροῦμαι.

Γέμυν. 201. Τὰς μετὰ δύο ἀντικειμένων ἐνεργητικὰς προτάσεις τοῦ 198 γυμνάσματος τρέφον εἰς παθητικάς.

Β' ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

‘Ο Θεός ὑπάρχει πανταχοῦ.

‘Αναπαύομαι σήμερον.

Αἱ νυκτερίδες πετῶσιν ἡσύχως.

‘Ο ἄνθρωπος ἀμαρτάνει πολλάκις.

292. Ἐπειδὴ τὰ ἐπιρρήματα εἰναι τεσσάρων εἰδῶν ἥτοι τοπικά, χρονικά, τροπικά καὶ ποσότητος σημαντικά, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσι τὸ ρήμα κατὰ τέσσαρας τρόπους.

1) *Κατὰ τόπον.* 2) *Κατὰ χρόνον.* 3) *Κατὰ τρόπον.* καὶ 4) *κατὰ ποσόν.*

Γύμ. 202. Σχημάτισσον προτάσσεις εἰς ἑκάστην τῶν ὅποιων νὰ ὑπάρχῃ ἐν ἀπὸ τὰ ἐπιρρήματα τοῦ 11 γυμνάσιατος σελίς 15.

ταχέως — ἔκτελει ταχέως τὰ ἀποφασισθέντα.

Γ' ΕΜΠΡΟΘΕΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

293. Οἱ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοὶ προσδιορίζουν τὰ ρήματα κατά:

α'. Τόπον | Οἱ σκώληκες ζῶσιν ἐν τῇ γῇ.
                        | Μεταβαίνω εἰς τὸ σχολεῖον διὰ τῆς ἀγορᾶς.
                        | Ἔρχομαι ἐν τῇσι οἰκίαις.

β'. Χρόνον | Αἱ Ἀθῆναι ἥκμασαν ἐπὶ Περικλέους.
                        | Κατεκλίθην μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

γ'. Τρόπον | Αναγίνωσκε μετὰ προσοχῆς.
                        | Ο Πελοποννησιακὸς πόλεμος διήρκεσε περὶ τὰ τριάκοντα ἔτη.

δ'. Ποσὸν | Ο Ἐκτωρ ἐφονεύθη ύπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.
                        | Ἐτιμωρήθη ἐνεκα τῆς κακῆς διαγωγῆς.
                        | Ο Θεός ἐποίησε τὰ ζῷα ἐπ' ὁφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων.

ε'. Αἵτιον | Ακούομεν διὰ τῶν ὄτων.

ζ'. Κατά τι | Οἱ ἄνθρωποι διαφέρουσι κατὰ τὴν αἰρφήν.
                        | Ἡ ἀναφορὰν

Σημ. Τὸ αἴτιον εἶναι τριπλοῦν: τὸ ποιητικὸν αἴτιον ἢ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, τὸ ἀναγκαστικὸν ἢ προτρέπτικὸν καὶ τὸ τελικόν.

Γύμ. 203. Ἀντίγραφον τὰς ἔξης προτάσεις γράψων πλησίον ἑκάστου ἐμπρόθετου προσδιορισμοῦ τὴν σημασίαν αὐτοῦ.

Οἱ ἵχθυες ζῶσιν ἐν τῇ θαλάσσῃ.—¹ Αποστέλλομεν τὰς ἐπιστολὰς διὰ τοῦ ταχυδρομείου.—Διὰ τῆς γυμναστικῆς χρατύνονται τὰ σώματα.—Οἱ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου.—Οἱ στρατιῶται ἔφυγον πρὸς τὸ ὄρος.—Μή λέγε λόγους μετὰ θρασύτητος.—Χαίρω μὲν ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ τῶν φίλων, λυποῦμαι δὲ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς αὐτῶν.—Κατὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔπιπτεν ἡ βροχὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας.—Οἱ Ολυμπιακοὶ ἀγῶνες συνεστάθησαν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους πρὸς τιμὴν τοῦ Διός, ἐτελοῦντο δὲ κατὰ πενταετίαν παρὰ τὴν Ολυμπίαν.—Μετὰ τὴν κροῦσιν τοῦ κώδωνος ἥλθον εἰς τὸ σχολεῖον μετὰ τοῦ πατρός μου.—Τὰ πρόσθατα βόσκονται ἀνὰ τοὺς λειμῶνας κατ' ἀγέλας.—Διὰ μαχαιρῶν καὶ ἔύλων ἐμάχοντο.—² Η σελήνη στρέφεται περὶ τὴν γῆν καὶ σὺν τῇ γῇ περὶ τὸν γῆλιον.

294. Οἱ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοὶ ἐκφέρονται πάντοτε διὰ τῶν πλαγίων πτῶσεων, διότι αἱ προθέσεις συντάσσονται μόνον μετὰ τῶν πλαγίων πτῶσεων.

295. Ἐκ τῶν προθέσεων ἀλλαι μὲν συντάσσονται μὲ μίαν πτῶσιν καὶ λέγονται **μονόπτωτοι**, ἀλλαι μὲ δύο καὶ λέγονται **διπτωτοί** καὶ ἀλλαι μὲ τρεῖς καὶ λέγονται **τρίπτωτοι**.

Γύμ. 204. Ἀντίγραφον τὰς ἔξης καὶ γράψον τοὺς ἐν παρενθέσει κατ' ὄνομαστικὴν ἐμπροθέτους προσδιορισμοὺς εἰς τὴν πτῶσιν, εἰς τὴν διπολαν ἀπαιτεῖ ἡ πρόθεσις.

Μετὰ (δὲ Θεός) διφείλομεν νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ νὰ ὑπακούωμεν εἰς (αὐτός). Αὐτοὶ ἐργάζονται κατὰ (ὅλη ἡ ἡμέρα) καὶ παρέχουσι πρὸς (ἡμεῖς) καὶ τὰ τρόφιμα, διὰ (τὰ δόποια) ζῶμεν καὶ τὰ ἐνδύματα διὰ (τὰ δόποια) ἐνδυσμόμεθα καὶ προφυλαττόμεθα κατὰ μὲν (δὲ οἷεμῶν) ἀπὸ (τὸ ψυχος), κατὰ δὲ τὸ (Θέρος) ἀπὸ (δὲ καύσων) τοῦ ἥλιου. Οἱ γονεῖς ἡμῶν φροντίζουσι πρὸς (ταῦτα) καὶ διὰ (ἡ ἀνατροφὴ) ἡμῶν. Κατὰ (ἐκάστη ἡμέρα) διδάσκουσιν ἡμᾶς τὰ χρέη πρὸς (δὲ Θεός), πρὸς (δὲ πλησίον) καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. Οὕτως ἀποστέλλουσιν ἡμᾶς εἰς (ἡ σχολὴ) καὶ φροντίζουσι διηγεικῶς οὐ μόνον περὶ (ἡ διαγωγὴ) ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ (ἡ σωματικὴ καὶ διανοητικὴ ἀνάπτυξις) ἡμῶν. ³ Αὐτὶ δὲ (πάντα ταῦτα) διφείλομεν σέβας, ἀγάπην καὶ εὐγνωμοσύνην πρὸς (αὐτός).

296. Πολλάκις οἱ ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί, ἐπειδὴ ίσοδυναμοῦν πρὸς τοὺς ἐπιρρηματικούς, δύνανται νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ τοιούτων ὡς καὶ τάναπαλιγ· ὡς

μὴ λέγε λόγους μετὰ θρασύτητος — μὴ λέγε λόγους θρασέως.

Γυμν. 205. Εἰς τὰς ἔξης προτάσεις ἀντικατάστησον τοὺς ἐμπροθέτους προσδιορισμοὺς δι' ἐπιρρημάτων.

Ἡ ἀτμάμαξα κινεῖται μετὰ ταχύτητος. — Ἐκτέλει μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας τὰ καθήκοντά σου. — Οἱ καταρράκται ρέουσι μεθ' ὅρμης. Ὁ γῆλος ἐξ οὐρανοῦ ρίπτει τὰς ἀκτῖνάς του εἰς ὅλα τὰ μέρη. — Ὁ Δημοσθένης ἡγόρευε μετ' εὐγλωττίας. — Μεταβαίνω εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τῶν ποδῶν (πεζῇ). — Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν συγέρρεον εἰς Ἀθήνας, ἵνα παιδεύθωσι. — Δύο λησταὶ ἐσταυρώθησαν πλησίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὸ μὲν ἐκ δεξιῶν, δ δὲ ἐξ ἀριστερῶν. — Οὐδὲν μένει διὰ παντὸς ἀμετάβλητον. — Τὰ πρόβατα βόσκονται κατ' ἀγέλας. — Επὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ ὑπῆρχεν ἐπιγραφὴ γεγραμμένη εἰς ἑδραῖκήν, ἐλληνικήν καὶ ῥωμαϊκήν.

Αἱ νυκτερίδες πετῶσι τὴν νύκτα (χρόνον).

Οἱ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔμεινεν ἐν τῇ γῇ τριάκοντα τριά την. (ποσόν).

Δειλίᾳ ἔλιπον τὴν τάξιν (αἰτίαν).

Ἐκρουε τὴν θύραν τῇ δακτηρίᾳ (δργανον).

Ἄλγω τὸν πόδα (κατά τι, ἀναφοράν).

297. Πολλάκις αἱ πλάγιαι πτώσεις καὶ ἀνευ προθέσεως προσδιορίζουν τὰ δήματα δπως καὶ οἱ ἐμπρόσθετοι προσδιορισμοί.

Γυμν. 208. Εἰς τὰς ἔξης προτάσεις διάκρινον τὴν σημασίαν τῶν ἀπροθέτων προσδιορισμῶν τοῦ δήματος.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν δ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τινά. Ο Χριστὸς ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. Αἱ νύκτες τὸν μὲν χειμῶνα εἶναι μακραί, τὸ δὲ θέρος δραχεῖαι. Φύσει ἡ ἀλώπηξ εἶναι πονηρά. Τὴν ἀνοιξιν ἀνθοῦσι τὰ δένδρα. Ο Ζεὺς ἐτρέφετο τῷ γάλακτι τῆς αἰγάλος. — Ο Θεμιστοκλῆς διηνεκὲς μέλημα εἶχε πᾶς νὰ ὑπερβάλῃ τῇ δόξῃ τὸν Μιλτιάδην. — Ο Ἡρακλῆς πάσῃ δυνάμει καὶ τῇ δοηθείᾳ τοῦ Ἰολάου ἐφόνευσε τὴν Λερναίαν Γύδραν. Οἱ Δακεδαιμόνιοι ἐφθασαν τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης. — Τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐτείχισαν τὴν πόλιν.

Δ'. Η ΜΕΤΟΧΗ.

298. Ἡ μετοχὴ τίθεται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ δήματος κατὰ τρεῖς τρόπους: 1) παραθετικῶς ἢ ἐπιφρεγματικῶς 3) ἐπιθετικῶς καὶ 3) κατηγορηματικῶς.

1) Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς.

Οἱ Ἑλληνες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἵδια κυριεύσαντες (=ἀφ' οὐ ἐκυρίευσαν τὴν Τροίαν).

Δὲν ταξιδεύω φοβούμενος (=ἐπειδὴ φοβοῦμαι) τὴν τρικυμίαν.

Οἱ ἀλιεῖς ζῶσιν ἀλιεύοντες (=διὰ τῆς ἀλιείας).

Οὐδέποτε θάξ ἐπραττες ταῦτα καὶ Ἡρακλέους δύναμιν ἔχων (=εἰς εἴχες).

Ο Σωκράτης ὑδριζόμενος (ἀν καὶ ὑβρίζετο) οὐδόλως ὠργίζετο.

299. Ἡ μετοχὴ τίθεται παραθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς, διὰ νὰ φανερώσῃ χρόνον, αἰτίαν, τρόπον, ὑπόθεσιν καὶ ἐναρτιώσιν καὶ διὰ τοῦτο λέγεται χρονική, αἰτιολογική, τροπική, ὑποθετική καὶ ἐνατιωματική (ἐνδοτική).

300. Αἱ παραθετικαὶ μετοχαὶ ἀναλύονται διὰ καταλλήλου συνδέσμου χρονικοῦ, αἰτιολογικοῦ κ.λ.π. καὶ τοῦ ῥήματος τῆς μετοχῆς.

Σημ. Αἱ τροπικαὶ μετοχαὶ δὲν ἀναλύονται ὅπως αἱ ἄλλαι, ἐνίστετε ὅμως ἀντικαθιστανταὶ δι᾽ ἐμπροσθέτου προσδιορισμοῦ, ώς γελῶντες ἔφυγον=μετὰ γέλωτος ἔφυγον.

2) Ἡ μετοχὴ ἐπιθετικῶς.

Ἡ δδὸς ἡ ἄγονος (=ἡ ὁποίᾳ ἄγει) πρὸς τὴν ἀρετὴν εἶναι μακρὰ καὶ ὀρθία.

Ο Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς παιδας τοὺς ὑπακούοντας (=οἱ ὁποῖοι ὑπακούουσιν εἰς τοὺς γονεῖς των.

Πράγματα ἀγνοούμενα (=τὰ ὁποῖα ἀγνοοῦνται) καὶ μὴ κοινά.

301. Αἱ ἐναρθροὶ μετοχαὶ πολλάκις δὲ καὶ ἀναρθροὶ προσδιορίζουν τὰ δνόματα ὡς τὰ ἐπίθετα καὶ ἀναλύονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν. Διὰ τοῦτο λέγονται ἀναφορικαῖ.

302. Αἱ μετοχαὶ δέχονται ὑποκείμενον, κατηγορούμενον καὶ ἐν γένει δ, πι δέχεται καὶ τὸ ῥῆμα· ὡς

Μιλιτάρης διορισθεὶς στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐνίκησε τοὺς Πέρσας.

Ο Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς ἐκτελοῦντας τὸ ἕαυτῶν καθῆκον.

Γυμν. 207. Εἰς τὰς ἑξῆς προτάσσεις διάκρινον τὴν σημασίαν ἐκάστης μετο-

χῆς, τὸ ὑποκείμενον καὶ τοὺς προσδιορισμοὺς αὐτῆς καὶ ἀνάλυσον αὐτάς.

Οἱ παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ χαίροντες ἔψαλλον.— Ὁ Διογένης ἀνάψας λύχνον τὴν γῆμέραν ἀνθρωπὸν ἔζήτει. Ὁ Ἰακὼν μαθών, διὰ δὲ Ἰωσὴφ ζῆ ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Θεός ἀγαπῶν τὸν ἀνθρωπὸν καὶ θέλων τὴν σωτηρίαν του ἔξαπέστειλε τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν.— Οἱ Ἀπόστολοι λοιδορούμενοι ηὔλογουν, διωκόμενοι ἦνείχοντο, βλασφημούμενοι παρεκάλουν.— Οἱ ἀνθρωποι ἔργαζόμενοι οὐδέποτε δυστυχοῦσι. Οἱ πιστοὶ κύνες τυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ κυρίου των οὐδόλως μνησικακοῦσι.— Καὶ ζῶν δ φαῦλος καὶ θανὼν κολάζεται.— Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

Γύμν. 208. Εἰς τὰς ἑξῆς προτάσεις γράψον τὰς ἐν παρενθέσαι μετοχάς συμφώνως πρὸς τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν.

Πολλὰ ἔδιδάχθην ὑπὸ (δὲ ἀναγνωσθεὶς καὶ ἔρμηγνευθεὶς) περικοπῶν τοῦ ιεροῦ Εὐαγγελίου.— Πῶς νὰ μὴ θαυμάσωμεν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ (βλέπων) καθ' ἑκάστην τὸν ἥλιον (ἀνατέλλων καὶ δυόμενος, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας (λάμπων) ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ πάντα τὴν τακτικὴν αὐτῶν πορείαν (διαγράφων) ἐν τῷ σύμπαντι; Αἱ μαθήτριαι (ἐπιμεληθεὶς καὶ προσδεύσας) προεδιβάσθησαν μετὰ πολλῶν ἐπαίνων. Μετὰ τὴν ἀλωσινῆς πόλεως ἐκ (δὲ συλληφθεὶς) ἀνδρῶν ἄλλοι μὲν (καταδικασθεὶς) ἐθανατώθησαν, ἄλλοι δὲ (ἀθρωθεὶς) ἤλευθερώθησαν.

3) Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς.

*Οὐ παύομαι μελετᾶν καὶ μανθάνων=δὲν παύω νὰ μελετῶ καὶ νὰ μανθάνω.

Ορῶ σε ἀναγινώσκοντα=βλέπω σε, διὰ ἀναγινώσκεις.

303. Ἡ μετοχὴ τίθεται μετά τινων ρήματων ὡς κατηγορούμενον εἴτε τοῦ ὑποκειμένου εἴτε τοῦ ἀντικειμένου. Ἡ τοιαύτη μετοχὴ λέγεται κατηγορηματική.

304. Κατηγορηματικὴν μετοχὴν δέχονται τὰ ἑξῆς ρήματα!

α'. Τὰ αἰσθητικά, γνωστικά, δηλωτικά, δειπτικά, εὑρετικά, καὶ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά. Ταῦτην εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν ἀναγόμεν διὰ τοῦ διὰ καὶ δριτικῆς.

β'. Τὰ κινήσεως, καρτερίας, ἀνοχῆς, ἐνάρξεως καὶ λήξεως καὶ μυχικοῦ πάθους σημαντικά. Προσέτι δὲ καὶ τὰ ἑξῆς ρήματα: εἰμί, εἶγνομαι, ὑπάρχω, τυγχάνω, διάγω, διατελῶ, διαγίγνομαι κ.λ.π. Γαύτην εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν ἀναλύομεν διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς.

Γύμν. 209. Ἀνάλυσον τὰς μετοχὰς τῶν ἑξῆς προτάσεων καὶ σημείωσιν εἰς τίνα τάξιν ἀνήκει ἔκαστον δῆμα· ώς· οὐ παύομαι (λήξεως σημαντικὸν) μελετῶν καὶ μανθάνων= νὰ μελετῶ καὶ νὰ μανθάνω.

Θεόν οὐ λήξω ποτὲ προστάτην ἔχων.— Πᾶς ἀνὴρ ἥδεται τὸ φῶς ὄρῶν.— Οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων. Τοῦτο τὸ γράμμα δηλοῖ ψευδῆ τὴν διαθήκην οὗσαν.— Παρὰ τοὺς νόμους πράττων φωράται.— Ἄπειρηκα βαδίζων καὶ τρέχων. Κύρος τῶν ἡλίκων διαφέρων ἐφαίνετο.— Ξέρξης ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος αὐτήν. Ἄγαμέμνων τοὺς βαρβάρους ἔπαισσεν ὑδρίζοντας. Οὐ διέλιπον ζητῶν καὶ μανθάνων ὅτι ἥδυνά- μην ἀγαθόν.— Ἀνέχου πάσχων.— Φίλιππε, μέμνησο ἀνθρωπος ὃν.— Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἀνδρα ἀγαθὸν γεγονότα;

B'. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΤΟΥ

‘Ο Πάρις ὑπῆρξεν αἴτιος τοῦ *Τρωϊκοῦ πολέμου*.

Οἱ παιδεῖς γίνονται *δμοιοι τοῖς γονεῦσι*.

‘Ο Ἀχιλλεὺς ἦτο ταχὺς τοὺς πόδας.

‘Ο Ἀχιλλεὺς ἦτο ταχὺς *λιαν*.

305. Τὸ ἐπίθετον προσδιορίζεται:

α'. Διὰ γενικῆς πτώσεως. Τοιούτον προσδιορισμὸν δέχονται τὰ ἐπίθετα τὰ διεγέροντα τὴν ἐρώτησιν *τίνος*; (ἀπὸ τί;) ώς

‘Ο παις τίνος εἶναι ὀρφανός; ‘Ο παις εἶναι ὀρφανός πατρός.

‘Η φιάλη τίνος, (ἀπὸ τί;) είνε πλήρης; ‘Η φιάλη είνε πλήρης *βδατος*.

306. Εἶναι δὲ ἡ γενικὴ αὕτη, ἡ ὅποια τίθεται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἐπίθετου.

- 1) *Γενικὴ αιτητική*. ώς *φίλος μου, συγγενής μου*.
- 2) *Γενικὴ τῆς ἀξίας* ώς *ἀξιος ἐπαίνου, ἀνάξιος προσιβασμοῦ*.
- 3) *Γενικὴ τῆς αἰτίας*. ώς *ἔνοχος θανάτου, αἴτιος τοῦ πολέμου*.
- 4) *Γενικὴ διαιρετική*. ώς *οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων*.

5) Μὲ γενικὴν ἀντικειμενικὴν συντάσσονται τὰ ἐπίθετα τὰ συγγενῆ πρὸς τὰ δῆματα τὰ συντασσόμενα μετὰ γενικῆς δηλ. τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας, τὰ μνήμης καὶ λήθης, τὰ μετοχῆς, τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας,

τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας, τὰ πλησμονῆς, τὰ ἐνδείας, τὰ ἀρχικά, τὰ ἀπαλλαγῆς, τὰ διαφορικά καὶ παραθετικά.

Ἡ γενικὴ τῶν παραθετικῶν ἡ συγκριτικὴ γενική.

Ἡ λέμβος τίνος εἶναι μικρότερα; Ἡ λέμβος εἶναι μικρότερα *τοῦ πλοίου*.

307 Τὴν συγκριτικὴν γενικὴν δέχονται τὰ συγκριτικὰ ἐπίθετα. Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται καὶ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως καὶ φανερώνει τὸ ὄν, πρὸς τὸ ὅποιον γίνεται ἡ σύγκρισις, ἐν ᾧ τὸ συγκρινόμενον λέγεται πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως· ὡς

‘Ο Ἀλκιδιάδης (α' ὅρος) ἦτο νεώτερος τοῦ Περικλέους (β' ὅρος)

‘Ο Ἀλκιδιάδης ἦτο νεώτερος ἢ (ἀπὸ, παρὰ) ὁ Περικλῆς.

308. Τὰ συγκριτικὰ τῶν ἐπίθετων τὸν δεύτερον ὅρον τῆς συγκρίσεως ἐκφέρουν πολλάκις δμοιοπτώτως πρὸς τὸν πρῶτον ὅρον προτασσομένου τοῦ ἥτις λέγεται **συγκριτικός**.

Σημ. α'. Εἰς τὴν λαλουμένην γλῶσσαν ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται καὶ κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως ἀπὸ ἡ παρά.

Σημ. β'. Εἰς τὰ ὑπερθετικὰ δυνατάν νὰ λείπῃ ὁ δεύτερος ὅρος, ὅταν ταῦτα λέγωνται ἀπολύτως· ὡς

‘Ο Σωκράτης ἦτο σοφώτατος

‘Ο Ἄχιλλεὺς ἦτο ἀνδρειότατος.

309. Τὸ ἐπίθετον προσδιορίζεται:

6'. Διὰ δοτικῆς. Τοιοῦτον προσδιορισμὸν δέχονται τὰ ἐπίθετα τὰ διεγείροντα τὴν ἔρωτησιν τίνι; (εἰς, πρός, μὲ τίνα). ὡς

Οἱ πονηροὶ τίνι εἶνε ἐπιβλαβεῖς· Οἱ πονηροὶ εἶναι ἐπιβλαβεῖς **τῇ κοινωνίᾳ** (=εἰς τὴν κοινωνίαν).

Οἱ χρηστοὶ πολῖται τίνι εἶναι ὡφέλιμοι· Οἱ χρηστοὶ πολῖται εἶναι ὡφέλιμοι **τῇ πατρίδι** (=πρὸς τὴν πατρίδα).

‘Ο λύκος τίνι εἶναι δμοιος; ‘Ο λύκος εἶναι δμοιος **τῷ οὐντὶ** (=μὲ τὸν οὐντα).

310. Ἐν γένει μετὰ δοτικῆς συντάσσονται τὰ ἐπίθετα τὰ συγγενῆ πρὸς τὰ ῥήματα τὰ συντασσόμενα μετὰ δοτικῆς δηλ. τὰ ὡφελεῖας καὶ θλάβης, φιλίας καὶ ἔχθρας, εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς, ταυτότητος, δμοιότητος, λιστητος, συγγενείας, συμφωνίας, μίξεως καὶ προσ-

εγγίσεως σημαντικά· ώς εύνους, εύπειθής, ὑπήκοος, φίλος, ἔχθρός,
ὅμοιος, ίσος, σύμφωνος κ.λ.π.

Σημ. Άντι τῆς δοτικῆς ἀχρήστου εἰς τὴν λαλουμένην μεταχειρίζομεθα αιτια-
κὴν μὲ τὰς προθέσεις εἰς, πρός, μέ,

311. Τὸ ἐπίθετον προσδιορίζεται:

γ'. **Δι' αιτιατικῆς πτώσεως.** Τοιοῦτον προσδιορισμὸν δέχονται τὰ
διεγέροντα τὴν ἐρώτησιν κατὰ τι; εἰς τι; ώς

‘Ο γέρων κατὰ τι εἶναι λευκός; ‘Ο γέρων εἶναι λευκὸς τὴν κόμην.

Οὗτος κατά τι εἶναι ὑψηλός; Οὗτος εἶναι ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα.

Σημ. ‘Ο τοιοῦτος δι’ αιτιατικῆς προσδιορισμὸς τῶν ἐπίθετων εἰς τὴν λαλουμέ-
νην ἐκφέρεται: συνήθως μετὰ τῶν προθέσεων κατά, εἰς· ώς

Λευκὸς κατὰ τὴν κόμην.

Εὐγενὴς εἰς τοὺς τρόπους.

312. Τὸ ἐπίθετον προσδιορίζεται:

δ'. **Δι' ἐπιρρήματος ποσότητος σημαντικοῦ.** Τοιοῦτον προσ-
διορισμὸν δέχονται τὰ ἐπίθετα τὰ διεγέροντα τὴν ἐρώτησιν πόσον; ώς

Οὗτος πόσον πλούσιος εἶναι; Οὗτος εἶναι λίαν πλούσιος.

‘Ο πάγος πόσον ψυχρὸς εἶναι; ‘Ο πάγος εἶναι πολὺ ψυχρός.

Σημ. Τοὺς προσδιορισμοὺς τοῦ ἐπίθετου δέχονται καὶ πολλά ἐπιρρήματα· ώς

‘Ο ἀσθενὴς εἶναι ἐκτὸς κινδύνου·

Τὸ χωρίον κεῖται μακρὰν τῆς πόλεως.

Ἐνήργησα συμφώνως τῇ διαταγῇ σου.

Τυμν. 210. Απόντησον καταλλήλως εἰς τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις:

‘Ο πτωχὸς τίνος εἶναι ἐνδεής; — ‘Ο παῖς τίνος εἶναι δρφανός; —
‘Ο ἵππος τίνι εἶναι εύπειθής; — ‘Η βροχὴ τίσιν εἶναι ωφέλιμος; —
Κατὰ τὶ ὁ Αἰθίοψ εἶναι λευκὸς καὶ κατὰ τὶ μέλας; — ‘Ο ναύτης
τίνος εἶναι ἔμπειρος; — ‘Ο Μέγας Ἀγέξανδρος τίνος ἐγένετο κύριος; —
Κατὰ τὶ ὁ Ἡρακλῆς ἦτο ὑψηλός; — ‘Ο κύων τίνι εἶναι ωφέλιμος,
τίνι πιστός; — Οἱ προδόται τίνος εἶναι ἄξιοι; — ‘Η διάμετρος τίνος
εἶναι διπλασία; — ‘Η ἀλήθεια τίνι δὲν εἶναι εὐάρεστος; — Τίσιν οἱ
πατέρες συνήθως γίνονται ὅμοιοι; — Οἱ προδόται τίσιν εἶναι μισητοί; —
‘Ο φιλόμουσος τίνος εἶναι ἐραστής; — Οἱ Ρῶσοι τίσιν εἶναι ὅμο-

δοξοί; — Οἱ πλούσιοι τίσι πρέπει νὰ εἶναι δοηθοί; — Οἱ λόγοι τίσι πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνοι; — Ἡ υγεία τίνος εἶναι προτιμοτέρα; — Ὁ ὄνος τίνος εἶναι ὑπομονητικώτερος; — Ὁ Ἀριστεῖδης τίνος ἦτο δικαιότερος; — Ἡ εἰρήνη τίνος εἶναι προτιμοτέρα; — Ὁ ἥλιος τίνος εἶναι λαμπρότερος;

Γυμν. 211. Σχημάτισον διὰ τῶν ἔξης ἐπιθέτων προτάσεις μὲ κατάλληλον προσωρισμὸν τοῦ ἐπιθέτου: ὡς

πλήρης — ἡ ζωὴ εἶναι πλήρης φροντίδων.

α'. **Κατὰ γενικήν.** Κενός, δοῦλος, κάτοχος, ἐγκρατῆς, φειδωλός, ἀπειρος, ἀξιος, διάφορος, ἐπιλήσμων, μέτοχος, ἔνοχος, ἀπορος.

β'. **Κατὰ δοτικήν.** Φίλος, πολέμιος, ἵσος, ὠφέλιμος, βλαβερὸς, συγγενής, ὑπήκοος, μισητός, βοηθός, σύμφωνος.

γ'. **Κατ' αὐτιαστικήν.** Ἐλαφρός, ξανθός, ισχυρός, μέγας, δεινός, βραδύς, ἐπιτήδειος, μέτριος.

Γ'. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ.

‘Ο θεῖος Ἄχιλλεὺς ἀπέκτεινε τὸν λαμπρὸν Ἔκτορα.

Λυκοῦργος δονομοθέτης ὑπῆρξε σοφός.

‘Η πανουργία τοῦ ὁδυσσέως κατέστρεψε τὴν πόλιν τῶν Τρεών.

313. Τὸ οὐσιαστικὸν προσδιορίζεται:

α'. **Δι’ ἐπιθέτουν.** τὸ δόποιον συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ γένος ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν. ‘Ο τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται ἐπιθετικός.

Σημ. Ως ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται καὶ αἱ μετοχαὶ, αἱ ἐπιθετικαὶ ἀγτωνυμίαι, τὰ ἐπιφρήματα καὶ ἐμπρόθετα οὐσιαστικὰ προτασσομένου τοῦ ἀρθρου. ὡς δολάμπων Ἦλιος θερμαίνει. — Αγαπᾶτε τὴν ὑμετέραν πατρίδα. — Ἡ ἐν τῷ σχολείῳ διαγωγὴ ὑπῆρξεν ἀρίστη. — Οἱ νῦν ἀνθρώποι διαφέρουσι τῶν πάλαι.

β'. **Δι’ οὐσιαστικοῦ,** τὸ δόποιον συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ πτῶσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν. ‘Ο τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται παραθετικὸς ἢ ἐπεξηγηματικός.

γ'. **Διὰ γενικῆς.**

Εἶναι δὲ ἡ γενικὴ αὕτη:

1) **Κτητική.** ὡς ἡ πανουργία τοῦ ὁδυσσέως. — Ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους. — Ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Φειδίου.

Σημ. Τό οὖσιαστικὸν σημαίνει τό κτήμα, τὴν ιδιότητα ἢ τό ἔργον, ἢ δὲ γενικὴ τὸν κτήτορα ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ιδιότητα ἢ τό ἔργον.

2) **Τῆς ιδιότητος.** Αὕτη τίθεται μὲ ἀριθμητικὰ ἢ μὲ ἐπίθετα ποσότητος σημαντικὰ πρὸς δήλωσιν μεγέθους ἢ ἡλικίας. ὡς δδὸς τριῶν ἡμερῶν.—Παῖς τριῶν ἐτῶν.

3) **Τῆς ψλῆς ἢ τοῦ περιεχομένου.** ὡς σωρὸς λίθων.—Πλοῖον σίτου.—Ταμεῖον ἀρετῆς.

4) **Τῆς ἀξίας ὡς βιβλίον δέκα δραχμῶν.**

5) **Ὑποκειμενικὴ ἢ ἀντικειμενικὴ.** ὡς ἢ νίκη τῶν Ἑλλήνων (= ἢ νίκη τὴν ὁπίσαν ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες) ὑποκειμενικὴ.—δ πόθος τῆς πατρίδος (= ποθῶ τὴν πατρίδα) ἀντικειμενικὴ.

Γύμν. 211. Εἰς τὰς ἑξῆς προτάσεις διάκρινον τοὺς διὰ παχέων γραμμάτων προσδιορισμὸν τοῦ οὖσιαστικοῦ κατὰ τὰ τρία εἶδη αὐτῶν.

‘Ο σφοδρὸς ἀνεμος ἐγέρει πολὺν κονιορτόν.—Αἱ ταχύπτεροι χειλιδόνες ἐγκαταλείπουσι τὰ ψυχρὰ κλίματα.—’Απόφευγε ἥθος πονηρὸν καὶ κέρδος κακόν.—Οἱ προνοητικοὶ μύρμηκες συλλέγουσιν ἄφθονον τροφήν.—’Ανθρωπός τις εἰχε δύο υἱούς.—Τὸ δρος Ὁλυμπος ὑπῆρξε κατοικία τῶν Θεῶν.—Οἱ πάλαι ἀνθρωποι ἦσαν μακρότοι.—’Αλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε.—πάντα τὰ ἀνθη δὲν ἔχουσι τὸ αὐτὸ δρῶμα.—Κίμων δ υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου ἦτο μεγαλεπήροιος.—Ξενοφῶν δ Ἀθηναῖος ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Σωκράτους.—’Ανδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται.—’Η παράκαιρος φωνὴ τοῦ ἀλέντορος σημαίνει μεταβολὴν τοῦ καιροῦ.—Βασίλειος δ μέγας ἦτο υἱὸς γονέων πλουσίων καὶ εὐσεβῶν.—’Η γυμναστικὴ εἶναι πηγὴ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀνδρείας.—Οἱ τρεῖς ἵεράρχαι, Βασίλειος δ μέγας, Γρηγόριος δ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης δ Χρυσόστομος εἶναι μεγάλοι πατέρες τῆς ἐκκλησίας.

Γύμν. 212. Εἰς τὰς ἑξῆς προτάσεις ἀντὶ τῆς—θὲς κατάλληλον προσδιορισμὸν τοῦ οὖσιαστικοῦ.

α'. **Ἐπιθετικόν.** ‘Ο—κύων φυλάττει τὴν οἰκίαν, δ δὲ—κύων τὸ ποίμνιον καὶ δ—κύων ἀνευρίσκει τὸ κυνήγιον.—Τὸ—βδωρ δὲν εἶναι πόσιμον.—Προστατεύετε τὰ—παιδία. Αἱ—συναναστροφαὶ φθείρουσιν ἥθη. ‘Ο χρυσὸς εἶναι—μέταλλον, δ δὲ σίδηρος.—’Ο ἔμπορος ἀγοράζει πράγματα.—’Ο—ναὸς τῆς—Σοφίας εἶναι μέγας.

β'. **Διὰ γενινῆς.** Τὸ φόρμα—εἶναι τερπνόν.—Κατὰ τὸ φθινόπωρον πίπτουσι τὰ φύλλα.—’Ο ἀσθενὴς λαμβάνει τὴν συμβούλην.—Τὸ χρῶμα—εἶναι κυανοῦν, τὸ δὲ χρῶμα—εἶναι λευκόν.—Αἱ νύκτες—εἶναι μακραί, αἱ δὲ νύκτες—βραχεῖαι.—Εἴμαι υἱός. ’Ο ἀργηγὸς—λέγεται Πατριάρχης.

γ'. *Παραθετικὸν* ἢ *ἐπεξηγηματικόν*. Δημοσθένης ὁ—ἡτο 'Αθηναῖος.—Οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος τοῦ—ἡσαν σπουδαῖοι.—Ἡ πόλις—εἰναι πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας.—Κατώκησα ἐν τῇ πόλει—πρωτευούσῃ τῆς Ἀγγλίας.

ΣΥΝΘΕΤΟΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ

314. *Σύνθετος* λέγεται ἡ πρότασις, ἡ ὅποια ἔχει πλείονα τοῦ ἑνὸς ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα· ώς ὁ Μιλτιάδης, ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Κίμων ὑπῆρξαν ἀνδρεῖοι.—Ἡ χιῶν εἶναι λευκὴ καὶ ψυχρά.

Σημ. Σύνθετος λέγεται καὶ ἡ πρότασις, ἥτις ἔχει πλείονα τοῦ ἑνὸς ἀντικείμενα ἢ ὁμοίους προσδιορισμούς.

ΤΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΑ

315. Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου, ὁνοματικὸν ἀπαρέμφατον, τίθεται ως καὶ πᾶν ἄλλο ὄνομα· δηλ. ώς ὑποκείμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμός· ώς *νέοις* τὸ *σιγᾶν* *κρείττον* ἔστι τοῦ *λαλεῖν*.

316. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται συνήθως ώς ἀντικείμενον τοῦ *ρήματος*· ώς

Οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.—*Ἐπιθυμῶ μαθεῖν γράμματα.*

Νομίζω τὴν παιδείαν ἀρετὴν εἶναι.

Δέγουσιν Ἡφαιστον εὑρεῖν τὴν σιδηρουργίαν.

317. Τὰ *ρήματα* τὰ δεχόμενα ἀντικείμενον ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου εἶναι τὰ *ἔξης*:

α'. *Τὰ λεκτικὰ καὶ τὰ δοξαστικά.* Τὸ τοιοῦτον ἀπαρέμφατον ἀναλύομεν ἐν τῇ νέᾳ διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ δριστικῆς καὶ διὰ τοῦτο λέγεται *εἰδικόν*.

β'. *Τὰ ἐφετικὰ καὶ δυναμικά.* Τὸ τοιοῦτον ἀπαρέμφαταν ἀναλύομεν ἐν τῇ νέᾳ διὰ τοῦ *νὰ* καὶ ὑποτακτικῆς καὶ λέγεται *τελικόν*.

Σημ. Τὸ ἀπαρέμφατον δέχεται ὅ.τι δέχεται καὶ τὸ *ρῆμα* ὑποκείμενον, ἀντικείμενον κ.λ.π.

318. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶναι ἢ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ *ρήματος*, ἐκ τοῦ ὅποίσυ *ἔξαρταται* τὸ ἀπερέμφατον (*ταυτοπροσωπία*) ἢ διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τοῦ *ρήματος* (*έτεροπροσωπία*).

319. Ἐπὶ ταυτοπροσωπίας τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου δὲν τίθεται, ἀλλ᾽ ἐννοεῖται εἰς πτῶσιν ὀνομαστικήν· ώς

(Ἐπιθυμῶ (ἔγὼ) μαθεῖν (ἔγὼ) γράμματα.

320. Ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται εἰς πτῶσιν αἰτιατικήν· ώς

Δέγουσιν (οἱ ἀνθρωποι) εὑρεῖν (ὑποκείμ. τὸν Ἡφαιστον) τὴν σιδηρουργίαν.

Σημ. Πολλάκις τὸ ἔμμεσον ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος χρησιμεύει καὶ ώς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου· ώς *Κῦρος παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ ήκειν*, ὅπου τῷ *Κλεάρχῳ* εἶναι καὶ ἀντικείμενον τοῦ *παραγγέλλει* καὶ ὑποκείμενον τοῦ *ήκειν*.

Γύμν. 213. Ἀνάλυσον τὰ ἀπαρέμφατα τῶν ἑξῆς προτάσεων· ώς
Ἐπιθυμῶ μαθεῖν γράμματα = ἐπιθυμῶ νὰ μάθω γράμματα.—Νομίζω τὴν παιδείαν ἀρετὴν εἶναι = νομίζω δτὶ ἡ παιδεία εἶνε ἀρετή.

Οὐ βούλομαι ἔλθειν.—Μάτην οἱ γέροντες εὔχονται ἀποθανεῖν. Ἐτόλμησα εἰσπηδῆσαι εἰς τὴν τάφρον.—Οὐκ αἰσχύνομαι λαλεῖν τὴν ἀλήθειαν. Λέγουσιν Ἡφαιστον εὑρετὴν γενέσθαι τῆς σιδηρουργίας.—Κωλύω σε ἀπελθεῖν ἐγτεῦθεν.—Νομίζω κάλλιστον εἶναι τοῦτον τὸν ἀγῶνα. Λέγουσιν Ἀρτεμιν εὑρεῖν τὴν τῶν νηπίων θεραπείαν. Ἀριστοτέλης ἔλεγε τῆς παιδείας τὰς μὲν βίζας πικράς εἶναι, τοὺς δὲ καρποὺς γλυκεῖς. Χριστὸς θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν.—Ἐπαμεινώνδας ἔλεγε τὸν ἐν πολέμῳ θάνατον κάλλιστον εἶναι. Φίλους ἔχων νόμιμε θησαυροὺς ἔχειν.—Νόμιμε μέγιστον κέρδος ἔξειν φίλον ἀγαθὸν κτησάμενος.

ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ

* 321. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται δσα ἀπαντῶσιν εἰς μόνον τὸ γ'. ἐνικὸν πρόσωπον· τοιαῦτα εἶναι τά: πρέπει, δεῖ, χρή, προσήκει, ἔξεστι, μέλει, πέπρωται κ.λ.π.

322. Καὶ τὰ ἑξῆς οὐδέτερα ἐπίθετα: χαλεπόν, δάδιον, δῆλον, φανερόν, ἀξιον κ.λ.π. καὶ τὰ οὐσιαστικά: ἀνάγνη, καιρός, ὥρα κ.λ.π. ἀποτελοῦσι μετὰ τοῦ ἐστὶ ἀπρόσωπον ῥῆμα.

323. Καὶ προσωπικά τινα ῥήματα καὶ μάλιστα τὰ λεκτικὰ λαμβάνονται ώς ἀπρόσωπα ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ· ώς λέγεται, δμολογεῖται κ.λ.π.

324. Υποκείμενον τῶν ἀπρόσωπων ῥημάτων εἶναι συνήθως τὸ ἔξ κύ-

τῶν ἔξαρτώμενον ἀναρθρον ἀπαρέμφατον, τὸ δποῖον ἐν τῇ νέᾳ ἀναλύομεν διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς ὡς

χρὴ τολμᾶν, ἔξιόν ἔστι μακαρίζειν,
δμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΥ

Προτάσεις

- Ο Παῦλος μετέθη εἰς τὸν κῆπον.
- Ο Παῦλος συνέλεξε ἄνθη.
- Ο Παῦλος θὰ κατασκευάσῃ ἀνθοδέσμην.

Λόγος

- Ο Παῦλος μετέθη εἰς τὸν κῆπον καὶ συνέλεξεν ἄνθη, ἵνα κατασκευάσῃ ἀνθοδέσμην.

325. Διὰ νὰ ἐκφράσωμεν σειρὰν διανοημάτων, ἔχομεν ἀνάγκην πολλῶν προτάσεων καταλλήλως συνδεομένων διὰ συγδέσμων.

326. Ἡ κατάλληλος συμπλοκὴ πολλῶν προτάσεων λέγεται **λόγος**.

Σημ. Πολλάκις καὶ μία μόνη πρότασις ἀποτελεῖ λόγον· ως δ *Γεώργιας μελετᾷ τὸ μάθημα μετὰ προσοχῆς*.

327. "Οσαι προτάσεις ἐκφράζουν ἀφ' ἔχυτῶν τέλειον νόημα, λέγονται **κύριαι προτάσεις**.

328. "Οσαι προτάσεις δὲν ἐκφράζουν ἀφ' ἔχυτῶν τέλειον νόημα, ἀλλὰ χρησιμεύουν ως προσδιορισμὸς ἄλλης προτάσεως, λέγονται **προτάσεις δευτερεύουσαι** ή ἔξηρτημέναι ή **ὑπότελεῖς**.

329. Ἡ σύνδεσις κυρίας προτάσεως μὲ κυρίαν λέγεται **σύνδεσις κατὰ παράταξιν**.

330. Ἡ σύνδεσις κυρίας προτάσεως μὲ δευτερεύουσαν λέγεται **σύνδεσις καθ' ὑπόταξιν**.

331. Αἱ κύριαι προτάσεις συνδέονται πρὸς ἄλλήλας διὰ τῶν ἔξῆς συνδέσμων:

α'). **Συμπλεκτικῶν.** Ο φιλότιμος μαθητὴς ἐργάζεται μετὰ προσοχῆς καὶ εὐχαριστεῖ τὸν διδάσκαλον.

β'). **Διαξευκτικῶν.** Τὸ κάλλος ἢ νόσος ἀνήλωσεν ἢ χρόνος ἐμάρανε.

γ'). **Ἀντιθετικῶν.** Ο Θεὸς τὸν μὲν καλὸν ἀνταμείθει, τὸν δὲ κακὸν τιμωρεῖ.

δ'). **Συλλογιστικῶν.** Ἡ διάμετρος εἶναι διπλασία τῆς ἀκτίνος· γί^{τη} ἀκτίς ἄρα εἶναι τὸ ήμισυ τῆς διαμέτρου.

Σημ. α'. Αἱ κύριαι προτάσεις συνδέονται καὶ διὰ τοῦ μεταβατικοῦ συνδέσμου δέ, λέγεται δὲ οὗτος μεταβατικός, δταν δὲν προηγήται ὁ μέν.

Σημ. β'. Ἐνίστε δύο ἡ περισσότεραι προτάσεις ἀποτελοῦσι λόγον χωρὶς γὰ συνδέωνται.

332. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις συνδέονται μὲν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν προσδιορίζουν, διὰ τῶν **χρονικῶν**, **αἰτιολογικῶν**, **ὑποθετικῶν**, **εἰδικῶν**, **τελικῶν** συνδέσμων καὶ διὰ τῶν **ἀναφορικῶν** **ἀντωνυμιῶν** καὶ **ἐπιρρημάτων**.

333. Αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις λαμβάνουν τὸ ὄνομα τοῦ συνδέσμου, δὲ ὅποιος συνδέει αὐτὰς μὲν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν προσδιορίζουν, ἢτοι δυομάζονται:

α'). **Χρονικαῖ.** — *Oταν αἱ σταφυλαὶ ὠριμάσωσιν, ὁ τρυγητὸς ἀρχίζει.*

β'). **Αἰτιολογικαῖ.** — *Ἐπειδὴ ἡμην ἀσθενής, προσεκάλεσα τὸν ιατρόν.*

γ'). **Ὑποθετικαῖ.** — *Ἐὰν εἴσαι φιλομαθής, θὰ γίνῃς καὶ πολυμαθής.*

δ'). **Τελικαῖ.** — *Ο πατὴρ ἐργάζεται, ἵνα θρέψῃ τὰ τέκνα του.*

ε'). **Ελδικαῖ.** — *Οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον, δτι δ Ἡλιος κινεῖται περὶ τὴν γῆν.*

στ'). **Ἀναφορικαῖ.** — *Οφείλομεν γὰ βοηθῶμεν ἐκείνους, οἱ δποῖοι πάσχονται.*

334. Δευτερεύουσαι προτάσεις εἶναι καὶ ἐκεῖναι, αἱ ὅποιαι συνδέονται διὰ τῶν ἔξις συνδέσμων.

α'). Διὰ τοῦ συλλογιστικοῦ ὕστε· καὶ αἱ τοιαῦται προτάσεις λέγονται **συμπερασματικαῖ** ὡς

Τοσοῦτον τὸ ψῆχος ἦτο δριμύ, ὕστε τὰ φυτὰ ἔξηράνθησαν.

β'). Διὰ τῶν ἀντιθετικῶν **καὶ ἀν**, **ἄν καὶ** καὶ αἱ τοιαῦται προτάσεις λέγονται **ἐναντιωματικαῖ** ὡς

‘Ο Θεὸς ὑπάρχει πανταχοῦ, **ἄν καὶ** δὲν βλέπομεν αὐτόν.

γ'). Διὰ τῶν **ἔρωτηματικῶν** **ἀντωνυμιῶν** καὶ **ἐπιρρημάτων**,

ὅταν δὲν ὑπάρχῃ εἰς τὸ τέλος ἐρωτηματικὸν σημεῖον. καὶ αἱ τοιαῦται προτάσεις λέγονται πλάγιαι ἐρωτηματικαὶ· ως

Σκέπτομαι, πῶς νὰ τελειώσω τὰς ὑποθέσεις μου.

* Σημ. Ὁ γάρ καὶ ὁ διότι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνδέουν κατὰ παράταξιν.

335. Δύο ἡ περισσότεραι δευτερεύουσαι προτάσεις, ὅταν προσδιορίζουν μίαν ἄλλην κατὰ τὸν ἔδιον τρόπον συνδέονται πρὸς ἄλλήλας, ὥπερ καὶ αἱ κύριαι· ως τὰ φύλα τῶν δένδρων πίπτουσιν, ὅταν παρέλθῃ τὸ θέρος καὶ (ὅταν) ἀρχίσῃ τὸ φθινόπωρον.

Σημ. Πολλάκις δευτερεύουσα δύναται νὰ προσδιορίζῃ ἄλλην δευτερεύουσαν· τότε αἱ τοιαῦται συνδέονται πρὸς ἄλλήλας, ὥπερ καὶ ἡ δευτερεύουσα μετὰ κυρίας· ως

Οἱ Ἕλληνες ἡκολούθησαν τὸν Κῦρον, ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι δὲν θὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως.

336. Τὰς αἰτιολογικάς, χρονικάς, ὑποθετικάς, ἀναφορικάς καὶ ἔναντιωματικάς προτάσεις δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν καὶ διὰ μετοχῆς ἐὰν ἀποδάλωμεν τὸν σύνδεσμον, δὸποιος συνδέει αὐτάς, καὶ τρέψωμεν τὸ δῆμα εἰς μετοχὴν τοῦ αὐτοῦ χρόνου συμφωνούσαν πρὸς τὸ ὑποκείμενόν της κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν· ως

α') Ὄταν ἐγείρωμαι ἐν τῇ κλίνης, νίπτομαι = Ἐγειρόμενος ἐκ τῆς κλίνης νίπτομαι.

β') Ἡ Μαρία ἐτιμωρήθη, ἐπειδὴ ἦτο φλύαρος = Ἡ Μαρία φλύαρος οὖσα ἐτιμωρήθη.

γ') Ζήσεις βίον κράτιστον, ἀν θυμοῦ κρατῆς = Ζήσεις βίον κράτιστον θυμοῦ κρατῶν.

δ') Ἀπόφευγε ἡδονήν, η ὁποία γεννᾷ λύπην = Ἀπόφευγε ἡδονὴν γεννῶσαν λύπην.

ε') Ὁ φιλάργυρος, ἀν καὶ ἔχῃ χρήματα, εἰναι πτωχός = Ὁ φιλάργυρος ἔχων χρήματα εἰνε πτωχός.

Σημ. Καὶ τινες τελικαὶ καὶ εἰδικαὶ προτάσεις συμπτύσσονται εἰς μετοχὴν κατηγορηματικήν.

337. Ἡ δευτερεύουσα πρότασις, ἡ ὁποία ἔχει ὑποκείμενον λέξιν μὴ εὑρίσκομένην εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν. συμπτύσσεται εἰς μετοχὴν κατὰ γενικὴν πτῶσιν, ήτις λέγεται γενικὴ ἀπόλυτος· ως

὾ταν οἱ πρεσβύτεροι διαλέγωνται, οἱ νεώτεροι διφείλουσι νὰ σιγῶσι = Τῶν πρεσβυτέρων διαλεγομένων, οἱ νεώτεροι διφείλουσι νὰ σιγῶσι.

Γύμν. 214. Συμπλήρωσον τούς ἔξης λόγους γράφων ἀντί.... κατάλληλον πρότασιν δημομάχων καὶ τὴν σύνθεσιν ὡς ὁ γεωργός ἀροτριῷ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ...= Ὁ γεωργός ἀροτριῷ κατὰ τὸν χιεμῶνα καὶ θερίζει κατὰ τὸ θέρος (κατὰ παράταξιν).

α') 'Ο Λύσανδρος ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους καὶ...—'Ο ἀμελής μαθητής, οὗτε ἀγχοπάται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου οὕτε...—Εἰς τὸν ἐλάχιστον θόρυβον ὁ λαγωδὸς τείνει τὸ οὖς καὶ...—Κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα ὑποφέρομεν ἐκ τοῦ φύχους, κατὰ δέ.—Ἡ λέγε τι κρείττον σιγῆς ἦ...—'Ο Γεώργιος εἶνε λίαν ἐπιμελής, ἄρα...—Εἰσαι ἔνοχος λοιπόν...

β') Δύνασαι νὰ παιᾶξῃς ὅταν... Οἱ μύρμηκες ἀνοίγουσιν ὅπας ἐντὸς τῆς γῆς, ὅπου...—'Ο λίθος βυθίζεται ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἐπειδή...—Κατὰ τὸν χειμῶνα ἐνδυόμεθα διὰ μαλλίνων ὑφασμάτων, ἵνα...—Μεταβαίνω εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νά...—Ἐργάζου κατὰ τὴν νεότητά σου, ἵνα...—'Ο δικάσιαλος ἀνέπτυξε τὸ μάθημα τόσον καλῶς, ὥστε...—Οἱ ἀνθρωποι ταξιδεύουσι εὐκολώτερον ἀφ' ὅτου...—Ἡ Ἐλένη προώδευσεν εἰς τὰ μαθήματα, ἀν καὶ...—Ἀγάπα τὴν μελέτην, ἡ ὁποία...—Ἀπόφευγε τοὺς φίλους, οἱ ὁποῖοι...—Θὰ ἔκτιζον οἰκίαν, ἑάν...

γ') 'Η γραμματική, τὴν ὁποίαν ἡγόρασα...—'Αν καὶ ἔφαγον,..—'Οταν οἱ γονεῖς γηράσωσιν...—Οἱ φευδεῖς φίλοι, ὅταν ἰδωσι δυστυχοῦντα τὸν φίλον...—Ἐπειδὴ δὲν θέλεις νὰ μὲ ἀκούσῃς...—'Ινα μεταβῇ τις εἰς νῆσον...—Ἐὰν μὴ προφυλάξτης τὰ ἐνδύματά σου...

Γύμν. 215. Εἰς τοὺς ἔξης λόγους σύμπτυξον τὰς δευτερευούσας προτάσεις εἰς μετοχάς.

'Ο Ἡρακλῆς, ἀφ' οὗ ἔδιωξε τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον ἐπὶ ἐν ἔτος, συνέλαβεν αὐτὴν ζῶσαν.—'Η ἀλώπηξ, ὅταν συλληφθῇ εἰς παγίδα, προσπαθεῖ ν' ἀπαλλαγῇ διὰ παντοίων μέσων ἐὰν δὲ μὴ κατορθώσῃ τοῦτο, πίπτει ὡς ἀναίσθητος.—'Ο Φωκίων, ἀν καὶ ἦτο πτωχός, οὐδέποτε ἐδέχετο δῶρα.—Γυνή τις χήρα εἶχε ὄρνιν, ἡ ὁποίᾳ ἔτικτε καθ' ἐκάστην ἡμέραν.—Οἱ ἀρχαῖοι, ἐπειδὴ ἡγνόουν τὴν κατασκευὴν τοῦ χάρτου, ἔγραφον ἐπὶ μεμβράνης.—'Ο Περικλῆς ἦτο υἱὸς τοῦ Εανθίππου, δό όποιος ἐνίκησε τοὺς Ηέρσας ἐν Μυκάλῃ.—Προχθὲς συνέβη μεγάλη πυρκαϊά, ἥτις ἀπετέφθιμε πολλὰς οἰκίας.—'Ο μικρὸς Παῦλος ἔχει θειον, δό όποιος ἀγαπᾷ αὐτὸν πολὺ. 'Ο Ιάσων, ἐν φύλῳ διέβαινε τὸν ποταμὸν Ἀναυρον, ἐξῆλθε, μονοσάνδαλος, ἐπειδὴ ἀπώλεσε τὸ ἐν πέδιλον ἐν τῷ φύλῳ. 'Η ἀρχηγία ἀνετέθη τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ὅτε ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς ἔξορίας. 'Ο Ἀλέξανδρος, ἀν καὶ ἦτο μικρός, ἔθασίλευεν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δό όποιος ἀπεδήμει.—Χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις κατέλαβε τοὺς ποιμένας, δτε ἔμαθον τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ.—'Ο ἀνθρωπος φύσει διστάζει, ὅταν ἐπιχειρῇ μέγα ἔργον.

Γύμν. 216. 'Ανάλυσον τὰς μετοχάς τοῦ 207 γυμνάσματος· εἰς δευτερευούσας προτάσεις.

Γύμν. 217. Τρέψον τὰς δευτερευούσας προτάσεις τῶν ἔξης εἰς μετοχάς.

Ἐν φίλῳ ἐμελέτων, σὺ ἔπαιζες.— Ἐπειδὴ παρῆλθεν ἡ ὥρα, ἀνεχώρησα.— Ἐπειδὴ ἐγένετο ταραχή, οἱ πολέμιοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν.— Ἄν μὴ ὑπῆρχε τὸ πῦρ, θάτερούμεθα τοῦ φωτός, τοῦ φωτίζοντος ἡμᾶς τὴν νύκτα.— Ἐ φίλῳ σύζυγος τοῦ Σωκράτους μανιαδῶς ἐκραύγαζε καὶ βροντοφώνως ὅδριζεν αὐτόν, οὗτος ἀτάραχος ἔξηρχετο τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ἐγένετο μεγάλη τρικυμία καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν, οἱ ναῦται ἔρριψαν τὸ φορτίον εἰς τὴν θάλασσαν.— Ὁτε ἐγενήθη ὁ Ἰησοῦς μάγοις ἦλθον ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς Ἱεροσόλυμα.— Ὁτε ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἐφάνη ἄγγελος Κυρίου τῷ Ἰωσήφ.

Γύμν. 218. Τὰς ἔξης γενικὰς ἀπολύτους τρέψον εἰς δευτερευούσας προτάσεις.

Ἀποπλεύσαντος τοῦ πλοίου, ἡγέρθη ἀνεμος.— Ταῦτα ἐκείνου λέγοντος, ἡκούσθη θόρυβος.— Δήξαντος τοῦ θέρους καὶ ἀρχομένου τοῦ φθινοπώρου τὰ φύλλα τῶν δένδρων πίπτουσι.— Ἀσθενοῦντος τοῦ πατρός μου, προσεκάλεσα τὸν ἰατρόν.— Τοῦ προέδρου κρούσαντος τὸν κώδωνα, διελύθη ἡ συνέλευσις. Παγετοῦ γενομένου, τὰ φυτὰ ἔξηράνθησαν. Δύσαντος τοῦ Ἡλίου καὶ ἐπελθόντος σκότους, ἔπαισεν ἡ μάχη.— Τοῦ λίθου σφραγισθέντος ὑπὸ τῶν Ιουδαίων καὶ στρατιωτῶν φυλασσόντων τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, ἀνέστης τριήμερος, Χριστέ. Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνήρ ξυλεύεται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΙΞΕΩΣ

338. Σημεῖα τῆς στίξεως εἶναι τὰ ἔξης:

1ον). **Ἡ τελεία στιγμή**, ἡ ὅποια τίθεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου λόγου.

2ον). **Ἡ ἀνω στιγμή**, διὰ τῆς ὅποιας χωρίζομεν ἐκτενῆ λόγον εἰς μικρότερα τμήματα δινομαζόμενα **κείμενα**.

3ον). **Τὸ κόμμα**, διὰ τοῦ ὅποίου χωρίζομεν :

α'. Τὰς δευτερευούσας προτάσεις ἀπὸ τῶν κυρίων· ὡς

‘Οφείλομεν νὰ βοηθῶμεν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πάσχουν.

β'. Τὰς κυρίας τὰς μὴ συνδεομένας διὰ τῶν συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων· ὡς

‘Ο Θεὸς τὸν μὲν καλὸν ἀνταμείθει, τὸν δὲ κακὸν τιμωρεῖ.

γ'. Τοὺς δόμαίσους δρους τοὺς μὴ συνδεομένους διὰ τῶν συμπλεκτικῶν
ἢ διαζευτικῶν συνδέσμων· ώς

Τὰ τέκνα διφείλουσι πρὸς τοὺς γονεῖς σέδας, ἀγάπην, ὑπακοὴν καὶ
εὐγνωμοσύνην.

δ'. Τὰς κλητικὰς πτώσεις καὶ τὰς φράσεις, αἱ ὁποῖαι παρεντίθενται
ἐν τινὶ προτάσει, χωρὶς ν' ἀποτελῶσι μέρος αὐτῆς· ώς

Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου

‘Ο ‘Εσπερος εἶναι, ώς πάντες γνωρίζομεν, ὁ λαμπρότατος τῶν
ἀστέρων.

339. ‘Ως σημεῖα τῆς στίξεως θεωροῦνται καὶ τὰ ἔξης:

α'. Τὸ ἐρωτηματικόν;

β'. Τὸ θαυμαστικὸν ἢ ἐπιφωνηματικόν!

γ'. *Η παρένθεσις* ( ) εἰς τὴν ὅποιαν ἐγκλείσιμεν πρότασιν ἢ λέξιν
τεθεῖσαν χάριν ἐπεξηγήσεως, ἢ ὅποια ἡδύνατο καὶ νὰ παραλειφθῇ· ώς

Δεοντῆν (δέρμα λέοντος) ἐφόρει ὁ Ἡρακλῆς.

δ'. Τὸ εἰσαγωγικὸν «» ἐντὸς τοῦ ὅποιου ἐγκλείσιμεν λόγον ἄλλου
προσώπου αὐτολεξεὶ τιθέμενον. ώς

‘Ο Θεμιστοκλῆς ἔλεγεν: «οὐκ ἐῷ με καθεύδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου
τρόπαιον».

ε'. Τὸ ἀποσιωπητικόν . . . τὸ ὅποιον μεταχειρίζομεθα ὅταν θέ-
λωμεν ν' ἀποσιωπήσωμέν τι· ώς

Σιώπα, εἰ δὲ μή . . .

Γύμν. 219. Σχημάτισον λόγους διὰ τῶν ἔξης προτάσεων συνδέων
αὐτὰς καταλλήλως καὶ μεταβάλλων τινὰς εἰς μετοχάς.

1). Φιλάργυρος ἐπώλησε τὰ κτήματά του — ἥγρόασε τεμάχιον χρυ-
σοῦ — ἔκρυψε τὸ τεμάχιον εἰς τὴν γῆν — ἐπεσκέπτετο τὸ τεμάχιον συ-
χνάκις.

“Ἐλαφος παρετήρησεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος τὴν σκιάν της. Ἐχαιρε διὰ
τὰ μακρὰ κέρατα.—”Ἐβλεπε τὸ μέγεθος καὶ τὴν ποικιλίαν αὐτῶν.—”Ἐλυ-
πείτο πολὺ διὰ τοὺς πόδας της.—”Ἐβλεπεν αὐτοὺς ἀδυνάτους.

3). Ὁ χειμῶν ἔφθασε, πνέει σφοδρὸς ἀνεμος—ό τέττιξ ἔρχεται πρὸς τὸν μύρμηχα—ζητεῖ δλίγους κόκκους διὰ τροφήν.

4). Αἱ χειλιδόνες ἀφῆκαν τὰς χώρας ἥμων—μετέβησαν εἰς θερμοτέρους τόπους—θὰ ἐπανέλθωσι κατὰ τὸ ἔαρ—θὰ κτίσωσι πάλιν τὰς φωλεάς των.

5). Ὁ Κωνσταντίνος κάθηται παρὰ τὸ γραφεῖόν του, μελετᾷ, μετὰ προσοχῆς τὰ μαθήματά του—αἱ ἔξετάσεις πλησιάζουν.

6). Εἰς τὴν ἔπαυλιν τὴν νύκτα ὅλοι κοιμῶνται—ό πιστὸς κύων μόνον μένει ἄγρυπνος—φυλάττει τὴν ἔπαυλιν ἀπὸ τοὺς κλέπτας.

Γόμυρ. 220. Ἀνάπτυξον καὶ σύγθεσον καταλλήλως τὰς ἔξης προτάσεις, ἵνα ἀποτελέσῃς διήγημα.

Κόραξ ὑπέφερεν ὑπὸ δίψης. — βλέπει στάμνον περιέχουσαν ὕδωρ.—ἴσταται πρὸ τῶν χειλέων αὐτῆς. — Δὲν δύναται νὰ φθάσῃ τὸ ὕδωρ. — πειρᾶται νὰ θραύσῃ τὴν στάμνον διὰ τοῦ βάμφους. Ἄδυνατεῖ. — μάτην δοκιμάζει νὰ ἀνατρέψῃ αὐτήν· δίπτει τέλος ἐντὸς χάλικας. — τὸ ὕδωρ ἀνέρχεται, πίνει.

ΤΕΛΟΣ

Ευφορεύω 6η 107

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Μ. ΖΗΚΑΚΗ

Σειρά εύμεθόδων βοηθητικῶν βιβλίων νέας ἐκδόσεως καὶ ἐπιβίσσει τῶν τελευταίων προγραμμάτων τοῦ 'Υπουργ. τῆς Παιδεί

ΤΑΞΙΣ Β' Γ' ΚΑΙ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

<i>Μιχαηλίδου Κλ.</i> (Αρχιμανδρίτου) <i>Ιστορία Παλ. Διαθήκης Δρχ.</i>	7
» » <i>Ιστορία Καινῆς Διαθήκης</i>	7
<i>Σακελλαρίδη Χριστ.</i> <i>Ιστορία Παλαιᾶς Διαθήκης εἰς γλώσσαν Ἑμαλήγη.</i>	
» » <i>Ιστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης</i>	
<i>Φιλικοῦ Δ.</i> <i>Γραμματικὴ διὰ τὴν Γ' καὶ Δ' τάξιν.</i>	7
<i>Τεσσάρων διδασκάλων</i> (Σμύρνης) <i>Γραμματικὴ Γ' καὶ Δ. τάξει.</i>	
<i>Σακελλαρίδη Χριστ.</i> <i>Ἀριθμητικαὶ Ἀσκήσεις διὰ τὴν Β'</i>	
» » » » » Γ'	
» » » » » Δ'	
<i>Κουστίδη-Κονιδάρη Ιστορία Ἀρχαῖας Ἑλλάδος</i>	Γ'
<i>Χωραφᾶ Α.</i> <i>Θεοὶ καὶ Ἡρῷες Ἀρχαίων Ἑλλήνων</i>	Γ'
» » <i>Ιστορία Ἀρχαῖας Ἑλλάδος</i>	Δ'
<i>Παπαθανασίου Ν.</i> <i>Ιστορία Γ' καὶ Δ' Δημοτικοῦ</i>	
<i>Σαρρῆ Ιω.</i> <i>Γεωγραφία</i>	
<i>Αμοργινοῦ Ι.</i> <i>Ζωολογία</i>	
<i>Καστρητοῦ Ιω.</i> <i>Φιτολογία</i>	
» » » » »	

ΤΑΞΕΙΣ Ε' ΚΑΙ ΣΤ'

<i>Καστρητοῦ Ιω.</i> <i>Ὀρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις</i>	
» <i>Δειτουργικὴ</i>	
<i>Μεταξᾶ Νικ.</i> <i>Ὀρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις</i>	
<i>Μιχαηλίδου Κλ.</i> (Αρχιμανδρίτου) <i>Ἐκκλησιαστικὴ Ιστορία</i>	8.
<i>Φιλικοῦ Δ.</i> <i>Γραμματικὴ Ε' καὶ ΣΤ' τάξει.</i>	10.
<i>Τεσσάρων διδασκάλων</i> (Σμύρνης) <i>Γραμματικὴ Ε' καὶ ΣΤ'</i>	20.
<i>Χωραφᾶ Α.</i> <i>Ιστορία Ἑλλην. Αὐτοκρατορίας διὰ τὴν Ε'</i>	10.—
» » <i>Ιστορία τῆς Νέας Ἑλλάδος διὰ τὴν ΣΤ'</i>	12.50
<i>Σακελλαρίδη Χριστ.</i> <i>Ἀριθμητικαὶ ἀσκήσεις Ε' καὶ ΣΤ'</i>	10.—
<i>Αμοργινοῦ Ιω.</i> <i>Ζωολογία</i>	12.50
<i>Καστρητοῦ Ιω.</i> <i>Φιτολογία</i>	10.—
» <i>Ὀρυκταλογία</i>	7.50
<i>Παπαθανασίου Ν.</i> <i>Φυσικὴ Πειραματικὴ</i>	20. —
» <i>Χημεία</i>	7.50
<i>Δράκον Σ.</i> <i>Πρακτικὴ Γεωμετρία</i>	10.—
<i>Σαρρῆ Ιωάν.</i> <i>Γεωγραφία</i>	15.—